KARL MAY JOSÉ MOSELLI

AVENTURIERUL

IUBIRE ŞI HAZARD

MARINAR PE CLYDE

KARL MAY
JOSÉ MOSELLI

Aventurierul marinar pe Clyde.
Extraordinare aventuri în jurul lumii

Orașele prin care eroul romanului are senzaționalele aventuri sunt:

- SUEZ
- PEKIN
- ADEN
- ZANZIBAR
- DAR-ES-SALAAM
- UBENA, UDJIJI, M'PALA } TANGANICA

Seria
IUBIRE ȘI HAZARD

Coperta de: VASILE SOCOLIUC
Consilier editorial: MIHAIL DUMITRESCU

Pentru informații și comenzi:
Editura „LOGOS" STAR — S.R.L. Intr. Lucaci 3
Sectorul 3 — Telefon: 661.76.57

KARL MAY
JOSÉ MOSELLI

AVENTURIERUL

MARINAR PE CLYDE
ȘI
URSUL ARGINTIU

ROMAN

Editura LOGOS — STAR
1994

I.S.B.N — 973-96372-4-8

Editura de față reproduce volumul JOSE MOSELLI — REGELE BOXERILOR, traducerea de L. HIRSU — Librăria Editoare I. G. HERTZ București. Transcrierea textului, modernizarea ortografiei și îndreptarea unor inadvertențe lexicale și stilistice aparțin editurii noastre.

MARINAR PE CLYDE

Individul care se adresase lui Nedief se așeză pe una din banchetele din apropiere.

— Nu sunt aici, după cum vezi răspunse Nedief. Am adus câteva oi pe care am luat preț bun. Alah fie lăudat!

— Mă bucur din toată inima, scumpul meu Nedief.

La atâta se redusese toată convorbirea. Cei doi arabi tăcură. Puținul pe care-l auzise Marcel nu prea îl lămurea. Nedief părea să fie un negustor de animale. *Părea* Dar, în cursul aventurilor sale, Marcel avusese prilejul să-și dea seama că un om este numai arareori *ceea ce pare*. Bănuielile se întăriră. Întoarse capul către Nedief, ca să-și fixeze în minte chipul acestuia pentru a-l putea recunoaște în viitor. Dar se înoptase deja și în tramvai era întuneric. Regele boxerilor scoase o țigaretă și aprinse un chibrit. Flacăra lumină din plin figura numitului Nedief, pe care el o examină câteva clipe. Era un individ bine legat, îmbrăcat cu o manta din păr de cămilă de culoare pământie. Figura-i osoasă trăda energie și fanatism : ochi-i erau negri, arzători; nasul subțire și încovoiat ca ciocul unei păsări de pradă; bărbia dispărea sub o barbă neagră, deasă. Pe cap purta o pălărie de fetru fin.

Toate acestea Marcel le observă într-o clipă. Nedief părea că nu observase nimic. Impasibil, mângâia un baston noduros pe care-l ținea între genunchi.

Cu puțin înainte de a ajunge la stația Bacos, prietenul lui Nedief coborî, fără să mai fi schimbat o vorbă cu celălalt.

Câteva minute mai târziu, Nedief părăsi și el vagonul. Pentru a nu-i da de bănuit, Marcel rămase în tramvai,

din care sări în fugă cu o sută de metri mai departe, cu riscul să-şi rupă picioarele. Deşi noaptea se lăsase peste oraş, Marcel nu-l pierdu din vedere pe Nedief, care se îndreptă cu paşi mari spre ţărmul mării, situat la mică distanţă de linia tranvaiului.

Marcel Dunot, care nu-l părăsea din ochi pe Nedief, îl văzu deodată dispărând între două blocuri de stâncă de pe ţărm.

Regele boxerilor, care până atunci îl urmărise pe arab ca un diletant, ca să zică aşa, se opri deodată, căci bănuielile îi dădeau ghes.

„Aşa, murmură el, văd bine că nu m-am înşelat Individul ăsta pare să n-aibă conştiinţa curată — asta-sigur! Căci nu e nici ora, nici anotimpul, când se fac băi în mare. Chiar dacă Nedief ăsta nu este acela al lui Mac Farlan, nu e mai puţin adevărat că pare să fie un individ vrednic de supravegheat.

Tot făcând raţionamentele acestea, Marcel Dunot îşi reluă mersul. Ajunse curând la locul unde dispăruse Nedief şi pricepu îndată motivul acestei disparităţi. Arabul, ajuns la capătul stâncii care se căsca în mare, sărise pe o alta care se afla cu trei metri mai jos, şi-şi continuă drumul până la un alt şir de stânci. Îşi îndoi pulpanele mantalei şi înaintă grăbit, în apa până la genunchi, sărind din stâncă în stâncă, ajutându-se de baston.

— Lucrurile devin interesante! gândi Marcel Dunot Evident, că n-a venit aici numai ca să facă o baie de picioare.

Marcel, sări şi el peste stâncile care dominau marea şi se luă pe urmele arabului. Acesta îşi urmă liniştit drumul spre răsărit, îndreptându-se de Alexandria.

Timp de o jumătate de ceas, Marcel Dunot, care mergea la vreo două sute de metri în urma lui nu-l pierdu o clipă din vedere.

„Unde dracu mă duce ăsta?" se întrebă el, pierzându-şi oarecum răbdarea.

Dar Nedief îşi continua drumul, străbătând smârcurile de apă, fără să-i pese de obstacole.

Cu tot întunericul nopţii, Marcel îi observa bine toate mişcările. Vederea-i ascuţită îl ajuta la aceasta. Dar deodată, îşi reţinu o exclamaţie de uimire. Nedief dispă-

ruse pentru a doua oară! Fără să se mai preocupe de a-și masca prezența, Marcel o luă la picior. După câteva clipe se afla pe locul unde se volatilizase arabul. Privi în jurul lui dar nu văzu altceva decât pereții de stâncă.

„Unde s-o fi ascuns vânatul meu?" se întrebă el.

Începu să exploreze împrejurimile, sondând stâncile cu piciorul, pipăind pietrele, cu scopul să dea de vreo spărtură. Dar degeaba.

„Mi-a făcut-o! murmură el, necăjit, peste măsură. Cu toate acestea n-avea unde să piară!".

Acum Marcel era sigur că acest Nedief era același cu cel din radiograma de pe *Thor*. Dar unde s-o fi eclipsat?

Fără să-și piardă curajul, Marcel își urmă cercetările; dar ele n-aduseră nici o lumină. Furios, se hotărâ să abandoneze partida. Sleit de puteri, cu hainele îmbibate de apă până la brâu, se pregătea să escaladeze stâncile pentru a ajunge la șosea, când un plescăit ușor îi reținu atenția. Se întoarse și zări nu departe de el două umbre care se apropiau. Erau arabi, judecând după îmbrăcăminte și după turbane. Marcel se ascunse repede, ca să nu fie văzut. În graba sa, însă, nu observă o gaură formată de două stânci și în care se afundă până la gât. Stoic cum era din fire, nu se mișcă, deși apa îi ajungea până la umeri.

Cei doi indivizi nu mai erau prea departe. Marcel îi auzi vorbind arăbește. Cunoștea limba aceasta pe care o învățase cu prilejul șederii sale la Meca și Mascate.

—Să ne grăbim! spuse unul din el. Nedief trebuie să fi sosit de acum și nu prea îi place să aștepte.

— Vom ajunge la timp, Ali!

Marcel Dunot se gândea că acum va afla unde se ascunsese Nedief. Cei doi arabi, tot mergând, ajunseră la câțiva metri de groapa în care se afla. Se opriră și unul din ei începu să descrie un cerc ca și cum ar fi căutat ceva. Regele boxerilor auzi un zgomot surd și văzu pe arab dispărând de parcă l-ar fi înghițit stânca. Se scurseră câteva minute. Apoi celălalt individ se așeză la rându-i exact pe locul unde dispăruse tovarășul său și se volatiliză și el.

Marcel sări afară din groapă:

„Doar n-oi fi beat!" își zise el.

Regele boxerilor nu credea în magie. Dacă cei trei arabi se făcuseră nevăzuți așa pe neașteptate, asta însemna că exista vreo trapă pe undeva. Și Marcel porni s-o caute.

Târându-se pe brânci, pipăi stânca și în curând, descoperi o placă de fier înfiptă în piatră. Într-o clipă, pricepu totul. Se ridică și cu piciorul apăsă placa. Ceea ce prevăzuse, se întâmplă: de-abia apăsase pe rondelul de fier, că pământul începu să-i fugă de sub, picioare.

Simțea cum coboară cu repeziciune. Dar nu merse prea departe. La trei metri mai jos, platforma pe care se afla, se opri. Nu departe de el, observă o lucire gălbuie, către care se îndreaptă. Dar abia făcu trei pași și auzi cum platforma pe care sosise urca înapoi, reluându-și locul.

Marcel se gândi acum că va fi greu să ajungă iar la suprafață. Dar își înlătură repede îngrijorarea aceasta și își continuă drumul, cu mâinile înainte, ca să evite piedicile ce s-ar fi putut ivi. Degetele sale atinseră un zid neted pe care-l urma. Văzu apoi o lanternă, agățată de un cui în perete. Pe zid se puteau observa picturi aproape șterse, reprezentând oameni și animale în poziții rigide și copilărești. În curând ajunse în fața unei uși largi din lemn alb, care închidea complet culoarul și în dosul căreia auzi larmă de glasuri. Se opri și ciuli urechile:

— Trebuie să lucrăm repede — spunea unul dinăuntru. Am fost trădați! Căci domnul Thylsen nu și-a luat precauțiunile necesare. Și...

— Va fi greu să-l eliberăm! făcu un altul.

— Cine-ți vorbește de eliberare? Herr Thylsen va fi împușcat mâine dimineață. Nu mai putem face nimic pentru el. Așa-i războiul! Dar îl vom răzbuna. Pentru asta, trebuie să lucrăm repede.

— Muniția pe care o aducea yachtul a fost sechestrată, Herr Blutheisel! Și aici nu mai avem nimic.

— Ah! Dar e nu vorba de muniția de pe *Thor*! Vom găsi noi alta! Dinamită avem berechet și Calutrakis are și el chiar mai mult decât ne trebuie. Nedief se va duce chiar în noaptea asta să-l prevină pe Mahmud să pregătească cămilele. Și imediat ce vom avea dinamita pe malurile canalului, vom începe lucrul. Vom termina repede! Ah! de-ar ști englezii ce le pregătim!...

— Allah e mare! El își binecuvântează servitorii.

— Adevărat! făcură mai multe glasuri.

— Deci, să aveți încredere amicii mei și totul va fi bine. Pentru cazuri neprevăzute mă puteți înștiința la biroul meu din strada Tewfick.

— Vom proceda întocmai, Herr Blutheisel.

— Și acum poți pleca, Nedief. E timpul!

Marcel nu pierduse un cuvânt din toată convorbirea asta interesantă. Socoti că știa destul acum și că sosise momentul să iasă de acolo și să-l urmeze pe Nedief. Se înapoie pe drumul pe care venise și ajunse la locul de sub gaura pe unde intrase. Dar cum să facă ca lespedea de piatră să coboare până la el? Ar fi trebuit să cunoască secretul mecanismului.

Nu-și bătu prea mult capul cu problema aceasta ci se ascunse într-un colțișor de unde credea că va putea să vadă ceea ce va face Nedief. Sprijinindu-se de perete simți că spatele îi este atins de două cabluri de fier. Fără multă greutate pricepu că acestea acționau mecanismul trapei. Se întoarse și începu să tragă de unul din ele. Dar cablul nu se clinti. Atunci apucă pe al doilea și execută aceeași manevră. De data asta, cablul alunecă de sus în jos și se auzi un scârțâit. Aproape imediat, Marcel simți un suflu de aer proaspăt deasupra lui și văzu cerul presărat cu stele. Un bloc de stâncă se desprinse din boltă alunecând de-alungul pereților și se opri lângă el. Se așeză fără zăbavă pe lespedea de piatră și apăsă la întâmplare cu piciorul pe placa de fier prin care provocase coborârea blocului cu câteva minute mai înainte. Lespedea începu să urce ușurel până ajunse la suprafață.

— Minunat! murmură Marcel plin de admirație. Nemții ăștia se gândesc la toate. N-aș fi crezut că voi da de un astfel de ascensor aici!...

Trebuia să se grăbească. Nedief putea să urce și el dintr-un moment într-altul. Regele boxerilor își întrerupse reflecția și se duse să se afunde din nou în gaura plină cu apă de unde privise cum coborâseră cei doi arabi. După cinci minute, auzi zgomotul caracteristic al lespedei și după câteva clipe, îl zări pe Nedief. Arabul, ajuns la suprafață, o luă la picior îndreptându-se spre Alexandria.

După ce-l lăsă să ia puțin avans, Marcel ieși din gaură și se luă după el. Nedief mergea repede, părând grăbit. Străbătu aproape cinci sute de metri sărind din stâncă în stâncă, apoi se opri, își întoarse capul ca să se asigure că nu e urmărit și începu să escaladeze râpa. Marcel nu se lăsă mai prejos și aproape în același timp ajunse pe șoseaua care duce de la Alexandria la Anukir. Arabul, care se credea în siguranță, se îndreptă spre o gheretă de lemn care

servea de adăpost călătorilor care aşteaptă tramvaiul. La lumina unui bec electric, Marcel îl văzu pe Nedief aşezându-se şi aprinzând o ţigară.

„Onorabilul va lua tramvaiul, asta e sigur! îşi zise el. Ce-i de făcut? Dacă urc o dată cu el, mă va recunoaşte probabil. Spionii ăştia au ochi de Argus. Morala? Voi urma tramvaiul pe jos şi în felul acesta mi se vor usca şi hainele!"

Tramvaiul nu mai era departe. Farul lui arunca o jerbă de lumină de-alungul şoselei largi. După cum prevăzuse Marcel, Nedief se urcă în vagon, care după o oprire scurtă porni spre Alexandria.

Marcel se luă după el alergând ca un nebun. În sfârşit, vehiculul ajunse la staţia terminus. Răsuflând din greu, Marcel făcu o ultimă sforţare şi ajunse tocmai la timp ca să-l vadă pe Nedief coborând, amestecat printre ceilalţi călători îndreptându-se spre piaţa Mahomet-Ali. Arabul intră într-o cafenea mică, ceru o ceşcuţă de cafea şi începu să soarbă în tihnă. Marcel, aşezat pe o bancă, în apropierea cafenelei, îl văzu apoi ieşind şi îndreptându-se cu paşi grăbiţi spre strada Franţei.

„Departe are de gând să mai meargă acum?" se întrebă eroul nostru, căruia începuseră să-i ghiorăie maţele de foame.

Nedief gonea, străbătu Strada Franţei şi intră, în cele din urmă, într-o căsuţă din cartierul Ras-el-Tin, a cărei uşă o deschisese cu ajutorul unei chei pe care o scosese din buzunar.

Marcel Dunot rămase locului. Se afla în inima cartierului arab, în apropiere de palatul Kedivului. Evident, Nedief era aici acasă la el. Marcel se hotărâ să-l aştepte, dar un gând îl fulgeră prin minte: casa putea să aibă două ieşiri. În cazul acesta, ar risca să rămână păcălit, aşteptându-l într-o parte, pe când arabul putea să iasă prin spate.

Întâmplarea făcu ca Marcel să nu-şi bată capul multă vreme: la cinci minute după ce intrase în casa misterioasă, arabul apăru, cocoţat pe un măgăruş alb şi se îndepărtă imediat la trap.

Fără să mai stea pe gânduri, Marcel porni după arab. Măgăruşul o luase la picior şi regelui boxerilor, obosit de cursa care o făcuse cu puţin timp înainte, îi fu greu să-l

urmeze. Totuși, energia sa îi veni și de data aceasta în ajutor, izbuti să se țină după el, păstrând distanța cerută de împrejurări. Nedief ajunse în piața Mahomet Ali, inundată de lumină. Zărind un polițist în apropiere, lui Marcel îi dădu în gând să-l aresteze pe arab, cu ajutorul acestuia. Dar îndepărtă îndată ideea, spunându-și că n-ar da rezultate bune, deoarece Nedief ar nega totul și el, Marcel Dunot, nu avea împotrivă-i altă dovadă decât convorbirea auzită în subterana din stâncă. Nu! Ori ce ar fi, trebuia să-l urmărească pe arab, ca să mai adune alte amănunte, și să-l prindă în flagrant. Și apoi, Marcel nu-l uitase pe Mac Farlan. Deoarece întâmplarea îl pusese pe urmele campionului asasin, va merge până la capăt, până ce va da cu ochii de mulatru. Or, numai Nedief putea să-l ajute să-și ducă la îndeplinire planul acesta.

Tot cugetând astfel, Marcel Dunot, care nu-și pierdea din vedere prada, ajunse în fața canalului Mahmudief, care mărginește orașul Alexandria în partea de sud.

Nedief traversă un podeț de lemn și merse în direcția lacului Mariut. Atinse în curând malul și vreme de un ceas își zori măgarul înspre sud. Marcel Dunot îl urmărea, dar cu mare greutate. Însfârșit, Nedief o luă spre stânga și se îndreptă spre o clădire mare. Se opri în fața unei portițe în zidul care împrejmuia casa și lovi de câteva ori cu bastonul. Poarta se deschise imediat și arabul se furișă înăuntru împreună cu măgarul său.

Marcel Dunot, care se oprise îndărătul unui desiș de trestii uscate, începu să cugete:

„Evident, mă aflu aici în fața casei lui musiu Calutrakis, dacă nu cumva o fi a lui Mahmud, deoarece Nedief a fost însărcinat să-l prevină pe Mahmud să pregătească cămilele... Vom vedea! Dacă pregătește cămilele, asta înseamnă că are de gând să se servească de ele... Am alergat după un tramvai electric, după un arab și un măgar, dar cred că va trebui să mă dau bătut dacă va fi să mă iau la întrecere cu niște cămile... cu atât mai mult cu cât stomacul a început să țipe... Concluzia: trebuie să văd ce se petrece înăuntru."

Și fără să mai stea pe gânduri, începu să-și pună planul în aplicare. Clădirea în care intrase Nedief trebuia să fie un antrepozit de bumbac în care exportatorii își depun mărfurile în așteptarea îmbarcării. Zidurile care

o înconjurau erau înalte şi netede. În plus, trebuiau să fie bine păzite, căci Nedief şi acoliţii săi nu prea aveau conştiinţa curată.

De toate aceste piedici Marcel îşi dădu seama într-o clipă. Dar ele nu-l opriră în loc. Furişându-se printre trestii ca o broască, sprijinit în mâini şi în picioare, se apropie de zid. Întunericul nopţii îi favoriza planul. În zece minute ajunse la ţintă. Se opri câteva clipe ca să mai răsufle. În jurul său era linişte deplină. Ajunse curând la un contrafort al zidului.

„Poate ar fi chip să mă caţăr pe aici ! gândi el".

„Dacă aş aştepta ca să vină careva să-mi deschidă voi ajunge înăuntru la Sfântul Aşteaptă !... Curaj băiete !"

După sforţări supraomeneşti, ajunse în sfârşit pe zid şi, spre marea lui surprindere dădu peste acoperişul de carton gudronat al unui hangar mare. Se lăsă pe burtă deasupra lui, ca să nu fie văzut şi să se mai odihnească puţin. După ce-şi mai reveni în fire, se ridică şi începu să umble pe acoperiş ca un somnambul. Izbuti astfel să ajungă la marginea interioară a acoperişului. Privi înainte şi văzu sub dânsul o curte largă, în mijlocul căreia câţiva arabi săpau de zor pământul, la lumina unor lanterne puse pe sol. Trei indivizi stăteau lângă ei, părând să dirijeze lucrarea. Pe unul din ei Marcel îl recunoscu, era Nedief. Alături, un bătrânel învelit într-o manta de cauciuc şi cu fes pe cap, îi vorbea încetişor. La un moment dat, Marcel auzi pe Nedief răspunzând cu glas tare :

— *Eiud Kyriaco Calutrakis* ! (Da, domnule Calutrakis !)

„Acum ştiu ! Bătrânelul e Calutrakis. Şi al treilea e Mahmud. Iată-mă informat. Dar ce dracu or fi dezgropând acolo ?"

Curiozitatea îi fu repede satisfăcută. Văzu un arab ridicându-se de la pământ, ţinând în mână o lădiţă încercuită cu fier pe care o depuse cu precauţiune pe marginea gropii. Lumina uneia dintre lanterne îi îngăduia lui Marcel să citească cuvântul imprimat pe lemn : cordită.

„Doar n-oi fi eu prost, îşi spuse regele boxerilor. Asta-i dinamita despre care vorbea neamţul în subterană şi, despre care spunea că trebuie dusă pe malurile canalului. Dar care canal ? Ah ! pricep ! E vorba de Canalul de Suez... Deaia spunea el să se pregătească cămilele ! Vom vedea noi".

Un ceas încheiat Marcel Dunot asistă la dezgroparea lăditelor cu explozibil, stând culcat pe acoperiș. Indivizii scoaseră o duzină de lădițe cu care ar fi putut arunca în aer mai multe vapoare.

Arabii se duseră apoi în hangarul pe al cărui acoperiș se afla Marcel și se retraseră ducând cu ei lanternele. Nedief, Calustrakis și al treilea individ dispărură cu toții pe ușa unei clădiri mici care se afla peste drum de hangar. În curte se făcu liniște și întuneric.

„Acum e momentul —" își spuse Marcel, în gând.

Dintr-o singură privire se încredință că ograda era goală și că nimeni nu pândea de la ferestrele clădirilor vecine; apoi aplecându-se puțin peste marginea acoperișului, își înfipse mâinile pe un stâlp care-l susținea și-și dădu drumul încetișor la pământ. Sub hangar zări lădițele cu explozibil și în dosul lor câteva sute de baloturi cu bumbac. Nu mai avu vreme să împingă mai departe investigațiile căci auzi zgomotul făcut de o ușă care se deschise. Văzu doar un arab apărând în cadrul ei, ținând de căpăstru o cămilă. Marcel se ascunse îndărătul unui balot și rămase nemișcat. Auzi chemări, strigăte, târșâit de saboți pe pământ și nechezatul mai multor cămile. Curios scoase puțin capul afară și văzu douăsprezece cămile înșirate în mijlocul curții, în jurul cărora se agitau arabii, pe întuneric.

Marcel înțelese situația: arabii se pregăteau să plece cu explozibilul. Într-adevăr, câțiva din ei luară lădițele cu precauțiune, le înveliră în niște pături și le așezară pe animale.

„Au de gând să plece!" murmură Marcel. Cum aș face să-i însoțesc și eu? Oh!"

— Alah!

Un arab, umblând să caute o frânghie, se apropiase fără să știe de Marcel Dunot și-l zări...

— Ce s-a întâmplat, Makluff? întrebă un alt arab.

— Nimic! răspunse Marcel, liniștit.

Cât privește pe numitul Makluff, el nu mai răspunse deloc, pentru bunul motiv că degetele de oțel ale regelui boxerilor se înfipseseră în beregata lui și strângeau, strângeau ca un clește. Arabul se zbătu câtva timp, apoi rămase țeapăn la pământ.

„Pe legea mea cred că e mort!" gândi Marcel. Ce să-i faci, toți suntem muritori, și mai devreme sau mai târziu

sună ceasul fiecăruia. Dacă rămânea liniştit acasă la el, văzându-şi de treburi, în loc s-o facă pe spionul, ar fi scăpat mai ieftin."

Tot cugetând astfel, Marcel ascunse trupul arabului în spatele unui balot cu bumbac. Aşteptă câteva clipe să vadă dacă se mai interesa cineva de soarta lui, apoi îi desfăcu turbanul, sandalele şi hainele, le îmbrăcă deasupra celor pe care le purta. Cu capul înfăşurat în turban, cu trupul învelit în mantaua largă şi la adăpostul întunericului de afară, Marcel Dunot putea nădăjdui să nu fie recunoscut. De altfel, găsise în buzunarele hainelor victimei două pumnale şi un revolver, cu care spera să facă treabă bună, dacă ar fi fost vorba să se apere.

Ieşi deci din ascunzătoare, înaintând cu multă precauţiune. Nu cunoştea pe nici unul din arabii adunaţi acolo şi nu îndrăznea să li se adreseze. Or, Makluff, de la care luase îmbrăcămintea, trebuie să fi avut o sarcină de îndeplinit. Cum să facă să afle secretul?

Tot şansa avea să-i vină în ajutor. Abia făcu câţiva paşi când un arab îi strigă:

— Ei, Makluf! Grăbeşte-te! Plecăm! Urcă repede pe cămilă!

Marcel tresări: toţi arabii pe care îi văzuse ocupându-se cu încărcatul lăditelor erau de acum în şa. O singură cămilă, îngenunchiată printre celelalte, părea că-şi aşteaptă stăpânul. Marcel pricepu îndată că asta era cămila „lui". Sări în spatele ei, gata de drum. Dar animalul, nerecunoscându-şi stăpânul, refuză să se ridice şi încercă să muşte. Acesta, însă, nu era omul, care să-şi piardă capul pentru atâta lucru. Se aplecă puţin înainte, apucă animalul de urechi şi trase, trase... Cămila, cuminţită, scoase un răget şi se ridică.

— Grăbiţi-vă! se auzi, în arăbeşte vocea ascuţită a lui Calustrakis. Şi nu faceţi zgomot! Fumatul e oprit. Gândiţi-vă că fiecare din voi va căpăta câte 1000 de piaştri dacă ajungem fără să fim deranjaţi de englezi! La drum!

Trupa în frunte cu Calutrakis, Nedief şi Mahmud, ieşi afară şi apucă spre apus.

Marcel Dunot, mergând alături de ceilalţi, se gândea. După câte auzise şi după direcţia pe care apucaseră, înţelese că se îndreptau spre canalul de Suez, pe care demnii aliaţi ai nemţilor vroiau, desigur, să-l mineze.

Dar regele boxerilor intenţiona să-i împiedice de la treaba asta. Un singur lucru îl preocupa acum : Mac Farlan.

De când părăsise Thor-ul, nu mai auzise vorbindu-se de mulatrul asasin ; totuşi mesajul lui Thylsen îl desemna pe Mac Farlan ca pe unul din principalii şefi ai spionajului german din Egipt. Cum să facă pentru a da de urma lui ? Trebuia să aibă răbdare. Mai devreme sau mai târziu, Marcel nădăjduia că hazardul îl va pune faţă în faţă cu şeful „Mîinii Negre".

Ceasurile se scurgeau în tăcere şi trupa, înaintând în galop, după ce lăsă în urmă linia ferată spre Cairo, ocoli oraşul Damanhur, trecu Nilul la Hubra-Hit şi, mergând spre nord, se îndreptă spre o întindere mlăştinoasă : era lacul Borollos, care, împreună cu lacul Menzaleh, ocupă aproape în întregime delta Niului, între Alexandria şi Port-Said.

Călăuzită de Calustrakis, expediţia înainta prin mlaştină. Cămilele îşi încetiniră, mersul, căci copitele li se înfundau în terenul umed şi moale.

După două ceasuri de mers printre ochiuri de apă înverzită, trupa ajunse în zori în apropierea unor clădiri în ruină, spre care se îndreptă.

— Mai repede ! Mai repede ! dădea ghes Calutrakis.

„Unde-om fi aici ?" se întrebă Marcel. „Canalul de Suez trebuie să fie departe încă... Dar ce să-mi bat capul degeaba. Voi vedea eu".

După o cursă de zece minute, expediţia se pierdu într-un labirint de ziduri înalte năruite, de sfinxi ciopârţiţi şi colonade răsturnate, care păreau să fie rămăşiţele unui vechi templu egiptean.

— Halt ! strigă în sfârşit Calutrakis, oprindu-şi cămila la o răscruce mărginită de coloane enorme.

„Cred că acum e momentul să mă ţin bine". îşi spuse Marcel.

Marcel Dunot n-avu răgazul să cugete prea mult la situaţia riscantă în care se afla, căci aproape imediat se auzi vocea lui Calutrakis :

— Jos cu toţii ! Urmaţi-mă !

Arabii îşi îngenunchiară imediat cămilele şi coborâră. Marcel Dunot făcu la fel, Luându-şi cămilele de căpestre, în frunte cu Calutrakis, şi Nedief, apucară pe o alee, mărginită într-o parte de o colonadă în ruină, şi de cealaltă, de un zid înalt făcut din blocuri mari de piatră. Aleea

ducea la o piramidă mică, năruită în mare parte, dar a cărei intrare era liberă. Nedief și Calutrakis după ce puseră în funcțiune câte o lanternă de buzunar, intrară în deschizătură. Ea dădea într-o subterană lungă, care mergea în pantă și ai cărei pereți erau împodobiți cu picturi vizibile încă, reprezentând scene din viața vechiului Egipt. Subterana, lungă de o sută de metri, dădea într-o sală pătrată susținută de coloane enorme, ale căror capiteluri, intacte, erau împodobite cu frunze de lotus. Solul criptei era presărat cu nisip. Într-un ungher stăteau îngrămădite câteva sarcofage de piatră.

— Priponiți cămilele și odihniți-vă! porunci Calutrakis.

Arabii se supuseră. La lumina lanternelor cămilele fură așezate de-alungul unui zid, unde se culcară imediat.

— Mâncați, dormiți și odihniți-vă, căci la noapte veți avea mult de lucru! mai spuse bătrânul grec.

Marcel Dunot pricepu atunci ce-l făcuse pe Calutrakis să vină în aceste ruine: spionul intenționa să se ascundă aici până în noaptea următoare, când avea de gând să-și reia drumul spre Canalul de Suez.

Regele boxerilor se întinse și el la pământ lângă cămila sa și începu să cugete asupra situației. Se gândi să prevină autoritățile engleze din satul cel mai apropiat. Dar renunță imediat la proiectul acesta, căci arabii vor descoperi repede lipsa sa și vor avea tot timpul să ascundă explozibilul.

Marcel hotărî deci, să rămână nemișcat, și să aștepte evenimentele. Scormonind prin desagii de pe cămilă găsi câteva smochine, găleți și o bucată de brânză întărită pe care o înghiți cu o poftă de lup. Apoi, după ce dădu pe gât apa din plosca atârnată de grumazul cămilei, se culcă pe nisip, își acoperi cu grijă capul cu pulpana mantalei și adormi.

Când se trezi văzu o lumină albicioasă, filtrându-se prin intrarea subteranei. În jurul lui, arabii sforăiau mai toți. Șezând turcește într-un ungher, Calutrakis, Nedief și Mahmud discutau în șoaptă, fumând țigarete subțiri.

Temându-se să nu fie interpelat, Marcel se prefăcu că adoarme din nou, închise ochii și rămase nemișcat.

Trecu vreun ceas, când auzi strigătele grecului, care-și trezea oamenii. Arabii, mahmuri, se ridicară și ieșiră pe rând din criptă. Se lăsase înserarea, Soarele apusese și

pe cer mijiră primele stele. Încălecară, îndreptându-se spre ruine. După ce trecură de acestea, trupa o luă în galop în direcţia sud-vest.

Câteva ceasuri în şir merseră necontenit dealungul plantaţiilor de bumbac, traversând podeţe rustice, deasupra a numeroaselor canale care brăzdează delta bătrânului Nil. Cam pe la patru spre ziuă, trecură de ultimele lanuri cultivate şi în faţa lor se desfăşură întinderea dezolantă a deşertului arab.

„Cred că nu mai suntem departe de canal" ! îşi spuse Marcel căci peisajul pe care-l avea înainte îi amintea de cel pe care-l văzuse când străbătuse Canalul de Suez.

Calutrakis îşi încetini mersul îndată ce ajunseră între dune. Marcel Dunot, care nu-l pierdea din vedere, îl văzu consultând busola. După câtva timp, la un ordin al său, trupa se opri în mijlocul unei râpe unde se afla un puţ părăsit.

— Aici e locul ! spuse Calutrakis.

— Da ! răspunse Nedief. Am putea începe să îngropăm lăditele, căci ei nu vor întârzia mult.

„Devine interesant !" îşi spuse Marcel.

Arabii, ascultând de ordinul grecului, descălecară şi după ce-şi priponiră animalele începură să sape, la câţiva metri de puţul părăsit, o groapă adâncă în care târâră lăditele cu explozibil. Lucrul nu era încă terminat când câteva cămile ciuliră urechile şi începură să se agite.

— Ei sunt ! strigă Nedief, mă duc să văd.

Şi arabul îşi făcu vânt pe cămilă şi o luă la goană spre nord.

Trecură câteva minute. Marcel Dunot ajutând arabilor să coboare lăditele în groapă, înţelegea bine că putea în orice clipă să fie recunoscut. De aceea, îşi supraveghea cămila cu coada ochiului, gata să încalece şi să o ia la sănătoasa.

În timpul acesta, lăditele dispărură toate în pământ.

— Nu astupaţi încă groapa ! Aşteptaţi ! porunci Calutrakis care supraveghea operaţiile alături de Mahmud.

Arabii se opriră din lucru. Unul din ei scoase o ţigaretă din buzunar şi se întoarse spre Marcel :

— Dă-mi un chibrit, Makluff.

Dar regele boxerilor n-avea chibrituri. Se temea să răspundă căci timbrul vocii ar fi putut să-l trădeze. Stri-

gătele de bucurie care izbucniră în clipa aceea îl salvară :

— Iată-i ! Iată-i !

Aproape imediat, câțiva indivizi cocoțați pe cămile apărură în creștetul unei dune din apropiere. Nedief era în fruntea lor. Erau cinci, înbrăcați în uniforme kakii, purtând pe cap caschete turtite.

Se apropiară și în curând erau în mijlocul râpei.

„Dar... ăștia sunt ofițerii englezi ! Cum se face ? se întrebă Marcel. Sunt trădători sau spioni deghizați ?"

— Te salut, jupân Calutrakis ! spune unul din ei în englezește, adresându-se grecului care ieși în întâmpinarea noilor-sosiți.

Marcel tresări : vocea îi era cunoscută. Da, da,... Era a lui... În clipa aceea, norii care învăluiau luna se destrămase. Tabăra fu inundată de lumină. În fața lui Calutrakis stătea cocoțat pe cămilă Fred Mac Farlan ! Boxerul asasin nu se schimbase. Figura lui pârlită păstra aceeași expresie feroce și brutală. Numai că se îngrășase puțin. Marcel îl recunoștea. Era la fel cum îl văzuse ultima oară, când se luptaseră pentru campionatul de box la Kedivial Circus din Cairo.

Marcel își reamintea de victoria care o repurtase atunci, de aclamațiile publicului și de prăbușirea lui Mac Farlan pe nisipul ringului. Și a doua zi, fuga lui Fraifield, directorul circului, și el Marcel Dunot, arestat de autoritățile engleze în urma mașinației urzite de mulatru.

De atunci se scursese vreme. Dăduse de Fraifield, care-și primi pedeapsa — și iată că acum soarta îl aducea în fața lui Mac Farlan.

Lumea e mică ! Munte cu munte se întâlnește... darămite om cu om ! Marcel strânse pumnii cu atâta putere încât unghiile îi se înfipseră în carne.

Mac Farlan, după ce salutase pe grec și pe Mahmud, prezentă pe ceilalți patru oameni care îl însoțeau :

— Locotenentul von Ortelsrot.

— Locotenentul von Kapt, din armata imperială germană.

— Căpitanul Tulup-pașa.

— Căpitanul Hellal din armata otomană.

Formalitatea odată terminată, Mac Farlan, care părea grăbit, spuse :

— Prietenul Nedief mi-a adus la cunoștință cele întâmplate cu Thor. Din fericire, noi am luat toate precau-

ţiile ! Totul este gata pentru noaptea asta ! Aveţi bombele ?

— Da făcu Calutrakis. — Dar dumneata ai adus banii ?

— Ţine două mii de lire turceşti, în bilete de bancă ! spuse Mac Farlan, întinzând un pachet grecului.

Dar era vorba de trei mii ! răspunse grecul, aspru.

Mulatrul rămase o clipă pe gânduri, apoi spuse :

— Eu nu ştiu nimic ! Întrebaţi-i pe domnii aceştia ! Eu n-am decât două mii — Nu-i aşa locotenente von Kapt ?

— Ia ! făcu neamţul.

Calutrakis făcu un gest care trăda situaţia omului care se vedea furat, dar nu avea încotro.

— Unde-s bombele ? repetă Mac Farlan, după o clipă de tăcere.

— Câte vrei ? întrebă grecul.

— Două. Celelalte le vei lua mâine. Noaptea asta o voi petrece în liniile australiene, unde nădăjduiesc să fac treabă. Dar timpul trece. Să ne grăbim !

— Indată ! răspunse grecul.

Sări în groapa unde erau lăditele şi arătă una din ele unui arab. Aceasta o luă şi o depuse pe pământ. Cu ajutorul unei dălţi, Calutrakis o deschise imediat. Marcel Dunot, care era numai ochi, văzu două sfere negricioase de mărimea unui cap de om, vârâte în rumeguş de lemn.

— Iată-le spuse grecoteiul. Două bombe umplute cu cordită, fiecare din ele e în stare să distrugă un cuirasat.

— All right ! spuse Mac Farlan şi apucă bomba jucând-o în palmele sale enorme.

— Oh ! atenţie ! percutoarele sunt montate ! făcu grecul, alarmat.

— Nu-i nimic, îmi cunosc meseria ! spuse Mac Farlan. Când eram la Chicago am mânuit multe bombe din astea. Mâine, veţi auzi vorbindu-se de „pilula asta" ! Ha ! ha ! ha !

— Le pot îngropa pe celelalte ? întrebă Calutrakis.

— Da ! răspunse Mac Farlan.

— Nisipul e uscat ? întrebă unul din ofiţerii nemţi.

— Nu există nisip uscat ca ăsta, domnule locotenent ! răspunse grecul, care părea grăbit să termine mai repede.

— Şi ce-i cu asta ? întrebă neamţul, arătând spre puţul părăsit.

— Puțul din El Guis? Dar e înfundat de secole, domnule locotenent! răspunse grecul.

— Puțul din El Guis, e bine de știut și de reținut își spuse Marcel în timp ce Calutrakis porunci oamenilor săi să astupe groapa unde se afla explozibile.

Arabii se puseră pe lucru. Marcel, ca să nu fie suspectat, trebui să lucreze și el.

Dar cu coada ochiului îl spiona pe Mac Farlan și-l văzu așezând lădițele cu bombe pe spinarea cămilei. Câteva minute mulatrul și turco-nemții mai vorbiră între dânșii, apoi își luară rămas bun, urându-și noroc.

— În opt zile canalul va fi astupat, mă însărcinez eu cu asta! încheie Mac Farlan, rânjind.

— Și după o lună, neînvinsele trupe germane vor fi la Cairo! afirmă locotenentul von Kapt.

— Împreună cu trupele otomane, firește! adăuogă căpitanul Tulup-pașa.

Mac Farlan și acoliții săi se îndepărtară, apucând spre răsărit.

— Terminați mai repede, băieți! spuse Calutrakis. Cu cât vom fi mai curând înapoi, cu atât veți căpăta banii mai curând.

Făgăduiala spori zelul arabilor, care se puseră pe lucru cu toată ardoarea.

Marcel Donot, nemișcat privea spre Mac Farlan și escorta lui, care se îndepărta printre dune. Se gândea că, dacă-l lăsa să plece, nu era exclus să nu mai dea de el niciodată.

— Ei, câine, n-ai auzit? făcu o voce în apropierea lui. Vrei poate să-ți dau câteva la spinare?

Marcel se întoarse. Nedief era cel care-i vorbise astfel. Se pregătea să-i răspundă, dar arabul, privindu-l mai bine, răcni deodată:

— Cine ești tu? Eu...

Regele boxerilor înțelese că era în joc soarta lui.

Dintr-o singură privire aruncată în juru-i își cântări șansele; cămilele erau la zece metri de el; drumul era liber. Luă repede o hotărâre. Apucă sapa și o lăsă să cadă asupra capului lui Nedief. Cu craniul despărțit în două, arabul se prăbuși, rostogolindu-se în groapa pe care oamenii săi încă nu isprăviseră s-o umple.

— Trădare! urlă Mahmud, care scoase pumnalul de la brâu și se năpusti spre Marcel Dunot.

Regele boxerilor i-o luă înainte şi cu o lovitură de sapă, îi despărţi braţul de trup, din umăr. Musulmanul căzu la pământ, scoţând urlete înfiorătoare. Ceilalţi arabi îşi ridicară privirile şi, urlând ca fiarele, îl înconjurară într-o clipă pe Marcel.

— Nu-i Makluf ! Nu-i Makluf ! se auziră strigăte din toate părţile.

— Prindeţi-l viu ! răcni Calutrakis, care se ţinea prudent în spatele acoliţilor săi.

Cu sapele ridicate ameninţător, arabii se năpustiră spre regele boxerilor. Dar acesta, prinzând curaj, îi întâmpină în acelaşi fel ; doi arabi căzură, cu capetele sfărâmate, Marcel sări peste trupurile lor care se zbăteau, ajunse la Calutrakis, îşi aruncă sapa şi, după ce îl ameţi cu un pumn zdravăn de adevărat specialist, îl înhăţă de mijloc şi-l azvârli ca pe o minge în hoarta înebunită a arabilor. Doi dintrânşii, ameţiţi de lovitura arcului veritabil proiectil viu, se dădură înapoi izbindu-se de compatrioţii lor.

Incidentul dădu cinci secunde răgaz lui Marcel Dunot şi el se folosi de ele. Sări spre locul unde se aflau cămilele, tăie cu pumnalul frânghia cu care era legată cea mai apropiată, sări în şa şi, cu vârful cuţitului sili animalul să se ridice de jos. Arabii veneau în urmă. Cămila, înspăimântată de ţipetele din jurul ei, o luă la goană, drept înainte.

Marcel Dunot întoarse capul şi văzu pe arabi alergând după dânsul. Dar el fugea mai repede şi, după câteva minute, constată că era singur în imensitatea pustiului.

Încetini în consecinţă mersul animalului şi răsuflând din greu, îşi spuse :

„Acum nu-mi rămâne decât să-l regăsesc pe Mac Farlan şi să mă explic cu el... Dar unde-o fi ?"

Regele boxerilor privi în juru-i. Nu văzu decât nesfârşita întindere de dune. Mac Farlan şi acoliţii săi dispăruseră.

Marcel opri cămila.

„Ia să ne gândim puţin, îşi spuse el. Indivizii se îndreaptă spre Canalul de Suez. Ei socot să lucreze încă în noaptea asta. Deci, mergând în direcţia canalului, am toate şansele său dau de ei. Vom vedea".

Pe cerul limpede luceau stelele. Graţie lor, regele boxerilor se orientă repede şi-şi îndrumă cămila spre răsărit. Oricum, mulatrul cu ai săi nu putea să aibă decât un avans de câteva minute asupra lui. Se putea deci să-i ajungă

repede. Numai că dunele îl împiedicau să-i zărească pe spioni.

Timp de câteva minute, Marcel alerga cu toată viteza. După ce ocoli câteva ridicături îi zări deodată pe acei pe care îi urmărea drepți în șeile lor, spionii se îndreptau spre un șir de corturi conice, ridicate pe malul unui lac întins, a cărui apă lucea în bătaia lunii.

Marcel își aduse aminte că Mac Farlan îi spusese lui Calutrakis că-și propunea să petreacă noaptea printre trupele australiene și să facă treabă bună acolo. Se putea ca acele corturi pe care le vedea regele boxerilor să fie ale soldaților australieni.

„Drace ! își spuse el furios. Nu mai am timp să pun mâna pe el înainte de a ajunge în tabără... Va trebui deci să pun să-l aresteze... Și eu care aș fi vrut atât de mult să isprăvesc cu el ! N-am noroc și pace ! În sfârșit, voi avea cel puțin satisfacția să asist la împușcarea sau la spânzurarea lui..."

În pofida acestui raționament, Marcel, ținea, totuși, să-și încerce norocul. Împunse cămila în grumaz și începu un galop nebun în direcția spionilor. Dar stupoare, Mac Farlan cu ai săi, când, ajunseră la depărtare de vreo milă de tabără întoarseră brusc la stânga și se îndreptară spre o aglomerare de căsuțe ruinate care se întindeau pe o colină învecinată.

„Unde s-or fi ducând ? se întrebă Marcel, puțin descumpănit".

Își continuă urmărirea, totuși, și, după câteva minute, văzu că mulatrul cu trupa sa intrau în străduțele satului părăsit. Majoritatea caselor n-aveau nici acoperișuri, nici uși.

Marcel Donot ciuli urechea ; Mac Farlan și acoliții săi dispăruseră și el nu mai auzea zgomotul făcut de pașii cămilelor. La întâmplare își urmă drumul și ajunse curând la celălalt capăt al satului. De acolo zări o dungă neagră la orizont : era Canalul de Suez. Un bastiment ciudat era ancorat la țărm, de care-l lega o pasarelă metalică. Închipuiți-vă un ponton lung de fier deasupra căruia se afla o schelă țesută din grinzi de oțel încrucișate și care suportau platforme și mașinării de tot felul, alături de coșuri înalte.

„O dragă ! își spuse Marcel Donot. Și încă una din cele mari, pe legea mea. Nici n-aș fi crezut că există așa ceva !"

Nu se înşela. După cum se ştie, Canalul de Suez a fost săpat în nisipul deşertului, nisipuri care tind să alunece şi să se surpe, ca urmare a eroziunii cauzate de mişcarea vapoarelor. De aceea, compania care a tăiat canalul este obligată — pentru a menţine adâncimea de apă necesară — să-l cureţe neîncetat. Ceea ce Marcel vedea era una din acele drage enorme. În acelaşi timp, el vedea că Mac Farlan şi oamenii lui se îndreptau în pasul cămilelor spre punctul unde era ancorată draga.

Marcel Dunot intui planul spionilor : să arunce în aer draga şi, lipsind astfel compania de una din puternicele sale maşini, să facă să se colmateze canalul, producând întreruperea traficului. Ideea nu era rea !

„Voi sosi la timp" ! îşi spuse Marcel în gând, şi-şi îmboldi animalul la fugă.

Dar cei cinci indivizi aveau un avans mare asupra lui. El îi văzu curând oprindu-se în faţa podeţului îngust, care lega draga de ţărm.

Din prudenţă, Marcel opri cămila şi sări jos. Apoi, după ce legă animalul de trunchiul unui copac uscat, se îndreptă în fugă spre ţărm. Mac Farlan şi oamenii lui nu bănuiau nimic. Marcel îi văzu coborând de pe cămile, pe care le lăsară în paza unuia dintr-înşii, — căpitanul turc Helial, — apoi urcară pe pasarela care lega uriaşa dragă cu uscatul.

Regele boxeurilor alerga acum în forţă. Minutele erau preţioase.

O dată ajunşi pe dragă, Mac Farlan şi însoţitorii săi se opriră. Marcel îi văzu aplecându-se. Văzându-i că ridică capătul pasarelei, care era aşezat pe puntea dragei, şi îi da drumul în apă, ei înţelese îndată motivul : banditii vroiau să opereze în linişte, izolând draga.

„Dar ce dracu, or fi dormind toţi acolo ?" se întrebă Marcel, fără să se oprească din fugă.

Într-adevăr, marinarii de pe dragă se odihneau după munca încordată de peste zi. De ce s-ar fi putut teme, când erau doar la câteva sute de metri de tabăra armatei engleze ?

Mac Farlan şi ai lui, după ce dădură în apă pasarela se îndreptară spre partea dindărăt a dragei, unde se găseau cazanele şi cabinele echipajului.

Înainte de a ajunge la ţintă, câţiva oameni îmbrăcaţi cu bluze albastre ieşiră dintr-o cabină. Erau şase : întreg

echipajul de noapte al dragei, treziți de zgomotul pașilor făcuți de spioni.

La vederea lui Mac Farlan și a celorlalți trei, pe care îi luau drept ofițeri englezi, datorită uniformelor ce le purtau, — ei se opriră și salutară. Marcel Dunot își reținu un țipăt de groază : ceea ce prevăzuse se petrecu aevea. Cei patru spioni profitând de uimirea marinarilor, se năpustiră asupra lor.

Marcel văzu pumnalele bandiților scânteind în noapte. O luptă scurtă urmă. Rezultatul — cel așteptat : în mai puțin de cinci minute cei șase marinari fură lungiți la pământ, fără sutlare.

Regele boxeurilor, care alerga într-una, nu mai era decât la câțiva metri de ofițerul turc rămas să păzească cămilele bandei de asasini. Căpitanul Helial era atât de cufundat în urmărirea celor ce se petreceau pe dragă, încât nu-l auzi pe Marcel apropiindu-se, astfel că acesta apăru deodată lângă dânsul. Turcul, surprins, vru să dea înapoi, să strige. Dar nu mai avu vreme : pumnul de fier al regelui boxeurilor căzu ca un ciocan cu aburi pe fața lui. Cu fălcile sfărâmate, spionul căzu în nisip fără să scoată măcar un suspin.

Cu furie nestăpânită, Marcel alergă în continuare spre malul canalului și intră în apa neagră. În doar câteva clipe el străbătu înot distanța până la dragă și, apucându-se de lanțurile ancorelor se cățără pe punte. Vaietele răniților încetaseră.

Cu pumnalul în mână, el se îndreptă spre partea dinapoi a bastimentului. Merse de-a lungul elindei (armătura care susține godeurile dragei) urcă bordajul și ajunse la dunetа ce domina puntea, de care era legată cu o scăriță de fier. Înainte de a o urca Marcel se opri ca să-și dea seama ce se petrece în juru-i.

Auzi o conversație în nemțește :

— Ce mai calici și marinarii ăștia englezi ! spunea locotenentul von Ortelsrot. N-am găsit la ei decât șapte lire și ceva...

— Ce vrei, așa-i războiul, mon cher ! răspunse locotenentul von Kapt. Desigur, camarazii noștri din Belgia au mai mult noroc. Dar ne vom scoate pârleala când vom fi la Cairo.

— Să sperăm ! răspunse Ortelsrot.

Marcel înțelese că mizerabilii scotociseră buzunarele victimelor lor.

— Vă voi arăta locurile, dragii mei! spuse căpitanul Tulup-pașa.

— Ah! N-avem nevoie de dumneata, spuse von Kapt, mândru. Ne-am informat dinainte și știm unde să căutăm ceea ce ne trebuie.

— Dar nevastă-mea mi-a cerut să-i trimit mobile de mușarabieh (lemn curbat și sculptat) urmă Ortelsrot. Asta face furori la München... Dar ce Dumnezeu nu mai termină cu bombele măgarul acela de Mac Farlan? În calitatea lui de membru al „Mâinii negre" l-aș fi crezut mai expeditiv...

— Cazanele sunt încă încinse și trebuie să umble cu precauție! observă von Kapt. Trebuie să înlăture cărbunii, ca să așeze mașinăria la loc potrivit!

— Adevărat! murmură von Ortelsrot, visător. Dar ține cam mult și aș fi vrut să fiu departe de acum...

Această dorință era pe punctul să-i fie îndeplinită. Von Ortelsrot avea să plece departe, de unde nimeni nu se mai întoarce! Căci Marcel Dunot, ieșind ca din pământ, se năpusti asupra spionilor îmbrăcați în uniforme englezești.

— Alh Gott! țipă deodată Ortelsrot.

Abia rostise imprecația că și căzu la pământ cu pumnalul înfipt în pântece.

Lăsându-l în plata domnului, Marcel îi apucă cu o mână de grumaz pe von Kapt și Tulup-pașa, și-l izbi unul de altul cu atâta putere, încât căpățânile lor se făcură țăndări.

„S-a zis cu ei!" murmură dânsul, lăsându-i să cadă la pământ.

Îndată auzi un glas în apropiere:

— Să fugim! Bombele au fost montate și în zece minute vor face explozie.

Marcel tresări și-l văzu pe Mac Farlan venind în fugă dinspre mașini.

— Da, da, veți fugi, dar înainte de asta mai avem o socoteală, de aranjat, scumpul meu Fred! murmură regele boxeurilor.

Mulatrul se cutremură. Înălță capul, văzu cadavrele celor trei complici și în fața lor pe Marcel Dunot, care-l privea țintă :

— Marcel Dunot ! Iadul te trimite ! urlă el.

Și cu un gest rapid trase din buzunar un pumnal lung și se năpusti spre dușmanul său de moarte. Arma ucigătoare tăie aerul ca o săgeată, atinse umărul lui Marcel Dunot care se aplecase și căzu în apa canalului.

— Ți-a tremurat mâna, Fred ! Îmbătrânești, dragul meu. Te știam mai îndemânatic.

Și în vreme ce vorbea, regele boxeurilor se aruncă asupra asasinului, fără să-i pese că n-avea alte arme, decât pumnii lui zdraveni. Mac Farlan își pierdu capul. Fără să gândească, că armata engleză era aproape și că risca streangul, ridică mâna înarmată cu un revolver enorm și slobozi toate șase gloanțele spre Marcel. Dar proiectilele trecură șuierând deasupra capului regelui boxeurilor, fără să-l atingă.

Mac Farlan se socoti pierdut. Acum nu se mai gândea decât la fugă, cu atât mai mult cu cât bombele pe care le așezase sub cazane trebuiau să explodeze peste câteva minute. Se pregătea să sară în canal, dar Marcel îi ajunse din urmă :

— Mai așteaptă un pic, dragul meu. Avem o socoteală amândoi...

Mulatrul scrâșni din dinți. Ca o fiară închisă în cușcă, el alergă spre schela țesută din oțel care susținea uriașa elindă a dragei. Cu agilitatea unei maimuțe se căță pe treptele de metal și, în câteva clipe, ajunse pe platforma aflată la vreo douăzeci de metri înălțime. Întorcând capul, îl văzu pe Marcel urcând în urma lui și barându-i drumul pe scara cealaltă, pe unde intenționa să coboare.

— Nu-mi scapi tu, banditule ! scrâșni regele boxeurilor. Acum se dă lupta decisivă între noi doi : care pe care !

Mac Farlan își vedea soarta pecetluită. În conștiința lui se lupta ura pentru Marcel cu groaza de a vedea bombele distrugând draga pe care avea să piară și dânsul.

— Dunot, spuse el, să ne împăcăm ! Hai să plecăm repede de aici ! Bomba va face explozie !... Vom redeveni prieteni... dacă vrei... Am o mie de lire la mine... ține-le...

— Acelea pe care le-ai furat complicelui tău Calutrakis ? Păzește-ți pielea, canalie !

— Atunci vei muri, câine de francez ! răcni el cuprins de furie, spaimă și disperare.

Și cu pumnii săi enormi se năpusti asupra regelui boxeurilor.

Marcel era pregătit pentru atac. Pumnii celor doi dușmani de moarte se izbiră cu putere. Marcel eschivă o „directă" destinată maxilarelor sale, dar nu putu împiedica un „croșet" furios în stomac. Sub violența loviturii se clătină.

— Ah ! acum te am în mână, rânji mulatrul și dădu a doua lovitură, în stare să ameţească o vită.

Dar Marcel, cu energia disperării își reveni. Cu o mișcare a brațului, el îndepărtă pumnii campionului asasin, și-i ciocăni fața cu o „directă" fulgerătoare. Fu rândul lui Mac Farlan să dea înapoi. Dar dânsul nu putea merge mai departe : mica platformă pe care se luptau cei doi avea abia doi metri pătrați. Se punea, deci, chestiunea : a învinge sau a muri ! Mulatrul înțelese situația. Apucă brațul stâng al lui Marcel Dunot și încercă să-l izbească cu genunchiul în pântece. Dar celălalt se eliberă din strânsoare și, cu un „swing" viguros, îl obligă să dea înapoi.

O pânză de lumină violetă țâșni din întuneric și se așternu deasupra dragei luminându-o din plin.

Marcel întoarse capul și descoperi în umbră o canonieră care se apropia încet. Raza pornită din proiectorul său era aceea care luminase draga.

— Ei, nu face prostii ! răcni regele boxeurilor.

Mac Farlan profitând de neatenția adversarului său, îi aplică o „directă" formidabilă în tâmplă. Dar Marcel, ca și cum ar fi avut intuiția loviturii, avu vreme să întoarcă capul. Primi lovitura în plină frunte, rămase o clipă ameţit, și, în vreme ce mulatrul ridica pumnul să-i aplice a doua lovitură, el se întoarse brusc. Brațul său se destinse și-l lovi pe Mac Farlan în bărbie.

Banditul rămase o clipă nemișcat, cu ochii ficși, apoi se prăbuși ca o statuie căreia îi retezi soclul — și rămase mort, cu coloana vertebrală sfărâmată.

„Knock-out" ! făcu simplu Marcel. Iată-mă că am terminat și cu ăsta ! Slavă Ție, Doamne !"

De pe canoniera engleză care se afla acum în apropierea dragei se auziră strigăte de „ura" scoase de marinarii care nu pierduseră nici un amănunt al teribilei lupte.

„E mort de-a binelea !" murmură Marcel, aplecându-se deasupra mulatrului.

Dar deodată se înfioră. Își aduse aminte de bombele care trebuiau să explodeze dintr-un moment într-altul.

Ca un ieșit din minți, se repezi pe scara care ducea pe puntea dragei și o luă în goană spre sala mașinilor.

Din trei sărituri, Marcel Dunot ajunse la ușa care ducea la mașini. Alunecând de-a lungul scăriței de fier, ajunse la cazane.

Două lămpi de mineri, atârnate în fața nivelelor de apă ale căldărilor, răspândeau o lumină slabă. Marcel atruncă o privire repede în jurul său. Între cele două cazane cilindrice văzu un morman de cărbuni în care era înfiptă o lopată.

„Aici trebuie să fie !" își spuse el, în vreme ce sudoarea îi curgea șiroaie de pe frunte.

Desprinse la repezeală o lampă și se apropie de grămada de cărbuni : în umbră, în centrul culoarului format de spațiul dintre cele două cazane, el zări un punct strălucitor : era cartușul de aramă al uneia din bombe.

Cealaltă era ceva mai departe... Punând lampa jos, Marcel apucă cele două instrumente ale morții și auzi tic-tacul mecanismului de ceasornic care trebuia să provoace explozia dintr-un moment într-altul. Repede se năpusti spre scară și, ajuns pe punte, o luă spre balustrada unde azvârli cu toate puterile bombele în apa canalului.

Era și timpul !

Înainte chiar de a atinge suprafața apei, cele două mașini infernale explodară cu o detunătură formidabilă, care cutremură draga, în vreme ce mii de aschii de oțel se răspândiră pe o mare întindere.

„Bine c-am făcut-o și pe asta !" murmură regele boxeurilor ștergându-și nădușeala de pe frunte.

Jerba strălucitoare a proiectorului de pe canotiera engleză îl luminase puternic făcându-l să tresară. Dintr-o privire văzu că de pe micul bastiment de război, care stopase în fața dragei se desprinse o barcă ce se apropia cu toată viteza. Marcel alergă spre scara fixată în flancul dragei și o atinse chiar în clipa când barca aborda.

— Ce-i cu dumneata ? întrebă un ofițer de marină englez, care sărise pe platformă, cu revolverul în mână. Ce înseamnă toate astea ?

— Numele meu este Marcel Dunot! Sunt francez! Am ucis câţiva spioni nemţi care vroiau să arunce în aer draga aceasta pentru a înfunda canalul, şi am zvârlit în apă bombele care trebuiau să servească acestui scop.

— Spusele dumitale vor fi verificate; dacă cumva ai minţit, îţi pun în vedere că vei fi împuşcat. Coboară în barcă îi porunci ofiţerul.

Marcel se supuse fără să crâcnească şi se aşeză pe băncuţa din partea dinainte a bărcii. Ofiţerul, însoţit de patru marinari înarmaţi, scotoci repede draga pe care nu găsi, cum era şi firesc, nici o fiinţă în viaţă. Reveni imediat şi, adresându-se lui Marcel, îi ceru lămuriri asupra soartei echipajului dragei.

— Este în fundul canalului, domnule locotenent, răspunse dânsul şi începu să relateze faptele petrecute, din momentul în care îl întâlnise pe spionul arab Nedief în tramvaiul din Alexandria.

Hârtiile găsite asupra cadavrelor lui von Ortelsrot, von Kapt şi Tulup-paşa, care rămaseră pe dragă, confirmară spusele sale.

— Eşti un viteaz, mister Dunot, încheie ofiţerul pe deplin convins. Vino pe bordul lui Clyde, să te prezint comandantului.

— Cu plăcere, domnule locotenent. Dar n-aţi putea da ordine să fie arestaţi cât mai repede spionii şi să se desgroape bombele pe care le-au lăsat în apropiere de puţul din El Guir?

— N-avea grijă. Îndată ce vom fi pe punte, îl voi anunţa pe comandant care va semnala semaforului din gara Shaloof — de care suntem aproape — cele petrecute. În zece minute treaba va fi făcută.

După câteva clipe, barca abordă lângă canonieră. Ofiţerul englez îl conduse imediat pe Marcel la căpitanul micului bastiment. Regele boxeurilor fu nevoit să istorisească din nou aventurile sale şi din nou îl felicitară cu toţii.

După ce comandantul delegă doisprezece marinari să ocupe draga rămasă fără echipaj, vaporaşul se puse în mişcare.

— Te afli pe bordul canonierei engleze Clyde, care se află în drum spre Africa Orientală, unde va avea de luptat cu nemţii, explică Marcel. După vreo patru ceasuri vom fi la Suez, unde vei putea debarca. Şi poţi fi sigur că voi

semnala celor în drept purtarea dumitale vitejească, mister Dunot. Pot afirma dinainte că vitejia îţi va fi răsplătită cu medalia Serviciul credincios. Datorită dumitale a fost evitată o catastrofă teribilă.

— Nu mi-am făcut decât datoria, domnule comandant ! declară Marcel cu simplitate. Oricare francez sau englez ar fi procedat la fel în locul meu.

— Vorbeşte ca un adevărat gentleman, domnule Dunot. Spune-mi, te rog, ce aş putea face pentru dumneata ?

— În primul rând, aş avea să vă rog să-mi daţi alte haine, căci astea de pe mine sunt ude şi îmbibate cu cărbuni. Apoi... aş vrea...

— Spune, fără jenă, domnule. Dunot. Dacă e cu putinţă, fii sigur că te voi satisface. După cele ce-ai făcut pentru noi, nu-ţi pot refuza nimic !

— Ei bine, domnule comandant, cer... să mă lăsaţi să rămân la bord. Pentru că mergeţi să luptaţi împotriva nemţilor, aş fi fericit să vă ajut. Îmi plac călătoriile, ştiţi ! Şi apoi, e acelaşi lucru dacă lupt în Africa sau în Europa... Voi cere consulului francez din Suez să-mi îngăduie să rămân pe vaporul dumneavoastră şi vă făgăduiesc că voi face tot posibilul să nu regretaţi că m-aţi luat cu dumneavoastră.

Căpitanul Flinders — acesta era numele comandantului lui Clyde — surâse binevoitor.

— Asta ar fi contrar regulamentului, domnule Dunot. Nici un străin nu poate face parte din echipajul vapoarelor Majestăţii sale britanice... Dar dumneata eşti francez — şi francezii sunt astăzi aproape englezi pentru noi. Şi apoi, purtarea dumitale admirabilă merită o favoare. Când vom ajunge la Suez voi merge eu însumi să-i cer amiralului comandant al forţelor navale din Marea Roşie să îngăduie înscrierea dumitale pe rolul bastimentului meu... şi nădăjduiesc să te pot satisface.

— Vă mulţumesc, domnule comandant ! făcu Marcel, înclinându-se şi strângând mâna pe care i-o întinse ofiţerul.

La ordinul căpitanului, un timonier îl conduse pe regele boxeurilor în cabina subofiţerilor unde i se dădură haine uscate. Apoi, fu nevoit din nou să-şi istoricească păţaniile şi să bea un pahar de whisky pentru izbânda apropiată, altul în sănătatea reginei Angliei, al treilea pentru preşedintele Republicii Franceze şi ultimul... pentru victorie.

După ... efortul făcut fu nevoit să se întindă într-un hamac unde adormi buștean.

— Când se trezi, lumina zilei năpădea prin ferestruici. Clyde ancorase în rada portului Suez.

Se întinse căscând, apoi sări jos din hamac, tocmai în clipa când un ofițer intră în cabină, spunând:

— Mister Dunot, comandantul dorește să vă vorbească.

— Vin imediat! răspunse eroul nostru, puțin emoționat, căci își dădu seama că Flinders îi va comunica rezultatul intervențiilor sale, respectiv dacă putea sau nu să rămână la bordul canonierei.

Se încredință imediat, văzând figura surâzătoare a comandantului.

— S-a făcut, Marcel Dunot, declară Flinders. Amiralul îți îngăduie să rămâi la bord cu gradul de maistru secund (sergent). Consulul Franței va fi încunoștiințat. Nu-ți rămâne decât să-i dai comisarului de bord informațiile privitoare la identitatea dumitale. După aceea, ți se vor da efectele reglementare.

Plin de bucurie, Marcel îi mulțumi căpitanului Flinders și se duse imediat la comisarul canonierei.

După un ceas, maistrul secund Dunot își luă în primire serviciul în bateria bastimentului britanic.

Clyde părăsi Suezul pe seară. Era un vas mic, cu lungimea de șaizeci de metri, cu pescajul foarte redus, ceea ce îl destinase scopului de a urca numeroasele râuri ale Africii Orientale Germane și pentru a distruge instalațiile nemțești de pe maluri.

Datorită particularităților sale, Clyde n-avea nimic dintr-un vapor rapid. Îi trebui șase zile să străbată Marea Roșie și, după câteva escale scurte la Perim și Aden, ajunse la capul Guardafui și se îndreptă spre sud, de-a lungul coastei africane.

Grație cunoștințelor sale nautice, regele boxeurilor se puse repede la curent cu noile lui ocupații. Era la bord abia de o săptămână și număra de acum numeroși prieteni. Niciodată obosit, veșnic bine dispus și gata să facă servicii camarazilor, fusese repede apreciat de englezi, care se pricepeau la oameni.

În acest timp, canoniera înainta scuturată de muson. Zece zile după ce părăsise Aden-ul, stopă în portul Zanzibar, la câteva mile de-coasta Africii.

Atât pentru a îngădui echipajului să se odihnească, cât și pentru a-și reînnoi proviziile de cărbuni, căpitanul Flinders hotărî să rămână douăzeci și patru de ore la Masanah, Kunfuda, Berbera, unde avusese de înfruntat în trecut atâtea pericole.

În aceeași seară, o parte din echipaj, care nu era de serviciu, căpătă permisiunea să debarce pe uscat. Marcel era printre aceștia. Pe la ora șase, fericiții beneficiari ai învoirii se îmbarcară într-o luntre care-i duse la țărm. Împreună cu dânșii era și caporalul de marină Tom Field, un brav scoțian din Aberdeen, voinic ca un taur și naiv ca un copil, cu care Marcel se împrietenise la catarămă.

Odată ajunși pe uscat, cei doi camarazi, ca adevărați marinari ce erau, se îndepărtară spre cârciuma cea mai apropiată. După ce îndeplinira această datorie, se luară de braț și se îndreptară spre străduțele strâmte ale cartierului arab, la o tavernă în care Field, știa că se poate găsi cel mai bun rom din lume.

Soarele apusese. Negustorii de fructe, de fildeș și de pene de struț își închideau dughenele. Străzile deveneau pustii și tăcute.

Se vede treaba că din cauza întunericului Field nu mai putu da de urma tavernei pe care o căuta...

— Atâta pagubă, sunt destule altele, spuse Marcel, cu aer de filozof. Numai de rom să nu te plângi în Zanzibar...

— E drept ce spui, dar rom ca acela mai rar! spuse Field cu melancolie.

Se îndreptară în tăcere spre chei. Deodată, scoțianul sări ca ars:

— Ah! iat-o! O recunosc!

Și cu mâna întinsă arătă spre o tavernă a cărei firmă luminată de un lampion de hârtie, reprezenta un negru care săpa pământul și deasupra căruia erau scrise aceste cuvinte:

„Fauthfull negro bar-room"

(Barul negrului credincios)

— Să mergem! spuse Marcel. Ne vom convinge îndată dacă nu cumva s-o fi schimbat calitatea romului tău!

Din câțiva pași, prietenii ajunseră în fața lui Faithfull negro. Intrară și se pomeniră într-o sală destul de mare, plină cu bănci și mese de lemn tare, fixate în pământ (probabil pentru ca onorabilii consumatori să nu și le

arunce în cap) la care stăteau vreo douăzeci de indivizi cu mutre mai mult decât suspecte : mulatri, căutători de aur, vagabonzi din cele două lumi. „Personajele" acestea se îndeletniceau cu băutura, cu fumatul şi cu zarurile şi păreau că nici n-au observat intrarea noilor musafiri.

— Nu prea e frecventat de societate înaltă barul tău, stimabile Field, ştii ! îi spuse Marcel tovarăşului său, în vreme ce se aşezau la o masă...

— N-are a face ! Aici romul e cu ce e ! Ah ! ce mai rom ! Să te lingi pe buze, nu alta ! făcu scoţianul, însoţindu-şi afirmaţia de gestul corespunzător.

Patronul, un mulatru, osos, se înfăţişă gata să-i servească.

— O sticlă cu rom, dintr-ăla de care ştii ! comandă Tom Field.

Romul fu adus îndată şi dat pe gât şi mai repede. Comanda fu repetată. Marcel Dunot putu să constate că bravul Field avea o adevărată pasiune pentru romul din Faithfull negro căci îl înghiţea ca apa.

Efectele nu întârziară să se arate. La a treia sticlă scoţianul deveni melancolic.

— Ah ! cât e de tristă viaţa ! zise el cu glas duios. Yes, romul nu e la fel de bun ca înainte... dar fie... Ia te uită, paharul meu e gol... Dar nu mă dau bătut... îl voi umple din nou... dar ia te uită... s-a golit iarăşi Măi să fie...

Şi scoţianul dădea pe gât pahar după pahar, şi vorbea câte în lună şi în stele.

În schimb Marcel Dunod se ţinea bine. Deşi contribuise şi el în mare măsură la golirea sticlelor, nu se pierduse cu firea. După a treia sticlă socoti că venise momentul să plece.

— Tom dragă, ridicăm ancora ! E târziu ! Hai să plecăm !

Field era un beţiv supus. Nu făcu nici o obiecţie şi, după ce Marcel plăti consumaţia, îl luă de braţ şi-l trase afară.

Aerul proaspăt părea la început să-l trezească pe scoţian. Dar după ce parcurse vreo jumătate de kilometru, sărmanul Tom începu să se clatine, şi înainte ca Marcel să-i poată veni în ajutor, căzu într-o râpă de marginea drumului, unde... adormi.

Zadarnic încercă regele boxeurilor să-l trezească, scuturându-l, lovindu-l, împungându-l. Tom Field era ca de piatră.

„L-aș lua în spate, dar mi-e teamă că nu voi izbuti. Cântărește pe puțin 90 kilograme".

Câteva minute Marcel rămase locului. Timpul trecea și el se gândea că trebuia să fie la bord înainte de ora zece — altfel îl aștepta pedeapsa. Pe de altă parte nu-l putea lăsa pe Field acolo.

„De-aș avea barem o găleată cu apă ! se gândi el, privind în jur, doar va găsi ceea ce căuta.

Dar nu se vedea nimic — nimic decât strada pustie și cocioabele de lemn. În schimb ... auzi ceva. Erau niște pași omenești. Regele boxsurilor nu-i putea vedea, dar percepea bine zgomotul pașilor prin ierburile care acopereau pământul.

Bucuros de ajutorul neașteptat, Marcel tocmai se pregătea să strige, când tresări auzind aceste cuvinte pronunțate într-o englezească stricată cu accent nemțesc :

— Trebuie lucrat repede ! Clyde ridică ancora astănoapte sau cel mult dimineață. Îndată ce va ajunge la Kutomayo și va fi debarcat munițiile, trupele engleze care-l așteaptă acolo vor ridica tabăra... Trebuie să plecăm imediat ca să avem timp să otrăvim puțurile înainte de sosirea lor. M-ai priceput, Pedro ?

— Da, da, Herr Petters. De altfel, calul meu e gata și nu așteptam decât să vă vadă pe dumneavoastră pentru a pleca, răspunse o voce sâsâită.

Marcel se lipise de gardul lângă care se afla și deosebi silueta a trei oameni. Unul, îmbrăcat cu un costum de pânză albă purtând cască pe cap, era gras și mic de statură. Avea fața rasă. Acesta era individul cu accent nemțesc. Interlocutorul său era înalt și slab ; purta un veston kaki, cu centură de piele. Pantalonii îi avea vârâți în cizme. Figura lui smeadă îl trăda pe mulatru. Ochii mici și negri, cu privirea pătrunzătoare, luceau ca jăraticul. O pălărie largă de paie, uzată și spartă pe alocuri, îi completa îmbrăcămintea. Al treilea, îmbrăcat în zdrențe, desculț, cu capul gol, cu o barbă mică, era imaginea perfectă a unui bandit de rând, gata să făptuiască orice mârșăvie pentru bani.

Omul cu accent nemţesc, reluă cu nemulţumire în glas:

— Ştiu bine că vrei să fii plătit înainte, Pedro ! Iată, deci, douăzeci de lire pentru început. Şi bagă-ţi bine la cap, Germania îşi pedepseşte trădătorii, oriunde s-ar afla.

- Eu sunt om de treabă, Herr Petters ! Toată lumea ştie asta, de la Capetown până la Lurenco-Marquez ! răspunse mulatrul cel înalt, vârând în buzunar banii pe care-i dăduse neamţul.

Acesta se întoarse spre zdrenţărosul ai cărui ochi luceau în întuneric.

— Şi tu, Kaba, te vei duce să-l găseşte pe maior şi-i vei preda doar moneda asta de un penny. Vezi să n-o pierzi ! Pentru acest serviciu vei căpăta cinci lire sterline. Vei spune maiorului să facă imediat cele necesare pentru aur. Ştie el ce vasăzică asta, trebuie...

Un strănut formidabil se auzi: Tom Field se trezise în sfârşit.

Ach ! What's that ? mormăi el.

— Ţine-ţi gura ! îi şopti Marcel. Scoală-te !

Scoţianul nu mai avu vreme; împins de cei trei indivizi, gardul, care era pe trei sferturi putred, se prăbuşi în râpă, luându-l sub dânsul pe sărmanul Field, Marcel Dunot, auzind pârâitul, avu doar răgazul să se dea îndărăt. Dintr-o săritură, escaladă povârnişul opus al râpei şi scoase revolverul. Cei trei bandiţi, zărind statura enormă a regelui boxeurilor şi recunoscând uniforma lui de marinar englez, rămaseră locului.

Dar surpriza lor nu ţinu mult. Imediat, neamţul scoase un pumnal din buzunarul vestonului şi răcni !

— Omorâţi-l, căci altfel suntem pierduţi !

Cei doi mulatri puseră în acelaşi timp piciorul înainte şi, cât ai clipi din ochi o luară la sănătoasa.

— Laşi, canalii ! mârâi neamţul care se adăposti cu prudenţă în dosul unei rămăşiţe din gard, în vreme ce Marcel nemaiavând pe nimeni în faţa revolverului său, strigă în nemţeşte:

— Poftiţi domnule — vă primesc cu braţele deschise !

Neamţul scrâşni din dinţi.

Marcel apăsă pe trăgaci şi glontele porni.

Teutonul scoase un răget de durere; glontele îi smulse partea superioară a urechii drepte.

— Acum sunt sigur că te voi recunoaște și dintr-o mie ; te-am însemnat cu o pecete care va rămâne ! spuse Marcel liniștit.

Nu primi nici un răspuns, dar auzi zgomotul unei fugi precipitate îndărătul gardului. Neamțul o luase și el la sănătoasa.

Regele boxcurilor, temându-se de vreo ambuscadă, se lăsă cu burta la pământ și așteaptă, cu revolverul gata să tragă. Dar nu se întâmplă nimic, doar din râpă se auziră niște mormăieli.

— Ah ! Dunot ! Sunt îngropat de viu ! Uf ! Vino repede ! Mă înăbuș !

— Iaca vin ! făcu Marcel și se lăsă repede în râpă.

Sărmanul Field era literalmente îngropat sub o grămadă de scânduri și pământ și se zbătea ca o vită la tăiere. Marcel îl degajă repede și-l ajută să iasă din râpă.

— Brrr... Bloody country ! mormăi scoțianul, scuturându-se, Ia spune, Dunot... parcă am auzit zgomot ?

— Da, a fost un neamț, pe care l-am însemnat cu pecetea... Dar hai să plecăm. Avem tocmai timp să ajungem la vapor.

— Că bine zici ! Blestemat rom ! Nu mai e atât de bun ca înainte... ori poate c-am îmbătrânit eu — făcu Tom Field visător.

— Taci, acum !

Aproape în fugă, cei doi prieteni se îndepărtară spre port, unde ajunseră chiar în clipa când se punea în mișcare barca marinarilor aflați în permisie.

O dată la bord, Marcel Dunot îi povesti ofițerului de quart, aventura bizară prin care trecuse, fără să treacă cu vederea nici un amănunt.

Ofițerul îl preveni imediat pe căpitanul Flinders, care-l felicită pe Marcel pentru curajul său. Din nefericire, convorbirea auzită de Marcel nu indica nici un nume propriu. Părea deci greu, dacă nu chiar imposibil, să dea de urma spionului neamț și a celor doi mulatri.

— Voi face în tot cazul un raport către poliția locală, conchise căpitanul Flinders. Iar neamțul cu urechea sfâșiată va fi ușor de recunoscut. Grație dumitale, Dunot, voi putea să previn coloana expediționară, care se găsește la Kutomayo, să evite a bea din apa puțurilor. E o indicație prețioasă. Văd că nu m-am înșelat în privința dumitale ! Și nu-ți cer decât să urmezi pe calea aceasta.

— Voi face tot posibilul, căpitane ! spuse regele boxeurilor.

Clyde ridică ancora a doua zi în zori. Trecu fără să oprească prin faţa lui Dar-es-Salaam, ocupat încă de nemţi şi, cam pe la ceasurile cinci seara, atinse gura fluviului Rufigi, pentru a încerca să distrugă crucişătorul german Koenigsberg refugiat acolo.

Într-adevăr, în zori, un negru cu părul creţ, care începea să albească, îmbrăcat cu un şorţ multicolor urcă la bordul lui Clyde. Era pilotul însărcinat să călăuzească canoniera de-a lungul fluviului.

Puţin după aceea se dădu ordinul să se ridice ancora şi canoniera o porni cu viteză redusă între malurile drepte şi mlăştinoase ale fluviului Rufigi.

Timp de două ceasuri, Clyde navigă astfel. Pe la amiază, Marcel Dunot, căruia îi venise rândul trecu la cârmă. Aici făcu cunoştinţă cu pilotul al cărui nume îl află : Yombi. Privindu-l mai de aproape Marcel îşi dădu seama că avea de-a face cu un individ suspect.

Oricum, Yombi, care părea să se bucure de întreaga încredere a comandantului Flinders, conducea canoniera cu un desăvârşit sânge rece. Şi Marcel trebui să-şi mărturisească că era un pilot perfect.

Conform ordinului comandantului, pe vas toată lumea era la postul de luptă. Dar pe fluviul pustiu nu se vedea nici o mişcare. După raportul unui aviator englez plecat din ajun în recunoaştere, *Koenigsberg* era departe în susul fluviului. Şi astfel marinarii de pe *Clyde* contemplau malurile minunate ale fluviului şi nu se prea gândeau la bătălia apropiată. Numai căpitanul Flinders, care se afla lângă ofiţerul de cart, se arăta preocupat. El ştia bine că vasul german putea să coboare fluviul şi să-şi facă apariţia dintr-un moment într-altul.

Pe la amiază, Yombi, care de câtva timp cerceta malurile cu oarecare îngrijorare, se apropie de căpitanul Flinders să-i spuse încetişor.

— Comandantule ! Să stopăm ! Nu-i bine să mergem mai departe ! Nu-i bine ! Să stopăm ! E periculos !

— De ce e periculos ? întrebă ofiţerul englez. *Koenigsberg* navighează spre izvoare şi cu toate astea, a trecut cu bine !

— Da, vedeţi însă că a aruncat butoaie cu ciment în urma lui... E rău... E primejdios, putem să eşuăm dacă

mergem mai departe ! Eu cunosc bine locurile... Să stopăm ! Repede.

Flinders ezită o clipă : misiunea lui era să urce fluviul cât mai mult posibil, să se apropie de *Koenigsberg* şi, să-l abordeze la nevoie. Dar pe de altă parte, dacă Yombi nu se înşela, risca să-şi piardă bastimentul mergând mai departe.

Această ultimă consideraţie îl făcu să ia o hotărâre : la ordinul său, maşinile stopară. După indicaţiile lui Yombi, *Clyde* aruncă ancora în centrul unui golf format de cotul fluviului Rufigi.

Marinarii îşi putură părăsi posturile în vreme ce Flinders, după ce-l preveni, prin telegraf pe amiralul comandant al forţelor engleze de situaţia sa, se închise în cabină cu ofiţerii săi, pentru a delibera.

Marcel Dunot se duse şi el în cabina lui şi, alături de Tom Field, savură o pipă, lungit în hamac.

— Merge ! spuse dânsul, urmărind cu privirea fumul care se înalţa din pipă. Să nădăjduim că mâine vom pleca mai departe, ca să dăm ochii cu inamicul. Eu...

Un bubuit surd îi acoperi vocea şi aproape imediat un proiectil mare descrise o curbă pe cerul albastru atingând suprafaţa fluviului cam la vreo sută de metri de *Clyde*.

Ca un singur om, tot echipajul se ridică în picioare. Se auziră fluierături.

— La posturi !

Fără să-şi spună un cuvânt, marinarii înţeleseră că obuzul nu putea fi decât de pe Koenigsberg. Dar cum ştia el de prezenţa lui *Clyde* în locul acela, cu atât mai mult cu cât canoniera, încălzită cu petrol, nu scotea fum.

Între timp căpitanul Flinders reapăru pe punte. La ordinul său ancorele fură ridicate.

Al doilea obuz căzu la două sute de metri de *Clyde*. Apoi un al treilea numai la cincizeci de metri. Situaţia devenea critică.

Flinders, hotărât să întrebuinţeze mijloace forte, dădu ordin să se taie lanţurile ancorelor pentru a spori viteza vaporului. Marcel fu însărcinat cu această operaţie. Din trei lovituri de ciocan regele boxerilor sfărâmă una din enormele verigi de oţel şi canoniera, uşurată, putu să se mişte şi să coboare fluviul.

Șase obuze se sparseră încă în jurul ei, apoi se făcu liniște.

Yombi, rămas la post, nu părea deloc emoționat. La ordinul comandantului el pilotă vaporul în afara liniei de tragere a tunurilor crucișătorului, unde fu aruncată ancora.

Restul zilei decurse în liniște. Pe la ora cinci seara, un *midshipman* (aspirant) se apropie de Marcel, care-și fuma pipa, și-l încunoștiință că e chemat la comandat. Eroul nostru se îndreptă imediat spre cabina lui Flinders. Acesta era singur.

— Închide ușa ! îi ordonă el lui Marcel, care se supuse. Sergent Dunot, urmă el imediat, ești un viteaz, ai dovedit asta ! De aceea, m-am gândit să-ți încredințez o misiune importantă, dar primejdioasă. Cred că nu greșesc.

— Domnule comandant sunt aici ca să ascult de ordinele care mi se dau și nu le discut ! declară regele boxerilor.

— Ai sânge de adevărat francez, băiete ! Iată despre ce e vorba, în două cuvinte : trebuie să pleci cu o barcă, împreună cu câțiva oameni, să urci fluviul Rufigi de-alungul malurilor pentru a ajunge până la *Koenigsberg* pentru a-i determina poziția exactă. După care să te întorci cât mai repede cu putință. Primești ?

— Da, domnule comandant !

— Foarte bine. Vei pleca la noapte, luându-l și pe Yombi care va pilota. El cunoaște bine fluviul.

„Ham ! Cam are o figură suspectă, dar îl vom supraveghea noi", își zise Marcel.

— Și dacă reușești, fii sigur că te așteaptă o recompensă frumoasă, Dunot ! termină căpitanul Flinders.

— Voi face cum e mai bine, domnule comandant ! răspunse regele boxerilor simplu.

★

Clopotul de pe puntea canonierei *Clyde* anunța cu două lovituri că e ora nouă seara. O barcă ușoară se desprinse și se îndreptă spre malul stâng al lui Rufigi. Pe bord nu erau decât cinci oameni : Marcel Dunot, care comanda mica expediție, Tom Field, secundul său, Clabott și Mistrull, doi marinari mecanici care trebuiau să poarte grija motorului și, în sfârșit negrul Yombi, pilotul.

Era o căldură apăsătoare. În răstimpuri, venea câte o boare grea de vânt ce mătura suprafaţa fluviului şi mâna pe cer nori enormi. La bord, nimeni nu scotea o vorbă. Nu se auzea decât duduitul uşor al motorului. În curând, *Clyde*, ale cărui lumini erau mascate, dispăru dinapoia unui cot al fluviului.

Marcel Dunot, care stătea la cârmă, cerceta fluviul cu binoclul, dar nu zărea nimic.

După câte spunea Yombi, *Koenigsberg* era la vreo două ore depărtare, din cauza ocolurilor pe care trebuia să le facă barca.

Yombi stătea lângă regele boxerilor, deschizând gura doar ca să dea unele indicaţii sau să semnaleze locurile ce trebuiau ocolite.

După cum ştim, Marcel Dunot nu prea avea încredere în pilotul negru.

La un moment dat Yombi îl sfătui să se apropie de ţărm, susţinând că în locul acela fluviul era adânc şi nu era niciun pericol. Marcel Dunot socoti că e bine să-l prevină pe negru.

— Fii atent, Yombi, îi zise el. Comandantul a spus că eşti un bun pilot, nu-i aşa?

— *Yes*! afirmă negrul. Eu cunosc.

— Cu atât mai bine, dacă cunoşti. Dacă barca se încurcă din vina ta să ştii că-ţi sparg capul! Ai înţeles?

— Yombi, pilot bun! declară negrul.

— Vom vedea.

Barca îşi continuă drumul. În curând, vântul încetă cu desăvârşire. În schimb începu să cadă o ploaie tropicală, o adevărată cataractă cerească. Biciuită de trombele neîncetate de apă, barca trebui să-şi încetinească mersul. Marcel şi tovarăşii săi, înfăşuraţi în mantiile lor lăcuite, cu capul plecat sub ploaia teribilă, încercau în zadar să pătrundă întunericul. Era imposibil! Barca părea că pluteşte pe o mare de cerneală.

Vuietul vântului, stârnit din nou, se adăugă ropotului nebun al potopului.

Marcel Dunot nepăsător, nu părăsise cârma. Urmând sfatul lui Yombi, care se temea să nu se lovească de ţărm, el îndreptă barca spre larg. Dar aici, curentul era foarte violent şi plin de vârtejuri de apă, a căror spumă albă se zărea în întuneric. Cu mare greutate, zbârniind din răsputeri, motorul putea să tragă barca.

— N-ar fi mai bine să ne adăpostim într-o cotitură a malului? murmură Tom Field, ghemuit în fundul bărcii, la picioarele lui Marcel Dunod. Vom aștepta până mai încetează...

— Prosti, dragul meu! Dimpotrivă. Timpul acesta e cel mai potrivit. Fiindcă plouă, putem fi siguri că nemții nu vor veni. Sau poate ți-e frică de apă?

— De apă dulce, da! mărturisi scoțianul. E plictisitoare! Și eu spun că...

O zguduitură ușoară săltă barca, care se înclină pe o coastă și nu se mai mișcă.

— Asta-i. Am încurcat-o! mormăi Field ridicându-se.

— Ei, văd și eu! bombăni Marcel Dunot. Yombi, pilot blestemat ce ești! Unde suntem aici?

— Eu... nu cunoaște... Asta... nisip... Nu bun... Noi întoarce...

Marcel, furios, dădu din umeri.

— Motorul, stop! strigă el, cu o voce care domină urletul naturii.

Lăsând cârma, începu să examineze situația. Barca era înclinată pe tribord (dreapta) și atât de mult, încât valurile mici, ridicate de vânt, urcau peste margine și se vărsau în interior.

— Mistrull, Clabott! strigă Marcel. Nu dormiți, băieți! Scoateți apa, dacă nu, se umple barca!

Cei doi mecanici, fără un cuvânt, luară fiecare câte o lopată de lemn și începură a arunca apa din barcă. Marcel Dunot, cu ajutorul unei prăjini, cercetă fundul din jurul bărcii și constată că era înfundată într-un banc de nisip. În jurul bărcii, valurile deveneau din ce în ce mai furioase: vântul se înteța. Marcel înțelese că situația bărcii devenea din ce în ce mai disperată, dacă nu o scotea de-acolo cît mai repede.

— Ei! mecanici! La mașina voastră! strigă el. Fiți gata să dați înapoi când voi comanda. Field! Ia o cange și ajută-mă!

Fără un cuvânt, Mistrull și Clabott, lăsându-și lopețile, se aplecară peste motor. Marcel și Field apucară fiecare câte o cange și înfipseră fierul în fundul fluviului.

— Înapoi, cu toată viteza! comandă regele boxerilor care se propti pe cangea sa ca să ajute motorului să miște barca.

Field îl imită.

Câteva clipe, motorul dudui răguşit, dar fără rezultat. În zadar Marcel Dunot îşi întrebuinţă toată forţa sa herculeană; înţelese repede că va reuşi să se împotmolească şi mai mult.

— Stop! strigă el.

Motorul fu oprit imediat.

— Partea dinainte e plină cu apă! strigă Mistrull. Dintr-o săritură, Marcel îl ajunse şi constată că mecanicul spusese adevărul.

— Suntem curăţaţi! mormăi Clabott scuturându-se ca un câine ploat.

— Nu te ţine de fleacuri, măi băiete! Vom ieşi la capăt! îi strigă Marcel. Rămâi la motorul tău; îl voi pune în mişcare când îţi voi spune eu. Field, Mistrull şi cu mine coborâm în apă; nu-i adâncă. Noi trei vom scoate barca în larg.

— Ar putea să ne ajute şi negrul! zise Mistrull. Poate să împingă şi el.

— Aşa-i! făcu Marcel care se dădu înapoi spre locul unde-l lăsase pe Yombi.

Dar mare-i fu uimirea când constată că pilotul dispăruse. În zadar îl căută, pipăind în toate părţile.

— Yombi! Yombi! urlă el.

Îi răspunse doar vuietul vântului şi al ploii.

— Ah, păcătosul! Nu trebuia să-l slăbesc din ochii! spuse Marcel. A şters-o! Ne-a adus spre *Koenigsberg*. E vândut nemţilor.

Stând în picioare, cu tot şuvoiul de apă care-l biciuia, regele boxerilor cercetă fluviul cu speranţa să dea de pilotul fugar, să-i trimită un glonte. Dar întunericul era prea des: apa, pământul, norii, totul se contopise într-o negură neagră.

— Negrul a fugit! E un trădător, declară Marcel apropiindu-se de tovarăşii săi, adunaţi în jurul motorului. Dar îl vom găsi. Deocamdată trebuie să scoatem barca şi cât mai repede. Gata, băieţi! Field, Mistrull! în apă şi la lucru!

Terminând ultima silabă a micului său discurs, regele boxerilor sări, cu sprinteneală, în fluviu.

Bancul de nisip în care se împotmolise barca se afla aproape la un metru de suprafaţa apei. Marcel era deci în apă până la brâu. Mistrull şi Field îl urmară imediat şi, după exemplul său, se proptiră pe fundul nisipos şi cu

umerii sprijiniți de coasta bărcii o împinseră pentru a o scoate din poziția periculoasă.

— Gata? întrebă Marcel cu voce tare.

— *Yes* ! afirmă laolaltă Field și Mistrull.

— Ho ! Clabott ! Atenție ! Înapoi ! Înapoi ! Drumul... Motorul începu să duduie, iar Marcel Dunot, Mistrull și Field, unindu-și puterile, se proptiră de burta bărcii împingând-o. Trecu un minut. Barca nu se urnea, parcă ar fi fost lipită de fundul fluviului.

— Nu se poate face nimic ! bombăni Mistrull, gâfâind.

— Vom vedea ! răspunse Marcel. Să ne odihnim și începem din nou. Foarte rar, în viață, se reușește chiar de la prima încercare.

Nu primi nici un răspuns : motorul continua neobosit să muncească fără rezultat.

— Haide ! făcu Marcel. Una... două... trei !

Cei trei oameni începură din nou încercarea lor. Dar era zadarnică și aceasta !

— Să așteptăm până se face ziuă ! murmură Mistrull descurajat.

— Dacă am avea cel puțin ceva de băut ! observă Field.

— Păi asta nu lipsește ! Îi răspunse Marcel. N-ai decât să te apleci și ai să găsești.

— Doar nu sunt broască să beau apă ! mormăi scoțianul supărat.

— Dar nu asta-i totul ! reluă Marcel Dunot. Orice ar fi trebuie să scoatem barca de aici, dacă nu, se umple cu apă și se scufundă. Pentru că nu vrea să dea înapoi, să încercăm s-o dăm înainte. Atenție ! Ei ! Clabott. Stop cu hodoroaga ! Fii gata să dai înainte ! Înțeles !

— *Yes* !

— Ceilalți, veniți încoace ! Să vedem dacă avem mai mult noroc dincolo ! Luați seamă să nu băgați piciorul în vreo groapă : asta ne-ar mai lipsi?

Sub ploaia ce continua, cei trei oameni cu pasul rar, pipăind cu băgare de seamă pământul înainte de a se sprijini, înconjurară barca și se așezară de fiecare parte a elicei ; Field și Mistrull la dreapta ! Marcel Dunod, la stânga.

— Clabott ! Înainte ! strigă regele boxerilor.

Se auzi zbârnitul grăbit al elicei, iar Marcel și tovarășii săi împingeau barca din toate puterile.

— S-a mișcat ! strigă deodată regele boxerilor. Încă o sforțare, băieți și am învins. Înainte !

Cu dinții strânși, cu mușchii încordați, cei trei bărbați își îndoiră sforțările.

Marcel Dunot nu se înșelase : încet, încet, barca lunecă pe nisip.

— Înainte ! înainte ! repetă regele boxerilor.

Deodată, strigătul îi rămase în gât : simți că barca se înclina.

— Păzea ! urlă Clabott.

În aceeași clipă, motorul, peste care năvăli apa, se opri.

Field și Mistrull, descurajați, se îndepărtară. Barca nu se mai mișcă. Un fulger, ce brăzdă deodată cerul negru, le arată celor trei oameni barca culcată pe o coastă și umplută pe trei sferturi cu apă. Cățărat pe barcă, Clabott știa ce trebuie să facă.

— Vino încoa, Clabott ! strigă Marcel către mecanic Fiindcă rășnița ta s-a oprit, ne vei ajuta aici. Trebuie să scoatem barca din nisip. Apoi, o vom goli.

Fără un cuvânt, Clabott sări în apă și se apropie de tovarășii săi.

— Haide, băieți ! Odată ! strigă Marcel. Gata ?

— Gata ! răspunseră deodată cei trei englezi.

— He... rup !

— Ura !

Împinsă de cei patru oameni, barca lunecă repede. Peste câteva clipe, ea plutea cu toată apa din ea.

— Repede ! Înăuntru ! strigă Marcel Dunot. Apa ne poate lua barca !

Și, în timp ce vorbea, regele boxerilor apucă marginea bărcii și sări înăuntru.

Dar un urlet înfiorător, care întrecu mugetul vântului și al ploii, îl făcu să se întoarcă.

— Aici, băieți ! Aici ! A...

Era glasul lui Mistrull, care se stinse imediat.

— Ce-i ? strigă Marcel Dunot, pe care întunericul îl împiedica să vadă în jurul său.

— Mistrull... gâfâi Field apropiindu-se. Crocodilii l-au luat.

— Da... Era să mă ia și pe mine ! mormăi Clabott înfiorându-se. A ! Iată-i.

Barca se clătină într-o zguduitură formidabilă. Cei trei oameni zăriră în umbră câteva perechi de ochi fosforescenți.

— Corocodilii ! repetă Clabott. Suntem pierduţi !

Unul dintre animale puse o labă pe o muchie de barcă şi aceasta se înclină, gata să se răstoarne.

— O cange ! Fiecare o cange ! urlă Marcel Donot. Şi băgaţi-vă înăuntru !

Se aplecă băgă braţul în apa ce umplea barca şi scoase o cange lungă. Era şi timpul. Unul din crocodili se proptea de marginea bărcii şi căsca gura imensă pentru a apuca piciorul lui Tom Field.

Marcel Dunot îi repezi, cu toate puterile sale, cangea în gâtlej.

Monstrul, cu gâtul străpuns, închise imediat botul, tăind mânerul cangei şi se cufundă în fluviu.

Dar iată că veneau înot alţi doi crocodili. Năvăliră deodată înspre barcă.

Revolverul lui Marcel Dunot porcni de câteva ori, un crocodil, cu un glonte în ochi, lunecă în apa neagră.

— Păzea ! urlă Clabott.

Sub presiunea crocodililor barca plutea în mijlocul apei, purtată de curentul puternic... Un nou fulger i-l arătă lui Marcel Dunot pe bietul Field, între două bănci, care încerca să scape de gura căscată a unui crocodil. Regele boxerilor, fără să mai piardă timpul, trase cele patru cartuşe ce mai rămăseseră în arma sa...

— Ura, Dunot ! L-ai atins ! strigă Tom Field sărind spre regele boxerilor.

— Au fugit cu toţii ! strigă Clabott.

— Da, dar pot reveni — observă regele boxerilor. La muncă, băieţi... Field ! Mă vei ajuta să scot apa care a năvălit. Tu, Clobott, încearcă să aprinzi un felinar, dacă n-au căzut toate în apă şi fă puţină ordine în şandrama. Apoi la drum !

Situaţia celor trei oameni era într-adevăr gravă. Barca lor, umplută pe trei sferturi cu apă, era purtată în noapte de furiosul Rugifi, fără să ştie măcar încotro. Dintr-un moment într-altul putea să se izbească de o stâncă şi să se sfărâme, sau să fie atacată din nou de crocodili.

În timp ce Clabott căuta, pipăind, un felinar, Marcel şi Field cu ajutorul unor găleţi, încercau să scoată apa din barcă.

Muncă zadarnică, deoarece trombele de apă ce cădeau din cer compensau aproape pe aceea scoasă de cei doi oameni. Timp de o oră, Marcel şi Tom Field, fără să se

oprească, se siliră să golească barca. Dar zadarnic. Clabott, găsise un felinar, însă chibriturile erau ude.

Aşadar, era silit să puie în mişcare motorul pe întuneric, pe dibuite. Şi izbuti.

— Gata ! strigă el deodată. Ura !

— Eşti un erou, Clabott ! spuse Marcel Dunot, care sări spre partea dinapoi a bărcii şi prinse cârma ; voi raporta comandantului purtarea dumitale... A, da !... ai ambreiat elicea, cel puţin ? Parcă nu merge !

— Elicea ? Desigur că-i ambreiată, răspunse Clabott. Am maneta în mână !

— Ei bine, atunci se repetă istoria de la Ostende ! bombăni Marcel.

— De la Ostende ? strigară laolaltă Field şi Clabott neînţelegând despre ce este vorba.

— Da, când am fugit de nemţi... Elicea noastră a dispărut. Se vede că a fost ruptă din cauza zguduiturii, când ne-am împotmolit... Stop motorul, Clabott !

Mecanicul se supuse. Lăsând cârma pe burtă, se întinse, băgă braţele în fluviu şi întinse mâinile până la locul unde trebuia să fie elicea. Simţi printre degete o bucată de metal ; era una din cele trei aripi de bronz : tot ce mai rămăsese din elice.

— Aşa-i, zise el ridicându-se. Elicea s-a rupt.

— Şi ce ne facem ? întrebă Clabott.

— Golim apa ; deocamdată nu avem nimic de făcut. Când se va lumina, vom vedea. Să ne mângâiem cu gândul că ne va purta curentul spre *Clyde*. Ei ! Aţi auzit ! Asta-i !

După o zguduitură uşoară, barca se opri, împotmolindu-se pentru a doua oară.

— Acum stăm bine ! tună Field.

Nimeni nu-i răspunse. Ploaia şi vântul se înteţiră. Cu tot curajul celor trei oameni, natura era mai puternică decât dânşii.

Marcel Dunot, cu ajutorul unei cange — singura care mai rămăsese ! cercetă fundul din jur ; apa avea abia un metru adâncime. Barca nu mai risca deci să se scufunde.

— Aşteptăm până la ziuă, declară regele boxerilor. Unul din noi va veghea, pentru că se poate să ne atace vreun crocodil sau altă fiară, ceilalţi doi se vor odihni. În calitate de şef, eu voi face primul de planton. Aşadar voi ăştia întindeţi-vă, dacă aveţi unde şi dormiţi.

— Cam greu ! mormăi Clabott.

— Dacă am avea cel puţin nişte rom... sau whisky, adăugă Field cu melancolie.

Cu chiu cu vai, cei doi oameni se acoperiră cu nişte pânze şi se întinseră, iar Marcel Dunot, înfăşurat în mantaua sa ruptă, se postă în partea dinapoi, căutând să pătrundă întunericul.

Orele treceau... ore sau minute? Pierduse noţiunea timpului, ceasul de argint pe care-l purta pe mână se oprise. Dar organismul său puternic nu simţea oboseala. Pe de altă parte, nu-l lăsa inima să-şi trezească tovarăşii ca să-l înlocuiască, astfel că, la primele lumini ale dimineţii, el tot mai stătea de veghe...

Ploaia cădea mereu, numai vântul se mai liniştise. Un văl cenuşiu, format din miliarde de picături de apă, părea că uneşte cerul cu pământul.

Când se făcu ziuă — ceea ce se întâmpla dintr-o dată, deoarece ţinuturile tropicale nu cunosc nici aurora, nici amurgul — Marcel Dunot constată că barca se afla în mijlocul fluviului, care avea o lărgime aproape de un kilometru şi că se împotmolise pe un banc întins de nisip, printre trunchiuri de copaci uriaşi aduşi de curent.

Doborâţi de oboseală, Field şi Clabott dormeau şi sforăitul lor se amesteca cu murmurul ploii.

— Ei, băieţi ! strigă Marcel. Drepţi ! Aţi dormit destul.

Se auziră murmure nedesluşite. Pânza udată de ploaie se ridică, dând la iveală capetele zburlite ale lui Field şi Clabott.

— Field ! Deschise o cutie de „flecuştete" şi una cu pesmeţi, să mâncăm ! zise Marcel. Apoi, vom încerca să facem o cârmă.

Cererea fu executată imediat. În mai puţin de cinci minute, una din cutiile cu conserve fu deschisă şi înghiţită. Clabott, care avea o poftă nebună, vorbea despre o a doua cutie, când Marcel Dunot, în timp ce mânca, se uita mereu în jur, strigă :

— Uitaţi-vă colo ! Nişte ambarcaţiuni !

Imediat, Field şi Clabott îşi îndreptară privirile în direcţia indicată de regele boxerilor şi zăriră la un cot al fluviului o luntre lungă, în care se aflau vreo patruzeci de oameni : negri, în uniformă de nemţi şi marinari albi, toţi înarmaţi cu carabine. O şalupă mare cu aburi trăgea luntrea.

Dintr-o privire, cei trei oameni înțeleseră totul.

— Vaporul german trebuie să fie pe aproape și nemții de acolo vin, conduși de trădătorul Yombi. Dar ne vom lămuri noi!

— Să ne lămurim? murmură Field printre dinți.

— Da, vorbim noi cu gloanțele! Luați fiecare carabina, băieți, și așezați-vă lângă mine. Veți vedea dacă mai pun ei mâna pe noi.

— Dar... vru să spună Clabott.

Țăcănitul scurt al unei mitraliere îi acoperi vocea; fără să-i înștiințeze, nemții, deși erau mult mai numeroși, îi atacară. Gloanțele țiuiau deasupra capetelor celor trei amici.

— Prea sus! murmură Marcel Dunot. În apă! Repede!

Urmându-i pilda, Field și Clabott, se aruncară în apa fluviului. Adăpostiți de barca împotmolită, îndreptară focul carabinelor asupra nemților. Aproape imediat, ei văzură că șalupa cu aburi se oprește, iar luntrea din urmă alunecă spre bancul de nisip.

— Șalupa se teme să nu se împotmolească, murmură Marcel. Numai luntrea va veni până aici.

Spunând acestea, regele boxerilor se aplecă în așa fel încât numai capul îi ieșea din apă și, furișându-se de-a lungul bărcii împotmolite, se îndreptă spre copacii morți înfipți în nisip, unde se ascunse între crengi împreună cu Tom Field și Clabott. Nemții din luntre, care nu văzuseră manevra, continuară să îndrepte o ploaie de gloanțe spre barca împotmolită.

— Atenție la comandă! făcu Marcel Dunot cu vocea înceată. Să trageți fără încetare, când vă voi spune eu, și să țintiți pe albi.

Luntrea cu nemții era aproape de barca împotmolită și doar la vreo patruzeci de metri de copacii ce-i ascundeau pe cei trei oameni. Nemții, văzând că în barcă nu se mișca nimeni, crezură că cei dinăuntru au fost uciși. Uitară deci de orice prudență și urlară toți deodată:

— Hoch!

— Foc! comandă Marcel Dunot. Foc!

Carabinele celor trei oameni clămpăniră repede. Strigătul de „hoch" al nemților se schimbă imediat în urlete de furie și durere, iar acei care le scoteau se și prăbușiră în apă ca niște momâi.

Din nefericire, luntrea înainta mereu iar muniţiile lui Marcel şi ale celor doi amici ai săi erau pe sfârşite. Nemţii, beţi de furie, cel puţin acei care supravieţuiseră atacului ucigător al celor trei prieteni, se aruncară în apă, urmaţi de negri. Trupa aceasta, formată din douăzeci şi cinci până la treizeci de oameni, se năpusti spre copacii unde erau Marcel Dunot şi cei doi amici.

— Foc ! Foc ! urlă regele boxerilor.

Dar vai ! gloanţele lipseau...

Clabott, apoi Field îi arătară, fără o vorbă, carabinele lor devenite fără folos.

— Luaţi ce mi-a mai rămas ! strigă Marcel aruncându-i lui Tom Field cartuşiera sa, care conţinea încă vreo douăzeci de cartuşe. Nu mai am nevoie !

Şi apucând toporul greoi, pe care-l purta la centură, regele boxerilor, fără a lua în seamă ţiuitul gloanţelor din juru-i se năpusti asupra duşmanului. Într-o clipă fu în mijlocul lor. Toporul se învârtea ca o seceră, zdrobind cranii şi piepturi, zburând capete... În mai puţin de un minut, doi nemţi şi trei miliţieni negri căzură sub loviturile sale.

Se auziră strigăte sălbatice. Deodată se ivi un grup de vreo treizeci de marinari nemţi chiar în faţa locului unde erau ascunşi cei trei amici.

— Înainte, băieţi ! strigă regele boxerilor, aruncându-se asupra adversarilor, urmat de cei doi englezi.

Marcel mânuind bine arma, lovea fără cruţare. Lângă el, Tom Field şi Clabott nu rămâneau mai prejos ; izbind cu baionetele lor, culcară câţiva nemţi. Primele strigăte, urlete, pocnituri, înjurături şi ameninţările ofiţerilor nemţi cuprinşi de frică, dădură înapoi.

— Înainte ! Înainte ! strigă Marcel Dunot.

Un urlet scos de Clabott îi răspunse. Bietul marinar primise un glonte în spinare, tras de un al doilea grup de nemţi ce se ivise la un cot... Căzu, cu faţa înainte şi nu mai mişcă.

Marcel se întoarse şi înţelese situaţia : erau prinşi între două focuri. Totul era pierdut.

La acest gând, regele boxerilor simţi că-i fierbe sângele în vine. Nebun de deznădejde, se aruncă asupra nemţilor, fără să-i pese de gloanţele ce zburau în juru-i. Dar nemţii erau prea mulţi !

Marcel alunecă şi căzu. Înainte de-a se putea ridica, fu înconjurat şi lovit de baionete. Ca în vis, el auzi strigătul unui ofiţer neamţ.

— Nu-l omorâţi ! *Der Teufel* ! Ordin de la comandant !

Bietul băiat simţi că i se leagă mâinile şi picioarele şi că e transportat.

Barca vaporului *Clyde*, trasă de şalupa cu aburi, fu legată de luntre. Răniţii din jur fură adunaţi şi convoiul se puse astfel în mişcare.

Timp de câteva minute transportul pluti în linişte deplină pe apa fluviului Rufigi. Un vânt uşor se stârnise, măturând ultimii nori de pe cerul albastru. Strălucea un soare vesel şi cald.

Marcel Dunot şi Tom Field, întinşi în fundul luntrei nu puteau să vadă ceea ce se întâmpla în afară. Ofiţerul neamţ le poruncise să nu ridice capul sub ameninţarea că vor fi loviţi cu patul puştii.

Deodată, răsunară nişte fluierături prelungi.

Cei doi amici simţiră că luntrea se opreşte.

Auziră nişte ordine scurte. O zduduitură şi luntrea se înţepeni.

— Sculaţi ! Porcilor ! mârâi ofiţerul neamţ la adresa prizonierilor.

Ordinul era greu de executat, pentru că Marcel Dunot şi tovarăşul său erau legaţi şi nu putea să mişte nici măcar un picior. Neamţul îşi dădu seama de acest lucru şi puse să li se taie frânghiile de la picioare. Cei doi oameni se ridicară şi văzură că luntrea se află lângă o scară fixată de un vapor mare.

— E canoniera *Thüringen* ! strigă Field.

— Tăcere ! scrâşni un soldat neamţ, lovindu-l cu patul puştii.

Înconjuraţi de miliţieni negri, Marcel şi Tom urcară scara. Ea ducea la o uşă tăiată în flancul canonierei şi care dădea în baterie. Cei doi oameni trecură uşa, însoţiţi de negri, pătrunse-ră într-un fel de birou, unde stăteau doi ofiţeri de marină nemţi. Unul dintre ei care purta însemnele de căpitan de covertă şi a cărui faţă umflată, roşie şi rasă, exprima o cruzime rece, îi măsură pe cei doi prizonieri şi spuse în englezeşte :

— Care-i şeful printre voi ?

— Eu ! răspunse Marcel Dunot, în nemţeşte.

— Numele ?

— Marcel Dunot, maistru-secund în marina britanică.

— Ja... pe bordul vaporului *Clyde*, continuă ofiţerul neamţ. Câţi aţi fost în barcă?

— Nu pot răspunde.

Neamţul dădu din umeri.

— Prostii! zise el. Trebuie să ştiu în ce a constat misiunea voastră şi care este armamentul de pe *Clyde*. Vreau să ştiu care-i echipajul. Sunt sincer, hai! Toate astea trebuie să mi le spui imediat, dacă nu, te vei căi. Ai înţeles?

— Foarte bine.

— Aşadar spune, ia seama să nu mă înşeli: tot ce spui va fi controlat.

— Nu sunt nici trădător, nici laş! replică Marcel Dunot.

Neamţul lovi cu pumnul în masă.

— Am spus să răspundeţi la întrebările mele! *Schwartzhoel*! Pungaşii ăştia să fie duşi în celula numărul trei! Repede!

La ordinul acesta, cei şase marinari, care îi escortaseră pe prizonieri, îi împinseră afară.

Marcel Dunot şi tovarăşul său ajunseră în faţa unei deschizături făcute în punte, de unde pornea o scară îngustă.

Cei doi prieteni coborâră încet, deoarece mîinile le erau legate. Ajunseră astfel într-o încăpere mare şi goală care trebuie să fi fost o magazie, socotind după bucăţile de cărbune împrăştiate pe jos.

Imediat, subofiţerul neamţ închise uşa şi ei se treziră într-un semiîntuneric.

— E cald aici! spuse Marcel Dunot.

— Şi mi-e sete! adăugă Tom Field.

— Suntem încă favorizaţi de soartă, domnule, se auzi o voce slabă.

Scoţianul şi Marcel Dunot abia putură să vadă o barbă albă ce se mişca spre dânşii.

— Sunteţi francezi, domnule? şopti necunoscutul.

— Desigur! Sunt Marcel Dunot din Saint-Quentin, actualmente angajat în marina engleză.

— Vă cunosc, domnule Dunot, zise el. Sau mai bine zis vă recunosc. Am contribuit la întâlnirea dumneavoastră cu boxerul Mac Farlan, la Panama. Vă amintiţi!... Albert van Lerboom, reprezentantul firmei Barnum şi

Bayley... După acea luptă admirabilă, v-am căutat să vă propun un angajament, dar ați dispărut.

— Desigur ! am fost jefuit de „Mâna Neagră" din care făcea parte și Mac Farlan și am fost nevoit să-mi caut norocul în altă parte.

— Am aflat că de atunci, v-ați mai întâlnit cu Mac Farlan și l-ați învins la Cairo. Dar vai, domnule Dunot, situația noastră aici e disperată.

— După părerea dumitale nu există nici o posibilitate de ieșire de aici ? întrebă regele boxerilor.

— Toți cei care au trecut pe aici, n-au ieșit decât ca să fie schingiuiți. Eram directorul unei agenții belgiene pe malurile lacului Tanganyka, când am fost atacat de o hoardă de negri comandanți de un neamț cu numele de Ernst Basch. Fusese contramaistru în marina germană, dar a izbutit să câștige încrederea regelui negrilor...

— O ! îl cunosc, e un neamț prost și fudul !

— Pentru afacerile sale nu-i atât de prost ! În sfârșit, după ce am susținut o luptă inegală, continuă von Lerboom, am fost rănit și făcut prizonier împreună cu trei funcționari ai mei. Am fost transportați pe spatele unui elefant. Eram vreo sută de captivi din diversele agenții belgiene și engleze de lângă muntele Kilimangiaro, pe care trupele sultanului negru Makare Bikondo le-a atacat și devastat. Sunt mai mult de două luni de atunci. Mai erau femei și copii, care au murit. Din când în când războinicii lui Makare Bikondo îi alegeau pe cei mai robuști dintre noi și-i duceau undeva. Nu-i mai revedeam... Îi măcelăreau...

— Și-i mâncau ! făcu Marcel Dunot, cu jumătate de voce.

Van Lerboom îl auzi.

— Așa cred, zise el trist. Dar ce să facem ! Alaltăieri Ernst Basch a venit aici și i-am propus să-mi redea libertatea în schimbul unui cec. Mi-a râs în nas. Acum el e aliat cu Makare Bikondo, care se află pe vapor cu negrii săi. Singura noastră speranță sunt trupele anglo-belgiene. Dar cred că ne vor ucide până atunci.

— Vom vedea ! făcu Marcel gânditor. Să nu crezi că noi ne dăm ușor bătuți. Nici eu, nici amicul meu Tom Field, pe care ți-l prezint. Deocamdată, vei fi atât de generos să ne tai frânghiile de la mâini. Va fi un început.

— Cum nu ! strigă bătrânul, care se puse imediat pe lucru.

— Şi acum vom face tot posibilul să rămânem aici, cât mai puţin posibil! Nu-i aşa, Tom? întrebă Marcel.

— *Yes* ! făcu scoţianul pe un ton hotărât.

— Numai să asculţi ce-ţi spun eu, van Lerboom. În primul rând ar trebui să intrăm în legătură cu Makare Bikondo, să-i promitem un ospăţ de carne şi toată nava cu bogăţiile ei. Dumneata care cunoşti limba negrilor, ai putea să ne fii de folos.

— Bine, dar cum dăm de el? întrebă van Lerboom mirat.

— Răspunsul la această întrebare îl voi da eu, răspunse Marcel Dunot, fixându-şi privirea spre balamalele uşii pe unde intraseră.

— Ce vezi acolo? întrebă scoţianul, care părea abătut.

— O lamă de fier ! răspunse calm Marcel Dunot. Am văzut-o când neamţul a închis uşa.

Regele boxerilor se ridică. Încet, fără cel mai mic zgomot, el se îndreptă spre locul unde văzuse lama. Era o bucată de fier, lungă de 70 de centimetri, de grosimea unui deget şi care se termina cu un vârf foarte ascuţit.

— Acum nu este nevoie decât de regele dumitale.

— Înainte de toate aş vrea să ştiu dacă se află ceva rom pe vaporul ăsta, murmură deodată scoţianul.

Van Lerboom nu înţelese bine întrebarea care-i era adresată şi rămase cu gura căscată.

— Lasă romul acum, răspunse regele boxerilor. Fii atent la ce-ţi voi spune şi o dată stăpâni pe acest vas vom avea rom şi whisky.

— Aşadar, ce-i de făcut? întrebă van Lerboom.

— Eu îl voi aduce aici pe Makare al dumitale şi-i vei propune uciderea nemţilor de pe vapor. Îi asigurăm toate pământurile ţinutului şi sprijinul armatelor anglo-belgiene.

— Dar cum dăm de el? întrebă van Lerboom din ce în ce mai mirat.

— Ţi-l aduc eu, răspunse calm regele boxerilor.

Marcel Dunot, care acum avea un scop de îndeplinit se simţea plin de forţă. Strecurând lama de fier prin broasca uşii, el o suci de câteva ori până se auzi un pocnet scurt. Cei trei oameni rămaseră o clipă liniştiţi. De sus nu se auzea nici un zgomot, nici o şoaptă.

Marcel își încordă auzul. Nu auzi nimic. Își propti în consecință umărul vânjos și împinse ușor. Ușa se mișcă, scârțâind din balamale. O rază palidă de lumină pătrunse de sus. Le făcu apoi semn celor doi rămași în umbră să se apropie și cu un salt izbi ușa în lături și sări pe punte, gata să implânte arma în cel dintâi dușman.

Dar puntea era goală. Parcă dispăruseră cu toții. Ascultând cu atenție, ei auzi un zgomot nedeslușit ce venea dinspre cabina comandantului. Un pocnet de armă, urlete și apoi tăcere. Marcel stătea nedumerit fără să înțeleagă cauza focului de armă pe vapor. Tom Field și van Lerboom așteptau în fața scării nedumeriți de atitudinea lui Marcel.

Dar deodată izbucni o larmă de țipete, câteva împușcături răsunară și un zgomot de pași în fugă răsună în celălalt capăt al vaporului.

Marcel Dunot fugi pe scări, închise ușa și-i trase pe cei doi prieteni după dînsul.

Pe punte zgomotul se înteța și se apropia de încăperea prizonierilor. Se mai auzită câteva împușcături.

Deodată ușa magaziei se deschise, un val de urlete pătrunse înăuntru și un corp greoi se rostogoli pe scări.

Cei trei prizonieri se ascunseră într-un ungher. Ușa se închise cu zgomot. Vocile se îndreptară și curând, se făcu din nou liniște.

Lângă scară se auzi un geamăt și o înjurătură pițigăiată. Van Lerboom tresări. Necunoscutul aruncat nu se văita, ci mormăia cuvinte neînțelese.

Van Lerboom șopti în urechea lui Dunot:

— E un negru!

Marcel Dunot simți că a sosit momentul hotărâtor:

— Van Lerboom, află repede cine e și ce s-a petrecut acolo. Dar repede.

Van Lerboom se ridică de la locul lui, șopti ceva și rămase în așteptare.

Necunoscutul tăcu, apoi spuse ceva grăbit.

Van Lerboom tresări și se reținu să nu țipe.

— Makare Bikondo!

— Makare Bikondo! spuse surprins Marcel Dunot.

— Întreabă-l unde-i romul! se răsti Tom Field.

Marcel Dunot se apropie de noul venit. Îi dezlegă repede mâinile și-l ridică.

— Nu-l întreba ce a fost, spune-i numai că vreau să-l scăpăm și că suntem gata de luptă. Întreabă-l dacă sunt mulți nemți pe bord.

Convornbirea între sultanul negrilor şi van Lerboom nu dură mult. După o pauză, van Lerboom îi spuse lui Marcel Dunoţ:

— Negrii sunt mulţi pe bord şi nu au cunoştinţă de păţania regelui lor. A fost aruncat aici pentru că a cerut împărţeală dreaptă a aurului ce se află pe vapor. Spune că e gata de luptă. Vrea să meargă sus şi să-şi cheme supuşii.

— Nu, linişteşte-l! Întâi urc eu să pun mâna pe mitralieră şi apoi vine el după mine! Voi mă aşteptaţi aici, până găsesc locul mitralierei, ş-apoi îl trimitem să-şi alarmeze negrii.

Van Lerboom vorbi ceva în limba negrului, care nu răspunse nimic. Semn că era de acord.

Marcel se apropie de scară şi-i făcu semn negrului să-l urmeze. Ajuns lângă uşă se opri. O deschise încet, apoi sări dintr-o dată pe punte. Negrul îl urmă. Se opriră. Marcel se uită spre babord şi observă gura mitralierei care era îndreptată spre mal. Un neamţ deşălat moţăia pe o bancă. Făcu semn negrului să aştepte. Marcel se îndreaptă încet spre neamţul care moţăia şi-l străpunse fulgerător cu lama sa. Neamţul se prăbuşi fără măcar să spună pâs! Makare, sultanul negrilor, sări deodată ca un sălbatic, scoase un ţipăt şi dispăru.

Nu trecu, nici un minut şi, din fundul vaporului se iviră capete negre cu ochi strălucitori. În fruntea lor era Makare.

Marcel fluieră uşor şi Tom Field apăru urmat de van Lerboom. —

— Unde-s nemţii? întrebă Marcel.

Makare înţelese întrebarea. Sări pe punte, urmat de un grup de negri, înarmaţi cu puşti, chinjale şi iatagane.

Toţi aşteptau o comandă. Un negru le aduse câte o puşcă lui Marcel, Field şi lui van Lerboom.

— Eu voi pune în funcţiune mitraliera, ca să-i scot pe nemţi din bârlog, iar când se vor ivi, să facă fiecare ce crede.

Van Lerboom îi tălmăci lui Makare ordinul regelui boxerilor. Acesta clipi din ochi, ca semn că a înţeles.

Deodată se auziră nişte ţipete sălbatice. Marcel Dunot dintr-o săritură fu lângă mitralieră. Era şi timpul! Nemţii, avertizaţi de cele ce se petreceau pe punte năvăliră prin surprindere, împroşcând cu o ploaie de gloanţe, Marcel Dunot, care se pregătea să pună mitraliera în funcţiune,

rămase o clipă spectator, nemții și negrii se încăieraseră. Era imposibil să tragă fără să nimerească și în unii și în alții.

Deodată zări un nou grup de nemți care ieșeau pe punte, în pas gimnastic.

— Trage, îi strigă Tom Field.

— Așteaptă, răspunse Marcel.

Îi lăsă pe toți să iasă — erau vreo treizeci — și când fură la un loc descoperit, deschise focul. Se auzi țăcănitul mitralierei. Secerați ca spicele, nemții îngroziți întoarseră spatele și se aruncară spre ascunzătoarea de unde apăruseră. Dar mitraliera îi urmă. Câțiva care mai rămaseră în viață, se trântiră pe punte. Dar regele boxerilor nu se lăsă înșelat.

— Toți cei care nu sunt răniți să se ridice și să vină, cu mâinile sus, în jurul catargului, dacă nu, încep să trag ! strigă el.

Nemții auziră aceste cuvinte, dar nu putură să profite de mărinimia lui Marcel Dunot ; chiar în momentul când se ridicară, soldații lui Makare Bikondo, se întoarseră spre ei.

Marcel Dunot nu putu să suporte spectacolul, Uitând de toate, lăsă mitraliera și se aruncă între nemți și negri, cu riscul să fie ucis.

— Van Lerboom ! strigă el adresându-se bătrânului belgian, care, ținând strâns carabina, sosi în fuga mare, — spunei lui Makare să-și stăpânească oamenii.

Și, unindu-și gestul cu fapta, regele boxerilor apucă brațul unui negru, în momentul când ridica satârul ca să taie gâtul unui neamț, pe jumătate mort de frică. Negrul, uimit și furios, se smulse dintr-o dată și vru să-l lovească pe Marcel, care sări la o parte, izbind cu pumnul mutra negrului care căzu zdrobit.

Ceilalți negri, neînțelegând nimic din această scenă, se opriră nehotărâți, iar van Lebroom încercă să-i explice lui Makare Bikondo, legile de război din Europa.

Sultanul ascultă fără să fie convins.

Detunăturile încetară. Se auzeau doar gemetele nemților îngenunchiați.

— Kamerad ! Kamerad ! Kamerad ! urlau ei cu toții.

Câteva gloanțe răpiră și culcară la pământ pe câțiva negri. Regele boxerilor auzind țiuitul gloanțelor, se întoarse și tresări : Câțiva nemți în haine de pânză albastră, plini de cărbune și ulei, veneau fuga cu revolverele și carabine în mâini.

Erau mecanicii și fochiștii canonierei. În urma lor venea un om îmbrăcat în alb : comandantul.

Marcel Dunot ridică brațul și trimise un glonte din revolverul său drept în fruntea comandantului. Deodată izbucniră urlete sălbatice : negrii după o clipă de uimire provocată de apariția mecanicilor nemți se năpustiră asupra noilor dușmani. Se iscă o învălmășeală teribilă, iar sângele inundă puntea. După care, Bikondo Makare, înconjurat de oamenii săi, intonară un cântec straniu.

Între timp, Tom Field care se instalase la cârmă, îndreptase canoniera spre larg, Marcel Dunot îi zise :

— Îndreapt-o spre apus, Tom. Vom ajunge astfel la malul belgian al lacului. În caz de pericol vom putea cere ajutor. Dumneata, domnule van Leerboom, rămâi pe punte cu Tom ; fiți gata în orice moment să mânuiți mitraliera. Mă duc să dau o raită prin vapor, ca să văd dacă nu mai e ascuns cineva.

Zicând acestea, coborâ de pe punte ; cu revolverul în mână, el vizită sufrageria, postul echipajului ; cabinele ofițerilor, sala mașinilor, fără să dea de nimeni.

Tocmai se pregătea să urce pe punte, când se opri.

„Dar magazia cu muniții ! murmură el. Am uitat principalul".

Așa cum presupusese, locul unde erau păstrate munițiile se afla în partea anterioară a canonierei. Marcel se îndreptă într-acolo și peste câteva clipe, ajunse în fața unei uși de fier bine închise.

Cu ajutorul unui drug de fier, el o deschise.

„Nu-i nimeni aici, murmură el. Totuși, trebuie să văd".

Se uită în jurul său, cu speranța să găsească vreo lanternă dar nu văzu nimic. Intră în postul echipajului, care una lângă el. De plafon atârnau câteva lămpi. Aprinse era și, fără să piardă o clipă, coborâ în deschizătura pe ca o zări : coborâ pe o scară de lemn. Cu felinarul într-o mână și cu revolver în cealaltă, ajunse într-o încăpere vastă. Cutii cu cartușe, cartușiere, obuze, bombe, erau înșirate în ordine. Dar nici urmă de om.

Vru să plece, când simți miros de ars. Se opri și ridică lanterna la înălțimea ochilor, gândindu-se că arde vreun fitil. Intrigat, crezând că e victima unei iluzii, adulmecă :

„Da, zise el, chiar miroase..."

N-avea timp de pierdut ! Trebuia să afle cât mai repede unde se găsește bomba.

Marcel Dunot își îndreptă privirea spre locul de unde venea mirosul și văzu o rogojină. Fără să mai stea pe gânduri, se repezi într-acolo, apucă rogojina și o trase spre el, descoperind o mică trapă pătrată în podea.

Dintr-i mișcare, își scoase pumnalul și introduse lama în crăpătura trapei, o ridică și văzu o bombă mare de fontă. Dintr-un moment în altul urma să se producă explozia. Sfidând primejdia, Marcel o apucă și, din câteva sărituri, urcă scara care ducea pe punte, se îndreptă spre balustradă și azvârli în apa lacului mașina infernală, care explodă în clipa în care atinse suprafața apei.

Apoi, ștergându-și năduşeala de pe frunte, scoase un suspin de ușurare, și se duse la Tom Field, pe punte.

— Am stopat ! spuse scoțianul. Mașina s-a oprit. Ce-ar fi să mă duc în magazie să văd și eu ce gust are romul lor ? Tu ai gustat din el, Dunot, nu-i așa ? Ai cam întârziat pe acolo ! Și au aruncat ceva în lac ! Ce-a fost aia ? Vreo bombă, hai ?

În câteva minute, regele boxerilor îi povesti cele întâmplate.

— Ia spune, domnule van Lerboom, continuă el apoi, adresându-se bătrânului belgian, care se apropiase, n-ar fi bine să te duci să vezi ce fac negrii ăia ? Nu le mai auzim glasul... Îl vei aduce cu dumneata și pe Makare Bikondo, să vedem ce gânduri are. Sultanul ăsta nu-mi prea inspiră multă încredere.

— Uite că mă duc ! spuse van Lerboom, coborând de pe puntea inferioară.

Regele boxerilor alergă spre parapet să vadă ce se petrece. Negrii, după ce au urlat și dansat, se liniștiră deodată. Tăcerea se întinse asupra canonierei, ale cărei mașini, nemaifiind alimentate se opriseră. Marcel nu văzu nimic afară, bineînțeles, de morții și răniții pe care camarazii lor îi lăsaseră acolo unde căzuseră.

— Primul lucru cu care-l voi însărcina pe Makare Bikondo, spuse Marcel, va fi să arunce toate cadavrele astea în lac, căci pe căldura de acum riscăm să izbucnească holera... Dar unde dracu sunt negrii ăia ?

— Ei ! Or fi ocupați să prade canoniera...

O detunătură acoperi glasul bravului scoțian.

— Mii de bombe ! răcni Marcel Dunot. L-au ucis pe sărmanul van Lerboom.

Se auziră răcnete sălbatice însoţite de focuri de armă. Tom Field, care se alăturase de regele boxerilor, scoase un ţipăt de furie.

— Pradă magazia ! Şi romul meu !

— Nu-i vorba de rom acuma, Tom ! i-o tăie asupru Marcel. Repede la mitralieră, căci altfel suntem pierduţi !

Într-adevăr, situaţia celor doi prieteni se agravase. Din magazia situată îndărătul catargului de misenă, negrii, cu makare Bikondo în frunte, ieşiseră afară, tocmai în clipa când nefericitul van Lerboom sosea pe punte, ducându-se în căutarea lor.

Negrii, unul mai beat ca altul, îşi închipuiseră, probabil, că belgianul venea să le facă reproşuri pentru purtarea lor. Şi atunci unul din ei îi descărcă un glonte în inimă, pe nepusă masă. În urma acestui fapt ceilalţi, cuprinşi de un soi de beţie a uciderii, se împrăştiară pe punte urlând ca disperaţii şi trăgând de zor cu carabinele. Mai multe gloanţe găuriră pânzele întinse în jurul pasarelei. Câţiva războinici, mai înfuriaţi, decât ceilalţi, se năpustiră spre scară. Marcel Dunot, cu revolverul în mână, răpuse mai mulţi dintr-înşii. Ceilalţi, scoţând răgete de furie, se dădură îndărăt şi merseră să se adăpostească sub bărcile de salvare. Se mai auziră câteva împuşcături, apoi încetul cu încetul, totul reintră în linişte; doar câteva vociferări izolate mai răsunară: negrii, retraşi în interiorul canonierei, începură s-o prade.

— Ia spune, Dunot, făcu Tom Field, ce-ar fi să profităm de împrejurarea că blestemaţii ăştia de negrii nu se mai ocupă de noi, ca s-o ştergem?... Coasta nu mai e departe şi am atinge-o repede.

— Şi apoi? spuse Marcel. Vom ajunge, fără arme, în vreun loc necunoscut, unde vom fi făcuţi prizonieri sau de nemţi, sau de negri de talia lui Makare Bikondo ! Nu ! Rămânem la bord. Dacă negrii ne atacă, îi vom întâmpina cu mitraliere. Dacă nu, vom aştepta să se îmbete, ca să terminăm cu ei. Să avem răbdare şi să nu descurajăm ! Trist e numai faptul că sărmanul van Lerboom a fost omorât...

— Şi că nu avem măcar un păhărel de rom şi să dăm pe gât... negrii ăia blestemaţi or fi băut totul... şi sunt sigur că nici robinetele butoiaşelor nu le-au închis.

— Să lăsăm asta acuma, Tom ! Du-te la mitraliera ta şi vezi cam câte cartuşe mai ai. Hai, cară-te !

Scoțianul se supuse și după câtva timp se întoarse:

— Mai sunt cinci benzi complete și una începută.

Marcel care îndeplinise și el aceeași operație, constată că avea două benzi pline și una abia începută.

— Dă-mi una din benzile tale, Tom, ca să fim oarecum la egalitate.

Tom Field îi aduse îndată o bandă. Marcel, punându-o lângă el, se sprijini cu coatele de parapet, privind puntea pustie.

Canoniera stătea nemișcată pe apa liniștită a lacului. Vântul de nord, care începuse să sufle, o făcea să alunece încetinel spre sud. Câteva păsări zburau în atmosfera limpede de unde soarele își trimitea razele de foc.

— Trebuie să fie aproape ora unu, căci mi-e o foame de... neamț! spuse Tom Field. Mă gândesc să profit de împrejurarea că negrii ne dau pace, ca să pătrund în cămară, să iau ceva de-ale gurii... și băutură...

— Fă cum crezi, Tom! Dar te sfătuiesc să fii atent! Sunt probabil, ceva negrii pe acolo. În locul tău, eu aș rămâne aici. Afacerea asta nu poate să țină multă vreme: după ce Makare Bikondo și războinicii săi vor fi prădat tot ce poftesc, vor părăsi, desigur canoniera. Iată-i!

Se auzi un vacarm îngrozitor: prin ușa larg deschisă, care dădea spre salonul ofițerilor, Makare Bikondo și războinicii săi ieșeau urlând.

Cu tot tragicul situației lor, Marcel Dunot și Tom Field nu se putură reține să nu izbucnească în râs. Negrii se împopoțonaseră cu toate obiectele pe care le găsiseră în cabinele canonierei. Makare Bikondo care mergea în frunte, își pusese pe cap o oală de ceramică galbenă, care-i trecea până peste urechi; în jurul pântecului avea o cămașă mare, albă, ale cărei mâneci fluturau în bătaia vântului. Deasupra acestei cămăși și atârnată de gât cu două sforicele, purta un rastel de aramă de care erau agățate vreo douăzeci de pipe, unele de pământ, altele de lemn și porțelan; în urma lui venea un diavol negru care îmbrăcase o pijama roz-negru-verde, al cărei pantalon îi venea până la genunchi. Alt negru mergea țanțoș învăluit într-o perdea de rips roșu, pe cap cu o caschetă cu galoane de aur, care aparținuse unui ofițer neamț. Veneau apoi alții, și cei mai mulți purtau căști ascuțite, pe care le împodobiseră cu pene și cu tot soiul de obiecte strălucitoare peste care dăduseră. Și cu toții înaintau în pas de paradă, ca și cum întreg Universul ar fi avut ochii ațintiți asupra lor.

Cântau o melopee sălbatecă, al cărei caracter barbar era sporit de faptul că fiecare cântăreţ, clătinându-se de beţie, cântau pe contul propriu fără să se preocupe de armonie.

Ajuns la câţiva metri de pasarelă, Makare Bikondo se opri, şi, cu glas răguşit îngână un mic discurs. Atât Marcel, cât şi Tom Field nu pricepură o iotă, dar ghiciră că ex-sultanul din Ubena le poruncea să se predea.

Aplecându-se spre negrii, Marcel le făcu un semn cu mâna care le ordona să se întoarcă înapoi. Makare Bikondo înţelese foarte bine, căci se întoarse spre războinicii săi şi le ţipă o frază scurtă. Marcel şi Field n-avură timp decât să se aplece pentru a nu fi atinşi de ploaia de gloanţe care se abătu peste pasarelă. Mergând târâş, ei se îndreptară spre mitraliere şi împroşcară imediat puntea cu proiectile. Câţiva negrii căzură. Ceilalţi, urlând nebuneşte, se împrăştiară şi se puseră imediat la adăpost.

— Ce mişei ; spuse Marcel, încetând focul.

Tom Field făcu la fel, adăugând :

— Yes ! şi ce căldură. Doamne ! Dar toate astea ar fi treacă meargă, dac-am avea cu ce să ne udăm gâtul...

— E foarte lesne, dragă ; găleţi sunt berechet aici ! N-ai decât să iei una, s-o cobori în apă şi o scoţi plină sus !

— Apă ! ? Dar ce-s eu broască ? Dar lasă, când s-o face noapte am să mă duc în cămară şi...

— Atenţie ! Uite-i că se întorc ! îi tăie Marcel vorba.

Cu toate că erau mai mult sau mai puţin ameţiţi de băutură, negrii nu renunţaseră la ideea de a-i suprima pe cei doi prieteni. Dar pricepând că nu era de glumit cu mitralierele, ei se întorceau la atac, de data asta nu în grup, ci răsfiraţi, folosindu-se de toate obstacolele pentru a se adăposti. În mai puţin de un minut, pasarela fu înconjurată din toate părţile, negrii fiind prea aproape ca „ţăcănitoarele" să-i poată atinge.

Marcel Dunot îşi dădu seama imediat de situaţie.

— Carabina şi revolverul, Tom ! strigă el către prietenul său. Şi trage într-înşii, înainte ca ei să tragă în noi.

— Am înţeles ! răspunse scoţianul care-şi scosese repede carabina de pe umăr şi începu să tragă în grupul de negri ce se pregăteau să escaladeze una din cele două scări ale pasarelei.

Din nenorocire, războinicii lui Makare Bikondo erau în număr mare. Patru din ei căzură. Dar tovarăşii lor săriră asupra lui Tom Field, înainte ca acesta să-şi fi putut

încărca din nou arma. Scoțianul, făcând o săritură îndărăt, se liberă, și apucând carabina de țeavă, se folosi de ea ca o măciucă și o repezi în capetele negrilor, din rândurile cărora doi se prăbușiră.

Marcel Dunot prevăzuse că arma lui nu-i va opri pe negri. După ce-și descărcă toate gloanțele în grămada agresorilor care veneau pe scara cealaltă, el mai culcă la pământ cu revolverul, încă patru, aruncând carabina în fața unuia dintre războinici, smulse cu o sforțare puternică un drug care susținea acoperișul pasarelei, intrând astfel în posesia unei bare de fier lungă de peste doi metri și groasă ca o mână de copil.

Drugul lui descrise o curbă fulgerătoare și, ca o coasă gigantică curăță totul în juru-i. Supraviețuitorii, înspăimântați de forța neînvinsă a tânărului francez, dădură înapoi urlând, și o luară la fugă urmăriți de Marcel Dunot a cărui bară de fier se rotea necontenit.

Un țipăt înspăimântător răsună de-odată :

— Ajutor, Dunot !

Regele boxerilor se întoarse în grabă și văzu cum Tom Field cu fața înroșită de sânge, era luat pe sus de vreo zece negri furioși, înainte ca Marcel să-i fi putut ajunge ei erau de-acum în josul pasarelei și galopau înspre pupa canonierei.

Marcel Dunot scoase un țipăt de furie și făcu un pas spre negri. Se opri însă, înțelegând că gestul său nu ar face decât să se dea pradă războinicilor lui Makare Bikondo, căci puntea canonierei era ocupată de mai multe grupe înarmate de negri, care dacă l-ar fi văzut venind l-ar fi împușcat imediat.

Marcel strânse pumnii, neputincios, dar își regăsi repede stăpânirea de sine și strigă din toate puterile :

— Curaj, Tom ! Te voi elibera !

Bravul scoțian nu răspunse. Poate că nu auzise? Grupul de negri care îl ducea ajunsese de-acum la extremitatea canonierei.

Fără să fie văzut, Marcel se aplecă pitulându-se de-a lungul balustradei și coborâ scara. Apoi cu o lovitură bine țintită, sfărâmă capul santinelei lui Makare Bikondo. Totul se petrecu într-o clipă încât nefericitul nu avu nici măcar timpul să scoată un suspin.

Apoi, cu suplețea și rapiditatea unui tigru, urcă din nou pasarela și, după aceeași metodă, ajunse la cealaltă scară.

„Iată-mă scăpat de privirile curioșilor! murmură Marcel, satisfăcut. Acum să văd de ceilalți".

Se aplecă apoi peste balustradă de unde domina cu privirea întreg bastimentul. Înspre pupa deabia dacă mai rămăseseră câțiva negri pe punte; ceilalți, printre care și Makare Bikondo, intraseră în cabină.

„Se vede treaba că Makare Bikondo și tovarășii săi au luat lecții de la onorabilul Ernst Bach... Dacă neamțul meu ar vedea asta s-ar mândri cu elevii săi".

Marcel Dunot se îndreptă de aici cu precauție, spre postul echipajului, dar avea nevoie de o lanternă. Din păcate, majoritatea felinarelor atârnate în tavan fuseseră sparte. După câteva minute de cercetări, el sfârși prin a găsi, totuși, un felinar, care era aproape intact. Avea și ulei în recipient. Marcel îl aprinse cu ajutorul brichetei și se îndreptă spre trapa magaziei cu muniții. Ea fusese redeschisă de negri. Cu pumnalul în dinți, coborâ scărița de lemn. Magazia era goală. Dar războinicii lui Makare Bikondo cu riscul de a arunca totul în aer, împrăștiaseră peste tot cartușe, obuze, grenade, etc.

Punându-și lanterna pe o etajeră, apucă o casetă cu grenade de mână și își umplu repede buzunarele cu ele.

„Acuma, să mergem să vedem ce s-a făcut sărmanul Tom, și ce mai fac Makare Bikondo și sălbatecii lui... Am așa o idee că le voi tulbura digestia".

Porni, ținând în fiecare mână câte o grenadă și ajunse cu bine în fața scăriței ce ducea la cabina ofițerilor.

Îndrăzneț cum era, Marcel Dunot puse mâna pe mânerul ușii, o deschise și intră.

Uimirea sa fu atât de mare încât uită, cu desăvârșire situația în care se afla. Negrii dansau o horă sălbatecă în jurul mesei pe care era cocoțat Majestatea sa Makare Bikondo.

Marcel Dunot se pregătea să arunce prima grenadă asupra lui Makare Bikondo, când se cutremură din cap până-n picioare constatând că ex-sultanul din Ubena era așezat deasupra unei ființe omenești — și această ființă era nefericitul Tom Field, legat de sus până jos.

Nenorocitul scoțian trebuia să fie mort sau leșinat numai, căci nu făcea nici-o mișcare.

„Sărmanul Tom! L-au înăbușit! își spuse Marcel Dunot, spumegând de furie, și cu mâna-i sigură, aruncă prima grenadă, în mijlocul dansatorilor.

Nici trăznetul n-ar fi produs efect mai mare. Cinci războinici, grav răniți, se prăbușiră peste tovarășii lor înspăimântați. Dar spaima acestora nu ţinu decât vreo două secunde : aproape imediat, câțiva negri dezmeticiți, puseră mâna pe armele ce le aveau la brâu, şi se năpustiră asupra regelui boxerilor. Tocmai ceea ce prevăzuse și voise Marcel Dunot. Fără să se dea măcar cu un pas îndărăt el le veni de hac în stilul său caracteristic. În câteva clipe doar, în toată încăperea nu mai rămase un singur negru, afară de Makare Bikondo.

Sultanul din Ubena, galben de groază, se ridică cu greu. Vroia să sară la Marcel, dar acesta cu o lovitură formidabilă îl trimise alături de supușii lui, apoi îl înhăţă pe Tom Field pe care-l ridică și-l așeză pe singurul scaun sănătos care mai rămăsese în cabină.

— Tom ! Băiatule ! îi strigă el în ureche, după ce tăiase cu pumnalul frânghiile cu care era legat sărmanul scoţian.

Tom Field, alb ca varul, cu ochii închiși, buzele strânse, nu mai dădea nici un semn de viaţă.

— Ei ! Tom ! În picioare ! Scoală-te, tontule ! urla Marcel, aplicându-i ghionți cu nemiluita.

Dar scoţianul nici nu tresări.

Neliniștit peste măsură Marcel se întreba dacă nu cumva era mort prietenul său, când îi veni o idee :

— Ei, Tom ! Iată niște good old rhum ! îi strigă dându-i scandând cuvintele.

Parcă ar fi fost atins de un curent electric, Tom Field avu o tresărire profundă. Buzele îi se întredeschiseră pentru a articula doar aceste cuvinte :

— Unde este ?

— În cămară, scumpul meu beţivan ! Scoală-te ! şi să mergem într-acolo. Vei bea cât vei pofti.

Scoţianul întredeschise ochii. Îl recunoscu pe Marcel şi murmură :

— Ce-i cu romul, Marcel ? Unde e ? Mi-e sete de ard !

Ei ! Las-i mai încet ! Vei bea îndată ! Spune-mi mai întâi dacă trupul ţi-e întreg.

Tom Field care începuse să-şi revie în simţiri, se ridică cu greu :

— Ah... nu prea ! murmură el, pipăindu-se cu precauţiune. Nu-mi găsesc încă echilibrul. Dar negrii ce s-au făcut ?

— Nu se știe încă. Te las puțin aici și-ți dau în primire și câteva grenade ; dacă mai vin, îi vei primi cum trebuie ! Eu voi da o raită peste tot.

Pe deplin asigurat că n-avea de ce să se mai teamă, Marcel se înapoie la Tom Field. Îl găsi pe scoțian trăgând o înghițitură dintr-o sticlă de rom peste care dăduse scotocind prin rămășițele bufetului răvășit de explozii.

— Ca să fiu drept, trebuie să spun că nemții ăștia au rom bun ! spuse el lăsând butelia de la gură, ca să răsufle. Te pomenești c-or mai fi și alte sticle în cămară. Mă duc să văd !

— Înainte de asta, însă, dă-mi o mână de ajutor ca să-i arunc pe morți în apă. Altfel riscăm să ne apuce holera. După aceea vom căuta să punem mașina în funcțiune.

— Și vom merge să-i găsim pe belgieni ?

— Da — însă după ce vom fi bombardat Udjiji : trebuie ca nemții să guste din propriile lor leacuri. Deoarece le-am luat vasul, n-ar strica să le trimitem în dar câteva din obuzele lor.

La ideea de a bombarda Udjiji, Tom Field, avu un gest de admirație și entuziasm, atât de mult îi surâdea proiectul acesta.

Cei doi prieteni curățiră vasul de cadavrele nemților și ale războinicilor lui Makare Bikondo. Marcel Dunot, care pusese de-oparte corpul mutilat al viteazului belgian van Lerboom, își propuse să-i dea un mormânt vrednic de dânsul.

— Ei Tom ! Ajută-mă să iau o pânză ca să învelesc trupul lui van Lerboom ; la noapte îl vom debarca și-l vom îngropa pe coasta belgiană. Merită cinstea asta !

Prietenii găsiră repede o pânză gudronată în care înfășurară rămășițele pământești ale celui care a fost van Leerboom.

După ce îndepliniră această datorie pioasă coborâră la cala mașinilor și constatară că era intactă. Marcel Dunot, ordonă lui Tom Field să aprindă focurile și să activeze presiunea.

— Cu vântul care suflă spre sud nu vom întârzia să fim din nou în fața lui Udjiji. Deci, grăbește-te !

— Am înțeles, Dunot ! Dar, nu crezi c-am putea face mai întâi un drum prin cămară ? Cred c-a mai rămas ceva rom pe acolo...

Regele boxerilor începu să râdă.

— Aprinde focul ! spuse el. Mă duc eu în cămară, spuse Marcel urcându-se pe punte.

După cum era lesne de înţeles, cămara era toată cu dosul în sus. Lăzi sparte, butoaie desfundate, sticle făcute praf. Totuşi Marcel izbuti să găsească o sticlă cu rom vechi, pe care o vârâ în buzunar ca să i-o ducă lui Tom Field. Pentru sine se mulţumi cu o sticlă de vin pe care o goli pe loc. Reconfortat, se duse la Tom Field, care se afla la cazane.

— Merge strună ! spuse el, zărindu-l pe Marcel. Focul nu era complet stins. Peste un ceas vom putea porni... Dar cu romul ce-ai făcut, Dunot?

— N-am găsit nimic ! spuse regele boxerilor, foarte serios. Sălbaticii ăia au spart toate sticlele.

— Mii de bombe şi blesteme ! izbucni scoţianul cu sinceră disperare. În cazul ăsta, voi fi silit să beau apă ! Ai cercetat bine, Dunot?

— Peste tot, bătrânelule ! Nici o picătură în afară de...

Şi fără să-şi mai termine fraza, Marcel îi întinse lui Tom Field butelia, pe care o scoase din buzunar. Scoţianul o văzu şi ochii lui străluciră de bucurie. O apucă lacom şi destupând-o cu vârful pumnalului o duse la gură şi începu să-i dea drumul.

— Ah ! Dunot ! spuse el apoi, cu un ton de reproş, după ce golise o treime dintr-însa — mi-ai făcut frică. Nu trebuie să-ţi baţi joc de prieteni. Nu trebuie să glumeşti când e vorba de lucruri serioase !

Zâmbind, Marcel luă sticla din mâna scoţianului :

— Restul îl vei bea mai târziu, Tom ! îi spuse el. Altfel vei căpăta presiune înaintea maşinii.

— Lasă-mă să mai trag o duşcă cel puţin ! imploră scoţianul.

— Nici o picătură mai mult : serviciul înainte de toate ! Şi acum, vâră lemne în cuptor, cât încape !

— Sărmanul Tom Field se supuse cu tristeţe, în vreme ce regele boxerilor şi urcă pe punte.

Canoniera se găsea la vreo treizeci de mile marine de ţărmul german al lacului. Cei doi prieteni nu se puteau, deci, socoti salvaţi încă. Era deajuns ca una din nenumăratele şalupe nemţeşti care cutreierau lacul să treacă pe acolo şi să cerceteze micul bastiment — şi totul putea să fie descoperit. Trebuiau deci să vegheze.

Cu ajutorul câtorva găleţi de apă, Marcel spălă repede puntea. Alergă apoi la magazia de muniţii şi aduse sus două lădiţe de cartuşe pentru mitraliere.

Timpul se menţinea frumos şi curentul era slab. Urcă pe pasarelă şi cu ocheanul cercetă împrejurimile. Tresări deodată zărind un vaporaş minuscul, care se îndrepta cu toată viteza spre canonieră.

Venea dinspre răsărit, adică de pe ţărmul german. Aşteptă câteva clipe şi recunoscu apoi pavilionul german fâlfâind la pupă. Fără să mai stea pe gânduri, Marcel alergă la cufărul cu drapele şi găsi repede un steag francez pe care-l înălţă imediat în vârful singurului catarg al canonierei.

Nemţii de pe vaporaş credeau fără îndoială că e vreo glumă, sau se gândeau probabil, că onorabilii lor compatrioţi le semnalau în chipul acesta o nouă victorie asupra francezilor: fapt e că vaporaşul continua să alerge spre canonieră.

Dar Marcel nu se emoţionă. Coborâ repede de pe pasarelă, luând ochianul cu sine şi alergă spre prora unde se găsea tunul de 88 milimetri. După ce-i scoase învelitoarea de pânză, constată că nu era încărcat. Fără să piardă o clipă coborâ în magazia cu muniţii, reveni cu vreo şase obuze gata montate. Când ajunse din nou pe punte văzu că vaporaşul nemţesc — care era pus în mişcare de un motor cu petrol — nu mai era decât la 5—600 metri de canonieră. Secundele erau preţioase.

Marcel Dunot încărcă tunul şi închise chiulasa, apoi aşteptă.

Ajunsă la vreo sută de metri de canonieră, şalupa îşi opri motorul şi continua să înainteze numai cu viteza inerţiei. Un individ gras, într-o uniformă albă împodobit cu galoane de aur şi care stătea în picioare pe punte, urlă în nemţeşte:

— Ei, *Thüringen*! Aveţi vreo avarie? Vreţi să vă remorcăm?

Într-o clipă, Marcel înţelese totul: de pe coasta germană, nemţii zăriseră canoniera, care stătea nemişcată, şi, crezând că această imobilitate se datora vreunu-i accident, trimisese şalupa în întâmpinarea micului bastiment.

— Ascultaţi bine! răspunse Marcel Dunot, în nemţeşte. Vă dau un minut ca să vă aruncaţi cu toţii în apă şi să veniţi unul câte unul, să vă agăţaţi de scară, unde

veţi fi făcuţi prizonieri ! Căci canoniera e franceză — s-o ştiţi !

Şalupa avea doisprezece nemţi : doi ofiţeri şi zece marinari. Marcel Dunot îi văzu că se sfătuiau agitaţi. Evident, părerile erau împărţite. Unii voiau să reziste, alţii să se predea.

Marcel numără în gând : un, doi, trei, patru... hotărât să trimită un obuz în inima şalupei, atunci când va fi trecut răgazul acordat. Dar, deodată câţiva nemţi se ridicară brusc, ţinând carabinele în mână. O grindină de gloanţe se abătu asupra canonierei. Două din ele ricoşară de oţelul tunului.

Un fulger de mânie trecu prin ochii lui Marcel, care luă în obiectiv şalupa, deoarece se pusese în mişcare, îndreptându-se cu toată viteza spre canonieră. Acum era prea aproape ca tunul s-o poată atinge.

Atunci Marcel Dunot alergă înspre pasarelă. Ajunse acolo tocmai în clipa când nemţii atingeau scara pilot de la flancul canonierei. Îi auzi urcând. Patru din ei apărură pe punte şi, cu carabinele în mână, gata să tragă, o luară pe culoarul lateral care ducea la pasarelă, unde se afla Marcel Dunot, alături de mitraliera-i care făcea minuni.

Regele boxerilor zâmbi satisfăcut în sinea sa şi apăsă pe trăgaci. Ciuruiţi de gloanţe, cei patru nemţi se prăbuşiră. Părăsind mitraliera, Marcel se aplecă apoi peste balustradă şi văzând că şalupa se îndepărta, alergă din nou spre proră. Tunul rămăsese încărcat, gata să scuipe.

Cu repeziciunea unui fulger, Marcel îndreptă ţeava şi trase de cordon. Şalupa, atinsă în plin, dispăru în apă.

Părăsindu-şi tunul, Marcel Dunot se îndreptă spre pasarelă, care să-l prevină pe Tom Field, prin portavoce, de ceea ce se petrecea afară.

Înainte de a ajunge acolo el se lovi de doi nemţi care scăpaseră de gloanţele mitralierei. La vederea sa, aceştia îşi aruncară carabinele implorând :

— Kamarad ! Bon Franţoz ! Nu kaput; Kamarad !

— Lăsaţi gura şi ridicaţi mâinile ! porunci Marcel, ameninţându-i cu revolverul, pe care-l scoase din buzunar.

Nemţii se supuseră. Fără să-i slăbească din ochi, Marcel se îndreptă spre pasarelă.

Tocmai se pregătea să urce când îl văzu pe Tom Field care ieşea din sala maşinilor îngrijorat.

— Nemții ne-au atacat... I-am dat la fund... Leagă-i pe ăștia doi. După asta coboară din nou la mașini și dă-le drumul; vreau să ajung la Udjiji înainte de a se înnopta, ca să bombardez fortul. După aceea, ne vom îndrepta spre malul belgian al lacului.

După ce trase o dușcă zdravănă, Tom Field coborî la mașini. Peste câteva minute se reîntoarse cu vestea că mașinile puteau fi puse în mișcare.

— S-o pornim deci! spuse Marcel, așezându-se la cârmă.

După câtva timp se auzi un plescăit, apoi elicea canonierei începu să lovească apa cu paletele sale. *Thüringen* alunecă pe apa liniștită a lacului, îndreptându-se spre sud.

Cam pe la cinci după amiază, părăsind cârma pentru câteva clipe, pătrunse în chioșcul situat în spatele pasarelei, unde se găseau hărțile lacului Tanganyka.

Una din ele era întinsă pe un birou mic din lemn de caju. Marcel își aruncă ochii pe ea și constată că *Thüringen* se găsea în momentul de față la zece mile spre nord de Udjiji; putea să nădăjduiască, deci, să ajungă înainte de a se lăsa noaptea, cu atât mai mult cu cât viteza bastimentului sporea din minut în minut.

Pe deplin mulțumit, Marcel se întoarse la cârmă; canoniera nu se abătuse din drum.

Trecură câteva minute. Marcel cercetând coasta cu ocheanul, zări în curând Udjiji și fortul construit pe stânca care domina lacul. Deasupra lui fâlfâia pavilionul german.

— Ei, Tom! strigă Marcel în portavoce — fii gata să stopezi! Apoi încarcă focarele pentru ca presiunea să se mențină timp de douăzeci de minute, fără să te mai ocupi de ea. Ai înțeles?

— Poți fi liniștit, Dunot Voi face cum e mai bine

Cu viteza de zece mile pe oră, canoniera se apropia de Udjiji. Marcel Dunot, care nu lăsa ocheanul din mână, examina cu atenție uscatul. Nimic nu se mișca. Desigur, nemții n-aveau nici o bănuială. Trecură câteva minute, timp în care canoniera, urmându-și drumul, ajunsese aproape în fața lui Udjiji.

— Stop, Tom! strigă Marcel în portavoce. Și urcă repede pe punte!

Tom Field, negru de sudoare, apăru imediat și se îndreptă spre tunul de la proră.

Marcel Dunot cu ocheanul în mână, văzu mai multe drapele fluturând pe catargul înălțat deasupra fortului.

Erau pavilioane ale Codului internațional al semnalelor, dintre care fiecare reprezintă o literă a alfabetului; se formează astfel combinații de trei sau patru litere care semnifică fraze întregi.

Marcel, care cunoștea toate pavilioanele, citi aceste patru litere E.G.C.D., ceea ce n-avea nici o semnificație pentru el. Alergă deci la dulapul hărților și descoperi îndată un dicționar mare, care purta următorul titlu: scris în limba germană:

„Codul semnalelor special pentru Tanganyka".

Regele boxerilor deschise și găsi imediat ceea ce căuta. Frupul de litere E.G.C.D. însemna: „Nu aruncați ancora, veți pleca din nou la drum"

„Aș vrea să știu pentru ce?" Se întrebă Marcel, care înălță imediat un pavilion triunghiular, format din benzi verticale roșii și albe, și care însemna: „Văzut".

— Ei! Field! strigă el — nu trage! Nemții vor să-mi semnaleze ceva — ceva interesant probabil. Stai pe loc și fii gata când îți voi spune să lansezi ghiuleaua.

— Am înțeles! răspunse scoțianul, care se pregătea să tragă cordonul.

Nouă pavilioane apărură în locul celor pe care le văzuse Marcel. Semnificația lor era: „Guvernatorul districtului va veni la bord".

„Devine interesant" gândi regele boxerilor, scărpinându-se după ureche.

Se afla în mare încurcătură: a face prizonier un guvernator neamț, era lucru ispititor; dar, pe de altă parte, cum se putea ajunge la asta! Nemții îl cunoșteau pe von Hahnemann, comandantul canonierei: când nu-l vor vedea, vor pricepe totul și atunci lupta va fi inevitabilă.

Pentru a câștiga timp și a avea răgazul să mediteze asupra situației, Marcel înălță din nou semnalul văzut, pe care-l covorâse cu câteva clipe înainte. Atunci apăru a treia serie de pavilioane cu semnificația: „Fiți gata să porniți la drum".

„Acum pricep" își spuse regele boxerilor — guvernatorul neamț vrea să-l plimb pe undeva: îl voi duce la belgieni, asta-i va face plăcere.

Pentru a treia oară, Marcel înălță pavilionul „văzut" și-i strigă lui Field să vină la el. Din câteva cuvinte, Marcel îl puse la curent.

— Deci — termină el — un neamţ „mare" vine la bord. Îl vom înhăţa, cum se cuvine! Pentru asta însă, trebuie, ca el să nu bănuiască nimic, până se va fi urcat pe punte. Du-te repede şi dezleagă-i pe cei doi soldaţi nemţi şi pune-i de santinelă la scară, prevenindu-i, bineînţeles, să-şi ţină gura. Sarcina ta va fi să stai alături de mitraliera centrală, gata să tragi; ia-ţi benzi cu cartuşe câte poţi! Eu, prin portavoce, voi oferi nemţilor să aleagă între a se preda şi a face o vizită pe lumea cealaltă...

— Înţeles! declară Tom Field, coborând în grabă pasarela.

Marcel îl auzi discutând cu cei doi prizonieri nemţi. Aceştia, îl încredinţară că sunt gata să-l asculte.

Tom Field îi împinse apoi spre scară, punându-le câte o puşcă în mână — descărcată, bineânţeles — şi-i preveni că dacă vor avea proasta inspiraţie să sufle o singură vorbă sau să se îndepărteze cu un singur pas de locul unde se aflau — îi aşteaptă moartea.

În vreme ce se efectuau aceste preparative o barcă mare albă, cu un acoperiş vopsit în alb şi galben, se desprinse de la debarcaderul dominat de fortul Udjiji.

Doisprezece negri, îmbrăcaţi în alb, vâsleau în acelaşi timp cu lopeţile lor lungi şi barca înainta repede pe luciul apei. Doi bărbaţi şedeau în partea dindărăt. Cel mai tânăr dintre ei — un om de vreo treizeci de ani — purta uniforma de căpitan — iar tovarăşul său, mai bătrân cu vreo douăzeci de ani, un individ gras, cu barbă roşie; era îmbrăcat cu un costum de pânză albă împodobit cu decoraţii, printre care Crucea de fier, clasa I.

Marcel ghici că acesta trebuie să fie guvernatorul districtului de care făcuse menţiune semnalul înălţat pe fort.

În curând, barca nu mai era decât la o sută de metri de canonieră. Marcel — ale cărui haine zdrenţuite erau pline de sânge şi praf — se ascunse în dulapul unde se aflau hărţile.

Prin uşa întredeschisă îl văzu pe neamţul cel gros privind spre canonieră cu stupefacţie. Se mira, desigur, că nu vede pe nimeni pe punte. Prezenţa celor doi soldaţi care făceau de santinelă îl linişti puţin, căci barca continua să înainteze şi, după câteva clipe, abordă platforma interioară a scării. Ajutat de cei doi marinari de pe barcă, neamţul cel gros şi căpitanul începură să urce scara, în

vreme ce nemţii puşi de santinelă de către Tom Field prezentau armele. În momentul când puseră piciorul pe punte, vocea lui Marcel Dunot răsună tunătoare :

— Sus mâinile !

Cei doi teutoni tresăriră. Priviră în jurul lor şi văzură cele două santinele care îl priveau clipind din ochi şiret şi, deasupra lor, pe Tom Field, care îndrepta spre dânşii ţeava mitralierei. Încercară să dea înapoi pentru a coborâ în barcă, dar se auzi o împuşcătură surdă: casca neamţului cel gras căzu la pământ lovită de un glonte tras de Marcel Dunot, care le strigă :

— A doua împuşcătură o voi trage cu doi centimetri mai jos. Sus mâinile !

Cei doi germani, aiuriţi, ridicară mâinile. Marcel Dunot, îndreptă atunci una din mitraliere spre barca care rămase abordată la scară şi strigă :

— Luaţi-o din loc, sau vă scufund !

Negrii, care formau echipajul bărcii, văzură ţeava mitralierei şi înţeleseră îndată situaţia. Cât ai clipi din ochi, o luară spre larg.

— Veţi fi împuşcaţi ca nişte câini, izbucni neamţul cel gras, adresându-se celor două pseudo-santinele.

— Linişte, domnilor ! interveni Marcel, care sosea în grabă cu o legătură de frânghii. Şi staţi binişor, altfel cu părere de rău, va trebui să întrebuinţez alte metode.

— Protestăm ! răcni neamţul cel gras. Eu sunt Excelenţa Sa contele von und zu Schliepfelbock, guvernatorul districtului Tanganyka, locţiitor al Majestăţii Sale imperiale şi...

— Şi eu sunt Marcel Dunot ! răspunse regele boxerilor în franţuteşte. Şi n-am venit aici ca să ascult ce îndrugi dumneata. Deci, ţine-ţi gura şi lasă-te legat.

Contele von und zu Schliepfelbock trebuie să fi priceput limba franceză, căci muşcându-şi buzele, amuţi. Marcel Dunot începu imediat să-l lege; apoi supuse aceluiaşi tratament pe cei doi soldaţi, care se lăsară legaţi fără să crâncească. Spectacolul acesta produse uimire contelui care nu mai pricepea nimic.

Dar regele boxerilor avea ceva mai bun de făcut decât să-i dea amănunte.

— Tom ! strigă el scoţianului, care nu se clintise din dreptul mitralierei sale — du-te la tun şi trimite două-trei salve spre fort, în semn de rămas bun.

— Se va face ! răspunse scoţianul, în vreme ce Marcel urca din nou pe pasarelă.

În momentul când Tom sosi lângă tun, o şalupă cu aburi, prevătută cu o mitralieră se desprinse de la debarcader şi alerga cu toată viteza spre canonieră.

— Tom ! Trimite-i o ghiulea şi vezi să nu greşeşti ţinta ! îi strigă regele boxerilor, înţelegând că şalupa nu putea să aibă decât intenţii duşmănoase.

Tom Field îndreptă ţeava tunului spre şalupă. O furtună de urlete furioase, însoţită de o pârâitură sinistră, sparse văzduhul : şalupa, distrusă aproape în întregime, se scufunda repede. În jurul ei, nemţii care scăpaseră cu viaţă, înotau cu disperare.

— Acum Tom ! — îi strigă Marcel Dunot — ocupă-te de pulberărie ! se află la o sută de metri spre sud de catargul pavilionului.

În grabă, Tom Field încărcă tunul. Nu isprăvise încă treaba aceasta, când auzi un bubuit surd. Un obuz venea şuierând spre canonieră. Acesta căzu în apa albastră, la vreo douăzeci de metri de micul bastiment.

Situaţia devenea critică, căci *Thüringen* nu se putea mişca din loc pentru moment, deoarece nu se afla nimeni la maşini ; canoniera era ameninţată să se scufunde ca o coajă de nucă. Dar Marcel nu se nelinişti prea mult. Se îndreptă repede spre dulapul hărţilor şi găsi în codul semnalelor combinaţia de pavilioane care însemna : *avem ostateci la bord* !

În câteva clipe, pavilioanele T.V.X care traduceau această frază, fluturau deasupra singurului catarg al canonierei. Patru pavilioane se înălţară imediat în vârful catargului de pe fort : ele cereau armistiţiu. Marcel rămase foarte încurcat.

— Nu trage ! strigă el spre Tom Field care, drept răspuns, îl privi uluit.

Fără să-i dea explicaţii, Marcel Dunot reintră în chioşc pentru a consulta codul semnalelor. Ieşi aproape imediat, şi înălţă pe rând, mai multe serii de pavilioane, prin care dădu de înţeles inamicului că acceptă un armistiţiu de un sfert de oră, după care ambele părţi în luptă îşi vor relua libertatea de acţiune. Nemţii se declarară de acord.

Dar regele boxerilor nu era atât de naiv să creadă că germanii nu urzeau ceva în umbră. Îi făcu semn lui Tom Filed să vină pe pasarelă. Scoţianul sosi imediat.

— Du-te repede la maşini şi dă-i drumul ! Am încheiat cu nemţii un armistiţiu de un sfert de oră. Să profităm de el pentru a ne îndepărta. După ce va trece acest sfert de oră, îi vom bombarda de la distanţă.

Scoţianul coborâ în fugă pasarela şi se îndreptă spre sala maşinilor. Dar nu ajunse încă acolo, când Marcel îl strigă înapoi :

— Tom ! Repede ! Du-te la tun şi trage ! Trage necontenit !

Marcel zărise deodată două bărci ieşind din dosul stâncii pe care era construit fortul şi venind cu toată viteza spre canonieră. Fiecare dintre ele transporta câte douăzeci de nemţi înarmaţi cu carabine. Aceştia văzură cum Tom Field se îndrepta spre tun şi-l primiră cu o salvă... Sărmanul Tom de-abia avu timpul să se lase jos.

— Ah ! Dar mare idiot mai sunt ! răcni Marcel Dunot, cu pumnii strânşi. Cum de m-am putut încrede în vorbele lor ? ! Au cerut un armistiţiu ca să-mi poată juca un renghi ! Dar nu merge !

În timpul acesta Tom Field se ridicase. Se duse la tun şi trase repede de cordon. Dar cele două bărci erau acum prea aproape. Obuzul trecu deasupra lor şi se înfipse în apa lacului, la câteva sute de metri mai departe.

Nemţii, triumfători, scoaseră o exclamaţie entuziastă şi împroşcară din nou cu gloanţe în direcţia tunului şi a pasarelei.

— La mitralieră, Tom ! strigă el.

Cele două bărci se apropiară mult de canonieră. Nemţii se ridicaseră, pregătindu-se să urce la bord. Marcel îi văzu plimbându-şi carabinele pe umeri pentru a nu fi împiedicaţi la urcare.

Or, balustrada lui *Thüringen* se afla la doi metri deasupra apei, uşurând sarcina atacatorilor.

În spaţiul unei clipe, Marcel Dunot cercetă diferitele soluţii pe care putea să le adopte pentru a ieşi din încurcătură. În primul rând cea extremă : să arunce în aer canoniera ! Dar apoi ? Asta ar însemna să le dea câştig de cauză nemţilor căci, sau ar fi supravieţuit şi atunci ar fi făcut prizonier, sau ar fi pierit şi nemţii ar scăpa de el în felul acesta. Deci trebuia găsită altă variantă.

În câteva clipe el se decise : ridică una din lăzile cu benzi de cartuşe şi se duse la Tom Field care se pregătea

să pună în acţiune mitraliera situată în partea centrală a canonierei.

— Trage, Tom ! spuse Marcel, fără să se apere de gloanţele care şuierau în jurul său. Ai cu ce rezista am adus o ladă plină. Încearcă să-i reţii timp de cinci minute.

— Am înţeles ! răspunse scoţianul, manevrând mitraliera. Gloanţele începură să biciuiască apa liniştită a lacului.

Tom Field îşi rectifică imediat tirul. De data aceasta proiectilele ciuruiră literalmente cea mai apropiată din cele două bărci. Câţiva nemţi, căzură, în vreme ce ceilalţi se aciuară pe fundul bărcii.

Tom, fără să-şi piardă curajul, ochi ceva mai jos. Barca începu încet să se scufunde. Urletele de furie umplură văzduhul. Câţiva nemţi sfidând gloanţele, se ridicară şi îndreptară un foc susţinut în direcţia canonierei.

Dar constructorul lui Thüringen fusese om prevăzător : mitraliera în spatele căreia se afla scoţianul fusese prevăzută cu un scut de oţel pentru a-l apăra pe trăgător. Gloanţele se izbiră deci de pavăza aceasta.

Din nenorocire, în timpul acesta, cealaltă barcă continuase să avanseze şi se găsea acum atât de aproape de canonieră încât mitraliera scoţianului n-o mai putea atinge. Nemţii luară cu asalt micul bastiment. În curând, trupa lor escaladă balustrada.

— Pe aici ! Pe aici ! urlă un ofiţer german, indicând scara care ducea la mitraliera unde se afla Tom Field.

Mergând în urma superiorului lor, atacatorii se îndreptau în direcţia indicată, dar, când nu mai erau decât la câţiva metri, o uşă de tablă — care dădea la maşini — se întredeschise şi în aceeaşi clipă o ploaie de grenade se abătu asupra lor. Exploziile se ţineau lanţ. Sfârtecaţi de schije, nemţii o luară la fugă în dezordine. Dar continuau să cadă. Marcel Dunot ieşi apoi din sala maşinilor unde se ascunsese şi se luă pe urmele teutonilor trecând peste mormane de trupuri sângerânde.

Nemţii, din care mai rămăsese doar vreo şase, nu mai aveau decât o singură dorinţă : să ajungă la barcă şi să fugă. Dar Marcel nu le dădu răgazul. Ultimele două grenade pe care le mai avea explodară printre fugari.

Cu prudenţă, Marcel se aplecă atunci peste balustradă şi observă că barca nemţilor se îndepărtase puţin şi aştepta

la vreo sută de metri de canonieră, rezultatul evenimentelor.

Imediat el se îndreptă spre prora vaporului unde se afla tunul de 88 mm, pe care Tom Field îl încărcase din nou. Nemții din barcă îl zăriră și pricepură care era planul său. Prea târziu, însă. Atinsă de obuzul de 88 mm, barca, complet sfărâmată, dispăru în mijlocul unui vârtej de spumă.

Din cei șase nemți, numai doi reveniră la suprafață. Ei se agățară de o rămășiță plutitoare și se îndreptară spre țărm.

Marcel Dunot încărcă din nou tunul, ținti și dădu drumul obuzului. Acesta descrise o curbă pronunțată și căzu ceva mai departe de fort. Un bubuit groaznic și terasa fortului păru că se desface în două. Ca din craterul unui vulcan în erupție, țâșni o enormă jerbă de flăcări: zidurile fortăreței se prăbușeau în mijlocul unui nor gros de fum roșiatic; pulberăria fortului sărise în aer.

Regele boxerilor se precipită spre pasarelă.

— Tom! strigă el scoțianului, du-te repede la mașini și dă-le drumul. Repede, căci altfel suntem pierduți!

Fără să mai ceară explicații, scoțianul sări pe punte și se afundă în coridorul care dădea la mașini.

Marcel Dunot, care luase cârma, văzu prin ochean că fortăreața fusese complet nimicită. Dar el avea motivele sale să se îndepărteze cât mai repede de Udjiji: nu trecuse nici un minut și bubuitul tunului se auzi. De pe colinele care împrejmuiau Udjiji, nemții bombardau canoniera.

Obuzele cădeau în apa lacului la cincizeci de metri de vaporaș. Pentru a-l împiedica să-și rectifice tirul, Marcel Dunot făcu o serie de zigzaguri. Dealtfel, viteza micului bastiment creștea clipă de clipă.

Peste puțin timp canoniera ieșea din bătaia tirurilor nemțești. Marcel Dunot scoase un suspin de ușurare. Acum, după ce primejdia trecuse, își mărturisi că văzuse moartea cu ochii.

După poziția soarelui la orizont, deduse că trebuia să fie ora cinci după amiază. Dacă totul mergea bine, avea să ajungă la malul belgian cam pe la miezul nopții.

Marcel Dunot simți o foame cumplită. Părăsind cârma, coborâ în cămară unde găsi câteva cutii cu carne conservată, de care uitaseră negrii. Mai dădu și peste câțiva

biscuiți și-și întocmi astfel meniul pe care-l stropi cu... apă din lac.

Reconfortat, se duse apoi la mașini ducându-i și lui Tom Field de mâncare.

— Ai venit la timp, Dunot, începusem să simt că mi se topesc dinții în gură... Dar cu nemții ce mai e ? Au mai tras ?

— Dar suntem în afara liniei de tragere. Asta nu te împiedică, însă, să-i dai presiune cât poți ! Ei sunt în stare să ne urmărească și aș vrea să ajungem pe coasta belgiană.

După ce consultă o hartă, Marcel coborî în cabina unde-i închisese pe cei patru nemți.

Apariția lui Marcel părea că-i lasă reci. Regele boxerilor închise ușa în urma lui și începu :

— *Her Graf von und zu Schliepfeldbock*, voi avea onoarea să vă perchiziționez. Sper că nu-mi veți da prilejul să mă port altfel decât cavalerește.

Aplecându-se, Marcel își îndreptă mâinile spre neamț. Dar acesta începu să urle :

— Nu mă atinge ! Nu mă atinge ! Protestez cu tărie ! N-ai dreptul să mă perchiziționezi, nici să mă faci prizonier. Dezleagă-mă imediat, ți-o poruncesc !

— Numai atât ? întrebă Marcel, în franțuzește.

Contele făcu un gest de furie și neputință. Își mușcă buzele și nu mai scoase o vorbă. Atunci, Marcel descheie dolmanul împodobit cu decorații al guvernatorului și scoase din buzunar portofelul doldora de bancnote belgiene.

— Ne vei povesti mai târziu de unde ai bancnotele, scumpul meu conte ! spuse Marcel, punând portofelul alături, după ce se încredință că nu conține alte hârtii.

Își continuă percheziția, dar fără prea mare rezultat. În afară de portofel, contele nu avea la el decât un port-țigaret de argint, un cuțitaș și un portofel cu câteva mărci.

Puțin decepționat, Marcel supuse aceleiași operații pe tovarășul guvernatorului. Din hârtiile găsite asupra acestuia află că se numește Ludwig von Schuh și comandă o companie de miliției negri. Nu descoperi nimic care să-l intereseze.

Făcând un pachet din obiectele găsite asupra celor doi germani, Marcel se îndreptă spre ușă. În momentul când se pregătea s-o deschidă auzi aceste cuvinte :

— Căpitane, Marcel Dunot !

Era unul din cei doi soldați nemți. Marcel se întoarse tocmai la timp ca să surprindă privirea amenințătoare pe care o îndrepta contele spre cel ce vorbise.

— Ce este? întrebă regele boxerilor, adresându-se soldatului.

— Scoate-mă de aici! Vreau să-ți comunic ceva important.

— Ia aminte, te așteaptă plutonul de execuție! mârâi contele.

— Ține-ți gura, conte! i-o tăie Marcel. Și nu uita că ești prizonier și deocamdată eu sunt acela care te pot pune la zid!

Neamțul tăcu. Marcel Dunot, bănuind într-adevăr că soldatul avea să-i comunice ceva care-l interesa, îl ridică și-l duse afară din cabină.

— Ei, acum vorbește! spuse Marcel, când se aflară singuri.

— Uite ce e, domnule Dunot, Guvernatorul avea asupra lui niște hârtii care trebuie să fie interesante, căci a vrut să scape de ele...

— Cum? Avea doar mâinile legate, ca și tine?

— E adevărat, dar căpitanul von Shuh i-a descheiat dolmanul și a izbutit să scoată din buzunar portofelul domnului guvernator pe care l-ați confiscat dumneavoastră. A scos câteva hârtii dintr-ânsul și se pregătea să le înghită, când a-ți intrat...

Marcel nu mai asculta. Ca un disperat dădu buzna în cabină și sosi tocmai la timp pentru a-l vedea pe căpitanul von Schuh care, întins pe burtă, se străduia să-și vâre în gură un pachet cu hârtii îndoite în patru. Marcel Dunot îl ridică pe neamț, îi smulse prada și începu să-i examineze conținutul. Erau mai multe foi de hârtie acoperite cu un scris mărunt.

Contele se făcu galben.

— N-aveți dreptul: sunt hârtii de familie! Protestez...

— Destul, i-o tăie Marcel, exasperat.

Contele își dădu seama că orice insistență ar fi fost zadarnică. Printre dinți proferă o insultă la adresa neîndemânatecului căpitan, apoi rămase mut.

După ce desfăcu misterioasa scrisoare, Marcel citi cu voce tare :

„INSTRUCȚIUNI SECRETE RELATIVE LA EXPEDIȚIA ASUPRA COASTEI DE APUS A LACULUI TANGANYKA (strict confidențial)

După rapoartele concordante ale agenților noștri de informații, rezultă că coasta belgiană, la nord și la sud de M'pala este foarte slab păzită. Contele von und zu Schliepfeldbock va trebui, deci, să se ducă la Kahuel pe canoniera Thüringen, pentru a îmbarca de acolo două sute de milițieni cu cadrele lor europene. Forțele acestea vor fi destinate să atace M'pala.

Atacul va trebui să fie îndreptat cu toată vigoarea posibilă și fără nici un scrupul. Trebuie dat un exemplu, căci populația a început să nu se mai teamă de Germania și e necesar să ridicăm din nou prestigiul nostru, pe care l-au compromis mult victoriile anglo-belgiene în Africa Orientală Germană.

M'pala trebuie rasă de pe suprafața pământului. Bărbați, femei și copii, fără nici o excepție, vor trebui exterminați. Dacă domnul comandant al expediției socoate că este posibil a face aceasta, milițienii noștri vor trebui să execute câteva raiduri în ținutul acela, distrugând și punând foc la case și recolte.

În scopul acesta, contele va trebui să vegheze expediția, ca aceasta să fie prevăzută cu toate aparatele necesare : pompe de împroșcat lichide, inflamabile, pastile incendiare, microbi de maladii contagioase și otrăvuri pentru a infecta fântânile etc. Aparatele acestea vor fi furnizate de centrul din Kahuele coloanei însărcinate cu Straf-Expedition (expediție de pedeapsă). Nimic nu trebuie să fie neglijat. Se va înainta un raport comandantului forțelor imperiale din Estul African imediat ce expediția va fi terminată, cu descrierea distrugerilor făcute.

Ca de obicei, obiectele de valoare vor trebui păstrate și aduse biroului central de prăzi de război.

Confirmați imediat primirea prezentului ordin de serviciu.

Subșeful Statului Major".

Semnătura era indescifrabilă. Doar un „von" se putea citi înaintea numelui.

— Complimentele mele, Herr Graf — se adresă Marcel guvernatorului, înclinându-se în bătaie de joc. „Hârtiile de familie" sunt foarte interesante şi, acum pricep de ce ţineai atât de mult să nu iau cunoştinţă de conţinutul lor.

Îngăduie-mi să admir organizaţia germană; e mai desăvârşită chiar decât îmi închipuiam eu... Dar n-are nimic nou ! Dacă am înţeles bine conţinutul hârtiei dumneavoastră, domnule conte, expediţia avea sarcina să asasineze locuitorii din M'pala. Din nenorocire, asta ar putea să li se întâmple şi nemţilor pe care îi cunosc eu !

Contele sări în sus.

— Vrei să mă omori ! N-ai dreptul ! Legile războiului nu îngăduie...

— Curtea marţială în faţa căreia vei compare, îţi va asculta comentariile, domnule conte : Ai răbdare : încă în noaptea asta vom fi pe coasta belgiană. Pentru moment avem altă chestie de aranjat.

Şi fără să-i explice contelui despre ce era vorba, Marcel îl luă în spate şi îl duse în chioşcul pasarelei, unde îl aşeză în faţa biroului de acaju care servea ofiţerilor de cart să urmărească hărţile.

— Iată despre ce este vorba, domnule conte, spuse el scoţând din sertar o foaie de hârtie şi un plic cu antetul marinei imperiale germane ; veţi binevoi să scrieţi o scrisoare pe care o voi dicta eu !

Regele boxerilor se întrerupse pentru a dezlega mâinile guvernatorului din Tanganyka, apoi urmă :

— Inutil să protestezi sau să refuzi ! Te previn dinainte că, nu voi sta o clipă la îndoială să te spânzur de catargul lui Thüringen. Eşti dispus să asculţi de ordinele mele ? Spune *da* sau *nu* !

Guvernatorul din Tanganyika fu scuturat de un fior şi îl privi pe Marcel. Citi în ochii acestuia o hotărâre nestrămutată.

— *Ja* ! răspunse el în cele din urmă.

Regele boxerilor se înclină. Fără să piardă o clipă, dictă neamţului o scrisoare prin care contele von und zu Schliepfeldbock, însărcină pe ofiţerul său de ordonanţă, locotenentul Mark von Dunnok să plece la Kahuele la bordul canonierei şi să organizeze *Straf-Expedition*-ul împotriva M'palei.

Contele pricepu intenţia lui Marcel Dunot.

— Niciodată nu voi semna așa ceva ! spuse el după ce scrise ultimul rând.

— Nu? Atâta pagubă ! În cazul acesta, fă-ți testamentul Te așteaptă funia !

Contele. o ti fost el patriot, dar perspectiva de a se clătina în vânt, de capătul unei funii, nu-i surâdea deloc. Iscăli cu mâna tremurândă, apăsând cu atâta putere peniţa, încât aceasta se rupse. Marcel luă scrisoarea și o citi : era întocmai cum o dictase el.

— Foarte bine, domnule conte, ți-ai salvat pielea. Mai rămâne acum să scrii pe plic adresa comandantului armatei din Kahuele.

Ajuns la capătul puterilor, contele Schliepfeldbock se supuse, ca un automat.

Marcel puse scrisoare în plic, o vârâ în buzunar și, după ce legă la loc mâinile nobilului său prizonier, îl duse înapoi în cabina unde se găseau ceilalți nemți.

Când dădu să iasă, se auzi chemat : era soldatul german care îl ajutase să descopere prețiosul document.

Individul îl rugă cu umilință pe Marcel, drept recompensă, să-l recomande autorităților belgiene și, dacă este posibil, să-l elibereze pentru ca să poată pleca în America unde avea rude. Marcel Dunot îi făgădui și-l duse pe pasarelă — căci cu toate acestea, era încă bănuitor.

Cam pe la 11 seara, regele boxerilor, care nu înceta să scruteze orizontul cu ocheanul, zări o aglomerare de lumini pe coastă. Privi harta și-și dădu seama că trebuia să fie în fața M'palei — cetatea împotriva căreia urma să se îndrepte *Straf-Expedition-ul* nemțesc. Își îndreptă canoniera în direcția micului port, dar se gândi îndată că belgienii trebuiau mai întâi preveniți.

Marcel coborâ repede în magazia cu muniții, unde găsi câteva rachete cărora le dădu drumul în aer. Altele îi răspunseră imediat.

Coasta se apropia. Încet, încet, Marcel deosebi cele mai mici amănunte ale căsuțelor îngrămădite în jurul unui fort construit din pământ bătătorit. Apoi văzu o șalupă desprinzându-se de țărm ieșind în întâmpinarea canonierei.

— Ei, Tom ! Lasă mai încet mașinile ! strigă el în portavoce. Am ajuns aproape !

Șalupa era acum la vreo două sute de metri doar de canonieră. Marcel văzu o umbră ridicându-se în față și

auzi o voce țipând într-un megafon :

— Ei ! vapor ! Cine ești !

— Canoniera germană *Thüringen* capturată de un francez și un englez și care aduce prizonieri ! răspunse Marcel Dunot.

Mirarea belgienilor de pe șalupă fu nespus de mare. Distanța care separa acum cele două vase se micșorase mult.

Regele boxerilor văzu că șalupa era ocupată de șase soldați, grupați în jurul unei mitraliere fixată în partea dinainte.

Evident, belgienii îl suspectau, ceea ce era foarte firesc, date fiind procedeele nemților.

Marcel Dunot se duse să caute un felinar, îl aprinse și veni la capătul scării fixate de-a lungul flancului canonierei.

— Pe-aici ! strigă el, ridicând lanterna deasupra capului.

Șalupa, care era numai la vreo câțiva zeci de metri, ajunse în curând la scara canonierei.

— Puteți urca cu toată încrederea, domnilor. Eu sunt francez, mă numesc Marcel Dunot, născut la Saint-Quentin și...

— Marcel Dunot ? strigă unul din soldați. Ah ! asta e o adevărată surpriză, pe Dumnezeul meu !

Marcel, uimit peste măsură, îl recunoscu pe Josep Vermeulen, în tovărășia căruia doborâse un zeppelin în Belgia. Cei doi prieteni își strânseră cu căldură mâinile, apoi Vermeulen îl prezentă pe Marcel ofițerului său, locotenentul Piot, care comanda șalupa.

— Dar îl mai aștepta o surpriză. De lângă parapet se desprinse o figură vânjoasă care-i veni în întâmpinare.

— Dunot ! Tu ești !

— Fullerton ! zise el voios. Îmi face plăcere că te văd.

Era Wiliam Garbett Fullerton, americanul în tovărășia căruia descoperise minele din *Two Friends*, la Klondyke.

Marcel povesti atunci cum pusese mâna pe canonieră. Ofițerul, după ce îl felicită din toată inima pentru această operație, îi propuse să conducă canoniera în golful din M'pala. Cei patru prizonieri nemți, fură debarcați și închiși sub pază severă. După care, regele boxerilor debarcă

şi el şi fu condus în faţa căpitanului Terrier, comandantul din M'pala.

Ofiţerul fusese prevenit de sosirea canonierei nemţeşti şi a prizonierilor. El îl primi imediat pe Marcel Dunot în biroul său. Terrier, un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu trăsături energice, îl felicită pe regele boxerilor pentru admirabila lui purtare. Dar Marcel nu-l lăsă să termine.

— Sunteţi prea bun, domnule căpitan, dar oricine ar fi făcut la fel în locul meu. Îngăduiţi-mi deci să ajung la obiectul vizitei mele. În primul rând aşi dori să daţi ordin să se ridice trupul lui van Lerboom care se află într-o cabină a canonierei. Nefericitul Lerboom m-a ajutat mult în reuşita întreprinderii mele.

— Curajosul nostru compatriot va fi debarcat şi înhumat mâine dimineaţă cu toate onorurile cuvenite unui erou ! spuse căpitanul Terrier.

— Acum principalul ! Citiţi vă rog !

Şi Marcel scoase din buzunar hârtiile luate de la conte, precum şi scrisoarea pe care i-o dictase guvernatorului din Tanganyika.

— Ah ! dar asta e foarte grav ! exclamă căpitanul belgian. De la guvernatorul din Tanganyika ai luat aceste documente sau din buzunarele locotenentului von Dunot?

— Locotenentul von Dunot sunt eu ! răspunse Marcel, zâmbind. Contele Schliepfeldbock a scris această scrisoare din ordinul meu şi de teamă să nu fie spânzurat. Căci, dacă veţi avea bunăvoinţă să-mi daţi un număr de cincizeci de soldaţi şi doi mecanici buni, precum şi doi fochişti, ca să-mi formez echipajul canonierei, am intenţia să mă duc la Kahuele, unde Thüringen este aşteptat.

— Graţie acestor hârtii, nemţii se vor îmbarca cu toată încrederea şi vi-i voi aduce aici.

— Planul dumitale e foarte frumos, spuse Terrier, dar uiţi că germanii din Udjiji vor fi telegrafiat la Kahuele unde *Thüringen* este aşteptat.

— Te înşeli, căpitane, căci am distrus fortăreaţa din Udjiji şi o dată cu ea postul de T.F.F., instalat acolo. Cu prilejul acesta, consider de datoria mea să vă recomand pe soldatul neamţ care, prin indicaţiile date, mi-a îngăduit să descopăr hârtiile contelui-guvernator. Se numeşte Kari Haffelt. I-am făgăduit să intervin pe lângă autorităţile belgiene pentru a i se reda libertatea şi mijloace să plece în America, unde are rude...

— Voi vedea dacă este posibil să-ţi satisfac dorinţa, domnule Dunot. În orice caz, voi ţine seama de recomandările dumitale.

— Da, după tot ce ai făcut până acum, am o încredere deplină în dumneata — deşi garnizoana din M'pala e foarte redusă în momentul de faţă — îşi voi da oamenii de care ai nevoie pentru a duce la îndeplinire proiectul. Când vrei să pleci?

— Peste un ceas, domnule căpitan, şi chiar mai devreme, dacă se poate. Dar mai am să vă cer ceva.

— Dă-i drumul! Dacă e cu putinţă, s-a făcut!

— Domnule căpitan, v-aş ruga să fie cuprins şi caporalul Vermeulen Joseph printre oamenii pe care veţi binevoi să mi-i puneţi la dispoziţie. Am trecut împreună prin câteva întâmplări în Belgia, anul trecut... Între altele, am doborât un zeppelin. Aş fi fericit să-l am iar lângă mine...

— Dar e foarte fioros! Vermeulen e un viteaz şi-ţi va fi de mult folos.

Marcel Dunot îi mulţumi ofiţerului. Acesta dădu imediat ordinele necesare, în vreme ce regele boxerilor fu condus înapoi la bordul lui *Thüringen*.

Corpul neînsufleţit al lui van Lerboom fu dus imediat pe uscat. Apoi, o echipă de negri îmbarcă câteva sute de kilograme de butuci pentru focare ca şi alimentele necesare. În ce priveşte muniţiile ele erau din abundenţă şi aproape neatinse.

Doi mecanici şi doi fochişti belgieni, bătrâni colindători ai lacului Tanganyika, luară în primire sala maşinilor, unde dădură peste Tom Field, care sforăia de zor lângă două sticle goale.

Scoţianul fu luat pe sus şi dus într-o cabină unde-l culcară în linişte.

Cincizeci de miliţieni belgieni, care trăiseră mai mulţi ani în Congo, fură îmbarcaţi.

Era două şi jumătate noaptea, când totul fu gata. După ce indică fiecăruia postul său, Marcel se urcă pe pasarelă şi ordonă să se ridice ancorele. Peste un sfert de ceas, *Thüringen* se îndrepta cu toată viteza spre malul nemţesc al lacului.

Încredinţând cârma unuia din marinarii belgieni, Marcel Dunot se duse să se odihnească puţin. Adormi aproape imediat şi nu se trezi decât la răsăritul soarelui.

Timpul era frumos. Câteva păsări zburau la înălțime mică deasupra apei albastre a lacului. Marcel Dunot ieși din cabină și se duse să-l întâlnească pe Vermeulen.

Tânărul belgian, în mijlocul unui grup de camarazi, povestea despre vitejia regelui boxerilor în Belgia : distrugerea trenului german și a zeppelinului 227... La apariția lui Marcel Dunot, soldații se sculară în picioare.

— Stați jos, prieteni, spuse regele boxerilor, cordial. Am venit să mai aflu ceva noutăți de la amicul Vermeulen Vino, Joseph ! Vom fuma împreună o țigaretă pe pasarelă.

Tânărul belgian îl urmă pe Marcel Dunot. Cei doi prieteni rămaseră împreună până la amiază, povestindu-și unul altuia întâmplările prin care trecuseră, de când s-au despărțit.

Pe la unsprezece și jumătate veni și Tom Field. Regele boxerilor făcu prezentările de rigoare. Cei doi își strânseră mâinile, marinărește.

Fiind ora mesei, Marcel mâncă împreună cu Tom Field, Vermeulen și cei doi subofițeri atașați expediției.

În timpul mesei, cei cinci bărbați puseră la punct amănuntele planului de luptă.

Își luau desertul, când santinela le aduse vestea că se zărește coasta germană a lacului Tanganyika.

Marcel Dunot, Tom Field, Vermeulen și Fullerton suiră imediat pe pasarela canonierei. Aghiotantul Lebrun, care cunoștea foarte bine împrejurimile, examină coastele cu ajutorul binoclului.

— Suntem aproape de Kahuele, zise el. E sigur ; recunosc lanțul de coline din jurul târgului. Am fost acolo cu vreo doi ani în urmă, pe vremurile când eram în legături de prietenie cu nemții.

Marcel începu să calculeze :

— După distanța la care suntem de Kahuele, zise el, vom ajunge acolo peste vreo două ore. Dar se prea poate să fim întâmpinați de vreun vaporaș neamț, care ar putea să ne zărească. Trebuie deci să luăm imediat toate măsurile, ca să nu fim surprinși. În cămara cu provizii mai este o rezervă de uniforme ale nemților uciși de negrii lui Bikondo Makare. Sergent Fullerton, le vei împărți oamenilor tăi așa ca să pară nemți adevărați. După ce oamenii vor fi îmbrăcați, vei pune un număr suficient la mitraliere și la cele două tunuri de 88 mm care vor fi încărcate și gata să tragă.

Vreo șapte-opt soldați vor rămâne la adăpost, ca să intervină acolo unde va fi necesar. Această rezervă, sub comanda aghiotantului Lebrun, nu va fi scoasă decât atunci când voi da ordin. Înțeles?

— Am înțeles, domnule Dunot! strigară în cor subofițerii.

— *All right*! Dumneata, Vermeulen, îți vei pune o haină de ofițer neamț ca și mine. Vei sta lângă mine și nu vei sufla nici o vorbă. Iar ție, Tom, îți încredințez comanda canonierei. Vei avea grijă ca mașinile să funcționeze cum trebuie.

Pregătirile ordonate de regele boxerilor turâ imediat executate.

Marcel Dunot, după ce arătă timonierului drumul, scotoci cabinele canonierei, în căutarea unei uniforme de ofițer neamț. Descoperi fără multă greutate o uniformă de sublocotenent. Vermeulen deveni locotenent, iar Tom Field căpitan.

După ce terminară cu aceste deghizări, regele boxerilor, care urcă pasarela însoțit de Tom Field și Vermeulen, zări o barcă mare cu pânze al cărui catarg purta steagul german.

— Atenție! Țineți-vă bine, le spuse Marcel. Nemții!

Zicând acestea, el apucă frânghia sirenei și o trase de trei ori în semn de salut.

Datorită vântului, care era destul de tare, barca înainta cu repeziciune. Erau acolo doi ofițeri nemți și o duzină de marinari negri. Marcel Dunot îl trimise imediat pe sergentul Fullerton — care vorbea bine nemțește — să-i întâmpine.

În mai puțin de zece minute, barca se opri lângă *Thüringen*, care încetini viteza.

Cei doi ofițeri nemți urcară imediat la bord și de acolo, conduși de sergentul Fullerton, turâ conduși pe pasarelă. Zărindu-l pe Marcel Dunot și pe Tom Field și salutară, făcând niște mutre speriate:

— Domnule sublocotenent, zise unul dintre ei, adresându-se lui Marcel, dorim să vorbim cu căpitanul von Lymassh.

Regele boxerilor se aștepta la cererea aceasta.

— Căpitanul von Lymassh nu mai comandă vaporul, zise el liniștit, a fost destituit din motive de beție de către Excelența Sa Herr Graf von und zu Schlipfelbock, al cărui

aghiotant sunt! Căpitanul von Feldt, pe care vi-l recomand, îl înlocuieşte.

Cei doi nemţi se înclinară şi făcură o mişcare ca să se apropie de scoţian, care aruncă o privire ursuză (Adevărul era că bravul Tom, care nu ştia decât câteva cuvinte nemţeşti şi asta numai nume de animale domestice, se simţea foarte încurcat).

Dar Marcel Dunot prevăzuse totul:

— Căpitanul von Feldt e surd, zise el. În zadar îi vorbiţi. Din cauza unui explozii de obuz în turela cuirasatului în timpul bătăliei de la Dogges-Bank... De fapt, comandantul vasului este locotenentul von Meulen.

Cei doi nemţi nu mai insistară.

Se recomandară:

— Căpitanul von Rass.

— Sublocotenent von Schnokmann!

— Şi eu sunt sublocotenentul Mark von Dunokk! declară regele boxerilor, salutând.

— Herr Graf von und zu Schliepfeldbock, e la bord? întrebă căpitanul von Rass, un bărbat înalt cu faţa rasă, înconjurată cu nişte favoriţi roşietici, care îi dădeau aspectul unui chelner.

— Herr von und zu Schliepfeldbock a rămas la Udjiji, unde se ocupă de anumite pregătiri pe care nu vi le pot destăinui, declară grav falsul locotenent von Dunokk. Dar mi-a comunicat indicaţiile necesare pentru conducerea expediţiei împotriva regiunii M'pala. Această expediţie va fi comandată de ofiţerul cel mai înaintat în grad din Kahuele.

— Eu sunt! declară căpitanul von Rass.

— Bine, domnule căpitan! Nu-mi rămâne decât să vă comunicăm instrucţiunile contelui von Schliepfeldbock, care sunt absolut secrete şi confidenţiale!

— Să mergem deci în cabină! făcu von Rass.

Marcel Dunot se înclină şi păşi înaintea neamţului.

Închizând uşa cu grijă, regele boxerilor scoase din buzunar hârtiile luate de la von und zu Schliepfeldbock, precum şi scrisoarea pe care acesta fusese silit s-o scrie.

Van Rass luă hârtiile şi le citi cu atenţie.

— Ah! zise el mulţumit. Îmi place modul acesta de lucru.

— Herr Graf von und zu Schliepfeldbock doreşte ca expediţia să aibă loc în cel mai scurt timp, deoarece crede că la M'pala au fost trimise trupe belgiene, preciză Marcel.

— Plecăm în această seară, ca să ajungem în zori lângă coasta belgiană ! răspunse von Rass.

Apoi, punând hârtiile în portofelul său, ieşi urmat de Marcel Dunot.

— Înainte cu toată viteza ! strigă von Rass către Vermeulen. Suntem grăbiţi !

Tânărul belgian se înclină şi se îndreptă spre sala maşinilor.

Canoniera, care de câteva minute nu înainta decât foarte încet, o porni cu toată iuţeala.

Timp de câteva minute, căpitanul von Rass îl întrebă pe Marcel Dunot despre cele ce se petreceau la Udjiji. Regele boxerilor, cu jumătate de gură, îi dădu să înţeleagă că nemţii pregătesc o expediţie teribilă, împotriva Congoului belgian, dar fără să dea detalii (se temea să nu spună vreo prostie).

Târgul Kahuele, un sat mare cu vreo 12 mii de locuitori, se apropia cu repeziciune. Marcel Dunot, sub pretextul că vrea să le arate canoniera, atrase pe cei doi ofiţeri nemţi spre partea dindărăt, ceea ce dăcu timp lui Tom Field să se înţeleagă cu Vermeulen ca să coboare una din ancore, când canoniera se va apropia de mal.

Abia stopară şi de la mal se desprinseră câteva şalupe şi se îndreptară spre *Thüringen*. Erau ofiţeri şi funcţionari nemţi care voiau se vede, să vină la bord. Vermeulen zări pericolul ; cea mai mare parte dintre soldaţii belgieni nu ştiau o boabă nemţeşte. Dacă nemţii, ceea ce era sigur, vor vorbi cu ei, totul va fi descoperit... Îl chemă pe sergentul Fullerton, care sosi imediat.

— Nimeni nu urcă la bord fără învoirea domnului Dunokk ! făcu Vermeulen.

— Am înţeles, domnule caporal... Vreau să spun, căpitan ! răspunse acesta zâmbind.

Coborâ de pe pasarelă şi postă la scară doi soldaţi care vorbeau nemţeşte. Marcel Dunot, însoţit de căpitanul von Rass şi de sublocotenentul van Schnockmann, se apropie de intrare.

— Nimeni n-are voie să urce la bord ! zise el în germană celor doi soldaţi, căci avusese şi el acelaşi gând ca şi Vermeulen.

— Ni s-a dat consemnul ! răspunse unul din belgieni.

— Trebuie să luăm toate măsurile de prevedere, domnule căpitan, explică Marcel Dunot, adresându-se lui

von Rass? ordinele contelui von und zu Schliepfeldbock sunt stricte și ne dictează să ne păzim de spionii care mișună pe aici.

— Ai dreptate! mormăi von Rass. Dar... iată-l pe bravul meu amic von Gluth... Lăsați-l să se urce la bord! Ai auzit vorbindu-se de doctorul von Gluth!

— Firește c-am auzit, domnule căpitan! afirmă regele boxerilor mințind.

— Un savant în toată puterea cuvântului, care ne aduce servicii imense! Bunul herr doktor! E un mare patriot și un adevărat german!

Între timp se apropiară de scara canonierei și se iscă o ceartă: ofițerii nemți voiau să urce cu orice preț, dar cele două santinele puse de Fullerton se opuneau cu energie.

— Nimeni nu urcă! spuse von Rass, apropiindu-se. În afară de dumneata Herr doktor.

Doktorul Friedrich von Gluth apucă una din frânghiile atârnate pe scară și urcă la bord.

— Bună ziua, Herr Hauptmann! zise el lui von Rass. Știți că *Thüringen* a cam întârziat. Credeam că vine pe la 12...

— Herr doktor von Gluth, decorat cu medalia Crucea de fier clasa II-a cavaler al Vulturului roșu de Hohenzoller. Locotenentul von Dunokk, aghiotantul contelui von und zu Schlipfeldbock! făcu von Rass.

Cei doi bărbați se salutară în liniște.

— Să intrăm în cabină, continuă von Rass. Vom putea vorbi fără frică. Căci, precum ți-am spus dragă doktore, vom avea nevoie de inteligența dumitale.

Von Gluth se înclină, ca un om conștient de vâltoarea sa. Grupul compus din herr doktor, Marcel Dunot, von Rass și von Schnockmann, intră în salonașul situat în partea din spate a canonierei și care servea de sufragerie pentru ofițerii de pe *Thüringen*.

După ce închise ușa cu grijă, von Rass îi citi doctorului instrucțiunile guvernatorului districtului Tanganyika.

— După cum vei vedea, dragă doctore, observă von Rass, cei de sus s-au hotărât în fine să întrebuințeze mâna tare, adevărata mână germană!

— Singura care face treabă, Herr Hauptmann! afirmă von Gluth.

Marcel Dunot nu spusese un cuvânt, păstrând o atitudine nepăsătoare. Datorită acestei manevre, nimeni nu bănuia nimic.

Von Rass se ridică.

— Dumneata, domnule locotenent, făcu el adresându-se lui Marcel, vei rămâne la bord. De acord cu echipajul canonierei, vei repartiza cum trebuie, cei 200 de soldaţi pe care ţi-i voi trimite, precum şi aparate de incendiere. Fireşte că trebuie aşezate cât mai departe de cazane!

— Puteţi să vă bizuiţi pe mine, domnule căpitan! declară Marcel, salutând.

— Ai destule bărci pentru o debarcare fulgerătoare, când vom ajunge la coasta belgiană?

— Am patru, domnule căpitan!

— Ai şi una cu motor?

— Nu, domnule căpitan!

— Îţi voi trimite o şalupă, ne va servi să remorcheze bărcile, în momentul debarcării. Toate aceste operaţiuni trebuie făcute cât mai repede!

— Am înţeles! domnule căpitan.

Urmat de von Gluth şi de von Schnockmann, căpitanul ieşi din sufragerie şi se îmbarcă imediat. Marcel Dunot, fără să piardă o secundă, se apropie de Tom Field şi Vermeulen, care se aflau pe pasarelă canonierei. La cererea sa, Vermeulen se duse să-i caute pe Fullerton şi pe Lebrun. Când aceştia sosiră, le povesti repede conversaţia avută cu von Rass şi von Gluth.

— Pe nemţii ăştia, încheie el, îi vom închide în interiorul canonierei. Mai întâi, nu va fi nevoie să ne ocupăm de ei, deoarece vom porni la noapte. Când vom fi în larg, vom sfârşi întâi cu ofiţerii şi subofiţerii germani. Se vor instala, desigur, pe punte pentru că nu sunt cabine disponibile pentru toţi.

Regele boxerilor mai continuă să dea indicaţii tovarăşilor săi. Abia terminase şi câteva şalupe încărcate cu soldaţi nemţi se opriră lângă scara lui Thüringen.

La ordinul lui Vermeulen, soldaţii fură îngrămădiţi în cala micului bastiment. Locul nu era prea comod; domnea acolo o căldură tropicală din cauza vecinătăţii cazanelor. În curând, cele două cale ale canonierei fură pline. Von Rass, om prudent organizase totul cu cap; în loc de două sute trimise la bord trei sute de soldaţi.

Nenorociții erau așa de îngrămădiți încât trebuiră să stea în picioare, cu armele în mâini, tixiți ca sardelele.

Dar iată că sosi și materialul incendiar. Erau patru butoaie de fier, pline cu benzină și patru pompe mici, destinate să arunce lichidul aprins asupra caselor. Apoi, sosiră doi subofițeri, care aduseră un cufăr de fier plin cu rachete incendiare.

Marcel Donot și Vermeulen, care supravegheau totul, așezară pompele, butoaiele și cufărul într-o încăpere mică, sub pasarelă, care servea de obicei de magazie pentru combustibil.

Era pe la vreo opt seara, când totul fu terminat. O barcă îi aduse la bord pe von Rass și von Schnockmann, von Gluth și alți trei ofițeri nemți. Herr doctor ținea în brațele sale o cutie lungă din lemn de santal.

— Am nevoie de un loc sigur unde să pot pune cutia asta, zise el, adresându-se lui Marcel Dunot. Conține otrăvuri și bacili.

— Mi le dați mie, le voi pune în cabina mea, făcu regele boxerilor și plecă să așeze cutia sinistră în cabina pe care și-o rezervase.

— Mi-ar trebui o cabină ! zise von Rass lui Vermeulen și câte una pentru fiecare din acești domni !

Conform dispozițiilor primite de la regele boxerilor, tânărul belgian îi conduse pe nemți în cabinele care aparțineau mai înainte ofițerilor de pe Thüringen.

Von Rass și subalternii săi se declarară mulțumiți. De mâncat, mâncaseră pe uscat, știind că la bord nu e nici bere și nici un fel de spirtoase, cu ei aduseră un polobocel de bere și sticle de vin.

Tom Field, care nu se mișcase de pe pasarelă, își promise să nu uite acest amănunt.

Thüringen ridicase, între timp, ancora și porni încet pe apa calmă și neagră. Era o noapte tropicală frumoasă. Aerul era liniștit. Suprafața apei, era atât de netedă încât oglindea cele mai mici stele. În tăcerea nopții se auzea doar hurultul cazanelor și plescăitul roții care lovea apa.

Marcel Dunot profită de ocazie să se furișeze, ca să mănânce. Îl găsi pe Vermeulen și pe cei doi subofițeri belgieni în sufragerie și înghiți în grabă o supă de pește și o bucată de carne. După ce termină se apropie de Tom Field, care mâncase pe pasarelă.

— Cum merge, Tom ? îl întrebă el pe scoțian.

— Nu prea, mormăi marinarul; începe să-mi fie silă să fac pe mutul. Dar tot e bine că sper...

— Ce speri? îl întrebă regele boxerilor, fără să priceapă.

— Ei! Lada cu rom pe care căpitanul și-a băgat-o în cabină. E Jamaica, romul meu preferat!

— Și?

— Spune, Dunot, când începem jocul? Pentru că, mă înțelegi, dacă mai așteptăm ăștia ar putea să dea gata sticlele.

— Trebuie să așteptăm până se culcă, făcu Marcel. Căci vreau să evit, pe cât posibil, vărsarea de sânge zadarnică.

Puțin după aceea, sosi Vermeulen și aghiotantul Lebrun. Regele boxerilor se uită cu un binoclu la nemții ce ședeau la pupa canonierei. Tresări zărind un soldat german care aducea pe umeri lada cu rom atât de scumpă lui Tom Field.

La lumina felinarului, Marcel văzu cum soldatul depune tot în mijlocul grupului format de von Rass și ceilalți ofițeri nemți. După care, omul coborâ în interiorul canonierei și se întoarse imediat cu niște pahare.

— Hell and dammit! înjură Tom Field, acuma or să-mi bea romul! Eram sigur!

— Mai încet, Tom! șopti Marcel, alarmat; dacă te-aud, totul va fi compromis.

— Aș vrea să te văd, ce ai face dacă ți s-ar bea romul tău! mormăi Tom Field revoltat.

— Lasă, băiete, nu vor ajunge să bea cele 12 sticle, ți-o spun eu!

— Se vede că nu cunoști setea acestor nemți!

Marcel chibzuia. Cum vedea el, nemții trebuiau atacați cât mai curând, deoarece un incident cât de mic putea să dea totul în vileag.

Cel mai bun lucru-ar fi ca nemții să intre în cabinele lor, unde Marcel și tovarășii săi ar putea foarte ușor să-i închidă. Dar, după felul cum se instalaseră în jurul lăzii cu rom, se vedea că aveau de gând să petreacă noaptea în aer liber și să bea. Această bănuială fu repede confirmată, căci, peste cinci minute, Marcel Dunot și amicii săi auziră pe nemți vociferând:

— Hoch, hoch, hoch der Kaiser.

— Să începem ! declară Marcel Dunot. Lebrun ! Spune lui Fullerton să posteze șase oameni bine înarmați la fiecare ieșire din cală. Patru oameni la mitraliera centrală. Opt oameni pe pasarelă la mitraliere, gata să intervină în caz de nevoie, dacă nemții din cală ar reuși să iasă pe punte.

De asemenea patru oameni la tunul de la proră ca să-i împiedice pe nemți să pună mâna pe el. Totul trebuie făcut repede și cu cea mai mare atenție, ca ofițerii nemți să nu observe. Ați înțeles ?

— Înțeles, răspunse Vermeulen și Fullerton, care părăsiră imediat pasarela.

În mai puțin de douăzeci de minute, soldații belgieni ocupaseră toate punctele canonierei indicate de Marcel.

Von Rass, von Schonckmann, von Gluth și cei trei ofițeri continuară să atace lădița cu rom.

Așezați pe scaune și bănci, vorbeau cu voce tare. Romul începea să-și facă efectul.

— Mii de scuze, domnilor, că vă întrerup, făcu o voce ironică — era Marcel Dunot care se apropia cu un revolver în mână — dar vă rog să mă ascultați, căci ceea ce vă voi spune e foarte important !

Nemții ridicară toți capetele. Cu toate că aceste cuvinte fură rostite pe un ton foarte calm și măsurat, simțiră în el o amenințare.

— Ce e, domnule sublocotenent ? Ce dorești ? Vorbește ! Patru zile de arest că l-ai întrerupt pe doktor ! mârâi căpitanul von Rass.

— Vă mulțumesc, domnule căpitan ! răspunse Marcel. Și pentru că m-ați invitat voi vorbi. Am venit să vă ordon să vă predați, dacă nu, voi pune mitralierele în funcție.

Și terminând acest scurt dar convingător discurs, Marcel se dădu înapoi până la parapet ca să nu fie victima vreunei trădări, și aștepta cu revolverul îndreptat spre nemți.

Aceștia se ridicară cu toții. Se uitară în jurul lor și văzură mitraliera centrală, lângă care stăteau câțiva oameni într-o atitudine ce dădea de bănuit.

Von Rass și banda sa, treziți din beție, schimbară o privire, fără să îndrăznească să facă o mișcare.

— Am zis : mâinile sus, repetă Marcel cu răceală. Predați-vă imediat, sau pun mitraliera în bătaie.

Nemții se supuseră ordinului, iar von Rass murmură :

— E nedemn... E o capcană... Eu...

—Destul ! ordonă regele boxerilor.

Neamţul amuţi.

Marcel Dunot, supraveghindu-i bine pe nemţi, chemă detaşamentul de soldaţi belgieni, care aşteptau pe pasarelă, gata să intervină unde era necesară prezenţa lor. Sosiră în pas alergător.

— Legaţi-i pe aceşti domni ! ordonă Dunot în franţuzeşte.

Abia acum, nemţii înţeleseseră în ce cursă au căzut. Tremurând de mânie, rostiră cuvinte neînţelese care nu-i binecuvântau de loc pe francezi în genere şi mai ales pe Marcel.

Regele boxerilor dădu din umeri, fără să-i pese de murmurele duşmanilor învinşi. Dar un strigăt sălbatec îl făcu să tresară : von Schnockmann scoase un pumnal din centură şi-l înfipse în soldatul belgian care vroia să-l lege.

Nenorocitul se prăbuşi, iar von Schnockmann, profitând de zăpăceala camarazilor celui rănit, se repezi spre parapet cu intenţia vădită să se arunce în apă. Dar Marcel nu-i dădu răgaz : cu o lovitură formidabilă îi izbi capul de ridicătura cea mai apropiată. Von Schonckmann, cu craniul zdrobit, căzu pe punte şi nu se mai mişcă.

Soldaţii belgieni îşi scoaseră imediat revolverele, dar nu mai avură nevoie de ele. Ceilalţi ofiţeri nemţi, cuminţiţi de moartea camaradului lor, se lăsară legaţi fără să opună rezistenţă în afară de doctorul Gluth.

— E o ruşine ! mârâi el, cu un lucru nedemn ! Eu nu sunt soldat ! Eu sunt un savant inofensiv ! Să nu mă atingeţi ! Sunt doctorul von Gluth, de la universitatea din Breslau...

— Destul ! îi tăie Marcel, sau te pun să înghiţi o mostră din produsele „inofensive" pe care mi le-ai încredinţat. Legaţi-l şi dacă mai suflă, puneţi-i un căluş ! se adresă el soldaţilor belgieni. Aceştia înfuriaţi de atacul laş împotriva camaradului lor, nu mai aşteptară să li se repete a doua oară.

La ordinul lui Marcel Dunot, nemţii fură imediat transportaţi într-o cabină unde doi soldaţi belgieni înarmaţi până în dinţi, rămaseră cu ei.

Totul fusese făcut cu atâta iuţeală şi fără zgomot încât nemţii din cală nu observară nimic.

— Gata, Tom ! zise regele boxerilor apropiindu-se de Field. Nemţii sunt în capcană.

— Şi romul meu? strigă scoţianul, fără să-şi arate vreo uimire, căci văzuse totul de pe punte.

— Zău că nu m-am gândit. Am să-ţi trimit cu un soldat ce-a mai rămas.

Fără să mai insiste, Marcel Dunot coboră pe punte, ca să vadă dacă uşile de la cală sunt bine păzite. Un murmur de voci furioase îl făcu să tresară. Venea de la cala dinspre proră : doi nemţi mai hotărâţi decât ceilalţi suferind de căldura teribilă din interiorul canonierei, vroiau cu orice preţ să iasă pe punte ca să mai respire. Soldaţii belgieni se opuseră, Marcel Dunot era gata să intervină când aghiotantul Lebrun îl ajunse :

— Godfordom ! înjură el. Astupaţi-le gura şi daţi în ei, dacă se încăpăţânează.

Aceste cuvinte fură spuse în franţuzeşte. Nemţii rămaseră înmărmuriţi.

— Francezi !? făcu unul din ei.

— Nu, belgieni ! mormăi Lebrun şi o să vă tăiem pofta să mai urlaţi

Nemţii, fără să răspundă, se întoarseră în cală.

— N-ai făcut bine că ai vorbit astfel, Lebrun ! zise Marcel Dunot. Ei nu trebuiau să ştie că nu suntem nemţi. Ajungând la M'pala, i-am fi luat binişor şi i-am fi făcut prizonieri. Pe când acuma vor încerca să evadeze şi să lupte cu noi.

— Să evadeze! Şi cum adică? făcu Lebrun. Doar singura ieşire e pe aici. Am să pun o mitralieră şi primii care îşi vor arăta mutrele vor fi seceraţi fără milă !

— Bine, veghează cum trebuie, încheie regele boxerilor care se îndreptă spre cala de la pupă, unde îl înştiinţă pe Fullerton despre ceea ce se petrecuse.

Cele două mitraliere de pe pasarelă fură demontate şi instalate în faţa calelor.

Deşi totul mergea după cum prevăzuse, Marcel Dunot era nemulţumit că soldaţii nemţi fuseseră preveniţi că sunt prizonieri se temea de o răscoală.

Dar timp de o oră nimic nu tulbură pacea de la bordul micului bastiment. Nemţii din ambele cale erau liniştiţi. Se vede că au trimis pe vreunul să spioneze şi acesta le-ar fi spus că mitralierele stăteau la uşă.

Pe la orele patru, insula Sao Thago apăru în zare.

Marcel Dunot, care era pe pasarelă, voi să ordone pregătirile, când auzi o detunătură slabă. La vreo cincizeci de metri de Thüringen, zări o trombă de apă țâșnind la suprafață.

— Ei, cineva trage împotriva noastră! strigă el. Cu ajutorul binoclului cercetă orizontul și nu-i fu greu să descopere spre nord, un stâlp verzui cu un turnuleț deasupra ce luneca pe suprafața apei.

— Un submarin! exclamă el, îndreptându-se spre Tom.

Fullerton care auzise detunătura, apăru pe pasarelă.

— Suntem atacați de un submarin! Vei pregăti cele două șalupe, ca să fie gata, când voi da ordinul.

— All right.

Și, Fullerton, cu toată iuțeala picioarelor sale, fugi să execute ordinul.

Urmă o nouă detunătură.

— Nu vor pune mâna pe noi, urlă Marcel alergând spre cârmă. Pregătiți bărcile, eu voi manevra singur cârma. Toți să fiți gata!

Între timp, submarinul se apropia. Comandantul înțelegând că are de-a face cu o simplă canonieră, se apropia ca s-o bombardeze mai bine.

Marcel Dunot, cuprins de un gând fulgerător, îl chemă pe Fullerton, ordonându-i să ia timona și să facă zig-zaguri. Apoi, coborând în cabina cu hărți, luă Codul Internațional al Semnalelor și combină o frază: „Am prizonieri germani la bord". Dintr-o săritură, urcă pe pasarelă și ridică fanionul care indica această frază. Dar drept răspuns, un obuz trecu peste Thüringen.

Marcel Dunot, fără să se sperie, semnală: „Prizonierii îmi vor servi de ostateci". Apoi, ca să întărească această amenințare, regele boxerilor, reluă cârma și îl trimise pe Fullerton să înalțe în vârful catargului, steagul francez.

Deodată izbucniră niște urlete. Prizonierii din cale începuseră să-și dea seama despre ceea ce se petrecea. O trosnitură puternică acoperi însă urletele: catargul de misenă, atins de un obuz se rostogoli pe punte strivind totul în jur.

Marcel Dunot nu-și pierdu curajul. Scopul său era să se izbească de submarin și să-l scufunde. Fără să-i pese de obuzele din ce în ce mai numeroase, el îndreptă canoniera spre submarin.

Acesta continua să tragă. Dar majoritatea proiectilelor nu-şi atingeau ţinta. Cele două vase erau aproape. Comandantul submarinului ghicise planul lui Marcel Dunot.

Urletele nemţilor se înteţiră din nou. Un obuz căzuse pe punte, chiar deasupra lor. Începură să bată cu pumnii şi uşa cedă. Nemţii înnebuniţi, apărură pe primele trepte. Mitralierele ţăcăniră. Primul rând de nemţi se prăbuşi peste caramazii lor din urmă. Aceştia, folosindu-se de răniţi şi de morţi ca de scuturi, continuară năvala lor năprasnică. Dar nu reuşiră să treacă prin pânza de gloanţe şi se retraseră.

— Trebuie văzut ce e cu ceilalţi ! îi strigă Marcel lui Lebrun, chiar în momentul când ofiţerii nemţi şi cu doctorul Gluth reuşiseră să iasă din cabinele unde fuseseră închişi.

Dar un obuz căzu în mijlocul fugarilor. După câteva clipe fumul se risipi şi Marcel Dunot zări o spărtură pe canonieră. Von Rass, von Gluth, bietul Lebrun şi câţiva soldaţi care îl însoţise, zăceau întinşi între stârâmături.

Dar nimeni nu avea timp să se gândească la ei. Submarinul era la mai puţin de o mie de metri de Thüringen. Marcel Dunot se hotărî să joace ultima carte, Sub o ploaie de obuze, el îndreptă vaporul drept spre submarin.

În timp ce Tom Field şi Fullerton soseau pe pasarelă, un obuz căzu peste cuibul nemţilor din cală. Limbi de foc izbucniră şi în curând flăcările încinseră vaporul.

— Să aşteptăm sfârşitul ! spuse regele boxerilor.

Abia termină fraza şi un alt obuz lovi în plin nenorocita navă. Thüringen îşi încetini mersul şi începu să se încline pe o coastă atît de repede încât Marcel fu nevoit să se apuce de parapet ca să nu alunece.

Flăcările şi fumul se întindeau mereu. Marcel Dunot înţelese zădărnicia luptei.

— Tom ! urlă el, spune-i lui Vermeulen să lase prizonierii şi să vină sus cu cine mai este acolo.

— Iată-l, strigă Fullerton.

Marcel şi tovarăşii săi încercă să fugă spre pupă, dar coşul răsturnat le bara drumul ! Flăcări mari roşii ţâşneau prin gaura enormă, împrăştiind o căldură infernală.

Totuşi, trebuia să treacă. Vaporul se înclina mereu. Prin spărturile din corpul vasului, apa năvălea fără încetare.

Dintr-un moment într-altul, Thüringen, putea să se scufunde, ceea ce însemna moartea tuturor de la bord.

— Repede! urlă Marcel.

Şi dădu primul exemplu. Se aruncă prin flăcări. Dar abia parcurse doi, trei metri şi se opri pomenindu-se în faţa unei perdele groase de aburi fierbinţi, care veneau din cazanele crăpate. Sări în sus şi era să cadă, simţind arsura aburului în plămâni. Închise gura şi porni, prin perdeaua mortală. Şi făcu bine. Căci hainele sale luaseră foc. Simţea că arde de viu! Înainte şi fără să ştie cum, se trezi în faţa scării de fier, ce comunica cu puntea principală.

Ca o torţă vie alunecă pe scări şi se trânti pe punte. Cu o ultimă sforţare, se rostogoli pe scândurile uscate să-şi stingă hainele. Se ridică şi se căţără pe dunetă.

Submarinul se oprise. Nemişcat la patru sute de metri de Thüringen, acesta încerca să distrugă ultimii supravieţuitori. După perdeaua de aburi şi flăcări apărură Tom Field, Vermeulen şi Fullerton.

— Grăbiţi-vă! le strigă Marcel Dunot celor trei oameni, care se chinuiau să-şi stingă hainele aprinse.

În câteva clipe ajunseră lângă el.

— Îmbarcaţi-vă repede! ordonă Marcel, întinzând mâna spre o barcă ce se legăna atârnată de frânghii.

— Dar tu? îl întrerupse Tom Field.

— Ce vrei să faci, Dunot? mormăi Fullerton, apucându-l de braţ, pe regele boxerilor. Doar n-o să rămâi la bord!

— Am ceva de lucru. N-am nevoie de nimeni. Luaţi repede barca! Nu mă faceţi să pierd timp degeaba!

Şi eliberându-se din strânsoarea americanului, Marcel se aruncă în deschizătura situată în mijlocul dunetei şi dispăru.

Tom Field, Fullerton şi Vermeulen, după câteva clipe de şovăire, apucară barca şi o coborâră la apă. Thüringen se înclina mereu.

— Repede, băieţi! strigă Tom Field, care luase conducerea operaţiilor.

Pârâitul mitralierei submarinului îi acoperi vocea. Gloanţele ţiuiau în jurul celor trei oameni. Dar ce puteau să facă? Trebuiau să se îmbarce. Era singura lor scăpare.

Marcel Dunot coborâse în salon. Intră într-o cabină şi smulgându-şi zdrenţele înegrite, îşi puse pantalonii şi

un dolman, care aparţinuseră unui ofiţer neamţ. Apoi, fugi spre o altă cabină, unde se aflau câteva grenade.

Luă repede un şervet mare de masă, înfăşură grenadele şi urcă, repede, pe dunetă.

Îl zări pe Tom Field, în barca ce cobora încet. Vermeulen şi Fullerton, fără să le pese de gloanţe, trăgeau frânghiile ce ţineau barca.

Tom Field, cu vocea calmă, dădea ordine. Apariţia lui Marcel Dunot, îmbrăcat în uniforma nouă de ofiţer german şi încărcat cu un pachet mare, uimi atât de mult pe Fullerton şi pe Vermeulen, încât încetară să mai tragă frânghiile.

— Coborâţi ! ordonă Marcel lui Vermeulen şi Fullerton. Repede !

Cei doi oameni, încălecară pe balustradă, şi-şi dădură drumul. Marcel, ţinând pachetul în bandulieră, ajunse în barcă odată cu ei.

— Trage, Tom ! strigă el scoţianului care-l privea, aiurit.

Tom Field, sprijinind cangea de corpul vasului care se scufunda, împinse barca, iar Vermeulen şi Fullerton începură să vâslească.

Dar manevrele fugarilor fură zărite de pe submarin. Ţeava mitralierei se aplecă.

— Trag asupra unor oameni fără apărare. Ghemuieşte-te în barcă, îi strigă Marcel. Ia grenadele. Pachetul meu e plin. Fii atent să nu te vadă nemţii. Voi, Fullerton şi Vermeulen, vâsliţi din răsputeri.

— Ne vor prinde ! murmură americanul.

— Cu atât mai uşor cu cât le mergem în întâmpinare ! Voi striga că sunt ofiţer neamţ şi că v-am făcut prizonieri ! Aşa ne vor lăsa să ne apropiem. Şi când vom fi la o distanţă potrivită, îi vom stropi cu grenade. Şi acum nici un cuvânt !

Zicând acestea, Marcel apucă cârma şi strigă aşa ca să fie auzit pe submarin :

— Vorwaerts, wackes ! (Înainte pungaşilor).

Ţăcănitul mitralierei acoperi zgomotul vocii, căci nemţii continuau să tragă. Câteva gloanţe se înfipseră în scândurile bărcii. Dar o detunătură surdă îi făcu să întoarcă capul. Thüringen se scufunda în valuri.

— Damn the Huns ! tună Tom Field. (Afurisiţii de nemţi).

— Închide gura, strigă Marcel Dunot în nemţeşte, ameninţându-l pe scoţian cu pumnul. Gestul său atrase atenţia nemţilor.

Marcel Dunot care nu-i pierdea din vedere, se ridică şi strigă în nemţeşte:

— Nu trageţi! Nu trageţi! Sunt ofiţer german! Locotenent von Dunock!

Ofiţerul neamţ făcu un gest de surprindere:

— Bine! Apropie! zise el după ce ordonă oamenilor săi să nu mai tragă.

— Vâsliţi mai tare câini ce sunteţi! strigă Marcel în nemţeşte.

Şi ca să dea mai multă putere ordinului său, el se aplecă cu faţa încruntată, spre Fullerton şi Vermeulen, dar de fapt să le şoptească:

— Voi vedeţi de cei doi marinari şi de mitralieră!

Americanul şi tovarăşul său tăcură semn că au priceput. Câteva lovituri de lopată şi barca, se apropie de submarin, în partea opusă celei cu mitraliera.

Marcel Dunot dintr-o săritură, fu pe puntea de oţel a submarinului. Pumnul său se abătu asupra ofiţerului neamţ care se clătină şi se rostogoli în mare. În aceeaşi clipă, Vermeulen şi Fullerton se năpustiră peste cei doi marinari nemţi. Fullerton lovind cu vârsla, sparse capul celui mai apropiat, în timp ce, belgianul cu pumnalul în mână, se aruncă spre cel de al doilea. Dar neamţul mai avu timp să se dea înapoi.

— Ajutor! Ajutor! urlă el din toate puterile.

Din interiorul submarinului îi răspuseră strigăte.

Dar înainte de a ajunge la turelă, Marcel Dunot îl ajunse din urmă. Omul, un uriaş, scoase baioneta de la centură şi se repezi la el.

Dar Marcel era gata. Se feri de atingerea lamei, şi cu o lovitură îşi doborâ adversarul.

— Tom! adă grenadele! ordonă Marcel, frecându-şi pumnul.

Scoţianul, cu braţul trecut prin şervet, se apropie de Marcel, care luă repede vreo şase grenade şi fugi spre deschizătura submarinului.

Ajuns la vreo doi metri, se pomeni în faţa a doi marinari nemţi. Grenada aruncată de Marcel Dunot se lovi de uşă, explodă şi cei doi nemţi se prefăcură într-o masă de carne.

Marcel se apropie și aruncă, la întâmplare, în deschizătură, cele patru grenade, pe care le mai avea.

Urletul dinăuntru îi dovedi că grenadele își ajunseră ținta.

— Altele, Tom ! strigă el întorcând capul spre scoțian.

— A, nu ! Lasă-mă să le trimit și eu câteva ! protestă Tom Field care, aruncă vreo zece grenade în capota deschisă. Urletele se întețiră. Marcel auzi un țiuit și se aruncă înapoi ; prin deschizătură zburau gloanțe. Luă ultimele grenade rămase în șervet și le aruncă în deschizătură.

— Mitraliera ! strigă el către Fullerton și Vermeulen. Trebuie demontată și adusă aici.

Se opri. Sub picioarele sale, simți vibrând oțelul submarinului și un gâlgâit caracteristic ajunse la urechile sale. Nemții se pregăteau să se scufunde ca să scape de dușmani.

Regele boxerilor se repezi spre mitralieră.

— Săriți în barcă ! strigă el celor trei prieteni.

Apoi, desfăcând șuruburile ce legau mitraliera, o ridică în sus și alergă spre vanele de scufundare ce se aflau înaintea submarinului.

Servindu-se de mitralieră ca de o prăjină, regele boxerilor, suci și îndoi cele două vane. Lovi mereu până când auzi o detunătură seacă. Se întoarse și-l văzu pe Tom Field care se turtise pe puntea submarinului.

— Cred că le-am venit de hac ! făcu scoțianul. Privește ! Am mai avut o grenadă !

Marcel Dunot, râse cu satisfacție : între turelă și partea dinapoi a submarinului, văzu o gaură mare neregulată și apa atingea marginile ! Din interiorul submarinului, se auziră strigăte sălbatece.

Marcel și cei trei amici săriră, împreună, în barcă. Între timp, submarinul continua să se cufunde.

— Acum trebuie să ne îndepărtăm ? declară Tom Field privind cu satisfacție agonia piratului.

Deodată submarinul se înălță. Prora sa verzuie se cufundă cu totul și timp de câteva clipe, amenință cerul roșu, în timp ce apa curgea în cascade. Apoi, deodată, submarinul dispăru într-un vârtej de spumă brăzdată de pete mari de ulei.

— Călătorie sprâncenată ! zise neîmblânzitul Tom Field.

— Înainte ! strigă Marcel.

Tom Field, Fullerton și Vermeulen vâsleau din răsputeri.

În câteva secunde, barca ajunse departe.

Barca rămase singură pe întinsul apelor, cufundată în noapte. În curând se făcu întuneric beznă.

Marcel nu dorea ca tovarășii săi să obosească și întinse pânzele. Sufla un vânt ușor.

— Și acum, iată-ne singuri ! spuse Tom Field.

Bietul Tom era trist de tot. Își scoase pipa din buzunar, dar era goală. Înfuriat, o aruncă în mare.

Fără să scoată o vorbă, Fullerton i-o întinse pe a sa, care era plină. Scoțianul o privi, ca să se asigure dacă nu e o glumă. În mijlocul apei, pe o barcă, proviziile sunt comune. În afară de tutun. De aceea, gestul lui Fullerton îl surprinse pe Tom Field. Apucă punga cu tutun și zise cu vocea tremurândă :

— Ești un om cumsecade, știi !

— Mi-a mai spus-o și alții ! răspunse Fullerton. Umple bine pipa. Ține și chibrituri.

Marcel Dunot împărți prietenii în două echipe : una formată din el și Vermeulen, cealaltă din Tom Field și Fullerton. Aceștia doi se întinseră pe fundul bărcii ca să doarmă până la miezul nopții, când trebuiau să-i schimbe pe Marcel și Vermeulen.

Între timp, vântul încetase cu desăvârșire. Pânzele întinse se desumflară și barca rămase nemișcată.

Acest lucru nu-l neliniștea prea mult pe Marcel : barca avea două butoaie cu apă, adică vreo 60 de litri și o ladă cu aproape 40 de kilograme de pesmeți.

La miezul nopții, Marcel și Vermeulen, înlocuiți de Tom și Fullerton se odihniră la rândul lor. În zori cei patru oameni mâncară câțiva pesmeți stropiți cu puțină apă și întinseră pânze sub formă de cort. Astfel petrecură ziua, dormitând în umbră. Deocamdată așteptau două lucruri : sau să se ridice un vânt, sau să zărească vreun vapor.

Pe la cinci după-amiază, se înfăptui a doua speranță :

— Un vapor ! strigă Tom Field, ridicându-se deodată. Ura !

Toate privirile se îndreptară în direcția indicată. La orizont apăru un punct cenușiu peste care plutea un nor de fum. Scoțianul nu se înșelase.

— La vâsle ! strigă Marcel Dunot.

Barca spintecă apa liniştită şi o luă în direcţia vaporului necunoscut.

Nu trecu mult şi barca fu ajunsă de nava „Ile de France" aparţinând marinei franceze.

Se înţelege entuziasmul tuturor celor care cunoşteau faptele eroice ale regelui boxerilor.

Marcel Dunot, Vermeulen, Tom Field şi Fullerton fură instalaţi fiecare într-o cabină şi li se puse la dispoziţie tot ce le dorea inima.

Vaporul îşi continuă drumul în liniște până la Marsilia, unde eroii noştri fură primiţi cu mari onoruri de către autorităţile franceze. Dunot intră în armata franceză cu gradul de locotenent şi primi cele mai înalte decoraţii. Vermeulen se înrolă într-un regiment belgian iar Tom Field şi Fullerton ţinură să fie alături de Marcel Dunot.

Dar în curând germanii fură învinşi şi pacea încheiată.

Eroii noştri, încărcaţi de glorie, plecară fiecare la căminul lor, la odihna binemeritată.

SFÎRŞIT

ÎN ȚARA LEULUI DE ARGINT

CAPITOLUL I

Făceam odată cu servitorul meu credincios Halef o călătorie prin Tibet, „Țara leului de argint" despre care voi vorbi mai târziu. Osteniți de un drum călare care ținuse luni de zile prin ținuturile pline de bandiți kurzi, ajunseserăm la granița turco-persană și făcurăm un scurt popas în mica localitate Khorca, ca să ne odihnim caii.

Pe vremea aceea mai trăia încă armăsarul meu neprețuit Rih (vântul), care a fost ucis mai pe urmă de un glonț dușman hărăzit mie. Cum am ajuns la marginea satului, o droaie de gură-cască aleargară să ne admire; admirația nu era atât pentru noi cât pentru armăsarul meu, care era într-adevăr un cal cum rar se vede prin părțile acelea. Și apoi hamurile erau și ele de mare preț; le aveam date în dar de la un persan bogat căruia îi făcusem un serviciu.

Hanul la care am tras era o cocioabă păcătoasă de piatră tencuită cu lut, cu un singur cat, cu niște ferestruici mititele prin care abia pătrundea lumina zilei, și cum nu aveau geamuri, vântul se plimba în voie umplând odaia de fum, slujind în același timp drept coș. Poarta care ducea în curtea hanului nu era altceva decât o gaură mare în zid, iar în curte gunoiul și bălegarul stăteau îngrămădite pretutindeni. Firește că hangiul nu avea nici el o înfățișare mai ca lumea.

Ne întâmpină în prag, făcând o temenea până la pământ și cu vorbe înflorite, după obiceiul oriental.

— Bine ai venit, stăpâne, în casa mea — începu el adresându-se mie, fiindcă mă vedea călare pe armăsarul meu de preț — ale cărei porți se deschid cu bucurie ca să te adăpostească. Alah să împrăștie mii de binecuvântări asupra capului tău și să aștearnă alte zeci de mii de binecuvântări ca un covor sub pașii tăi. Niciodată până acum,

de când mi-a fost dat să văd lumina zilei, nu mi-a călcat pragul un oaspete atât de nobil ca tine. Cere orice îţi doreşte inima şi dorinţa ta va fi împlinită într-o clipă. Chipul meu străluceşte de bucurie ca soarele paradisului; bucuria îmi picură din ochi că te pot sluji, mâinile şi picioarele mele vor căpăta aripile vulturului ca să zboare în împlinirea...

— Nu zbura ci stai pe loc şi sfârşeşte odată cu prostiile astea, îi curmai eu vorba. Nu-mi plac linguşirile şi te rog să mă scuteşti de ele. Spune mai bine : ai nişte camere mai acătării pentru noi?

— Az kolahmè tah — sunt sluga ta. Veţi locui la mine ca în poala Profetului.

— Şi pentru gură?

— Ca să-ţi fiu pe plac, voi tăia toate turmele mele, stăpâne.

— Lasă turmele în pace, noi nu am venit aici ca să înghiţim turme. Ceea ce cer, înainte de toate, e ca să ne fie armăsarii bine îngrijiţi.

— Stăpâne, o să-i găzduiesc şi pe „dumnealor" ca în palatele din sfânta Mecca.

— Bine, arată-ne palatele.

— Haidem ! Pune-ţi tălpile pe urmele paşilor mei înaripaţi. Vei fi mulţumit de mine, care sunt cel mai supus dintre slugile tale.

Descălecarăm şi această „supusă slugă" a mea se puse în mişcare. Se clătina şi se poticnea la fiecare pas, ceea ce mă făcu să-mi dau îndată seama că omul era beat turtă. Ba, la un moment, dat, se întinse cât era de lung, într-o grămadă de bălegar.

Dăgui să-l ridic, dar pe semne că era obişnuit cu astfel de „accidente", căci se sculă singur.

— Sidhi, îmi zise Halef în limba arabă, pe care hangiul nu o cunoştea, păcătosul ăsta e un Abu Kull'Chauzir, tatăl tuturor porcilor, şi nu putem găzdui la el. N-ar fi mai bine să ne căutăm altă gazdă?

— E singurul han în sat, dragul meu, i-am răspuns eu.

— Atunci să rămânem mai bine în aer liber.

— Nu se poate. Ne aflăm în ţinutul Kehlkurzilor, care sunt cei mai mari hoţi de cai din câţi există. Ar însemna să nu avem o clipă de odihnă, de frică să nu mi se fure armăsarul.

— Ai dreptate ; ne trebuie un acoperământ închis, care se poate încuia sau cel puţin în care să nu se poată furişa vreun tâlhar, căci nu numai caii, ci şi viaţa noastră e în primejdie. Un loc curat firește nu-i aici, să căutăm însă cel puţin unul unde e mai puţină murdărie şi unde porcul ăsta nu-şi poate vârî mereu râtul. Mulţi oameni am văzut în viaţa mea, dar un om murdar ca hangiul nostru nu am văzut de când sunt.

Beţivul merse împleticindu-se până la o altă gaură în zid, unde se opri şi zise întorcându-se spre noi :

— Aici, stăpâne, caii voştri au să se simtă ca la porţile raiului. Bagaţi-i înăuntru şi spuneţi-mi ce nutreţ să le dau.

Aruncai o privire în încăperea care era atât de întunecoasă încât mi-a trebuit câtva timp ca să mă obişnuiesc cu întunericul ; văzui acum că murdăria era atât de mare aici încât nu mă putui stăpâni să nu strig imediat :

— Ce, eşti nebun ? Vrei să ni se îngroape caii în murdărie ?

El se uită câteva momente zăpăcit la mine, apoi zise :

— Murdărie ? În casa mea ? Aşa ceva nu mi-a spus încă nimeni până acum. E o insultă pentru care ar trebui să-ţi cer socoteală.

Amininţarea mi se păru atât de caraghioasă, încât izbucnii în râs, dar Halef se mânie foc şi se răsti indignat la hangiu :

— Ce, ai îndrăznit să ceri socoteală ? Ştii tu cine e dumnealui ?

— Nu, făcu omul cu sfială.

— E vestitul emir, hagiul Kara ben Nemce din Nemcesta, auzi ?

— Nu-l cunosc. Şi tu cine eşti ?

— Eu sunt tot atât de vestitul Abul Abbas Ibn hagi David al Gossarah. Numai să mişcăm degetul cel mic şi intri în pământ de frică.

— Oho, nici eu nu sunt un guran [1]), ci un assiret care ştie să ţină o armă în mână ! ! Mie nu mi-e frică de nimeni, aşa să ştii !

— Păi atunci de ce te clatini aşa ?

— Nu de frică mă clatin, ci de... de...

— Beat ce eşti, îi curmă Halef vorba. Ţi s-a lăsat rachiul în picioare.

---

[1]) Ţărani, care nu pot fi niciodată războinici.

— Rachiul? Zău că nu am pus astăzi nici un strop în gură. Doar nu vei fi vrând să spui că sunt un beţiv!

— Ba tocmai asta vreau să spun.

— Te înşeli...

— Nu mă înşel de fel. Unui drept credincios de-al profetului nu îi e îngăduit să bea, şi dacă totuşi ai călcat în gura lăcomiei şi ai greşit, e de datoria fiecărui bun musulman să-şi ispăşească greşeala spunând Sura'l Imtikan[2]. O ştii pe de rost?

— Nu.

— Atunci ţi-o spun eu şi tu o repeţi după mine. Ascultă!

Versetul acesta e al o sută nouălea din Coran şi e foarte încâlcit. De aceea, când bănuieşti pe cineva că e beat, îl pui să-l spună repede şi tără greşeală. Dacă nu vrea, e dovada cea mai bună că nu se simte în stare, ceea ce e o mare ruşine pentru un musulman. De aceea hangiul se căznea pe cât putea să repete versetul după Halef, nu reuşea însă şi o lua mereu de la început.

— Ei, recunoşti acum că eşti beat? strigă Halef indignat. Să ştii că o să te duci drept în iad fiindcă ai păcătuit împotriva Coranului.

— Eu beat? Doamne fereşte! Sunt numai vesel... că aşa mi-e felul, să fiu vesel... Dar ia poftiţi de intraţi puţin în casă şi o să daţi de unul care de beat ce e nu se mai ţine pe picioare şi nici ochii nu mai poate să-i închidă.

— Atunci acoperământul tău e o maghare erreliia — un lăcaş al perzaniei — şi în casa ta murdăria sufletului e tot atât de mare ca şi ăsta de aici. Alt loc mai bun pentru caii noştri nu ai?

— Mai bun? Nu cumva vei fi vrând să-i duc în al şaptelea cer al lui Mahomed? Oare grajdul ăsta nu e un adevărat palat pe lângă ăla în care îmi ţin caii mei? Aici nu intră decât caii mușteriilor de seamă, e grajd boieresc, aşa să ştii.

— Ce e de făcut, sidhi? mă întrebă Halef necăjit.

— Nu ne rămâne altceva de făcut decât să punem să cureţe grajdul. Mai întâi să vedem la ce ne putem aştepta pentru noi. Ai vreo încăpere mai ca lumea pentru mușterii mai de seamă? întrebai eu pe hangiu.

— Nu. În faţa lui Alah toţi oamenii sunt deopotrivă, îmi răspunse el. Săracul şade alături de bogat.

---

[2] Versetul care închipuie un fel de examen.

— Aşadar nu o ai decât pe aceea unde este acum beţivul?

— Da.

— Hai să o vedem.

Legarăm deocamdată caii în curte şi intrarăm în localul hanului. Era o încăpere mare, scundă. Cuprindea aproape toată întinderea casei, lipită pe joc cu lut şi cu câteva mese şi bănci înţepenite în pământ. De zidul din fund erau rezemate mai multe lease de răchită, înalte cât un stat de om. Acestea sunt întrebuinţate în Kurdistan ca pereţi transportabili care împărţeau o încăpere mare în altele mai mici, după nevoie.

În birt nu se afla decât un singur muşteriu, care stătea cu capul culcat pe braţe la una din mese. În faţa lui, o oală de pământ şi două ulcele mai mici din care băuseră amândoi, el şi hangiul răchiu. După părerea acestuia din urmă, omul era beat mort. De aceea, îndată ce intrai îmi aruncai ochii la beţiv. Omul ridică puţin capul şi se uită la noi; privirea lui sfredelitoare nu era a unui om beat. Cel puţin aşa mi se păru mie, deşi lăsase repede capul iar în jos.

Să mă fi înşelat oare? Se înşelase hangiul, sau omul se prefăcea numai? Dacă da, atunci avea el motivele lui, ceea ce dădea de bănuit.

Dacă m-ar întreba cineva de unde bănuiala asta, nu aş putea să-i răspund decât atât: când cutrerieri ani de-a rândul lumea şi ai fost de atâtea ori în primejdie cum am fost eu, ajungi să iei în seamă orice amănunt şi să priveşti cu neîncredere tot ce nu îţi poţi explica. Acestui obicei al meu datorez toate cicatricele pe care le am, dar şi faptul că mai sunt încă în viaţă.

Necunoscutul era îmbrăcat ca orice kurd: ce arme purta la brâu nu puteam vedea din pricină că stătea aplecat, dar o flintă lungă orientală era rezemată de marginea mesei. Părul îi era cărunt; să fi avut vreo şaizeci de ani, deşi, după cât apucasem să zăresc adineauri, nu făcea de fel impresia unui om bătrân şi neputincios.

Halef nici nu-l luă în seamă, îşi plimbă privirile prin toată încăperea şi zâmbi dând mulţumit din cap când văzu un foc arzând în vatră.

— Ştii tu, efendi, că ne putem face din lesele astea de răchită o odăiţă numai pentru noi? Ce zici?

— Ideea nu e rea.

— Mai am încă una tot atât de bună. Ce-ar fi să ne aducem şi caii aici? I-am avea sub ochi şi nu ne-ar mai fi frică de hoţi.

— Ce face? Să băgaţi caii în odaie? Pe semne că Alah v-a vârât pleavă nu minte în cap, ca să vreţi să faceţi una ca asta. Cum vă poate trece prin minte că o să fac din hanul meu, care e o podoabă a satului, grajd pentru cai!

— Plătim! răspunse Halef.

— N-am nevoie de banii voştri. Am eu mai multe parale decât voi.

— Atunci eşti un om foarte bogat.

— Banii nu sunt ai mei, ci ai statului. Eu sunt numai perceptorul comunei. Am în casă peste zece mii de piaştri. Aveţi voi atâta bănet în buzunar?

— Tontule! făcu Halef, căruia îi cam plăcea să se laude. Noi sutem mai bogaţi decât paşa al vostru şi ce avem e al nostru, nu al statului. Ce folos ai tu de banii altuia?

— Cât ceri să ne laşi să ne facem aici o odăiţă numai pentru noi? intervenii eu.

— Staţi mult?

— Patru zile.

— O să daţi câte zece piaştri pe zi pentru odaie şi pentru mâncare...

— Pe asta ne-o pregătim singuri, îi curmă Halef vorba. Dacă ne laşi să ne aducem şi caii în casă, îţi plătim douăzeci de piaştri pe zi. Nu scăpa chilipirul din mână; atâta nu ţi-a plătit încă nici un muşteriu, de când eşti hangiu.

Mai de voie, mai de nevoie, hangiul se învoi şi ne făcu în fundul încăperii o odaie din lease de răchită; Halef se duse pe urmă de băgă caii înăuntru. Cumpărarăm apoi de la hangiu un cocoş, pe care Halef îl jumuli şi se apucă singur să-l frigă în frigare pe vatră, căci pentru nimic în lume n-am fi mâncat ceva din mâinile murdare ale hangiului.

În vremea asta eu îmi aşternui în odaie culcuşul din păturile pe care le aveam cu noi. Prin împletitura de răchită puteam vedea oamenii care veneau la han să admire pe muşterii ăştia ciudaţi care nu se îndurau să-şi lase caii afară în murdărie. Îl cercetau curioşi pe Halef şi acesta le răspundea cu mândrie, exagerând, firește, după cum îi era obiceiul.

Când auzi cui mă cheamă, „beţivul" ridică repede capul şi întrebă :

— Nu cumva o fi emirul Kara ben Nemce efendi, care a scăpat tribul Haddedihn de toţi vrăjmaşii lui?

— Da, răspunse Halef, el e războinicul acela vestit pe care nimeni nu l-a putut birui până acum şi care ucide leul noaptea, pe întuneric, cu un singur glonţ.

— Aşadar, acelaşi căruia şeicul Haddedihnilor i-a dăruit armăsarul ăla fără pereche, căruia i se zice „Vântul"?

— Da.

— Armăsarul e chiar ăla de l-ai băgat tu adineauri acolo, în odaia aia?

— Da. Dar pentru ce mă întrebi?

— Fiindcă am auzit multe vorbindu-se până acum despre armăsar şi stăpânul său, de aia.

Omul puse iar capul pe masă şi rămase multă vreme aşa, apoi se ridică şi porni spre uşă împleticindu-se. Nu trecură nici zece minute şi o femeie — hangiţa, după cum am înţeles îndată — veni în fugă înăuntru şi zise hangiului :

— Chiar acum pleacă străinul ăla care a stat până mai adineauri cu tine. Te-a întrebat dacă îl laşi.

— Ce să-l las? Să plece?

— Nu, să ne ia calul.

— Ne-a luat calul, zici? Unde era să plece, văd că puşca e tot aici.

— A plecat călare pe un cal de-al nostru.

— Pe semne că avea vreo treabă grabnică şi uitase de ea. Nu cred să se fi dus departe şi o să se întoarcă numaidecât, fiindcă spunea că vrea să rămână câteva luni aici în sat.

Hangiul nu se mai sinchisi de plecarea străinului, mie însă, deşi nu mă privea, mi se păru cam ciudată. Când îl luase pe Halef la cercetări, vorbise atât de limpede şi desluşit cum nu vorbeşte un om beat, şi când a pornit spre uşă împleticindu-se, se vede bine că se preface. Dar, ce-mi pasă mie la urma urmei de toată afacerea asta? Halef veni cu friptura şi cum mi-era foame, uitai numaidecât de întâmplarea asta.

Spre seară porniram să facem o plimbare afară din sat şi când, după ce se înnoptă, ne întorserăm, hangiul stătea de vorbă cu vreo câţiva muşterii şi părea mai beat de cum fusese peste zi. După câtva timp, cârciuma se goli şi el ieşi în curte împleticindu-se. Nu trecu mult şi-l auzirăm

răcnind cât îl ţinea gura. Alergarăm afară să vedem ce s-a întâmplat. Îl văzurăm frângându-şi mâinile şi ocărându-şi nevasta şi slugile care se adunaseră în juru-i auzindu-l zbierând. Se dezmeticise ca prin farmec, din pricina spaimei.

Aflarăm că cei zece mii de piaştri dispăruseră şi învinovăţea pe toată lumea de furt. Dădu fuga în casă, veni cu un bici şi începu să lovească în femeie şi în cine nimerea. I-l smulsei din mână şi îi zisei indignat:

— Cum poţi să-ţi baţi nevasta şi oamenii pentru un lucru de care nu sunt vinovaţi?

— Aşa? Păi atunci cine să fi fost? Numai unul din ei trebuie să fie hoţul!

— Bată-te pe tine, tu singur eşti de vină.

— Eu? Ce, eşti nebun?

— Nu eu sunt nebun, ci tu. Te-ai prădat tu însuţi cu mâna altuia.

— Vorbeşti într-aiurea. Doar nu m-oi fi furat eu pe mine!

— Şi totuşi ai făcut-o, îndemnând pe hoţ să te jefuiască. Banii erau ascunşi?

— Se înţelege!

— Ştia nevastă-ta unde sunt?

— Nu.

— Dar ăştia de acolo?

— Nici ei.

— Eşti un nătâng şi rachiul te-a făcut să pălăvrăgeşti.

— N-am pălăvrăgit.

— Da! Nu ne-ai spus şi nouă că ai peste zece mii de piaştri în casă?

— Da, fără să vă spun însă unde îi ţin.

— Nouă nu, dar probabil că altuia. Îl cunoşti pe străinul care a plecat astăzi cu calul tău?

— Până a venit aici nu-l mai văzusem niciodată; ştiu însă, după cât mi-a spus, că e un om foarte bogat din Şerdaş, care are de gând să rămână câteva săptămâni în sat şi să cumpere gogoşi de ristic pentru nişte muşterii ai lui dintr-o ţară îndepărtată.

— Zău! Un locuitor al Şerdaşului vine la voi să cumpere gogoşi de ristic! Mare tont eşti! Acum e vremea risticului?

Îşi dădu seama că am dreptate şi tăcu.

— Ţi-a adus îndărăt calul?

— Nu.

— Și nici banii, firește !

De spaimă se zăpăci de tot și bâlbâi cu frică :

— Crezi... crezi că el e... hoțul ?

— Da.

— Ce te face să-l bănuiești ?

— S-a prefăcut beat. Îți mai aduci aminte ce-ai vorbit cu el ?

— Nu tot.

— I-ai pomenit ceva despre bani ?

— Da. E om umblat și mi-a spus cum îi ascunde pe-ai lui.

— Și tu te-ai luat după el ?

— Da.

— Atunci știa bine unde i-ai ascuns.

— Nu cred, fiindcă era vorba nu de un singur loc, ci de mai multe.

— A căutat atât până i-a găsit, apoi a încălecat și a plecat p-aici încolo ca să nu se mai întoarcă niciodată.

— Dar, bine, efendi, nu vezi că și-a lăsat aici pușca ?

— Mă, da'prost mai ești ! A trebuit să facă așa, altminteri ai fi băgat de seamă că vrea să șteargă putina. Când are cineva zece mii de piaștri în buzunar și un cal bun de călărie, ce preț mai are pentru el o rablă de pușcă ?

Hangiul se trezise ca prin minune, după cum am mai spus, dar nici acum nu-i venea să creadă că poate să fie așa cum îi spuneam eu. Se uită câtva timp năuc la mine și dădu să plece, se întoarse însă din drum și zise îngândurat :

— Efendi, îmi adusei aminte de ceva, ceva foarte însemnat. Deasupra locului unde îngropasem banii am găsit un cuțit. Ce zici de asta ?

— Și cuțitul l-ai lăsat acolo ?

— Da.

— Ce dracu', omule, cum poate să fie cineva atât de prost ! Păi cu cuțitul ăla a săpat pământul ca să scoată banii. Să mergem repede să vedem ; cuțitul nu poate să fie decât al hoțului. Hai să vedem cuțitul.

— Nu, nu ! Nu vreau să afle nimeni unde e ascunzătoarea. Mă duc eu să-l aduc.

O luă la fugă, fără să-și dea seama că o dată banii furați nu mai avea nici un rost ascunzătoarea. Când se întoarse, intrarăm cu toții în casă ca să vedem mai bine,

căci afară începuse să se întunece. Cum își aruncă ochii la cuțit, strigă:

— Efendi, ai avut dreptate, cuțitul e al lui... l-am văzut la el pe când mânca și l-am întrebat chiar de unde-l are, fiindcă sunt plăselele într-o lucrătură veche persană. Sere men — pe capul meu, el e hoțul! O, Alah, o, Profetul, tuturor profeților! Sunt ruinat! Să fi fost unul de-ai casei ar fi trebuit să-mi dea banii îndărăt, dar așa cine să mi-i mai dea? Și nici măcar nu sunt ai mei. Ce mă fac eu acum? Dacă despăgubesc statul din averea mea, rămân pe drumuri, Efendi, tu ce mă sfătuiești?

— Hm! A fost văzut încotro a fugit. Să fie ziuă, aș putea să-i iau urma, măcar că e cam mult de când a plecat.

— Du-te, efendi, du-te, rogu-te!

— Aș face-o cu plăcere, dar e întuneric. Trebuie să așteptăm până mâine dimineață; în vremea asta să chibzuim ce e de făcut.

— Să chibzuim? Ce să mai chibzuim! Ca să aibă timp să se îndepărteze și mai mult? Nu, nu! La ce să mai pierdem vremea degeaba. Trebuie să-mi iau îndărăt banii, banii, banii mei! Știu eu ce am de făcut. Mă duc la nezanum[1]) și fac o plângere. Ăsta e om deștept și un mare pișicher, mai deștept decât noi amândoi la un loc și o să mă învețe cum pot să pun mâna pe banii furați. Să vezi tu că o să-i am eu.

Porni la fugă, Halef râse cu poftă, apoi zise:

— Ai auzit cu urechile tale, sidhi, ce părere are hangiul ăsta despre inteligența ta. Dacă ți-ar veni vreodată pofta să te faci primar în Khoi, apoi de mare stimă nu te-ai bucura aici, în comună.

Mi-era milă de bietul hangiu, deși nu părea să aibă prea mare încredere în mine, și aș fi vrut să fac ceva pentru el, dar deocamdată era cu neputință.

Nu ne rămânea decât să ne retragem în încăperea noastră și să așteptăm.

Trecu aproape un ceas când auzirăm afară nechezat de cai. Halef se duse să vadă cine e și se întoarse să-mi spună:

— Sihdi, nu se mai gândește nimeni să ceară ajutorul nostru. Chiar acum sosi „pișicherul" de primar cu hangiul și încă vreo câțiva oameni, dar au plecat îndată în goana cailor după hoț. Călătorie sprâncenată! Mi-ai spus

[1]) Primar.

adesea că pământul e rotund ca o ghiulea şi ori de unde vei porni, tot în acelaşi loc ajungi. Vrei să afli dacă au prins pe hoţ, atunci să aşteptăm până or ocoli pământul.

Halef, deşi om simplu şi fără multă carte, era foarte inteligent şi glumele lui aveau haz.

Crezând că nu se va mai întâmpla nimic în seara aceea ne culcarăm amândoi; de asemenea şi caii se lăsară la un semn al meu la pământ ca să se odihnească. N-apucarăm însă să aţipim, că se auzi din curte gălăgie; sosise un muşteriu. Văzând că nu răspunde nimeni la strigătele lui începu să ocărască în gura mare pe hangiu că nu-l întâmpină după cum se cuvine unui om de seama lui. Intră în casă şi nezărind pe nimeni, strigă necăjit:

— E cineva în coliba asta?

— Da, răspunse Halef.

— Atunci ce mai staţi, leneşilor! N-am timp nici chef s-aştept până v-o veni vouă poftă să mă serviţi.

Îl cunoşteam destul de bine pe Halef al meu şi ştiam că nu se lasă niciodată călcat în picioare de nimeni. Deocamdată tăcu şi nu zise nimic.

— Ei? făcu străinul. Aştepţi să te scot cu biciul din bârlog?

Halef tăcea şi nici eu nu răspunsei nici un cuvânt la mojicia străinului. Deodată tânărul sări în picioare şi-l auzii izbind cu biciul în juru-i. În luptă se apăra de duşman cu arma în mână; pentru mojici însă avea un bici încolăcit în jurul mijlocului. Scurt — de abia îl simţii pe Halef sărind în picioare şi auzii nişte şuierături şi pocnituri atât de repezi unele după altele încât nici n-avusei vreme să le număr, iar un glas bâlbâind cu spaimă:

— Alah il Alah! Cum îndrăzneşti să dai în mine! Cine e obraznicul care... el urail lak, medd aman, medeb Alah, ej wah o jozik — vai de tine, o, ajutor... vai de tine o să fie, vai şi amar!

Acum ştiam cine da şi cine primea loviturile. Micul meu hangiu izbea cât putea în străin, pe care nu-l puteam vedea prin întuneric. Avea haz că Halef îşi vedea de treabă pe tăcute, pe când străinul se văicărea cu glas tare, aici pe arăbeşte, aici pe turceşte, ceea ce mă făcu să înţeleg că nu era un kurd.

Când văzu că ameninţările lui nu folosesc la nimic, găsi cu cale că e mai bine să o şteargă din „odaia" noastră cu pereţii de răchită, chiar în clipa când apăru în cârciumă

nevasta hangiului cu vreo câţiva servitori, atraşi de ţipetele străinului. Când o văzu, îi strigă cu mânie :

— Nu cumva eşti femeia sahibului el locanta ?[1])

— Da, răspunse ea.

— Unde e bărbatul-tău ? Cheamă-l încoace !

— Vezi că nu e acasă.

— Trimite atunci repede după nezanum-ul comunei. Trebuie să-i verbesc numaidecât.

— Nu e nici el acasă.

— Nu vreau să ştiu. Am fost bătut aici, în casă şi cer ca ticăloşii care au îndrăznit să dea în mine să fie aspru pedepsiţi.

— Cine te-a bătut ?

— Câinii ăia de acolo. Tu eşti stăpâna casei ; porunceşte-le să iasă de după leasă. Trebuie să te asculte...

— Nu au să mă asculte, fiindcă nu sunt din oamenii noştri, răspunse femeia cu sfială.

— Atunci cine sunt ?

— Nişte străini care au tras la noi la han.

— Străini, zici ? Cu atât mai rău pentru ei. Să mă bată nişte străini ! Cine sunt ?

— Unul e emir şi efendi venit din ţări depărtate şi ălalalt un hangiu cu un nume atât de lung că nici dracu nu-l poate ţine minte.

— Fie de o mie de ori mai lung decât e, trebuie pedepsiţi. Ştie oricine că bătaia se spală în sânge, şi eu nu sunt oricine, ci un favorit al lui Alah, care mă trag din seminţia Profetului şi calea mea duce în rai. Cheamă-i încoace pe nemernicii ăia, ca să le cer socoteală pentru fapta lor nelegiuită.

— De chemat pot să-i chem, numai nu ştiu dacă au să vină.

Femeia se apropie de leasă, nu avu însă timp să spună ceva, căci Halef, neînfricatul Halef tocmai îi ieşea înainte cu biciul în mână ; înaintă până în faţa străinului şi-i zise privindu-l în ochi :

— Uite-mă. Eu sunt hangiul cu numele ăla lung. Vrei să-mi ceri socoteală ? Bine, o să ţi-o dau, dar nu cum vei fi crezând tu, ci aşa cum cred eu.

„Favoritul lui Alah" era un bărbat de vreo treizeci de ani, cu o barbă mare neagră şi cu chipul frumos — după

[1]) Birtaşul.

cum putui vedea printr-un ochi de lasă, căci stătea chiar în bătaia focului. Ochii lui mititei şi şaşii făceau însă să-i scadă din frumuseţe. Înalt şi spătos, întrecea cu un cap pe Halef. Culoarea turbanului său dovedea că într-adevăr se trage din Profet. La brâu purta pumnale şi pistoale, dar fiindcă înghiţise bătaia fără să se împotrivească, îmi zisei că nu era atât de războinic pe cât îl arătau armele de la brâu. Se uită încruntat la Halef şi-i răspunse :

— Văd biciul ăla în mâna ta. Tu eşti acela care a îndrăznit să dea în mine ?

— De dat am dat, ce e drept, dar n-a fost nici o îndrăzneală din partea mea.

— Nu crâcni, câine ! Vrei să mă insulţi iar ?

Halef ridică atunci biciul şi strigă ameninţător :

— Dacă îmi mai spui o dată câine ori alt cuvânt de ocară, te pocnesc o dată cu biciul peste faţă ca să-ţi rămână semn pentru toată viaţa, m-ai înţeles ? Cine eşti tu ca să îndrăzneşti să-mi vorbeşti astfel ? Cum îl cheamă pe tatăl tău, pe amândoi bunicii tăi şi pe bunicii bunicilor tăi ?

— O să afli îndată. Află că eu sunt Szali Ben Aqil, vestitul propovăduitor al credinţei adevărate care ne făgăduieşte învierea Profetului care o să vină iar printre noi.

— Vestit, zici ? făcu Halef zâmbind. Am cutreierat multe ţări, de la Apus la Răsărit, dar de numele Szali Ben Aqil[1] n-am auzit încă. Eu sunt hagiul Halef Omar Ben Hagi Abul Abbas Ibn Hagi Davud al Gossarah — aşa să ştii !

Când auzi străinul numele ăsta, se dădu un pas înapoi, păru foarte mirat şi strigă :

— Hagiul Halef Omar ! Aşa e că faci parte din tribul Haddedihn ?

— Da.

— Atunci tu eşti omuleţul acela care, împreună cu un necredincios, un creştin, a biruit pe duşmanul Haddledinilor ?

— Chiar eu.

— Ştii unde se află acum creştinul acela ?

— Da.

— Unde ?

— Acolo după leasa aia de răchită.

---

[1] Cucernicul — fiul înţelepciunii.

Szali Ben Aqil se mai dădu cu un pas îndărăt, ridică brațele în sus de mirare — mai că aș putea zice de bucurie — și întrebă :

— Cum îl cheamă ?

— Nebiruitul emir și hagiu-Kara Ben Nemce.

— Sahi, sahi — așa e, așa e, tot așa am auzit și eu că i se zice.

Vru să mai spună ceva, dar se răsgândi și începu să se plimbe îngândurat de colo până colo. Se cunoștea bine că voia să ajungă la o hotărâre, ceea ce făcu în cele din urmă, căci se opri în fața lui Halef și urmă :

— Ascultă, Halef Omar la ce am să-ți spun : m-ai bătut ; e o insultă care se pedepsește cu moartea. Te iert însă, pentru că același lucru am vrut să-l fac și eu, dar nu te-am nimerit. Am auzit atâtea despre isprăvile emirului acela creștin, încât vă admir foarte mult pe amândoi și aș fi cel mai fericit om de pe lume dacă aș putea să vorbesc cu el. Vrei să-mi împlinești dorința ?

Ochii lui căutau sfredelitori și nerăbdători la Halef. Nu știu de ce, dar predicatorul acesta al Islamismului nu-mi plăcea de fel. Îmi făcea impresia unui om de care trebuie să te ferești și i bănuiam că bucuria asta a lui, era o prefăcătorie și ascundea intenții cu totul potrivnice. Halef însă nu se pricepea la oameni și inima lui miloasă iarta lesne, mai ales dacă îi vorbeai despre „isprăvile" lui vitejești. Nu era, bine înțeles, un lăudăros ca Selim, „cel mai mare viteaz de pe fața pământului", trecuse însă prin multe în viață și nu e de mirare că se credea mai mult ca un altul, și îndată ce îl măguleai puțin, îi căpătai ușor încrederea. De aceea răspunse fără să stea prea mult pe gânduri :

— Bine, o să-ți îndeplinesc dorința și o să aduc pe efendi.

— O să vrea să vină ?

— Vine. Dacă nu de alta, ca să nu mă jignească pe mine când l-oi ruga.

Vedeam că trebuia să o fac de dragul lui Halef. Și-apoi, străinul acesta începuse să mă intereseze. Că avea intenții dușmănoase, nu mai încăpea îndoială. Tocmai intențiile astea voiam eu să le aflu și e mai bine să cunoști dinainte primejdia care te așteaptă. De aceea trecui în cârciumă fără să-i las lui Halef răgaz să mă cheme.

Când Szali Ben Aqil mă văzu venind, îmi ieși înainte, încrucișă mâinile pe piept, se înclină adânc și începu :

— Alah să te binecuvânteze, emirule ! Cât voi trăi n-am să uit clipa asta fericită, când le-a fost dat ochilor mei să-ți vadă fața.

Rămase apoi cu capul în piept, așteptând răspuns la cuvintele lui măgulitoare. Știa că sunt creștin și nu îi era îngăduit lui, un musulman, să ceară binecuvântare lui Alah pentru un om de altă lege ca a lui. Faptul că totuși făcea acest lucru, mă făcu și mai bănuitor.

Mă prefăcui însă că nu bag de seamă și răspunsei cu glas prietenos :

Ridică, rogu-te capul. Noi, bărbații, trebuie să ne privim deschis în ochi.

— Dar vezi că tu ești mai vestit decât mine ! spune el privindu-mă cu o supunere prefăcută.

— Ce înțelegi prin „vestit" ? Singur Dumnezeu e vestit, căci numele său e cunoscut tuturor și lauda lui răsună de la un capăt la celălalt al lumii. Dacă un om a înfăptuit ceva mai mult decât un altul, pentru asta nu trebuie să se fălească, fiindcă așa i-a poruncit Cel-de-sus și i-a dat putere să o facă.

— Din gura ta curg cuvinte înțelepte și cu tâlc, ceea ce mă face și mai mult să-mi recunosc micimea. Vrei tu să mă ierți că ți-am tulburat odihna ?

— Tulburarea a fost cam ciudată, ce e drept, dar să nu mai vorbim despre ea : a avut grijă Halef Omar să cădeți la o înțelegere. Când biciușca ta, a pus întrebările, biciul lui ți-a dat răspunsul, așa că nu te poți plânge că ai rămas în pagubă.

Mă fulgeră cu o privire de mânie, dar glasul îi era mieros când urmă :

— Am auzit că ai de gând să stai câteva zile în sat, așa că nu ești nevoit să te scoli până-n ziuă și poți dormi mâine mai târziu. Ca să știu că m-ai iertat, primește, rogu-te, să cinezi astă seară cu mine.

— Noi am mâncat mai adineauri, zisei eu ca să scap de el.

— Te înțeleg, emirule, dar în desagii mei am altfel de merinde decât acelea pe care le-ați putut avea aici. Îngăduie-mi să mă duc să le iau și să vorbesc cu femeia hangiului câteva vorbe pentru șederea mea la han.

Se îndreptă spre uşă şi făcu semn hangiţei, servitorilor să-l urmeze. Când mă văzui singur cu Halef, acesta mă întrebă:

— Sidhi, ţi-ai fi putut tu închipui că un astfel de mojic să se preschimbe atât de repede într-un Sibt el Adab[1] ?

— Da, căci ştie el pentru ce; tu însă, dragul meu, ai fost un fecior şi nepot al neprevederii când i-ai făgăduit să mă pui faţă-n faţă cu el.

— Eu, efendi? De ce?

— Pentru că omul acesta ne e — din ce pricină nu ştiu, dar o voi afla, sper — duşman şi am băgat de seamă că în vreme ce se plimba adineauri de colo până colo prin odaie, punea ceva la cale împotriva noastră.

— Păi, nu l-ai auzit cum cerea pentru tine binecuvântarea lui Alah?

— Tocmai el, un propovăduitor al Islamului, s-o ceară pentru mine, un creştin? Ia gândeşte-te!

— Drace! De bucurie că l-am văzut schimbându-se, aşa deodată, nici n-am băgat de seamă. Dar ce să aibă cu noi? Nici nu-l cunosc şi nu l-am văzut de când sunt.

— Ne cunoaşte însă el pe noi şi unii oameni au mai mulţi vrăjmaşi despre care habar nu au. Adu-ţi aminte de câte ori am fost siliţi de împrejurări, în călătoriile noastre, să ne apărăm de triburi necunoscute şi ne-am atras astfel ura lor. Se prea poate ca acest propovăduitor să fie unul dintr-aceştia.

— Ai dreptate — ca întotdeauna, de altfel — Sidhi. Ce-ar fi să ne culcăm şi să facem aşa ca şi când acest favorit al lui Alah — cum îşi zice el — nici n-ar fi pe lume?

— Nu. Ar însemna să-l îndârjim şi mai rău. Şi chiar dacă nu ne-ar fi duşmănit mai dinainte, loviturile de bici pe care i le-ai dat, ajung ca să ni-l facă vrăjmaş. Jignindu-l acum iar, neprimind să mâncăm la masa lui, furia sa n-ar mai cunoaşte margini şi ne putem aştepta la cine ştie ce mai ales din partea unui astfel de fanatic al Islamului.

— Atunci să fim atât de mândri faţă de el încât să fie bucuros să scape mai repede de noi.

— Nici aşa nu e bine; trebuie să-l facem să creadă că avem încredere în el. De aceea o să ne prefacem că primim chiar cu plăcere să fim oaspeţii lui. Tu mai mult să taci şi să mă laşi pe mine să vorbesc cu el.

---

[1] Nepot al cuviinţei.

Era cam mult ce-i cercam, căci Halef era cam vorbăreț din fire, dar i-o spusei cu atâta hotărâre, încât nici nu cuteză să crâcnească. În clipa aceea se întoarse Szali Ben Aqil, urmat de un argat care aducea niște desagi plini.

— Uite, și așa[1], zi se el. Poți mânca fără teamă, fiindcă sunt și eu un om iubitor de mâncăruri mai alese și-mi place să mă ospătez în curățenie. Am cutreierat oașe mari și nu sunt deprins să mănânc în murdărie sau să mă mulțumesc cu orice.

Luă apoi desagii din mâna argatului, scoase din ei bucăți de carne învelite în hârtie, pâine și fructe pe care le puse pe masă. Totul era atât de curat și îmbietor, că Halef se așeză numaidecât la masă, scoase cuțitul și se apucă să mănânce. Făcui și eu același lucru :

— Zici că ai cutreierat multe orașe mari ; ai vrea să-mi spui și mie care au fost acestea ?

— Am fost în toată împărăția Padișahului[2] și țara Șahului Persiei, căci eu mă duc din loc în loc ca să vestesc drept-credincioșilor că se apropie timpul în care se va ivi „Cel cu harul dreptății"[3].

— De unde știi ?

— Un glas lăuntric îmi șoptește zi și noapte că așa e. Dar tu, un creștin, nu mă poți înțelege. Să vorbim mai bine de orașele unde m-am oprit mai multă vreme ca să studiez amănunțit Coranul și toate regulile lui.

— Și care sunt aceste orașe ?

— Mai întâi Persia ; e țara care mi-e mai aproape sufletește. Am studiat în Teheran și Ispahan, dar din pricina câinilor de Siiți — afurisească-i Alah ! — a trebuit să plec de acolo după nici un an. De aici am plecat apoi în Stambul, unde am dat de oameni foarte cucernici și înțelepți, dar nu era ce căutam eu. M-am alipit pe urmă de niște pelerini care se duceau la cetățile sfinte Mecca și Medina. La Mecca mi-am câștigat hamaiul-ul[4] ăsta pe care îl port atârnat de gât ca orice hagiu și la Medina am fost mai mult timp învățăcelul unui vestit profesor comentator al Coranului.

Deodată Halef avu imprudența să-l întrerupă cu cuvintele :

---

[1] Cina.
[2] Sultanul Turciei
[3] Mahdiul.
[4] Versete din Coran scrise chiar în sfântul oraș.

— Un hamail ca ăsta are şi.

Voia să spună că şi eu am un astfel de hamail, dar îi curmai repede vorba, căci nici unui creştin nu îi e îngăduit să pătrundă în Mecca.

— Vrei să mă laşi să văd şi eu hamailul?

— Desfăcu şiretul şi mi-l întinse, zicând:

— Măcar că nu e voie să fie atins de mâna unui creştin, totuşi ţi-l dau, ca să vezi cât de mult te preţuieşte inima mea.

Cunosc Coranul tot atât de bine ca şi Biblia. Voiam să-l văd nu pentru conţinutul lui, ci din altă pricină, adică să mă încredinţez dacă acest Szali e într-adevăr un şerif[1] Când nu văzui pe cărţulie însemnarea cu pecetea cuvenită îl întrebai:

— Ştii tu că tabelele în care se trece numele fiecărui şerif sunt trimise în fiecare an la Mecca, odată cu caravana cea mare de pelerini?

— Cum să nu ştiu! Doar sunt şi eu şerif!

— Atunci de ce nu e trecut şi numele tău pe Coran?

Abia acum băgă de seamă unde vreau să ajung; răspunse cam încurcat:

— Pentru că am uitat să pun să-l treacă şi să se pună pecetea marelui şerif. Apoi, ca să schimbe vorba, urmă: După ce n-am mai avut ce învăţa de la profesorul din Medina, m-am dus la Kahira[2]. Seminarul de acolo e cel mai renumit din toată lumea. Se aflau aici peste opt mii de talaba[3] printre care mulţi râvneau să cunoască adevărul, şi aceştia m-au îndrumat la un profesor — singurul care proorocea venirea Mahdiului mult aşteptat. Am fost învăţăcelul său şi lui am să-i mulţumesc că pot vesti astăzi drept-credincioşilor că în curând se va ivi „Cel cu harul dreptăţii".

Vorbea cu atâta trufie că nu mă putui împiedica să-i tai niţel nasul — cum se zice.

— Îmi dau seama ce om de seamă eşti, zisei eu. Mi-e îngăduit să aflu care oraş se poate mândri că ai văzut în el lumina zilei?

Întrebarea mea îl puse puţin în încurcătură şi i-au trebuit câteva clipe ca să găsească răspunsul.

---

[1] Un om care se trage din neamul Profetului.

[2] Cairo.

[3] Studenţi sau elevi.

— M-am născut în orașul Damijeh, din Egipt.

— Ciudat ! Te credeam kurd.

— Pentru ce ?

— Mai întâi, din pricina felului tău de a vorbi din gât și al doilea, fiindcă mi-ai spus mai adineauri că locul tău de baștină e Kurdistan.

— Ți-am spus eu așa ?

— Da. Ziceai că Persia e țara cea mai apropiată de a ta și Kurdistanul e în vecinătatea Persiei.

— O, emirule, nu trebuie să crezi că o vorbă aruncată așa, în vânt, e scrisă în Coran. Mă trag într-adevăr din el Damijeh. Prin Kurdistan am trecut adeseori călare, dar sunt atât de cunoscut acolo cum ești tu.

— Ce te face să crezi asta ?

— Fiindcă în Kurdistan mi s-au povestit isprăvile tale.

— Care din ele ?

— Toate. Pentru moment îmi aduc aminte de luptele dintre voi și kurzii Bebeh.

— Ăștia sunt cei mai mari ticăloși din câți cunosc eu.

Mă slujii dinadins de o expresie atât de tare, în vreme ce mă uitam cu coada ochiului la el. Văzui cum îi năvălește sângele în obraji, dar își stăpâni mânia și răspunse pe cât putu de nepăsător :

— Ai cunoscut și pe șeicul lor ?

— Pe Gozahl Gaboya, vrei să spui ?

— Da.

— Din nenorocire mai bine decât aș fi vrut ; era cel mai ticălos dintre ei.

De data aceasta îi trebui toată puterea lui de voință ca să nu izbucnească. Glasul îi suna însă aproape răgușit, când îmi puse întrebarea următoare :

— Nu ești acela care l-a culcat cu un glonț la pământ ?

— Nu eu ; a cutezat însă în luptă să vrea să mă omoare pe la spate și l-a împușcat unul din tovarășii mei.

Că Halef fusese acest tovarăș, nu-i spusei, căci aflasem ceea ce voiam să știu. Acest Szali Ben Aqil era într-adevăr un teolog mahomedan, în privința asta nu mă mințise, dar în același timp, un Kurd Lebeh, poate chiar o rudă de-a lui Gozahl Gaboya. Aveam toate motivele să mă

feresc de el, căci nici un alt popor nu e atât de răzbunător cum e al kurzilor.

Ca și când mi-ar fi ghicit gândul, Szali zise :

— Așadar, șeicul a căzut în lupta cu tine, dacă de glonțul tău sau al altuia, nu are a face. Mă mir cum de mai ai curajul să te arăți pe aici.

— O, am mai fost de câteva ori de atunci.

— Zău ! Cum nu te pot crede un nesocotit, trebuie să fii într-adevăr din cale-afară de îndrăzneț. Roagă-te lui Alah să nu te-ajungă mâna răzbunării. Dacă te-ar întâlni vreo rudă de-a șeicului, ești pierdut.

— Ai dreptate, ori el, ori eu, unul din noi ar fi pierdut.

— Tu, nu el, emirule ! Nu cunoști situația, fiindcă ești străin, mai mult încă, ești creștin. Despre voi, creștinii, se știe că vă credeți mai deștepți, mai viteji și mai învățați ca dealde noi. Răzbunarea la noi, musulmanii, e ceva sfânt. Dacă unul din noi ar fi făcut ce ai făcut tu, n-ar mai fi dat pe aici pentru nimic în lume. Habar n-ai de Coran și nici de legile după care se conduc populațiile Orientului. Crezi că pielea ta de creștin e invulnerabilă — nici glonțul și nici o altă armă nu o poate atinge, ca pe a balaurului. Mai mult decât atât : în mândria voastră de creștini, vă închipuiți că nici un kurd nu va cuteza să vă facă vreun rău, fiindcă vă puneți sub scutul consulilor voștri, care trebuie să vă îngrijească și să vă apere ca pe copiii de țâță. Dar mândria ta va îngenunchia în fața acelora care au jurat să răzbune moartea celui mai viteaz dintre ai lor. Nu ei, ci tu ești pierdut. Nici un om de pe pământ, nici Dumnezeul tău din cer, nu te poate scăpa. Pământul se scufunda sub picioarele tale și te vei prăbuși în Gheena[1] unde se duc toți creștinii ca să se frământe în chinuri cumplite în vecii vecilor.

Noi însă, noi drept-credincioșii, judecăm pe cei care se află în cer și pe pământ, osândim la viață și la moarte, surzi la urletele voastre, care ați nesocotit pe Mahomed și fericirile Islamismului în prostia voastră creștinească.

Vorbise la început cu glas potolit, dar, pe măsură ce continua, se însuflețea tot mai mult ; ochii îi luceau și fanatismul îi schimonosea fața. Recunoșteam în sinea mea că individul avea într-adevăr, ceea ce se cere unui propovăduitor mahomedan : convingerea, talent oratoric, fan-

[1] Iad.

tezie, îngâmfare, lipsă de cultură și judecată și, mai ales, o desăvârșită necunoaștere a celorlalte credințe religioase. După ce sfârși și văzu că nu răspund nimic la potopul acesta de vorbe, urmă :

— Taci : adevărul vorbelor mele te-a zdrobit. Da, da, sfântul Islam e ca un adevărat soare, pe lângă care celelalte religii sunt niște biete luminițe, care trebuie să piară ca licuricii ce trăiesc numai din putoarea smârcurilor. Se zice despre tine că ești un emir vestit și un efendi foarte învățat venit de la Apus ; te ții mândru, fiindcă vii din Bilad el Nemce[1]), dar toată învățătura și faima ta au amuțit în fața cuvintelor mele și fii sigur că, dacă ar veni aici în Kurdistan, toate armatele țării tale ca să se lupte cu noi, s-ar tăvăli în țărână, la picioarele noastre, cerându-ne iertare.

N-aveam deloc intenția să încep cu el o discuție asupra problemelor religioase, dar fiindcă ar fi luat tăcerea mea drept o înfrângere, trebui să-i răspund :

— Szali Ben Aqil, zisei, pari să nu fii în toate mințile, astfel nu pot să pricep cum crezi că vorbele tale m-au zdrobit. Sau poate nu cunoști proverbul : „Câinii latră, caravana trece".

— Bă îl cunosc.

— Și pe celălalt : „Cine scuipă împotriva vântului, se scuipă pe sine".

— Da, și pe ăsta.

— Crezi că am tăcut, fiindcă m-a zdrobit cuvântarea ta ; dar caravana a trecut, cu tot lătratul câinilor. Ai scuipat împotriva mea și scuipatul s-a întors și te-a împroșcat tot pe tine.

— Emirule, cum îndrăznești să vorbești așa cu mine, care cunosc toate învățăturile și legile Coranului ?

— Făcui un gest de nepăsare și urmai :

— Zici că le cunoști și te cred. Dar altceva nu mai cunoști. Habar nu ai despre celelalte lucruri. Spui că noi, creștinii, ne bizuim numai pe consulii noștri care ne apără ca pe copii de țâță. Dacă ai auzit atâtea despre noi — după cum te lauzi — spune-mi când m-am adresat eu consulului nostru ca să-i cer ajutor și ocrotire ? Dimpotrivă, pot să-și dovedesc că mulți musulmani de-ai voștri, dacă mai sunt astăzi în viață, numai mie au să-mi mul-

[1] Țatra nemțească.

ţumească; fără ajutorul creştinului, erau pierduţi. Mai ales kurzii, cei din seminţia Bebehilor, ştiu mai bine ca oricine dacă sunt sau nu un fricos şi un laş, după cum vrei să mă arăţi tu. Du-te la ei şi o să afli cum tremură toţi de frica mea. Unii chiar...

— Taci! se răsti el la mine înfuriat. Bebehii sunt oameni viteji, care nu cunosc ce e frica. Şi de tine încă şi mai...

— Ţine-ţi pliscul! îi strigai eu cu glas poruncitor. Nu cumva eşti unul de-ai lor ca să le iei astfel apărarea? Vrei să mă faci să cred că nu eşti născut în Egipt — după cum susţineai — ci aici? Motive mi-ai dat destule pentru asta. Ia seama! Nu-mi da prilej să-ţi cunosc intenţiile, fiindcă nu ţi-ar merge bine, crede-mă! Ziceai că nici Dumnezeu nu m-ar putea scăpa. Dar Dumnezeu mi-a ajutat să scap pe mulţi mahomedani din ghearele morţii şi până acum nimic nu te poate face să crezi că n-aş şti cui să mă apăr de atacurile voastre.

Şi-apoi, cum îţi vine să susţii că noi, creştinii, trebuie să ne ducem toţi în iad? Ce idiot ţi-a băgat o gugumănie ca asta în cap? Vreunul din profeţii tăi? Atunci să-i plângi de milă Islamismului că are astfel de profesori idioţi, căci în Coran stă scris că raiul e deschis şi pentru creştini. Şi asta a spus-o Mahomed, nu o dată, ci de mai multe ori! Cercetează hamailul pe care îl ai la gât — mai bine l-ai avea în cap — şi o să găseşti scris ce spun eu.

Mai ziceai că pe lumea cealaltă voi, mahomedanii veţi trona sus, deasupra noastră, ca judecători. Care dobitoc ţi-a mai băgat-o şi pe asta în cap! Dacă nu te-aş fi auzit cu urechile mele, nici nu mi-ar fi venit să cred că un om cu mintea întreagă poate îndruga astfel de prostii. Tu, tu, să judeci la ziua de apoi pe bun şi rău? Sărac de tine! Nici nu ştii încă dacă îţi va fi îngăduit să treci El Sireth — puntea morţii — fără ca să te rostogoleşti în Gheena. Şi nu spune Mahomed, nu spun toţi califii voştri şi toţi comentatorii Coranului că numai Isa Ben Marryan[1] e singurul care va coborî în ziua de apoi ca să judece în faţa moscheei Omajizaden din Damasc pe vii şi morţii? Aşadar Cristos, pe care noi îl considerăm fiul lui Dumnezeu! Cristos, fiul Mariei, care e mijlocitorul şi apărătorul nostru în faţa Atot-puternicului! Nu Mahomed al vostru va

[1] Iisus, fiul Mariei.

judeca; numai Dumnezeu singur poate judeca și Cristos e Dumnezeu, pe când Mahomed, deși Profet, a fost om și ca noi. Ei, cum rămâi tu, Szali Ben Aqil, care zici că vei judeca din înaltul cerului? Când vei apărea în fața lui Isa Ben Marryam și te va întreba ce ai făcut pe lumea asta, ce o să-i răspunzi? El va fi judecătorul tău, un judecător aspru, dar drept. O să-i spui și lui că creștinii, drept-credincioșii săi se vor perpeli de veci în focul iadului, pentru că nu au fost mahomedani, ci au ținut la legea înfăptuită de el?

Încercase în câteva rânduri, pe când vorbeam, să mă întrerupă, acum însă amuțise. De aceea urmai:

— Taci, ai? Așa e că nu mai ai ce spune? Dacă ei ceva de zis, să auzim!

Și fiindcă tăcea mereu, Halef luă cuvântul:

— Sihdi, i s-a întâmplat și lui ca și mie și ca oricui care încearcă să ridice glasul, când e vorba de religia ta. Îți mai aduci aminte, dragă efendi, că mă tot căzneam la început, când ne-am cunoscut și mai târziu chiar, să te întorc de la credința ta și să te hotărăsc să treci la Islamism?

— Da, mi-aduc foarte bine aminte, răspunsei eu zâmbind.

— Aha, zâmbești cu milă și îngăduință în același timp! Mă compătimești și recunosc că ai de ce. Cine vrea să te întoarcă de la legea ta se aseamănă cu un măgar care încearcă să dovedească vulturul că e mai bine să trăiești într-un grajd murdar și întunecos, decât în văzduhul plin de soare și lumină.

— Omule! se răsti propovăduitorul ambulant, îndrăznești să mă asemuiești cu un măgar.

— Pomenit-am eu ceva despre tine? răspunse Halef foarte calm. Ziceam numai despre ăia care vor să se facă grozavi cu fărâmele de cunoștințe pe care le au în cap, înaintea lui Sihdi al meu care cunoaște pe de rost toate scrierile și cărțile despre legi și atâtea alte lucruri. Dacă vrei să te socotești printre ei treaba ta, pe mine nu mă privește.

— Musulman ești tu?

— Da.

— Și totuși cânți în struna creștinului?

— Alah! Alah! Aș face mai mult decât atât, aș pune cuțitul și flinta mea să vorbească pentru apărarea lui. E

vulturul care m-a învăţat să zbor cu el sus, în înaltul codrilor. Acolo îmi place mie; dacă altora le place să se tăvălească în mocirlă, n-am poftă să mă iau cu ei la harţă pentru atâta lucru dar nici nu le îngădui să-mi murdărească aerul meu curat şi luminos.

Spuse aceste cuvinte cu glas aproape ameninţător şi se vedea bine că omuleţul acesta pipernicit nu glumea. O ştia pe semne şi Szali, care auzise despre isprăvile lui se feri să întindă prea mult coarda. De aceea zise cu glas mieros :

— Ce tot spui tu, Halef Omar? Nici prin gând nu mi-a trecut să jignesc pe efendi al tău. Creştin e, creştin să rămână dinspre partea mea, dar şi eu ţin la legea mea şi mă închin lui Mahomed pe care Alah l-a aşezat la dreapta lui.

— Vezi că n-a fost vorba numai de religie, ci l-ai ameninţat cu răzbunarea.

— Eu? Doamne fereşte! Îl stimez şi admir faptele voastre vitejeşti, de aceea mi-am îngăduit să vă atrag băgarea de seamă. Am făcut-o cu cele mai bune intenţii, crede-mă.

— Altă dată caută de-ţi stăpâneşte limba când ai intenţii bune — după cum spui. Ne-ai poftit la masa ta; suntem deci oaspeţii tăi şi cu oaspeţii nu e obiceiul să te iei la ceartă.

— Ai dreptate. Nu voiam să vă jignesc, dar dacă mi-a scăpat vreo vorbă care nu v-a plăcut, vă rog să mă iertaţi. Sunt ostenit de drum şi un om ostenit nu se prea gândeşte la ce spune.

Vorbea atât de blând şi împăciuitor, încât ar fi putut pe oricare altul să-l facă să creadă că e sincer. Pe mine însă nu mă putea el păcălii. Cine se schimbă aşa, deodată, e un om de care trebuie să te fereşti. Mă arătai şi eu cât putui mai prietenos faţă de el, dar mă folosii de oboseala de care vorbea ca să ne ducem şi noi la culcare. El ieşi în curte să vadă de cal, pe urmă intră iar în casă, luă o surcea aprinsă de pe vatră, se apropie de „odaia" noastră, lumină înăuntru cu surceaua şi zise :

— Iertaţi dacă vă tulbur iar. V-am urat „noapte bună", fără însă să cer binecuvântarea lui Alah pentru voi, cum e obiceiul. Fi amahn Alah — fiţi în paza Domnului! Să vă dea somn lung şi liniştit!

— Ma sah Alah Kahn wamah lam jasah lamjekun — ce vrea Dumnezeu se întâmplă, ce nu vrea el, nu, i-am răspuns eu.

Dădu din cap şi se îndepărtă fără să fi băgat de seamă înţelesul vorbelor mele. Îl văzui prin împletitura peretelui aşternându-şi pătura lângă vatră, punând şeaua căpătâi şi întinzându-se să doarmă.

Ce-l făcuse să vină iar la noi? A,a, de dragul nostru? Cu siguranţă că nu. Voia să vadă cum suntem culcaţi? Probabil. Dacă asta îi era intenţia, atunci plănuia ceva împotriva noastră şi ne ameninţa o primejdie. De aceea îi şi dădusem răspunsul acela în doi peri — cum se zice — dar pe care el nu-l înţelesese. Să-i spun şi lui Halef ce bănuiam? Nu. Bietul om avea mare nevoie de somn şi mă hotărâi să veghez singur.

El era mai puţin ameninţat decât mine, căci dormea la perete, pe când locul pe care mi-l alesesem era mai la îndemâna duşmanului.

Nu trecu mult şi înţelesei după respiraţia lui regulată că adormise; mă târâi binişor până la un loc unde era o gaură mai mare în leasă şi de unde puteam observa mai bine ce se petrece.

De amândouă părţile vetrei erau nişte grămezi de vreascuri şi trestie. Focul abia mai mocnea. Înainte de a se stinge de tot, văzui cum Szali scoase mâinile de sub pătură, ridică niţel capul şi se uită în direcţia mea, ceea ce îmi întări bănuiala. Acum se făcu întuneric beznă şi nu mă mai puteam bizui decât pe auz.

În împrejurări ca acestea în care mă aflam eu, timpul trece cu o încetineală chinuitoare. Minutele păreau ceasuri; dar răbdarea mea pusă la o încercare atât de grea, fu răsplătită în sfârşit, căci auzii încet, încet de tot, un foşnet uşor ca şi când s-ar fi târât o haină pe podea.

Ce noroc că omul ăsta îmi trezise de la început bănuieli. Kurdul — căci nu mai încăpea îndoială că e un kurd din seminţia Bebehilor — se simţea îndrituit să-şi răzbune neamul. Ce onoare şi ce glorie pentru el când se va duce să spună alor săi că a ucis cu mâna lui pe Kara Ben Nemce şi pe hagiul Halef Omar O astfel de crimă nu era de fel, după părerea lor, în contrazicere cu menirea lui de propovăduitor al legii.

Se strecură prin deschizătura uşi în încăperea noastră şi se îndreptă spre dreapta unde îmi văzuse culcuşul şi

unde era şi acum Halef, pe când eu mă aflam la stânga. De văzut nu-l puteam vedea, totuşi nu mă înşelasem căci auzeam foşnetul mantalei lui, ceea ce nu putea fi o halucinaţie. Şi chiar aşa să fi fost, acum nu mai putea încăpea vreo îndoială, căci auzii desluşit pârâitul unei încheieturi.

Când coti spre dreapta, mă luai după el de-a buşilea, sprijinindu-mă însă într-o mână, căci cu cealaltă trebuia să pipăi cu băgare de seamă ca să fiu mereu în legătură cu el. Îi atinsei din greşeală tocul ghetei, căci nu se descălţase, o mare neprevedere din partea lui, şi tot târându-mă mereu, simţii un colţ al haikului[1]. Aşadar, nici mantaua nu şi-o dezbrăcase. Apucai binişor de ea fără însă să o trag spre mine; îmi dădeam astfel seama de fiecare mişcare a lui.

Până atunci în patru labe, acum însă se ridică în genunchi; timpul era preţios. Mă ridicai şi eu şi întinsei amândouă mâinile. Îl apucai cu dreapta de braţ, iar cu stânga de ceafă. La atingerea asta neaşteptată îi scăpă un ţipăt; îl trăsei atunci spre mine şi îl cuprinsei cu amândouă mâinile de gât, dar atât de tare că nici nu se putu apăra măcar. Braţele i se lăsară moi de-a lungul trupului şi dacă nu-l ţineam bine ar fi căzut grămadă.

Halef, auzind ţipătul, se trezi. Omuleţul meu, care nu-şi pierdea niciodată cumpătul, sări drept în picioare, trase pistolul de la brâu — după cum înţelesei din zgomotul pe care-l făcu cocoşul — şi strigă:

— Ce e, cine ţipă aşa? Sihdi, unde eşti?

— Aici, i-am răspuns eu. Nu te nelinişti. Ai chibrituri la tine?

— Da, aici, în buzunar.

— Du-te repede şi aţâţă focul pe vatră.

— Pentru ce? Unde e Szali Ben Aqil?

— Aici. Îl ţin eu bine; a voit să ne omoare.

— Alah, alah! Vezi să nu-ţi scape.

— Fii fără grijă. Ne trebuie însă lumină.

— Numaidecât... acuş îndată... Auzi, să ne omoare! Ticălosul! Să-l trimitem de-a dreptul în iad, dar mai întâi o să-i trag o bătaie soră cu moartea!

În timp ce bombănea mereu, alergă la vatră. Szali se zvârcolea din răsputeri şi vru să mă apuce de mâini, dar îl ameţii cu un pumn în tâmplă şi rămase nemişcat.

[1] Mantaua.

Deodată ţâşni o flacără de pe vatră şi lumina pătrunse prin împletitura de răchită până la mine. Văzui jos cuţitul lui; aşadar voise să ne înjunghie. Îl ridicai şi-l vârâi în brâu, târâi apoi pe leşinat lângă vatră. Pe când îl legam zdravăn de mâini şi de picioare, Halef mă întrebă:

— Cum e cu putinţă, Sihdi, ca omul ăsta, care ne-a ospătat la masă, să vrea să ne omoare?

— Bănuiesc că e un kurd din neamul Bebehilor

— Masalah — minune dumnezeiască! Un Bebeh! Aşadar, din răzbunare! Şi a mai venit aseară să ne ureze noapte bună.

— Într-adins, ca să nu bănuim nimic. Ne-a urat însă în acelaşi timp şi un somn lung, vrând pesemne să înţeleagă prin asta somnul morţii.

— Iil'an dakare — fi-i-ar barba afurisită! Şi zău că nu aveam de fel poftă aseară când m-am culcat să mă trezesc mâine pe lumea cealaltă. M-ai scăpat şi pe mine şi pe tine de la moarte, îţi suntem deci amândoi datori recunoştinţă. Nu înţeleg însă cum ţi-a fost cu putinţă să împiedici omorul?

— N-am vrut să adorm şi am veghéat căci bănuiam cam ce pune nemernicul ăsta la cale.

— De nu mi-aï spus şi mie?

— Pentru că aveai mare nevoie de somn, dragul meu.

— O, efendi, ce om eşti şi tu! Poţi fi aici aspru şi mândru ca stăpânitorul tuturor stăpânitorilor din Istambul, şi după o clipă blajin, milostiv şi bun ca pâinea caldă. Nădăjduiesc însă că blândeţea ta se sfârşeşte când e vorba de pedepsit un ucigaş ca ăsta...

— Greşeşti când îl numeşti ucigaş, căci nu a izbutit să ne omoare.

— Da, da, las' că ştiu eu. Iar laşi să iasă la iveală ceea ce numeşti tu un adevărat creştin. Dacă vrea cineva să-ţi ia viaţa şi nu izbuteşte, e după tine un om foarte cumsecade. Ca să fie un criminal în ochii tăi, trebuie să te omoare mai întâi de douăzeci de ori şi mai că aş face prinsoare că nici atunci nu îi faci nimic, fiindcă Ingil-ul[1] tău îţi porunceşte să iubeşti şi pe duşmanul tău ca pe tine însuţi. Aha, uite că deschide ochii! Mult aş da să-i ard vreo câteva cu biciul ca să-l învăţ minte... Dar ştiu eu că nu o să mă

---

[1] Evanghelie — Noul testament.

laşi. Odată ce nu a curs nici un strop de sânge, nu s-a întâmplat nimic. Alah, Alah, ce oameni ciudaţi sunteţi şi voi, creştinii !

Cu toate că Halef mă boscorodea aşa, ştiam că în adâncul sufletului lui e tot atât de bun ca un creştin în ce priveşte blândeţea mea, eram convins că vorbea astfel ca să mă îndemne la iertare, sau cel puţin la îngăduinţă.

Szali se dezmetici. Când se văzu legat, se uită mai întâi mirat la noi, apoi îşi aduse aminte ce voise să facă şi dându-şi seama de ce s-a întâmplat, scoase un ţipăt de spaimă, dar nu zise nimic. Rămase mut, cu buzele strânse, dar ochii lui vorbeau ; erau plini de ură şi furie neputincioasă.

— Ei, tot mai susţii că eşti născut în Damijeh? îl întrebai eu.

Nu răspunse numaidecât, pe urmă şuieră printre dinţi :

— Trebuia să mint, dar nu-ţi închipui cumva că voi tăinui şi acum adevărul, de frică. Se părea că Alah mi te dăduse în mână, dar văd că m-am înşelat.

— Nu cred să fie pentru prima oară că te înşeli Eşti kurd, nu e aşa?

— Da.

— Din neamul Bebehilor?

— Da.

— Şeicul Gosahl Gaboya a fost rudă cu tine?

— Era fratele mamei mele.

— Aha, acum pricep ! Ai aflat aici cine suntem şi dorul de răzbunare te îndemna să ne omori?

— Da, tot aşa cum te va îndemna şi pe tine să-mi iei viaţa.

— Eu sunt creştin şi Dumnezeul nostru ne porunceşte să fim iertători.

Mă privi câtva timp uluit, pe urmă zise :

— Cum, şi faţă de duşmanii voştri?

— Da. Cine vrea să ia viaţa aproapelui său, chiar dacă nu e botezat în legea creştinească, acela nu e un adevărat creştin. Kitab el Mikaddas — Cartea noastră sfântă — zice : „Să nu ucizi !" şi un bun creştin ascultă de această poruncă. Acela însă care varsă sânge omenesc e pedepsit de autorităţi — căci Dumnezeu pentru asta l-a lăsat pe pământ.

O licărire de nădejde luci în ochii lui când întrebă repede :

— Atunci o să mă predaţi autorităţilor?

— Nu.

Se întunecă la faţă şi zise dezamăgit:

— Aşadar, tot voi o să mă judecaţi... Văd cuţitul meu la brâul tău, înfige-mi-l în piept şi să isprăvească odată.

Clătinai capul şi îi zisei:

— Nu m-ai înţeles ce vreau să spun. Răzbunarea nu mi-e îngăduită de lege; dimpotrivă, religia creştină îmi porunceşte să-mi iubesc duşmanii ca pe mine însumi. Nici nu te omor, nici de predat nu te predau.

Pe chipul lui apăru o expresie care nu se poate descrie. Mirare, speranţă, îndoială, teamă, toate la un loc, până ce ura le şterse pe toate şi strigă cu mânie:

— Îţi baţi pesemne joc de mine! Ştiu, legea vă porunceşte să răsplătiţi răul cu bine, dar care e omul care să fie în stare să o facă? E o minciună că aşa este scris în Cartea voastră sfântă şi Christos al vostru nu ştia ce spune dacă a putut să vă ceară ceea ce nici un om nu poate da.

— Vorbeşti ca un musulman care nu cunoaşte ce e iubirea de aproapele său, dar vezi că noi, creştinii, o cunoaştem şi ascultăm de porunca lui Isus. Ai vrut să-mi iei viaţa şi n-ai izbutit; în schimb eu ţi-o dăruiesc pe a ta.

În timp ce vorbeam, luai cuţitul de la brâu, îi tăiai cu el legăturile, apoi i-l întinsei zicându-i:

— Tăişul ăsta nu i-a fost dat să mă nimerească; ia-ţi-l îndărăt!

Sări drept în picioare. Ochii i se căscară, deschise gura, întinse amândouă mâinile, dar nu apucă cuţitul.

— Alah ja 'lam el geb — Alah singur cunoaşte toate tainele; eu însă nu ştiu ce să cred! strigă el. Vorbeşti serios sau îţi baţi şi acum joc de mine!

— Vorbesc cât se poate de serios.

— Jură-mi pe Alah!

— Christos ne opreşte să jurăm. Creştinul nu trebuie să jure; el spune întotdeauna adevărul.

— Şi-mi dăruieşti viaţa?

— Da.

— Mi-o dăruieşti cu adevărat?

— Da.

— Dar dacă voi stărui în răzbunarea mea?

— Dumnezeu care ne-a apărat până acum, ne va apăra şi de acum încolo. Ziceai aseară că nici eu nici Dumnezeu nu mă poate scăpa; vezi acum că m-a scăpat; tot pe

ocrotirea lui mă bizui și de-aici înainte. Ești liber și poți să faci ce vrei cu răzbunarea ta.

Îmi smulse cuțitul din mână, se dădu cu câțiva pași îndărăt și zise apoi, jumătate ironic, jumătate mișcat:

— Mulțumesc, efendi, îți mulțumesc! Dacă ai făcut și ai vorbit ceea ce ai vorbit și ai făcut acum, ori ai înebunit, așa, deodată, ori creștinismul e mai bun, mult mai bun decât îmi închipuiam eu. Dar fiindcă sunt un om prevăzător și nu mă încred nici în tine, nici în religia ta, o s-o iau repede la sănătoasa, până nu-ți vin mințile la loc. Și dacă totuși nu-ți revin, atunci să vă dea Alah atâtea bucurii câtă minte vă lipsește.

Își strânse în grabă pătura și ieși repede pe ușă. Îl auzirăm plecând fără ca să fi plătit mai întâi hangiței ceva pentru găzduire.

Când tropotul calului său se pierdu în tăcerea nopții, Halef făcu o mutră caraghioasă — zâmbitoare și mânioasă în același timp — și zise:

— Păi ce spuneam eu! A scăpat și de pedeapsă și de bătaie. Nici lui nu-i venea să creadă că vorbești serios. O, Sihdi, Sihdi, amărâte zile îmi faci! Bucuri pe dușmani cu milostivirea ta și mâhnești pe prieteni lăsându-i să le lâncezească biciul în trândăvie. Tii, ce i-aș mai fi ars ticălosului câteva la... știu eu unde. Dacă vei urma tot așa, copleșind cu binefaceri pe dușmani, orice om cuminte o să vrea mai bine să-ți fie potrivnic, decât prieten.

— Sporovăește cât poftești, dar lasă că știu eu, ți-a părut bine că l-am iertat. Odinioară erai și tu pentru răzbunare și nu te săturai să vezi curgând sânge omenesc; acum însă ți-e milă să strivești și un vierme sub călcâi.

— Ai dreptate, efendi, cu cât e viermele mai mare, cu atât mi-e mai milă de el, ba când mai e și cu chip de om atunci uit de tot Islamul cu califii și propovăduitorii lui și mă gândesc numai la tine, cum voiam să te convertesc la mahomedanism. Mă tem că dacă o merge tot așa, o să ajung să cer unui popă de-al vostru să mă boteze. Acum hai să dormim nițel. Nu are cine să ne mai tulbure; Szali Ben Aqil ăsta nu se mai întoarce el cât lumea și pământul, fii tu pe pace. A văzut dumnealui că e mai ușor să ne pofteaască la masă decât să se răzbune pe de-alde noi. Dacă o fi să scape așa de lesne când moartea o veni să-i ia sufletul, cum a scăpat acum de o pedeapsă binemeritată, să știi că se duce de-a dreptul în raiul lui Mahomed.

Aruncarăm câteva vreascuri pe foc și ne culcarăm iar, fără ca să fi bănuit măcar vreunul de-ai casei cât de aproape trecuse moartea pe lângă noi.

Dacă Halef crezuse însă că ne va fi dat acum să dormim niţel, se înşelase, căci abia aţipiserăm şi ne trezi o larmă grozavă. „Foc, foc!" se auzeau răcnind glasuri înspăimântate.

Aşadar, ardea undeva în sat, şi deşi nu era treaba noastră să ne amestecăm, ieşirăm repede afară să vedem dacă putem da o mână de ajutor.

Era într-adevăr un incendiu destul de mare. Ardea tocmai capătul târgului — căci nu era sat propriu-zis — şi lumea alerga zăpăcită de colo până colo, răcnind. Ne pomenirăm târâţi în înghesuială şi cu mare greutate izbutii să nu mă rătăcesc de Halef.

Deodată îmi adusei aminte că lăsaserăm caii fără pază la han. Dacă li s-ar întâmpla ceva! Toţi îmi văzuseră peste zi armăsarul şi ţinutul mişuna de hoţi de cai. Mi se făcu frică. Îi împărtăşii şi lui Halef îngrijorarea mea şi ne căzneam pe cât puteam să ne facem drum prin înghesuială, ca să ne întoarcem la han. Zadarnic însă. Ne înghionteau toţi din toate părţile şi ne împingeau când la dreapta, când la stânga, când înainte, când înapoi, fără să izbutim să ieşim din grămadă. Ne veni însă un ajutor la care nici nu ne gândisem.

Tulumba! Ştiţi ce e asta? E un maţ prin care se împroaşcă apa. O tulumbă în inima Kurdistanului! Nici nu-mi venea să cred. Da, exista aici o tulumbă, dar ce fel de tulumbă? Mai văzusem eu una în Turcia; în Persia de asemenea, iar în Cairo o pătisem rău din pricina unei tulumbe, căci fusesem udat până la piele de ea. Dar aceea de aici era ceva cu totul altfel.

Sunt destui oameni pe lume pentru care „scopul scuză mijloacele" şi nu există piedici pentru ei. În împrejurarea de faţă, eram nevoit să fiu şi eu unul dintr-aceştia, căci fără să stau mult pe gânduri, mă căţărai în spatele unuia din faţa mea şi de pe umerii lui începui să păşesc peste capetele celorlalţi, fără să-mi pese de ţipetele lor, până ce ajunsei la un plop din apropiere. Dintr-o zmucitură mă şi agăţai de o cracă, trecui pe alta mai sus şi mă aşezai pe urmă călare pe ea.

Tulumba înainta mereu. Deodată văzui un trup omenesc zburând spre mine; tulumba îl nimerise în spate şi

îl aruncase în sus, drept în plop. Când mă uitai mai bine, văzui că era Halef al meu.

Întâmplarea face uneori minuni, ca şi de data asta. Când se desmetici şi mă recunoscu, omuleţul rămase câteva clipe uluit, apoi începu să râdă cu poftă.

— Ei, ce mai zici, efendi? zise el când se potoli. Iată-ne la adăpost de înghesuială. Dar ce-o fi cu bieţii „căluţi" ai noştri?

— Ştie Dumnezeu! făcui eu oftând.

După ce gloata trecu mai departe, ne dădurăm jos din plop şi alergarăm la han. Cu picioarele lui scurte, Halef, abia se putea ţine după mine. Ajunsei deci înaintea lui, aruncai o privire în „odaie", apoi ieşii în curte şi-i strigai desnădăjduit:

— S-au dus, Halef! Am rămas fără ei...

Halef se opri ca împietrit în loc şi bâigui:

— S-au dus? Alah mu arvin — Alah să ne vină în ajutor! Ce ne facem noi fără cai?

Alergai îndărăt în casă, pipăii sub pături şi dădui de arme. Slavă ţie, Doamne! Bine că nu ni le luaseră şi pe ele.

— Adevărat că ne-au furat caii? întrebă Halef, căruia nu îi venea să creadă.

— Din nenorocire da!

— Hoţii, tâlharii! Arde-i-ar Seitan în focul iadului, ca să nu rămână nici ciolanele din ei. Stai că vin şi eu să văd. Şi dacă... Aoleu, m-am împiedicat de ceva! O, Alah, Alah! Ia vino încoace Sihdi! Uite o fată, ori femeie — ce-o fi! — legată colea burduf şi cu un căluş în gură. Mârşăvia asta nu au putut-o face decât bandiţii, fiindcă un om cinstit nu se atinge de o femeie.

Alergai la masă şi aprinsei mucul de lumânare rămas acolo de cu seară, apoi dădui fuga la locul de unde venea glasul lui Halef.

Văzui aici pe femeia hangiului zăcând jos, legată fedeleş şi cu colţul şorţului vârât mototol în gură. După ce o dezlegarăm, scoaserăm căluşul, răsuflă o dată adânc, pe urmă se uită cu ochii rugători la noi, bolborosind:

— Nu mă omorî, efendi... Nu sunt eu de vină... crede-mă...

— Fii liniştită că nu-ţi fac nimic. Şezi colea la masă şi spune-ne cum s-au petrecut lucrurile.

O dusei la o bancă, o așezai binișor jos și femeia care tremura vargă, începu :

— După ce toată lumea a alergat la foc, am vrut să mă duc și eu, dar m-am gândit că nu pot să las casa singură. Mi-a fost însă frică când m-am văzut singură în curtea pustie și am intrat în casă. Dar de abia apucasem să intru și m-am pomenit cu o grămadă de străini, înarmați cu puști și pistoale ca tâlharii, care s-au repezit la mine și m-au legat burduf. Pe urmă m-au întrebat dacă voi sunteți Kara Ben Nemce și Hagiul Halef Omar. Ca să-mi scap viața, a trebuit să le spun adevărul, fiindcă unul din ei mă amenința că vâră cuțitul în mine dacă mint Ce era să fac, efendi? Dacă tăceam, mă omorau.

— Înțeleg că nu puteau face altfel. Dar ia spune, cunoști pe vreunul din banditi?

— Nu. Nu i-am mai văzut niciodată până acum, dar știu cine sunt fiindcă mai marele lor mi-a spus să-ți spun ca să te necăjească și să-și bată joc de tine.

— Așa? Asta e de mare însemnătate pentru noi. Pesemne însă că a mințit, ca să ne pună pe o cale greșită. Cum a zis că-l cheamă?

— N-a mințit, efendi, el e într-adevăr acela drept care s-a dat; i-am văzut crestătura din obraz și știu că Sir Samurek are o astfel de crestătură; pe care a căpătat-o în luptă cu Bebehii.

— Aha, Sir Samurek ! Vrei să spui șeicul Kurzilor din tribul Kalhurilor?

— Da, el era, efendi. Toți Kalhurii sunt banditi și el e cel mai rău dintre toți. Puseseră ochii pe armăsarul tău. Bietul dobitoc mușca, sforăia și zvârlea ca un diavol când a fost să-l scoată afară, dar aduseseră cu ei frânghii pe care i le-au aruncat peste picioare și l-au târât pe urmă în curte. Cu al Hagiului Halef nu și-au dat atâta osteneală. Nu mai isprăveau lăudând armăsarul tău, efendi, și șeicul era atât de bucuros că izbutise să pună mâna pe el, încât mi-a povestit și mie cum i-a venit gândul ăsta năstrușnic. Ba mi-a poruncit chiar să-ți spun și ție. Zicea că vrea să afli cum ai fost tras pe sfoară și o să trebuie să recunoști tu singur că toți câinii de creștini sunt niște proști. Astea sunt vorbele lui, efendi.

— Foarte bine, dar la părerea asta nu o să mă convingă nimeni; e însă mai mult ca sigur că va trebui în curând să recunoască el însuși că prin cuvintele astea și-a

dat singur la cap. La început, firește, au să fie mândri că au pus mâna pe armăsar, dar bucuria lor nu o să țină mult. De unde au aflat că mă aflu aici, la han?

— O să rămâi încremenit când vei auzi, amirule! Știi tu cine a fost ăla care ne-a jefuit, măcar că îl găzduiam cu toată cinstea cuvenită unui oaspete străin?

— Nu.

— E prin Bebehi unul de care se tem grozav dușmanii lui și pe care îl urăsc chiar și ăia de îi sunt prieteni, adică prieteni nu îi sunt ei, dar își spun numai așa. Omul ăsta e viclean și șiret ca Abu Hossein (vulpea), rău ca Addsa (leul) și setos de sânge ca un Parsa (panteră) cu blana neagră. Nu se mulțumește să rămână la ai săi și să ia parte la luptele lor, ci când se întâmplă ca Bebehii să trăiască în pace cu alte așavii (triburi), pornește singur ca să jefuiască și să fure ce îi iese în cale. Îl cheamă Aqil și e unchiul celor doi șeici Ahmed Azar și Nizar Hared, feciorii fostului șeic Gozahl Gaboya.

— Drace! îmi scăpă aproape fără să vreau. Despre ticălosul ăsta n-am auzit încă până acum. Aqil zici că-l cheamă? Ești sigură de ce spui?

— Da, efendi. Nu mă înșel, fiindcă vuiește ținutul de isprăvile lui nelegiuite.

— Și mușteriul cu care am mâncat noi aseară zicea că-l cheamă Szali Ben Aqil! Nu e vorbă, tăgăduia că e kurd, dar nu l-am crezut. Nu cumva o fi feciorul ăluia de spui tu?

— Chiar așa e, efendi.

— Cum, știai și cu toate astea l-ai lăsat să intre în casa ta?

— Nu știam; am aflat pe urmă tot de la Sir Samurek, care mi-a poruncit să ți-o spun și ție „ca să crăpi de necaz" — așa zicea.

— Bine! Acum aș vrea să știu dacă e vreo legătură între venirea acestui Szali Ben Aqil cu a tatălui său.

— Nu. Feciorul nu știa că tată-său fusese cu puțin înainte pe aici. Și asta tot șeicul Kelhurilor mi-a spus-o. Și acum, vine ceva și mai și. Trebuie să-ți spun și asta, fiindcă așa mi s-a poruncit. Kelhurii sunt în mare dușmănie cu Bebehii din pricină că Aqil a ucis acum doi ani pe un Kelhur. Asta nu se poate ispăși decât prin sângele lui Aqil sau al unuia din neamul lui, fiindcă pe cale pașnică nu e chip, căci Kelhurii au cerut un preț mare de răscum-

părare pe care el n-are de unde să-l plătească. Astăzi însă, Aqil a crezut că o să poată să o facă şi s-a dus să-i caute pe Kelhuri, despre care ştia că au poposit în apropiere de orăşelul nostru.

— Ce idee din partea lui! Bănuiesc ce o să-mi spui. Vrea să se răscumpere cu armăsarul meu, nu e aşa?

— Da. Fusese, fără ca noi să bănuim măcar cine e, aici la han. Pe urmă aţi venit voi; a auzit cine sunteţi şi a văzut caii. Pusese mai dinainte de gând să ne jefuiască, ceea ce a şi făcut. A luat banii şi s-a dus apoi la Kelhuri ca să-i propună armăsarul ca răscumpărare.

— Asta a fost într-adevăr ceva foarte îndrăzneţ din partea lui, aş putea zice chiar o nebunie. Probabil că voia să fure peste noapte armăsarul sau să pună mai târziu printr-un mijloc oarecare mâna pe el şi să-l ducă lor; trebuia însă să-şi închipuie că au să-l silească să le spună unde se află armăsarul.

— Chiar aşa s-a şi întâmplat: l-au bătut până ce le-a mărturisit că sunteţi aici. Acum o să-şi primească pedeapsa pentru fapta lui; trebuie să plătească preţul de răscumpărare cu viaţa lui. Dar ei nu s-au mulţumit numai cu atât şi banii furaţi de la noi, ci au venit încoace ca să vă ia calul. În drum le-a căzut şi fecioru-său în gheare şi e şi el pierdut, ca şi tatăl său. O, efendi, Alah nu a fost de fel milostiv, că noi am rămas fără bani şi tu fără cal. Ce-a încăput o dată în mâinile Kelhurilor, nu mai dau ei îndărăt.

— Aşa le-o fi obiceiul, nu zic, ba am însă şi eu pe-ale mele; de pildă când mi se fură ceva, nu mă las până nu-mi iau îndărăt lucrul furat.

— Adică vrei să li-l ceri?

— Da.

— Atunci te duci după ei? De unde ştii unde s-au îndreptat?

— Şi totuşi o să-i găsesc.

— Doar nu oi fi atoateştiutor!

— Numai Alah e atotştiutor şi în bunătatea lui nemărginită a dat omului minte şi judecată să cerceteze şi să afle ceea ce nu ştie.

— Vrei să te lepezi de bună voie de viaţă, efendi? Ştii tu ce înseamnă să le ceri îndărăt bandiţilor ce v-au luat? Înseamnă să te duci la moarte sigură.

— Te înşeli. Moartea ar fi sigură pentru ei, nu pentru noi, dacă se vor împotrivi la cererea mea.

Femeia se aplecă peste masă, mă privi curioasă ca şi când ar fi avut înaintea ei un nebun de care trebuie să te fereşti ; pe urmă, dându-şi seama că sunt în toate minţile, clătină capul şi zise :

— Efendi, eu am auzit că voi, creştinii, nu numai că aveţi altă credinţă şi simţiţi altfel decât noi dar şi toate le faceţi altminteri. De aceea s-ar putea ca să izbuteşti unde n-ar izbuti un musulman de-al nostru. Şi apoi, multe aţi înfăptuit voi, tu şi Halef, lucruri pe care nici nu-ţi vine să le crezi. Nădăjduieşti într-adevăr că o să-ţi iei caii îndărăt ?

— Cam aşa ceva.

— Alah ! Atunci i-aï putea sili să dea şi banii noştri ?

— Cred că da.

— Dar nici un locuitor din Khoi n-ar cuteza să se ducă la ei să le facă o astfel de propunere. Emirule, spune drept : aşa e că te-am primit cu prietenie şi cinste în casa noastră ?

Şiretenia bietei femei era îndreptăţită şi nu puteam să i-o iau în nume de rău, de aceea i-am răspuns zâmbind :

— Da, şi vă mulţumesc.

— Scrie la legea ta că trebuie să fiţi recunoscători acelora care vă fac vreun bine oarecare ?

— Recunoştinţa e una din poruncile ei.

— O, efendi, atunci te-aş ruga să asculţi de porunca asta şi să ne ajuţi să ne luăm banii îndărăt de la bandiţi.

— Să zicem că aş vrea să o fac. Pe ce cale însă ?

— Nu trebuie să te învăţ eu. Spui că vrei să te duci după ei ca să le ceri caii voştri. Primejdia e pentru voi aceeaşi dacă le ceri şi banii în acelaşi timp.

Halef râse când o auzi, dar eu îi răspunsei foarte serios :

— Ai dreptate şi sunt gata să-ţi fac binele ăsta, cu o condiţie.

— Care ? Spune repede !

Aveam motivele mele să vorbesc astfel cu femeia. Trebuia neapărat să urmărim pe bandiţi dacă voiam să ne vedem iar în stăpânirea cailor noştri. Urmele bandiţilor nu le puteam găsi decât abia după ce s-ar fi luminat de ziuă. Până atunci kurzii ne vor fi luat-o înainte şi numai plecând imediat după ei îi puteam ajunge. Ne trebuia deci doi cai buni de călărie. Chiar dacă s-ar fi găsit aşa ceva pe-aici, ştiam bine că nu sunt nici de vânzare nici de închiriat. Hangiţa era singură în măsură să ne dea vreo informaţie în privinţa asta, de aceea o întrebai :

— Ca să-ţi putem aduce banii îndărăt, avem nevoie de doi cai, altminteri nu avem cum să-i ajungem pe hoţi. Crezi că vom găsi aici?

— Pe cât ştiu, nu e nici un geambaş în oraş şi oamenii pe la noi nu au obiceiul să-şi vândă caii.

— Nici să-i închirieze?

— Nici.

— Păi atunci cum vrei să-ţi aducem banii îndărăt? Pe jos nu e chip să-i ajungem pe kelhuri.

— Uite ce e, efendi, noi mai avem doi cai în grajd, o să ţi-i împrumut pe ăştia.

— Sunt iuţi de picior?

— Da' de unde! Sunt bătrâni, săracii, abia se mai târăsc. Pe unul din ăia tineri l-a furat Aqil şi cu celălalt a plecat bărbatu-meu după el.

— Cu cai bătrâni nu avem ce face. Atunci nu ai încotro, trebuie să te laşi păgubaşă.

— Alah Kehrim — Dumnezeu să ne fie îndurător, că nu prea pare să se fi îndurat până acum de noi! se tânguia ea.

— Cum, nu e nici un om în târg care să aibă doi cai mai acătării?

— Ba da, dar ăsta nu îi vinde şi de închiriat şi mai puţin.

— Nici chiar dacă ar şti că ţi-ar înlesni pe calea asta să-ţi vezi îndărăt banii?

— Mai ales, fiindcă e duşman înverşunat al nostru.

— Aha, aşa! Şi cine e omul ăsta?

— Un vecin care a venit încoace taman de la Kerkuk. A fost la început un biet negustoraş, pe urmă s-a făcut spiţer şi a câştigat multe parale cu meseria asta. Umblă zvonul că la Kerkuk a făcut nişte matrapazlâcuri şi de aia a trebuit să plece de acolo. Aici în Khoi e ăl mai bogat om din oraş şi face pe paşa. Are două cămile de preţ şi cinci cai tot atât de scumpi, dintre care doi i-a cumpărat chiar zilele trecute. Aştia nu sunt încă deprinşi pe semne cu călăritul şi nici în grajd nu îi poate ţine de sălbatici ce sunt.

— Atunci unde îi ţine?

— Într-o grădină la marginea târgului.

— Mare nesocotinţă din partea lui să-i lase fără pază. Dacă îi fură cineva?

— Fără pază nu sunt ei, fiindcă în grădină e un chioşc în care doarme chiar el şi încă doi oameni de-ai lui.

— Grădina e în partea târgului unde a fost focul?

— Nu, ci la apus. Dar pentru ce mă întrebi, efendi?

— Ți-aș putea spune doar dacă aș fi sigur că știi să taci. Poate că mai e o cale ca să te vezi iar în stăpânirea banilor.

— Emirule, tac ca mormântul! Tu ești mai deștept, mult mai deștept decât bărbatul și stăpânul meu care a luat o cale greșită și din vina căruia au căzut banii în mâna kelhurilor. Stai că nici nu am apucat încă să-ți spun cum s-a întâmplat cu focul. Tot kelhurii sunt pricina. Ei au dat într-adins foc unei case știind bine că nu o să vă rabde inima să rămâneți la han când veți vedea lumea alergând să stingă focul, așa că o să le vină mai lesne să vă fure caii — după cum s-a și întâmplat. Dar știu eu bine că o să vi-i luați voi înapoi și odată cu ei și banii noștri. Acum spune-mi, efendi, despre ce e vorba. O să tac ca mormântul.

— Bine, să-ți spun. Ca să ajung din urmă pe hoți, ne trebuie doi cai buni, și cum nu se găsesc nici de cumpărat, nici de închiriat, trebuie să mi-i împrumut de la proprietar fără voia lui — pricepi?

Femeia nu era proastă. Înțelese numaidecât, clipi din ochi și zise dând din cap:

— O să-i aduci îndărăt?

— Firește; noi nu suntem hoți de cai.

— Adică vrei să împrumuți doi cai ai spițerului?

— Da.

— Eu nu am nimic împotrivă, mai ales că ne e dușman și caii sunt cei mai buni din tot târgul.

— Hm... de-aș ști numai cam pe unde vine grădina aia...

O văzui lăsând capul în jos, se gândi puțin, pe urmă răspunse:

— Trebuie să înțelegi și tu, efendi, că nu te pot ajuta la un astfel de lucru; o să-ți dau însă un sfat, dacă îmi îngădui.

— Chiar te rog să o faci.

— Ai nevoie și de șei?

— Nu. Le avem pe ale noastre, fiindcă ni le pusesem căpătâi și nu știu din ce pricină nu ni le-au luat kelhurii și pe ele.

— Lăsați să mai treacă puțin, pe urmă ieșiți din han binișor. La trei case de aici, pe stânga, o să vedeți o femeie;

luați-vă după ea, fără însă să vă apropiați prea mult. La capătul târgului, femeia o să vă facă un semn, adică o să-și rezeme de o poartă bățul pe care îl are în mână, apoi o să se îndepărteze. Aici e poarta grădinii unde se află caii spițerului. Vreți să-mi urmați sfatul?

— Da.

— Atunci Alah fie cu voi și să vă ajute să-mi aduceți banii îndărăt, căci dacă nu, soțul și stăpânul meu trebuie să-i pună la loc și rămânem pe drumuri.

Se sculă de pe bancă și ieși din casă. Halef se uită lung la mine, râse pe înfundate și întrebă:

— Sihdi, vrei într-adevăr să „împrumuți" caii?

— Ba bine că nu! Și-apoi altă cale nu ne rămâne.

— Bine zici. Știi că renghiul ăsta îmi place grozav. Dar ce părere ai de hangița noastră?

— E o femeie foarte înțeleaptă.

— Mult, mult mai deșteaptă decât bărbatu-său. Cine crezi că o să fie femeia aialaltă?

— Tot ea.

— Așa cred și eu. Capul bărbatului e adesea sec ca o pungă deșartă, pe când în al femeii se găsește întotdeauna un gologan și după ce l-ai scos pe ăsta, tot mai e în fundul pungii unul, tocmai la fund de tot. Nu mai e mult până la ziuă, efendi, ne trebuie cai încă înainte de a răsări soarele. Să ne grăbim.

Ne luarăm armele, păturile și șeile în spinare. Focul ardea încă și toată lumea era adunată în jurul lui. Ajunserăm la casa cu pricina. O femeie deghizată ne aștepta acolo; ținea un băț în mână. Era într-adevăr hangița care ne dădea în felul acesta ajutor, ca să nu fie silită să mărturisească mai târziu că ea fusese. Ne luarăm tiptil după dânsa. Flăcările luminau îndeajuns ca să nu o pierdem din ochi.

Trecurăm prin câteva străzi, apoi prin ulicioare înguste, și ne pomenirăm la capătul târgului. Dădurăm de un gard de mărăcini, care împrejmuia grădina. La mijloc, o poartă: femeia rezemă bățul de poartă și pieri în întuneric. Merserăm încă vreo sută de pași, găsirăm o grămadă mare de bolovani după care ne ascunseserăm lucrurile și ne întoarserăm îndărăt la poartă. Nu era încuiată. Împinserăm poarta și intrarăm în grădină. La slaba lumină care abia ajungea până aici, puturăm zări copacii, chioșcul și puțin mai încolo un țarc. Nimeni primprejur. Pesemne că paznicii

erau tot la foc. Cei doi cai erau legaţi de nişte copaci. Spiţerul nu ştia se vede că şi caii se culcă seara ca să doarmă întinşi jos ca şi oamenii.

Intrarăm în ţarc şi dezlegarăm caii. Erau doi armăsari suri, focoşi, care se împotriviră la început dezmierdărilor noastre; pe urmă se îmblânziră şi ne urmară de bunăvoie. Îi duserăm la grămada de bolovani şi le puserăm şeile în spinare.

Acum nu ne mai pasă de nimeni şi nici un om nu i-ar mai putea smulge din mâinile noastre. Era şi timpul, căci la răsărit se ivise o geană de lumină.

— Slavă lui Alah, avem cai! murmură Halef. Şi tare îmi vine să cred că femeia a avut dreptate. Bidivii ăştia par să fie de neam bun. Vorba e: acum încotro să o luăm? Tu ce zici, efendi?

— Cred că kelhurii au dat foc într-adins ca să atragă pe locuitori într-acolo. Au să se ferească, firește, să treacă prin apropierea focului, unde ar putea fi văzuţi.

— Că doar nu or fi nebuni! Socot că au luat-o tocmai în partea cealaltă.

— Ei vezi, în direcţia asta ne găsim şi noi acum. Dacă ţinem drumul drept înainte vreun sfert de ceas, se va fi luminat bine în vremea asta şi vom putea vedea urmele lăsate de ei. Odată găsite, fi tu pe pace că nu ne mai scapă. Haidem!

Încălecarăm. Băgarăm de seamă că armăsarii erau foarte iuţi şi nu mai fuseseră încălecaţi cam de mult, dar îi potolirăm repede. Nici nu trecuse un sfert de ceas de când porniserăm şi văzurăm mai la o parte un cal întins la pământ. Descălecai şi examinai stârvul. Bietul dobitoc fusese împuşcat în cap, căci sângele se mai prelingea încă şi acum din rană. Oare de ce îl împuşcaseră? Îmi dădui în curând seama: îşi rupsese un picior şi nu mai putuse alerga, de aceea...

— Halef, am şi găsit urma! strigai eu tovarăşului meu. Uite urme de paşi şi de copite...

— Şi crezi că ei au fost?

— Cu siguranţă. Descoperirea asta o datorez lui „Vântul" săracul!

— Cum aşa?

— Ştii că armăsarul n-ascultă de nimeni afară de mine; nu a fost lesne de dus şi sunt sigur că nu s-a lăsat încălecat de nici unul din ei. Fiind grăbiţi, l-au bătut pro-

babil şi atunci a început să azvârle în juru-i şi-a rupt piciorul calului ăstuia. Cum nu l-au putut căra cu ei, l-au împuşcat.

— Ai dreptate, Sihdi, aşa trebuie să se fi petrecut lucrurile. Urma le-am găsit-o noi şi trag nădejde că ne vom găsi în curând şi caii noştri. Crezi tu că ne-au luat-o cu mult înainte?

— Putem socoti timpul de când au plecat, adică după ce au pus foc casei, dar nu şi cât drum vor fi făcut de atunci încolo. Fireşte că s-au grăbit pe cât le-a fost cu putinţă, trebuie însă să punem la socoteală şi îndărătnicia armăsarului meu. Animalul ăsta inteligent şi-a dat seama că a fost răpit şi se va împotrivi din răsputeri. Cu bătaia ar fi şi mai rău, căci atunci nu-l mai poţi urni din loc. După ce s-o mai lumina, îmi voi putea da şi mai bine seama încotro duc urmele.

Încălecai iar şi pornirăm mai departe după urme; erau atât de bine întipărite în ţărână, încât era cu neputinţă să ne rătăcim, deşi abia începuse să se crape de ziuă şi nu putea fi vorba de ceea ce se cheamă lumina adevărată.

Drumul ducea spre apus. Kurzii se feriseră să o ia pe căile obişnuite şi desfăşuraseră mai ales o mare prevedere, după cum îmi dădui repede seama. Când Halef îmi atrase atenţia asupra acestui lucru de care se mira grozav, îi răspunsei:

— Vezi că ştiu ei cu cine au de-a face. Şeicul, în îngâmfarea lui, a făcut prostia să spună tot hangiţei, lăudându-se cu isprăvile lui. Îşi va fi spus singur pe urmă că vom face tot ce ne stă în putinţă să ne luăm caii îndărăt şi vom porni după el. Dar, din cele ce-a aflat despre noi, ştie el bine că o vom face altminteri decât ar face cei de pe aici. De acolo grija ca să ne pună pe o cale greşită. Degeaba i-a fost truda, tot îl vom găsi în cele din urmă.

— Ai dreptate, Sihdi, încuviinţă Halef. Ai învăţat dincolo de apa cea mare în Biladul Amerika[1] cum se citeşte o urmă şi am prins şi eu câte nişel din învăţătură. Drept e că o să fie cam greu — suntem numai doi şi ei cine ştie câţi — dar nădăjduiesc că tot o să ne luăm noi bidiviii îndărăt. Prea deştept nu pare să fie şeicul ăsta al kelhurilor, după cele ce a făcut azi noapte.

---

[1] Ţara Americii.

— Ce?

— Că ne-a lăsat armele și șeile. Ia gândește-te cât prețuiește șeaua și hamul tău! Pesemne că i-a luat Alah vederea de nu și-a dat seama de asta.

— Să-ți spun eu care e pricina, dragul meu. Mai întâi se grăbeau fiindcă se temeau să nu ne întoarcem la han mai curând decât se așteptau ei și armăsarul meu era o pradă destul de bogată; al doilea, pentru că era întuneric în fundul odăii și nu putuseră deslușì bine lucrurile care se aflau acolo. Probabil că Aqil când a fost silit să le spună unde e „Vântul" a uitat să le pomenească și de șea.

— Mi-ar părea bine să o afle acum, ca să crape fierea în el de necaz că le-a scăpat chilipirul.

Urmele duceau pe un câmp întins înverzit și se cunoșteau deslușit în iarbă. Roua sclipea încă și acum călcată, ne puteam da seama că kelhurii trecuseră acum două ceasuri pe acolo. Nu putuseră înainta mai repede, probabil din pricina îndărătniciei armăsarului meu.

După socoteala asta, era de așteptat că în cel mult trei ceasuri să-i ajungem. Halef zicea să-i atacăm îndată, dar eu eram de altă părere.

— Cam câți călăreți crezi tu că avem înaintea noastră? îl întrebai.

— Eu nu mă pricep așa de bine ca tine să judec în astfel de lucruri, Sihdi, mai ales că urmele sunt încâlcite al dracului, dar zic că or fi vreo treizeci de inși.

— Eu cred că sunt pe puțin patruzeci.

— Ei și? Treizeci ori patruzeci, tot acolo vine. Așa ori așa, caii ni-i luăm noi îndărăt.

— Nu-ți închipui că e atât de lesne ceea ce vrem noi. Se prea poate ca numărul lor să fi crescut acum la o sută, dacă nu și mai mult.

— Cum așa, Sihdi? Un om nu e doar un țânțar, ca să se înmulțească din zbor!

— Mai întâi, nici țânțarii nu se înmulțesc în zbor, și al doilea, trebuie să știi că kelhurii care ne-au jefuit erau numai o parte din ceata care își va fi având pe undeva lagărul.

— Ce te face să crezi?

— Luând seama la împrejurări. Aqil s-a dus să trateze cu ei; știa deci unde să-i găsească, pe când patruzeci de călăreți alcătuiesc o trupă care răsare când aici când colo și nu știi când și de unde să-i iei. E sau nu așa?

— Așa trebuie să fie, efendi, dar fiindcă e așa cum spui tu, altminteri stau lucrurile de cum mi le-am închipuit. Eu ziceam că îndată ce vom găsi, să dăm iureș în ei ca într-un mușuroi de furnici și să-i facem praf.

— Asta n-am putea-o face nici dacă ar fi vorba numai de patruzeci. Ce ne-ar mai folosi caii odată ce am fi împușcați?

— O, nu toate gloanțele nimeresc, efendi...

— Din patruzeci de gloanțe, două tot trebuie să ajungă la țintă. Știu că ești un om viteaz, dragă Halef și nu te temi nici de o mie, dar curajul nu trebuie să depășească o anumită margine. Pe lângă curaj se mai cere și nițică prevedere și socotință.

— Bine zici, Sihdi. Înțeleg ce vrei să spui; vrei iar să te slujești de un vicleșug. Ești un mare viteaz, un om neînfricat, am avut de atâtea ori prilejul să te văd la treabă. Am fost de față când te-ai repezit prin întunericul nopții să apuci leul de chică, am fost de față când ai dat năvală călare într-un lagăr de peste o mie de beduini dușmani nouă și, mai cu detunătura puștii, mai cu glasul tău de tunet, i-ai biruit pe toți. Te-am văzut luptându-te piept la piept cu sute de vrăjmași, ca un uriaș printre pitici, ca un elefant în mijlocul unui mușuroi de furnici. Da, toate astea le-am văzut cu ochii mei și nu m-am clintit de lângă tine. Îmi crește inima în piept de mândrie, căci întorcându-te printre ai noștri, am fost întâmpinați de ei cu bucurie, slăviți în sunete de viori și de trâmbițe; tamburina cânta și toba îi ținea isonul. Războinicii ne pizmuiau, fetele și femeile jucau în jurul nostru și Hanneh, nevasta mea, cea mai frumoasă și mai bună dintre toate câte sunt sub soare, floarea cea mai aleasă printre flori, a întins brațele ei iubitoare și m-a strâns fericită la pieptul ei.

Halef își iubea soția cu o dragoste nețărmurită. Acum, gândindu-se la ea, o lacrimă de înduioșare i se prelinse pe obrajii lui arși de soare. Îi plăcea să pomenească adesea isprăvile noastre vitejești și le împodobea, după cum e obiceiul oriental, cu expresii de laudă exagerată. Vorbea atunci despre mine, dar nu uita să-și atribuie și partea lui de glorie. Nu i-o luam în nume de rău, căci omulețul acesta era într-adevăr de multe ori de o îndrăzneală fără pereche și eram nevoit uneori să-l opresc de la cine știe ce faptă nesocotită.

Tăcu o bucată de vreme, apoi urmă:

— Da, da, efendi, aşa te-am cunoscut eu pe tine ; viteaz nebiruit, dar ce-mi plăcea mai mult era când, lăsai armele încolo şi te slujeai numai de şiretenie. Ce însemna deşteptăciunea a o sută de kurzi ori persani, când te hotărai tu să lupţi cu pistoalele minţii tale agere, cu flintele vicleşugului şi pumnalele şireteniei. Poate să vină toţi înţelepţii din împărăţia sultanului să se ia la întrecere cu noi, că tot îi biruim şi îi tragem pe o sfoară lungă ca de aici la Mecca, apoi îndărăt cât ţine calea până la Teheran şi Ispahan.

— Ei, ei, prea o faci tu de oaie, dragă Halef... râsei eu cu poftă.

— Zău? Ce spui eu e fleac pe lângă ce eşti tu în stare să faci. Ce nu crede nimeni că ar fi cu putinţă şi ce nu se poate face nici cu o sută de ghiulele de tun, am făcut noi numai prin şiretenie. De câte ori simţeam trecând pe lângă mine suflul rece al morţii şi primejdia era de neînlăturat, găseai tu te miri ce vicleşug care ne scotea iar la liman. Şi când duşmanii puteau să jure pe barba Profetului că ne-au venit de hac, le jucai frumuşel un renghi, de nu le venea nici lor să creadă că le-am alunecat iar printre degete. Şi apoi, câte curse nu ni se întindeau, de care te mirai şi tu şi eu cum de am putut să le ocolim. Iar alte ori, când ne asemuiam cu păsările cerului, cărora li se pun cu dibăcie laţuri şi când mâna ucigătoare se întindea să ne sucească gâtul, găseai tu vreun mijloc să deznozi laţul şi ne luam zborul în văzduh, ciripind batjocoritor.

„Ciripit batjocoritor!" Avea haz. Râsei cu hohote. Halef mă privi chiorâş şi făcu înfuriat:

— Ce râzi, efendi? Găseşti că e plăcut să te vezi cu laţul de gât?

— Asta nu, dar să ciripeşti batjocoritor...

— Ia nu mă mai lua peste picior! Ştiu eu bine că Alah nu ne-a dat, nici ţie, nici mie, un cioc de vrabie în loc de gură şi dacă mă slujesc în vorbire de cuvinte mai alese, e din consideraţie pentru învăţătura ta, şi-mi pare rău că îţi râzi de mine. Eşti un mare viteaz şi de multe ori şiretenia ta întrece chiar vitejia de care ai dat întotdeauna dovadă, ai însă curajul să nu recunoşti niciodată că eu, prietenul şi sluga ta credincioasă, sunt mai deştept decât ceilalţi muritori şi că Alah a fost îngăduitor cu tine, când a hotărât acolo, în cer, unde e, ca să mă cunoşti.

Omulețul meu se simțea lesne jignit și îi sărea numai-decât țandăra. Când se întâmpla așa, tăceam, căci mânia lui se risipea repede și dragostea pe care mi-o purta, biruia întotdeauna necazul de-o clipă. Așa și acum. Dacă văzu că tăcerea mea se prelungește, mă privi cu coada ochiului, apoi nu mai putu răbda și mă întrebă, îngrijorat:

— Ce ai, Sihdi, nu cumva ești supărat pe mine?

— Doamne ferește! Mă gândeam numai la însușirile tale alese, care te ridică atât de mult deasupra mea.

— Deasupra ta? Nu am zis așa, efendi. S-ar putea. De la cine știu eu ce știu, nu de la tine? De aceea mulțumesc lui Alah în toate cele cinci rugăciuni de peste zi, că mi-a fost dat să te întâlnesc în calea mea. Hai, efendi, iartă-mi cuvintele nesocotite și nu mai fi supărat pe mine...

— Dar nici nu am fost, crede-mă.

— Cuvintele astea ale tale îmi bucură inima și mă zguduie până în adâncul sufletului. Arareori se întâmplă să te mulțumesc și când se întâmplă, intră zece mii de dedabis[1] în mine și mi se pare că-mi străpunge inima și mă arde ca și când s-ar fi aprins o sută de mii de kibritat[2] în ea. Și atunci, nu-mi mai găsesc astâmpăr, până ce nu te văd iar zâmbind și privirea ta nu se lasă prietenoasă și blajină asupra mea.

Bolduri și chibrituri! Avea haz și-mi venea să izbucnesc într-un râs cu hohote, dar mă stăpânii.

— De altminteri, urmă el, ne-am abătut de la ce vorbeam adineauri. Zici că ești de părere să-i luăm pe kurzi prin vicleșug. Ai și făcut vreun plan?

— Nu încă.

— Dar un bun comandant de armată trebuie să știe dinainte ce are de făcut.

— Eu nu sunt militar și chiar de aș fi, nu aș da atacul decât după ce aș cunoaște mai întâi intențiile și poziția dușmanului. Tu când cumperi un cal, poți să știi mai dinainte cum trebuie să te porți cu el, sau de abia după ce ai văzut ce poate?

— Firește că nu!

— Tot așa și acum. Nu pot hotărî de pe acum ce voi face și prin ce mijloace mă voi apropia de kelhuri. Să lăsăm

---

[1] Pluralul de la debussa — bolduri.
[2] Chibrituri.

însă palavrele, căci bag de seamă că ne trebuie toată atenţia pentru a urmări calea pe care au luat-o kelhurii.

Dacă aceştia ocoliseră până acum toate drumurile bătătorite, de acum încolo se feriseră şi mai mult de ele. Apucaseră la început pe şesuri înverzite, pe urmă într-o rarişte de pădure ca să iasă apoi pe o întindere stearpă şi bolovănoasă, unde copitele cailor nu lăsau urme. Trebuia un ochi foarte ager ca să deslueşască micile zgârieturi pe ici-colo, în bolovani, sau vreo piatră mişcată din loc.

Ocolul pe care îl făcuseră kelhurii avea ca scop să facă să li se piardă urma, nu era însă o dovadă de deşteptăciune din partea lor. Să fi ţinut drumul obişnuit, unde urmele s-ar fi amestecat cu ale celorlalţi călători, mi-ar fi fost cu mult mai greu să mă ţin după ei.

Când ajunserăm în vârful unei stânci şi ne uitarăm devale, văzurăm o întindere mare de şes al cărei capăt nu-l puteam zări din pricina unor copaci răspândiţi ici-colo, pe tot cuprinsul lui şi care opreau vederea. De aici însă, urme se împrăştiau în mai multe direcţii, dar tot înainte...

— Alah ! Alah ! făcu Halef cu ciudă. Ne-au tras chiulul, afurisiţii ăştia de kurzi...

— De ce?

— Păi nu vezi că s-au despărţit într-adins ca să ne zăpăcească? Sir Samurekistul ăsta nu e chiar atât de prost, după cum îl credeam.

— Ba încă şi mai prost decât mi-l închipuiam eu.

— Zău? ia lămureşte-mă şi pe mine, rogu-te.

— Nu e nevoie de nici o lămurire. Crezi tu că s-au despărţit aici pentru totdeauna?

— Nu, e numai un şiretlic din partea lor.

— Care n-o să le folosească la nimic, căci conducătorul lor va fi hotărât mai dinainte un loc unde să se întâlnească iar.

— Aha, acu pricep ! N-avem decât să urmărim numai una din ele, ca să ajungem la locul acela.

— Firește ! Şiretlicul lor e atât de simplu, că i-ar fi fost ruşine unui indian să se slujească de el. Alegem urma unde se văd cei mai mulţi paşi şi... a, ia te uită aici ! Pământul e răscolit, ţărâna împrăştiată; pesemne că unuia din cai n-a vrut să meargă mai departe şi, dacă nu

mă înșel, ăsta a fost „Vântul", armăsarul meu. După urma asta să ne luăm.

Dădurăm pinteni cailor și pornirăm în galop, căci copacii erau destul de rari, ca să nu ne opună piedică. Surii noștri erau tineri și focoși; spițerul era pesemne prost călăreț, dar de noi ascultau și numai dintr-o strângere de pulpe știau ce vrem de la ei.

După ce gonirăm astfel vreun sfert de ceas, dădurăm de o vale stearpă și nisipoasă în care nu creșteau decât tufe de mărăcini și alte asemenea buruieni, care nu au nevoie de apă. Urmele erau deci bine întipărite, în nisip și după vreo jumătate de ceas de drum se împreunau iarăși cu celelalte.

— Ai avut dreptate, Sihdi, zise Halef. Degeaba au încercat kurzii să ne tragă pe sfoară, că nu le-a mers. Când om pune mâna pe ei, o să-i spun căpeteniei că e un mare dobitoc și dacă se încumetă să se măsoare cu tine, se aseamănă cu o rață bătrână și grasă, care îndrăznește să se ia la întrecere, măcăind, cu o privighetoare, când aceasta își înalță cântecul ei dumnezeiesc, în văzduhul limpede și străveziu.

Era cât pe aici să izbucnesc în râs, dar nu de comparația pe care o făcea, ci pentru siguranța cu care vorbea că vom pune mâna pe kelhuri. Ei, o ceată întreagă de cel puțin patruzeci de oameni, conduși de cel mai temut șef al lor, iar noi doi inși, străini prin partea locului și neajutați de nimeni.

Așa era însă omulețul acesta viteaz! Și-apoi avusesem până acum noroc, să scăpăm cu bine din atâtea primejdii și nici prin gând nu i-ar fi trecut că s-ar putea întâmpla și altfel. Așa și acum; nici nu mai pomenea de caii noștri pe care voiam să ni-i luăm îndărăt — asta i se părea ceva foarte firesc — ci de prinderea șeicului, care era pentru el un fapt aproape împlinit.

Mă ferii să-l dezamăgesc; tocmai încrederea asta oarbă pe care o avea în el și în mine, mi-l făcea folositor în astfel de primejdii. De aceea îi răspunsei, foarte serios:

— Dacă nu va fi chip să ne ajungem scopul pe altă cale, o să fie nevoie, firește, să punem mâna pe Sir Samurek. E un mijloc pe care l-am întrebuințat și în alte dăți, când nu s-a putut altfel. Odată conducătorul sau altcineva mai de seamă dintre dușmani în puterea noastră, avem un ostatec de preț și putem cădea la o înțele-

gere. De altminteri, socot că vom vedea în curând cum stăm cu Kelhurii, dragă Halef. Dacă soarta, ori Kismet — cum îi ziceţi voi — a hotărât să dai şi de astădată dovadă de vitejie, o să ai peste puţin timp, prilejul pe care îl doreşti.

— Crezi? întrebă el măgulit. Ce vrea soarta, trebuie să se întâmple. Eu, ca batal[1], îmi voi da toată osteneala să te mulţumesc. Dar ce te face să bănuieşti că lucrurile se vor sfârşi în curând?

— Şiretlicul şeicului. Din ce pricină s-au îndepărtat de oraş şi s-au împrăştiat de abia la atâta depărtare? Bănuiesc că avem de a face cu un lagăr întreg şi nu cu o ceată răsleaţă. A voit să se îndepărteze de lagăr, de aceea, s-a întâmplat tocmai dimpotrivă. Ascultă ce-ţi spun eu: Nu mai avem mult de mers.

Valea în care ne aflam făcea un cot ascuţit la stânga; kurzii nu o luaseră după cot, ci la deal. Halef voia să pornească într-acolo, eu însă îl oprii, zicându-i:

— Stai, omule, ce faci? Dacă ne aflăm într-adevăr aproape de lagăr, după cum bănuiesc eu, şi şeicul presupune că l-am urmărit, nu se poate să nu fi pus santinele care să-i dea de veste că venim. Trebuie deci să fim prevăzători. Tu rămâi pe loc, ca să-mi ţii calul şi eu mă duc să iscodesc până mai departe, ca să văd cum stau lucrurile. Nu te mişca de aici, până nu mă întorc sau mă auzi strigându-te din deal.

Descălecai, îi dădui frâul în mână şi urcai coasta, adăpostindu-mă pe după tufe şi ţinându-mă după urme. Sus, dădui iar de o pădure de pini şi stejari. Nu slăbii din ochi urmele, vreun sfert de ceas. Tocmai voiam să mă întorc, când băgai de seamă că pădurea cobora în vale pe partea cealaltă. Urmele duceau spre stânga la un fel de jgheab săpat în pământ; pe dreapta se ridica dintre tufe o stâncă înaltă ca un foişor năruit. Mă apropiai de el şi mă căţărai în vârul lui. Putui vedea de aici, poalele dealului pierzându-se într-o câmpie înverzită prin care curgea un pârâu izvorât probabil din jgheab. Destul de departe de aici, pe şes, era lagărul kelhurilor — mai bine zis a fost, căci văzui de la întâia aruncătură de ochi, că lagărul tocmai se ridica. Domnea acolo o forfotă şi o mişcare destul de vie. Văzui oameni şi cai; unii călări, alţii pe jos; alte animale nu erau, nici femei. Aşadar, nu era

[1] Erou.

un lagăr statornic unde se văd și femei și turme de vite, ci numai bărbați. Nici corturi nu erau, doar colibe ușoare, ridicate din crengi și ramuri.

De o vânătoare nu putea fi vorba și nici de vreo luptă cu alte triburi, iar nu. Deocamdată nu puteam pricepe, ce rost avea lagărul ăsta aici, de abia în urmă am aflat că era vorba de o expediție dincolo de munții Masara, ca să jefuiască pe locuitorii de la hotarul persan.

Ceata număra peste trei sute de războinici și în afară de caii lor de călărie, aveau cu ei pe puțin cincizeci de catâri de povară. Încercai să zăresc printre ei și pe armăsarul meu, dar din pricina înghesuielii, nu-l văzui.

Pe jumătate mulțumit, pe jumătate dezamăgit, mă întorsei la Halef, mai bine zis îl strigai din vârful stâncii să vină și el sus.

— Ai dat de ceva santinele, sihdi? mă întrebă el, când ajunse în deal.

— Nu.

— Dar de lagăr?

— Da.

— Mare dobitoc și Samurek ăsta! Să nu pună oameni de strajă!

— Nu a găsit că e nevoie, căci ridică lagărul.

— Ce? Pleacă?

— Da.

— Pesemne că a poruncit cum a sosit să se pregătească oamenii de drum. Oare unde s-or fi ducând?

— De unde vrei să știu! Dar o s-aflăm noi, căci mă țin după ei și nu mă las până nu-mi iau îndărăt armăsarul.

— Nădăjduiesc că asta se va întâmpla chiar azi, astfel îmi pierd răbdarea și dau iureș în ei. Dacă au poftă să fure cai, treaba lor, fiindcă la ei furtul ăsta e socotit drept o mare ispravă și se fălesc cu ea. Sunt însă milioane de cai pe lume; dar că au pus ochii tocmai pe ai noștri, vezi, asta nu-mi vine de fel la socoteală și o să le arăt eu ce vreasăzică să mă silească să mă urc în spinarea unui at el attar[1].

— Fii mulțumit că am putut avea surii ăștia, altminteri cine știe peste ce mârțoage dădeam.

— Crezi că mă mângâi eu cu gândul acesta? Drept e că nu i-am furat, ci i-am împrumutat numai, dar până să-i dăm îndărăt otrăvitorului ăluia, o să mi se pară mereu

[1] Mârțoaga unui spițer.

că sunt un pungaș, măcar că nu din vina mea. Arde-i-ar focul gheenei pe kelhuri, să aibă parte și în iad numai de ticăloși ca ei, și să nu ți-i mai dea îndărăt!

Merserăm călare până la stânca de adineaurea, priponirăm caii și urcarăm dealul ca să aruncăm o privire în lagărul kurzilor. Îi văzurăm îndepărtându-se. Alcătuiau, călărind câte doi sau câte trei alături, o fâșie lungă și îngustă al cărui capăt se și pierdea în zare.

— Uite-i, fir-ar ei ai dracului să fie! mormăi Halef înfuriat. Se duc și noi fluierăm a pagubă, după ei. Dar stați voi, nemernicilor, că vă ajungem noi acuș din urmă ca niște lei-paralei și o să vă pârâie oasele în fălcile noastre! Eu sunt om bun, aș putea zice că sunt prost de bun ce sunt și mi-e milă parcă și de niște hoți de cai; e însă un motiv ca tocmai pe mine să mă furați, ai? Nu cere fapta o răzbunare cumplită, efendi! Ia te uită cum se duc — ducă-s-ar opt și cu a brânzii nouă! Și bidivii noștri cu ei! Cine știe ce împuțitură de kelhúr călărește acum pe calul meu, săracul! Tu barem, te mângâi cu gândul că „Vântul" tău nu poartă în spinare vreun ticălos de ăștia, fiindcă să poftească numai să încerce și și-ar aduna oasele din toate patru colțuri ale pământului. Clocotește sângele în mine de mânie și simt cum îmi crapă fierea de necaz. Când voi pune eu mâna pe ăla care a îndrăznit să-mi încalece bidiviul, să știi că-l fac praf... nu mai scapă el cu viață, fii pe pace!

Firește că eram și eu destul de necăjit, dar furia și felul cum și-o manifesta Halef, era atât de caraghioasă, că de-abia îmi puteam stăpâni râsul.

Cel dintâi lucru ce aveam deocamdată de făcut, era să examinăm fostul lagăr al kelhurilor. Trebuia însă să așteptăm până ce convoiul va pieri cu totul în zare. Calea pe care o luaseră, ducea spre miazăzi; dacă voiam să-i urmărim, eram nevoiți să ne întoarcem iarăși spre oraș, ceea ce ar fi însemnat să facem un ocol mare.

În sfârșit, convoiul nu se mai zări. Coborârăm dealul, încălecarăm și o luarăm prin jgheabul îngust și adânc. Din ce înaintam, pământul era tot mai umed și în curând văzurăm pe dreapta și pe stânga, pârâiașe care izvorau din pereții lui și care se împreunau în cele din urmă, formând pârâul pe care îl zărisem eu din vârful dealului.

La poalele lui, pârâul șerpuia pe șes și o luarăm în galop în lungul lui până la un loc unde poposiseră kel-

hurii. În vreme ce Halef adăpa caii, eu mă apucai să cercetez locul cu gândul să găsesc ceva ce ne-ar fi putut fi de folos. Într-adevăr, după câtva timp, îmi putui da seama că kelhurii poposiseră aici cam vreo săptămână; asta nu avea nici o însemnătate pentru noi? ceea ce era însă important de știut, era că plecaseră în grabă, înainte de timpul hotărât de ei, căci văzui că unele din colibe erau făcute de abia de ieri. Seara venise Aqil ca să trateze pentru răscumpărarea vieții lui — spre paguba noastră, fiindcă îl opriseră în lagăr și puseseră pe urmă mâna și pe fecioru-său, apoi pe caii noștri. Deci, bătrânul și tânărul se aflau în puterea lor, și răzbunarea nu avusese încă loc. Oare din pricina lor să fi părăsit kelhurii pe neașteptate lagărul sau pentru că bănuiau că îl vom urmări noi până aici? Poate pentru amândouă.

Nu vreau să trec drept un îngâmfat când spun că trei sute de kelhuri fugiseră de frica noastră. În Orient nu e de mirare să faci din țânțar armăsar, dar mi se întâmplase adesea să ies din situații destul de primejdioase, mulțumită dibăciei mele. Cu ajutorul unor cunoștințe pe care le are orice european cult și al experiențelor câștigate în hoinărelile mele prin vestul sălbatic, izbutisem să fac ici, colo, câte un serviciu unora din triburile djezireșilor. Zvonul se răspândise, trecând din gură în gură și luase proporții, căci fiecare adăugase câte ceva la el, așa că ajunsesem să fiu considerat drept un personaj de legendă. Dar și mai multă faimă decât însuși persoana mea, o aveau cele două puști ale mele. Se povestea că glonțul uneia din ele străbate prin ziduri de oțel, iar carabina mea e fermecată și încărcătura ei nu se mântuie niciodată. Firește că din douăzeci și cinci de gloanțe, cât încăpeau o dată în încărcător, câteva din ele nu se putea să nu nimerească ținta și felul meu indian de a călări, impunea acestor beduini. De asemenea, fusesem văzut iscodind și furișându-mă nesimțit într-un lagăr dușman, și cum asiaticul nu se pricepe nici a mia parte la meșteșugul ăsta ca un indian — de la care îl învățasem — nu e de mirare că faima mea creștea din ce în ce.

Deși știa toate astea, Sir Samurek făcuse prostia să mă ademenească după el cu batjocura lui. Dându-și în urmă seama de prostia lui, probabil că i se făcuse frică și se căia. De aceea să nu se pară că mă laud, dar asta trebuie să fi fost pricina că plecase mai curând decât ar fi voit.

Se înţelege de la sine, că trebuia să urmărim pe kelhuri, nu era însă nici o grabă, deoarece nu ne puteam furişa decât pe întuneric în lagărul lor. Ca să nu fim simţiţi de ei, trebuia să le lăsăm timp şi să punem o bună distanţă între ei şi noi. De dispărut nu aveau cum să dispară. Urmele, pe care nu se pricepeau să le şteargă după ei, cum fac indienii, rămâneau bine întipărite în iarbă.

Lăsarăm deci caii să pască în voie şi pe la ceasurile zece dimineaţa, pornirăm mai departe. Când soarele era cruce pe cer, ne aflam între munţi, unde văzui o pădure de stejari Balamut — de unde vine fisticul — împuşcai un mistreţ care ne fu masa de prânz. Fripserăm câteva bucăţi, ca să le avem provizii de drum, căci de acum încolo nu mai puteam trage cu arma, deoarece ne apropiam de kelhuri şi nu trebuia să ne dăm de gol prin vreun zgomot oarecare.

La drept vorbind, carnea de porc e oprită prin lege musulmanilor, dar de când colindam împreună lumea cu Halef, nu prea mai ţinea la de-alde astea şi îi plăcea grozav carnea de porc, aşa că nesocotea prescripţiile Profetului şi ale tuturor califilor, când era vorba de o bucăţică gustoasă ca asta.

Pierdusem vreme cam multişoară cu frigerea cărnii şi trebuia să zorim la drum.

După amiază lăsaserăm la dreapta, cotul micului Zab şi ne aflam la poalele unor dealuri împădurite. Călăream în lungul unui râu care în primăvară trebuie să fi avut apă destulă, dar acum era secat şi de abia trecea de glezna calului. Bolovanii şi rădăcinile ca şi cotiturile dese ale râului ne ţineau pe loc.

— Pesemne că Şeitan[1] a arătat kelhurilor calea asta! bombănea Halef necăjit. Cam aşa o fi cărarea care duce în iad, numai că asta în loc să coboare, urcă şi îngreunează şi mai mult drumul.

— Nu pricep nici eu de ce ar fi ales kelhurii tocmai jgheabul ăsta bolovănos, zisei eu nedumerit.

— A, ai găsit şi tu în sfârşit, ceva ce nu pricepi, sihdi! făcu Halef zâmbind.

— Lasă că o să pricep eu când va fi nevoie.

— Unde naiba or fi voind să se ducă? Nu se vede nici o trecătoare prin lanţul ăsta de munţi.

---

[1] Diavolul.

— Nici nu e. Dacă nu mă înşel eu, avem înaintea noastră doi munţi, pe care îi cunoşteam noi mai de mult, adică pe dreapta Meqilik şi pe stânga Nekuhi — atât de ciudat la înfăţişare. Între ei nu e nici o trecătoare. Deci, Sir Samurek nu are de gând să treacă dincolo, ci să rămână dincoace. Ce-o fi vrând el aici, nu înţeleg.

— Alah ! Nu cumva s-o fi aflând prin împrejurimi musullah el amwatt[1] ?

— Musullah el amwatt ? Ce e ăsta ? N-am auzit încă despre el.

— E un loc pe care îl ocoleşte oricine, fie el Sunnit ori Siit, Evreu sau Creştin. Alaltăieri am stat de vorbă cu nişte mazyşilari[2] care au văzut şi au pătimit mult în viaţa lor. Ziceau că ăl mai frumos fistic se găseşte acolo, dar nimeni nu cutează să se apropie, fiindcă mişună de duhuri şi de sufletele morţilor care nu şi-au găsit încă locul în rai. Cică acum nu ştiu câte sute de ani au venit creştini în ţară şi-au ridicat acolo un lăcaş unde să se roage în legea lor. Erau oameni de treabă şi muncitori care făceau mult bine în jurul lor, ceea ce nu i-a împiedicat pe Siiţi să-i stârpească de pe faţa pământului. Au năvălit în mussullah pe când creştinii se aflau adunaţi la rugăciune şi i-au măcelărit pe toţi : bărbaţi, femei şi copii. Pe preot l-au lăsat la urmă. Până şi în clipa morţii bietul om se ruga pentru vrăjmaşii săi. Atunci Siiţii au smuls o cruce din vârful sfântului lăcaş şi au aruncat-o în foc. Când preotul a văzut nelegiuirea asta, rugăciunea lui s-a preschimbat în blesteme asupra ucigaşilor şi a locului unde s-a petrecut grozăvia. De atunci nu e chip să se apropie cineva de musullah, fiindcă-l aşteaptă moartea. Totuşi, ăia care mi-au povestit, mie, au avut îndăzneala să încerce, ştiind că ar lua bune parale pe fisticul pe care l-ar aduna acolo. S-au rugat de Alah să-i ocrotească şi au pornit la drum. Au ajuns cu bine la musullah, dar când au vrut să se apropie, le-a ieşit înainte sufletul preotului în chip de urs şi a vrut să se repeadă la ei. Au luat-o la fugă răcnind şi au mulţumit lui Alah când s-au văzut în vale. Dacă nu erau atât de iuţi de picior, acolo le rămâneau oasele. Tu ce zici de asta, efendi ?

— Că ursul n-a fost duh, ci urs sadea. Ştie oricine că urşii trăiesc prin păduri.

---

[1] Lăcaşul morţilor.

[2] Culegători de fistic.

— Da, dar atât de mari nu sunt ei.

— Spaima, mărește totul, face dintr-un țânțar armăsar.

— Așa spui tu, fiindcă nu crezi în duhuri.

— Dimpotrivă, sunt încredințat că duhuri — adică spirite — există, dar nu strigoi și stafii care se pot întrupa în urși.

— Tu ești, curajos, efendi, n-ai fi fugit de urs, ci i-ai fi ieșit fără frică înainte. Eu știu că tu pe toate le cunoști și le știi, și cred orice spui, dar ca să mă încredințez dacă e într-adevăr urs ori duh, vezi, asta n-aș încerca. Mai bine mă las păgubaș ; am ucis noi destui în văgăunile Balcanilor unde nu sunt musulah el amwatt, aici însă plutește blestemul preotului până și asupra urșilor și cu un urs blestemat nu vreau să am de a face.

— Știi tu cam pe unde se află musallah asta?

— După cum mi-au descris-o mazyșilarii, ar fi între muntele Megilik și Nekuhl și ajungi la ea mergând tot înainte pe un pârâu aproape secat și cotit, cu albia plină de bolovani și rădăcini, mărginit de niște maluri în...

Își întrerupse vorba, mă privi câtva timp încremenit, apoi adăugă repede :

— Alah akbar — mare e Dumnezeu ! Se potrivește întocmai cu drumul pe care mergem noi...

— Așa mi se pare și mie.

— Nekulul și Megilikul sunt munții care ziceai tu adineauri. Așadar, ne aflăm pe o albie aproape secată, cotită și... Să știi că drumul ăsta duce de-a dreptul la lagărul morților !

— Tot ce se poate. Dar nu căsca așa gura, că vine ursul și nimerește drept în ea.

— Râzi de mine, ai? Așa ține omul gura când se miră de ceva. Când nu m-oi mai mira, se închide singură. O, minune dumnezeiască, o, soartă ! Suntem în drum spre lăcașul morților. Așa ne-a fost pesemne scris. De-aș ști cel puțin ce căutăm acolo !

— Ne ducem să dezlegăm blestemul, ca să iasă sufletul popii din pielea ursului.

— Nu glumi, efendi ! Pe mine parcă m-a luat cu frig în spate și zău dacă știu ce să fac.

— Cum, ce să faci?

— Dacă-mi iese ursul înainte, să o iau la fugă, or să trag în el? E cu adevărat un urs și dau bir cu fugiții, mă

fac de râs. E însă un duh și trece glonțul prin trupul lui fără să-l atingă, știe Alah ce o să se aleagă pe urmă de mine...

— Măi Halef, măi, ce vorbe sunt astea? Dacă e duh, cum vrei să-l atingă glonțul! Trup și duh! Ce contrazicere e asta? Degeaba ți-am fost eu profesor? N-ai învățat nimic de când suntem împreună? Tot mai crezi în superstiții de astea? Ia spune, pentru cine a murit preotul acela?

— Pentru Dumnezeul și credința lui.

— Cum se numesc oamenii ăștia?

— Șuhada[1].

— Și ce scrie în Coran — fără să mai vorbesc de cartea noastră sfântă, Evanghelia — despre acești martiri?

— Că sufletul lor se duce îndată ce-a ieșit din trup de-a dreptul în cer.

— Ascultă! Vreau să-ți vorbesc, ca să mă poți înțelege mai ușor, ca un musulman de-al tău. Zice la legea voastră că un om care a suferit pentru credința lui aici pe pământ, intră numaidecât în rai. Și poți tu să crezi că sufletul omului acesta, care a murit pentru Dumnezeul slăvit de el, o să intre într-o blană de urs? N-ar fi asta, în loc de răsplată pentru chinurile îndurate de el, cea mai grozavă pedeapsă?

Căscă iar gura și mă privi cu ochii holbați.

— Iar te miri? îl întrebai eu zâmbind.

— Da, efendi, mă mir și mă minunez de dovezile pe care mi le aduci tu. Alah iusuf ori Alah el adala — Dumnezeu e însuși dreptatea, zicem noi.

— Atunci cum rămâne cu dreptatea în cazul de față?

— Dacă sufletul preotului s-ar fi întrupat într-un urs, Alah n-ar mai fi drept; și cum e singur și nu poate fi îndoială că e drept, nici... nici...

— Nici, ce?

— Nici duhul nu e urs și nici ursul nu e duh.

---

[1] Pluralul de la Șahid — martir.

[2] Logică.

— Așa e. Așadar, să-ți intre bine în cap că ursul e urs ca toți urșii. Mai ai ceva de zis?

— Nu, sihdi. Ca și în toate celelalte, ești tare și în mantik[2] și mi-ai tămăduit creierul bolnav de boala ursului. Acum, n-are decât să poftească, îl împușc fără să stau o clipă pe gânduri.

— Asta s-o lași pe seama mea. Urșii din Kurdistan nu sunt niște urși fugăriți ca ăia din Hauran și Libanon. Lumea îi lasă în pace și ajung la adânci bătrânețe. Ai auzit de la cei care ți-au povestit despre el că ursul ăsta e de o mărime neobișnuită. Un glonț de-al tău nu l-ar putea ucide, ci l-ar întărâta și mai rău. Și apoi, trebuie să știi că era vorba să ne ferim pe cât se poate să nu ne simtă Kelhurii. Împușcăturile ne-ar da de gol. Pe de altă parte, fi sigur că ursul nu o să se arate deocamdată. Și nici măcar nu știm dacă ne aflăm într-adevăr pe drumul ce duce la lăcașul morților. Principalul e să-ți scoți ursul din cap, ce o mai fi, om vedea noi.

— L-am și scos, efendi. Mi-am dat și eu seama că nu are ce căuta un duh în blana unui urs și nici în a altui dobitoc. Duhul nu se poate vedea, nici pipăi. Când o fi să-l jupoi de piele, ce mai rămâne din el? Nimic! Și dacă nu e nimic în piele, nu poate fi nici duh.

— Bine ai grăit! râsei eu. Ai judecat înțelept. Acum am isprăvit și cu ursul și cu strigoii, așa că... Ce e, Halef?

Îmi curmai vorba, căci omulețul îmi apucase calul de căpăstru ca să-l țină în loc.

— Zăresc ceva, colo, sub copaci... îmi șopti el arătând cu mâna într-un loc. S-a mișcat: dacă e om ori altceva, n-am putut deslușì.

— Trebuie să aflăm îndată. Să ne pitim aici în deșiș.

Adăpostiți sub copaci, descălecai, dădui frâul calului în mâna lui Halef și-i zisei:

— Să nu cumva să te miști de aici. Eu mă furișez până acolo să văd ce și cum.

— Fi cu băgare de seamă, sihdi. Poate să fie ursul, dar se poate să fie Kelhurii.

— Nu-mi duce tu grija. Stai liniștit și vezi de nu fă zgomot.

Cu pumnalul în mână, mă furișai pe sub copaci până aproape de locul pe care mi-l arătase Halef. Ceea ce văzui aici nu era un animal, ci un om. Stătea sub un fag cu frunza deasă, cu mâinile ridicate în sus : pentru ce, nu-mi putui da seama la început. Era cu fața întoarsă, totuși, după îmbrăcăminte, omul mi se păru cunoscut. Cu neputință să mă înșel. Era hangiul meu din Khoi. Ce căuta el aici singur și ce făcea sub copac?

Deodată îl văzui răsucindu-se în loc, se ridică în vârful picioarelor, își puse de gât un laț, care atârna de o cracă... Sfinte Dumnezeule, nenorocitul voia să se spânzure !

— Katera Choedeh — pentru Dumnezeu ! îi strigai eu alergând spre el. Ce faci omule, vrei să te omori?

Se uită la mine cu privirile rătăcite și răspunse ca în vis :

— Să mă omor? Nu, vreau numai să mă spânzur...

— Păi tot acolo vine. Ce te face să înfăptuiești un astfel de păcat?

— Ce... mă face, mă întrebi? Cine ești tu și...

Ochii lui căutau în gol ca și când nici nu m-ar fi văzut.

— Cine sunt? Ce, nu mă cunoști? Sunt Kara Ben Nemce, pe care îl găzduiești la han.

La auzul numelui meu păru că se desmeticește, dar glasul îi suna ca un adânc când răspunse :

— Trebuie să mă spânzur... banii mei s-au dus... nu îi mai văd eu îndărăt cât lumea și pământul...

— De unde știi?

— Mi-a spus-o Sir Samurek.

— Când ai vorbit cu el?

— Acum un ceas.

— Unde?

— Colo... la musallah el anwatt.

-- Aha, așadar tot aici e lăcașul morților? Kelhurii au poposit acolo?

— Da.

— Nu cumva se află vreunul prin apropiere ca să ne audă ce vorbim?

— Nu. M-au bătut bine, pe urmă m-au luat la goană, fără să mă însoțească nimeni.

Aducându-și aminte că fusese biciuit, îl apucă un tremurat grozav; se trânti la pământ, puse capul în palme și începu să plângă în hohote.

Lacrimile sunt o doctorie care tămăduiește adesea și ușurează întotdeauna. De aceea îl lăsai să plângă în voie și chemai pe Halef. Acesta legă caii de copaci, apoi veni să șadă lângă hangiu. Când omul se mai liniști din plâns, îl privii lung și-i zisei:

— E un mare păcat să-și ia cineva singur viața, mai ales că nu poți îndrepta nimic. Păcatul e și mai mare când o faci din pricina banilor, fiindcă nu mai e iertare și te duci de-a dreptul în iad. Și apoi, banii tăi nu sunt încă pierduți.

— Ba sunt, efendi, Sir Samurek i-a luat de la Aqil și nu mi-i mai dă el îndărăt cât lumea și pământul.

— O să trebuiască să ți-i dea. Îl voi sili eu.

Ochii îi sclipiră; se îndreptă din șale și mă întrebă repede:

— Nu glumești, o, emirule? Îmi făgăduiești?

— Da.

— Alah fie lăudat! Sunt salvat, căci Kara Ben Nemce se ține întotdeauna de cuvânt, măcar că Sir Samurek banditul, vorbea despre el în cuvinte batjocoritoare.

— Poți să-mi spui, cu ce prilej și de ce? Îți aduci aminte tot ce s-a întâmplat, cum ai ajuns până la el și ce ați vorbit?

— Da.

— Dar cât mai amănunțit, căci de cele ce voi afla atârnă totul. Chiar viața multor oameni. Și banii tăi nu îi poți avea iar, dacă ai uitat cel mai mic amănunt.

— O! emirule, n-am uitat nimic! Dacă zici că prin asta o să-mi văd iar banii, fii sigur că nu o să uit nimic, nici măcar o vorbuliță.

— Bine, vorbește! Dar pe scurt; timpul e prețios și s-ar putea ivi ceva neașteptat, iar fiecare minut de zăbavă poate să ne piardă pe toți trei. Unde și cum te-ai întâlnit cu șeicul?

— După cum știi, am plecat cu primarul nostru și câțiva prieteni, ca să-i prindem pe Aqil. Nu i-am găsit însă urma, dar ne-am închipuit că o să treacă hotarul Persiei, ca să scape de urmărire. De aceea ne-am îndreptat într-acolo, dar n-am aflat nicăieri în nici un sat, în nici o casă unde am întrebat, că l-ar fi văzut cineva. Pe la amiază, ne-am dat seama că am apucat pe un drum greșit. Ne-am întors și am vrut să o luăm spre Rowandis și Lahijan, poate vom avea mai mult noroc. Ne-am îndreptat deci către apus și am mers așa până ce ne-a scos dracul în cale pe Kelhuri. Aceștia ne-au împresurat, ne-au legat zdravăn și ne-au târât încoace.

— Și firește că v-ați mirat când l-ați găsit pe hoț printre ei.

— Așa e, emirule, dar era prizonierul nu tovarășul lor și fecioru-său de asemenea. La noapte au să fie omorâți amândoi, ca să-și plătească păcatele fără-de-legilor lor.

— Știi bine că au să-i omoare?

— Da, și încă de o moarte cumplită, după cum am auzit.

— Care anume?

— Au să-i dea ursilor ca să-i sfâșie.

— Ce om crud și șeicul ăsta! Auzi, să-i dea în ghearele unor fiare sălbatice! Sunt pe aici astfel de urși?

— Da, și a orânduit totul atât de bine, încât nu poate să nu izbutească planul, că doar de aceea a venit el încoace. Războinicii lui au fost acum câtva timp la „Lăcașul morților" după vânat și au dat acolo de albine sălbatice. Deseară au să-i aducă pe prizonieri la urși. Vreo zece,

doisprezece dintre kelhuri au pornit într-acolo ca să ia miere.

— Știi cum vor să se slujească de ea?

— Dacă am înțeles eu bine, bârlogul nu e departe de musallah. Bebehii vor fi legați și unși cu miere, pe urmă au să-i bage în musallah; de aici până la bârlog au să pună ici colo oale cu miere, ca să ademenească urșii; după ce vor linge mierea de pe prizonieri, au să-i sfâșie și să-i mănânce.

— Alah, Alah! făcu Halef înfiorându-se. Kelhurii ăștia oameni sunt ori ce sunt! Sihdi, ce-ar fi să-i scăpăm pe bebehi, măcar că ne sunt dușmani, și să punem pe șeic în locul lor?

Așa era omulețul meu. Se gândea să scape pe ăștia doi de la o moarte cumplită, deși Aqil aţâţase pe Kelhuri împotriva noastră și unul din ei încercase chiar să ne omoare peste noapte.

Din cele ce povesti hangiul mai departe, aflarăm următoarele:

Kelhurii își părăsiseră lagărul din pricina mea. Faptul că aveau în mână pe cei doi Bebehi, îi îndemna să se grăbească și să se scape mai repede de ei. Era o adevărată plăcere pentru ei să înfăptuiască o astfel de crimă grozavă și nu voiau s-o amâne. Acum poposiseră jos în pădurea de la poalele dealului unde era „Lăcașul morților" și ţinuseră judecată asupra osândiților. Sir Samurek jurase acestora că nu mai e scăpare pentru ei — după cum și părea într-adevăr — dar în sufletul lui Szali Ben Aqil licări totuși o scânteie de nădejde când aflase că noi suntem pe urmele kelhurilor.

— Nu vă bucurați prea devreme, spusese el șeicului. Dacă vine Kara Ben Nemce și dă de voi, ne eliberează el, fi pe pace.

— El, dușmanul vostru neîmpăcat! răspunse șeicul batjocoritor. Dimpotrivă, s-ar ruga de mine să vă schingiuiesc și mai rău.

— Nu căci e creştin !

— Creştin ! Creştinul e asemenea câinelui, îi place mirosul de sânge. Câinii ăştia, care şi-au făcut un Dumnezeu din omul din Nazirah[1]), s-au luat după prostiile spuse de el, că trebuie să iubeşti până şi pe duşmanul tău. Dar învăţăturile astea sunt nesocotite, căci cei care fură, se înşeală şi se războiesc între ei, nu pot iubi pe duşmanii lor. Sunt sigur că acest Kara Ben Nemce o să simtă o adevărată plăcere când o vedea cum vă sfâşie urşii.

— Nu e adevărat. Multor duşmani le-a făcut el bine.

— Atunci cheamă-l ! O să vedem noi dacă se supune poruncilor falsului profet din Nazirah.

— O să-l şi chem. Mă voi ruga lui Alah să-i îndrepte paşii încoace.

— Eu ţi-aş da un sfat mai bun. Kara Ben Nemce nu ţine seama de Alah al nostru, aşa că trebuie să te rogi la Răstignit să-ţi vină el în ajutor :

Apoi urmă :

— Dovada că nu mă tem eu de câinele ăsta de creştin şi că ştiu bine că nu vă poate scăpa din mâinile mele, e următoarea : I-am lăsat vorbă că eu i-am furat caii şi ştiu că nu se lasă el cu una cu două. Dacă va da într-adevăr de urmele noastre, vine după noi până aici. Santinelele, pe care le voi pune acum de pază, îl prind repede şi îl dau şi pe el pradă urşilor împreună cu voi. Acum, roagă-te din partea mea, lui Alah ori lui Mesiah[2]), că tot degeaba o să fie pentru voi.

Pe urmă s-a ţinut sfat ce e de făcut cu ceilalţi prizonieri şi s-a luat hotărârea ca să plătească toţi împreună douăzeci de mii de piaştri drept preţ de răscumpărare, rămânând ca hangiul să se ducă s-aducă banii la „Lăcaşul morţilor". Dacă nu se întoarce până în trei zile sau li se întinde vreo cursă kelhurilor, prizonierii vor fi omorâţi.

---

[1]) Nazaret.
[2]) Christos.

Îndată după ce s-a luat această hotărâre, hangiul a fost bătut zdravăn cu biciul, apoi luat la goană, firește fără calul cu care venise.

Bietul om plecase desnădăjduit, știind că nu mai e nici o nădejde pentru el; nu numai că nu își va mai vedea înapoi banii furați, dar mai trebuia s-aducă și partea lui de răscumpărare — altminteri kelhurii l-ar fi ucis chiar în casa lui — și știa bine că n-are de unde s-o ia. În disperarea lui, văzându-se ruinat, s-a gândit că singura lui salvare e sinuciderea.

— Acum, o, emirule, încheie el, ți-am spus tot ce aveam de spus. Ce zici, crezi că-aș putea vedea banii îndărăt?

— Ceea ce cred eu, e că rachiul are un duh rău în el, cu care nu e bine să ai de a face.

— Rachiul? De unde până unde?

— Fiindcă numai el e de vină.

— Ce legătură e între rachiu și căpetenia kelhurilor?

— Să nu-mi faci mie pe prostul, auzi? Dacă nu te îmbătai ieri ca un porc, n-ai fi spus lui Aqil unde ții banii ascunși și n-ar fi știut de unde să-i ia. Vezi deci că din pricina rachiului a ajuns în mâinile lui Sir Samurek și de acolo la gândul să-ți iei singur viața.

Tăcu, dându-și seama că aveam dreptate.

Urmai:

— Dacă nu te lași de băutură, să știi că te prăpădești cu zile. Rachiul îți mănâncă sufletul, îți roade trupul. Dacă renunți însă la el e cât mai e vreme, o să treci fără să te clatini peste El Sireh, puntea morții, în viața veșnică. Adu-ți aminte ce zice Mahomed: „Puntea e îngustă ca o muchie de cuțit". Cum vrei tu, ca un om beat s-o treacă fără să se prăbușească în adâncul gheenei care se deschide sub picioarele lui?

Pe [illegible] vorbeam astfel — ceea ce i s-ar fi părut caraghios unui european — băgai de seamă că vorbele făceau o adâncă impresie asupra lui.

— Taci, rogu-te, emirule ! Cuvintele tale mă fac să mă cutremur.

— Te-ai cutremura şi mai mult dacă ai fi făcut ce plănuiai adineaurea, căci sufletul tău, cu laţul de gât, s-ar fi poticnit acum peste puntea morţii ; rachiul ţi-ar fi muiat picioarele şi te-ai fi rostogolit în flăcările nepotolite ale iadului, ca să te pedepsească în vecii vecilor. Nu te cutremuri până în adâncul sufletului la gândul ăsta ?

— O, emirule, nu mai spune aşa ! Simt cum mă trec sudori de moarte...

— Te sfătuiesc deci să te fereşti de băutură şi să sfătuieşti şi pe alţii să nu mai bea.

— Aşa o să fac... zău că aşa o să fac, efendi.

— Vezi că nu e atât de lesne după cum îţi închipui tu. Când duhul rachiului a apucat să intre în trupul unui om, nu se mai îndură să iasă de acolo şi-l ţine încleştat în ghearele lui grozave. Urmează o luptă dârză, şi cu cât biruinţa omului e mai grea, cu atât îi e şi mulţumirea mai mare. Vrei să începi tu lupta asta ?

— Vreau, vreau, emirule, şi-ţi făgăduiesc că o să mă lupt vitejeşte.

— Bine, te cred. Vei fi văzut şi tu mulţi oameni beţi în viaţa ta, fără să-i fi privit însă cu ochi nepărtinitori şi să-i judeci după cum merită. Beţivul nu mai e atunci ceea ce se cheamă făptură omenească ; e un boloboc plin care nu se deşartă fiindcă se toarnă mereu alt rachiu în el, până ce otrava asta roade şi măduva din oase. Te-a ros şi pe tine destul ; nu o să treacă mult şi ai să te prăpădeşti de tot, dacă nu te opreşti cât mai e vreme.

— Îţi jur că nu o să mai beau, efendi, uite mâna mea !

Îmi întinse mâna, dar eu nu i-o luai, ci urmai :

— Băgat-ai tu de seamă ce simte a doua zi un beţiv, după ce a băut ? Îl doare capul ; mâinile şi picioarele îi tremură ; chipul îi e schimonosit şi nimic nu îi mai place. Nevasta şi copiii nici nu se uită la el, fiindcă îl disprețuiesc şi pentru că ştiu că nu îi iubeşte şi pune mai mult

preţ pe patima lui decât pe liniştea şi fericirea lor. N-are nici un prieten, căci aceia cu care bea, nu-i sunt adevăraţi prieteni, ci tot nişte boloboace fără fund ca şi el. Rudele îl compătimesc sau îl urăsc şi vecinii îşi bat joc de el. E pustiu în juru-i şi pustiu în sufletul său. Nu se mai gândeşte la Alah şi la îndatoririle lui ; uită să-ţi spună rugăciunea la timp, ca să slăvească pe Cel Atotputernic. Îşi simte pântecul plin parcă de smoală clocotită şi îl arde ca o casă căzută pradă flăcărilor. De aceea, gâtlejul îi e uscat şi cere mereu băutura diavolului ; apoi, după ce a băut, i se îngreunează picioarele ca şi când ar avea plumb în ele. Pierde şi putinţa judecată pe care i-a dăruit-o Alah, nu mai e stăpân pe mişcări şi se poticneşte ca un câine olog, care nu mai poate alerga, deşi se ridică mereu de jos, ca să cadă apoi îndărăt. Ochii beţivului sunt tulburi ; buzele îi atârnă fleşcăite şi când dă să vorbească, din gură îi iese doar un bâlbâit, care face pe toţi care îl aud să râdă în hohote.

Biata nevastă-sa suferă, căci l-a iubit odinioară din adâncul sufletului şi acum nu-l mai poate suferi ; îi e ruşine că-şi vede bărbatul de râsul lumii ; se teme de el, fiindcă beţivul, când rachiul îi ia minţile, are harţag şi nu mai ştie ce face. Copiii se feresc de el. Slugile pierd respectul pentru stăpânul de care trebuie să asculte şi râd pe înfundate când le dă o poruncă. Oamenii cumsecade îi întorc spatele. Nimeni nu mai are încredere în cinstea şi cuvântul lui, ştiut fiind că rachiul tâmpeşte pe om şi-i zăpăceşte minţile. Vezi deci...

— Destul ! mă întrerupse el. Tot ce ai spus tu până acum, emirule, se potriveşte atât de bine cu mine parcă m-ai fi cunoscut de ani de zile. Chiar mi-a ajuns la ureche săptămâna trecută că vor să mă dea afară din slujbă, fiindcă nu mai au încredere în mine la încasarea dărilor. Când am văzut că mi s-a furat cei zece mii de piaştri, am crezut că înnebunesc. Nu o să mai creadă nimeni că am

fost prădat ei că eu i-am ascuns, şi au să mă bage la închisoare ca pe un hoţ.

— Aşadar, recunoşti că rachiul te-a adus pe marginea prăpastiei?

— Da, da...

— Şi o să te cumineşti dându-ţi seama că te duci singur la pieire?

— Da, da, efendi!

— Datoria mea de creştin e să întorc pe orice semen al meu, fie el chiar de altă lege ca mine, pe calea cea bună. De aceea, deşi eşti musulman, o să-ţi întind o mână de ajutor ca să te scap. Îţi dau cuvântul meu că voi face tot ce-mi stă în putinţă, fie că mi-aş primejdui viaţa, să-ţi primeşti banii îndărăt, dacă îmi făgăduieşti că nu vei mai bea.

Omul sări drept în picioare şi strigă plin de bucurie:

— Îţi jur, efendi. jur pe sufletul meu... pe barba Profetului... pe...

— Sst! mai încet! Să nu te-audă cineva. Cred că eşti de bună credinţă, dar nu poţi să-ţi dai seama ce greu are să-ţi vină. Nu-ţi cer să încetezi dintr-odată să mai bei, ţi-ar fi cu neputinţă. Bea la început numai jumătate din ce beai până acum, după o lună un sfert, după alte trei şi mai puţin şi tot aşa din ce în ce mai puţin, până vei înceta cu totul sau vei bea cel mult trei înghiţituri pe zi. Dacă însă, vrei să fii plăcut lui Alah, nu mai bea de fel, căci Mahomed, profetul vostru, a zis: Kullu muskürüm haram — tot ce îmbată să fie oprit, să fie blestemat.

De data asta îmi întinse amândouă mâinile şi zise:

— Văd că nu-mi ceri mai mult decât stă în puterile omeneşti. Voi urma poruncii tale, care e în acelaşi timp şi a lui Mahomet, şi nădăjduiesc că Alah îmi va ajuta să devin un om bun, pentru fericirea soţiei şi copiilor pe care mi i-a dăruit el. Dacă, în afară de asta, îmi voi recâştiga stima semenilor mei, mă voi gândi întotdeauna cu recunoştinţă la tine şi voi mărturisi în faţa tuturor că iubirea

între oameni tot mai dăinuieşte încă — dacă nu la noi, musulmanii, cel puţin la voi, creştinii. Ţi-am întins adineauri mâna, dar nu ai vrut să o iei ; îţi jur pe...

— Nu jura ! îl întrerupsei eu. Sunt şi eu om ca tine şi nu mi-e îngăduit să-ţi primesc jurământul făcut în numele Atotştiutorului şi Atotputernicului Dumnezeu. Mie făgăduieşte-mi numai.

— Bine, îţi făgăduiesc pe sufletul meu, pe al strămoşilor mei, pe barba Profetului şi a urmaşilor săi, că începând de azi încolo nu o să mă mai vadă nimeni beat. Alah mi-a auzit cuvintele, tot el mă va ajuta să mă ţin de cuvânt.

Îi strânsei amîndouă mâinile. Halef, mişcat de efectul pe care îl făcuseră vorbele mele asupra hangiului, îi întinse şi el mâna zicându-i :

— Alah să fie cu tine, fecior al beţiei, care se desparte de bună voie de Gohzet el Al (mamă vitregă). Dă-o pe uşă afară şi nu o mai lăsa să intre, chiar de s-ar întoarce pe fereastră. Fiindcă trebuie să ştii că e vicleană a dracului, ca toate muierile pe care le-ai izgonit şi vor să intre îndărăt cu de-a sila. Şi dacă te vei face iar om de treabă şi vom mai trage la tine la han, nădăjduiesc să nu ni se mai înfunde piciorul în gunoi ca acum.

Hangiul nu se simţi defel jignit de observaţiile lui Halef, ci răspunse cu umilinţă :

— Ai dreptate, o, hangiule Halef Omar ! Înainte de a mă fi dedat băuturii, casa şi curtea mea erau curate şi primitoare ca chipul unei fecioare care îşi aşteaptă cu drag mirele. A, dar ce-mi văzură ochii ! Nici n-am avut până acum timp să mă uit la caii voştri. Oare nu sunt surii spiţerului ?

— Ba da, chiar ei sunt.

— Mare mi[illegible]vi i-a împrumutat !

— Nu el ni i-a împrumutat, ci i-am luat noi singuri, fără ştirea lui. Eram atât de grăbiţi să venim după kelhuri, că nu am avut timp de tocmeală ori rugăminţi. Ce

va fi speriat când a băgat de seamă că-i lipsesc şi va fi cu atât mai bucuros când îi vei aduce tu îndărăt.

— Eu ! Cum aşa ?

— Încaleci pe unul din ei şi-l duci pe celălalt de căpăstru.

— Cu cea mai mare plăcere ! O să fiu bucuros să mă văd cât mai departe de banditi. Dar ce vă faceţi voi fără cai ?

— Nu ne duce tu grija. Nu plecăm de aici până nu ne luăm caii noştri îndărăt.

— Primejdios, foarte primejdios lucru ce vreţi voi, emirule...

— Încă şi mai primejdios e să le smulgem cele zece mii de piaştrii ai tăi. Totuşi, sper că vom izbuti şi mâine seară îţi aducem banii. Dacă până poimâine dimineaţă nu ne-am întors, să ştii că am fost omorâţi.

— Să ferească Alah, efendi ! Atârnă doar şi fericirea mea de viaţa voastră.

— Nu că vreau să te înspăimânt, dar omul trebuie să se gândească la toate. Cred însă că ne vom întoarce cu bine. Am mai trecut noi prin dealde astea, nu e pentru întâia oară. E totuşi de mare nevoie să ştim cum e locul şi împrejurimile unde se află acum Kelhurii. Ni le poţi tu descrie ?

— Da. Albia asta a pârâului urcă tot mai mult din ce înaintaţi. Acolo unde se desparte în două, o luaţi pe dreapta ; aici coturile sunt şi mai dese, drumul mai întortocheat, apoi se îngustează şi mai mult până ce daţi de o poiană înconjurată din trei părţi de pădure. Pe a patra latură se ridică o stâncă aproape dreaptă, din care izvorăşte pârâul într-o cădere de apă îngustă. Acolo sus e „Lăcaşul morţilor", unde sălăsluiesc duhurile celor răi şi unde vor fi sfâşiaţi la noapte de urşi, Aqil şi feciorul său. În spatele fostei biserici şi ceva mai sus de ea, s-a năruit odinioară un perete din stâncă şi s-a fărâmiţat. Aici e bârlogul ursilor.

— Nu e unul, ci mai mulţi ?

— Da.

— Hm! Vremea de împerechere a trecut de mult și când ursoaica are pui, gonește pe urs din bârlog, fiindcă nu e un tată bun și are năravul să-și mănânce puii. Eu cred deci că nu e vorba decât de o ursoaică și puii ei.

— Nu știu, dar dubb-ul * care a fost văzut, pare să fie un dubb el chulud ** care trăiește în „Lăcașul Morților" încă de pe vremea când au fost măcelăriți creștinii, și atât de mult a crescut de atunci, încât acum e de două ori cât un stat de om voinic. Se zice că ar fi sufletul preotului și din pricina bătrâneții, blana lui e albă ca zăpada. Are o burtă atât de mare încât încap în ea pe puțin doi oameni. Efendi, dacă nu te temi de kelhuri, ferește-te barem de urs. Dorința inimii mele e să te văd sănătos la Khoi, ceea ce nu se poate însă, dacă te înghite și pe tine ursul.

— Nu te îngriji tu de asta. Mi-e carnea tare și nu alunecă atât de lesne pe gâtlejul unui urs, mai ales dacă a mai mâncat alți doi inși înaintea mea. Acum am aflat destule despre acest dubb el chulud; principalul e să știu unde e lagărul kelhurilor. Pesemne în poiana despre care vorbeai?

— Nu, fiindcă e mlăștinoasă. Din poiană se scurge pe dreapta o șuviță de apă limpede. Te iei după ea și ajungi iar la o poiană înconjurată de jur împrejur de pădure și în mijloc cu un iaz din care se scurge fâșia aceea de apă. Aici și-au făcut kelhurii lagărul.

— Pădurea e deasă.

— Da.

— Între pădure și iaz rămâne mult loc gol?

— Nu, foarte puțin chiar, așa că kelhurii stau înghesuiți chiar pe marginea apei.

— Și caii? I-au legat pe undeva în pădure?

— Ba tot acolo. După ce i-au adăpat, i-au legat de copacii care împrejmuiesc iazul.

*) Ursul.

**) Ursul argintiu.

— Bine, ajunge cât am aflat. Acu poţi să încaleci şi să pleci, dar pe deşelate, căci şeile rămân la noi, deoarece vom avea trebuinţă de ele.

— Cum, vrei să-ţi pierzi şeaua şi hamurile tale de preţ? Dacă ţi le fură kelhurii? Păcat de ele. N-ar fi mai bine să le iau cu mine la Khoi?

— Nu. Sunt în mai mare siguranţă sub ochii mei. Se fură doar şi la voi, după cum te-ai putut încredinţa tu însuţi.

Luarăm şeile de pe cai, hangiul încălecă şi plecă blagoslovindu-ne şi urându-ne noroc. Nădăjduiam că urarea lui se va împlini şi omul îşi va vedea banii îndărăt.

Deocamdată este vorba să ne punem la adăpost şeile. Găsirăm repede o ascunzătoare cât se poate de bună, apoi porniram — de astădată pe jos — pe urmele kelhurilor, dar numai până unde albia pârâului se despărţea în două, căci puteam fi zăriţi de santinelele puse de şeic.

De aceea, părăsii urmele. Din descrierea făcută de hangiu şi dintr-o singură aruncătură de ochi asupra movilelor şi povârnişurilor pe care le aveam înaintea mea, ştiam ce e de făcut ca să ne apropiem pe furiş de lagărul duşman.

Era vădit că şeicul se aştepta să-l urmărim şi-şi îndreptase toată atenţia asupra drumului pe care venise el însuşi, crezând că vom lua şi noi aceeaşi cale — adică în lungul pârâului. Trebuia deci să venim din deal. Urcuşul era destul de greu prin pădure, aşa că ne-a trebuit aproape un ceas s-ajungem în vârf. De aici puteam vedea lămurit, la aceeaşi înălţime „Lăcaşul morţilor".

Era o privelişte într-adevăr măreaţă. Jos la picioarele noastre, se întindea o mare de verdeaţă — pădurea de pini — la dreapta şi la stânga zidurile întunecate de piatră. Pe stânca din faţă: „Lăcaşul morţilor". Părea într-adevăr un loc bine ales pentru refugiul creştinilor prigoniţi, totuşi fanatismul siiţilor îi ajunsese până şi aici. Orice mijloc de scăpare le era închis, aşa că, neputând trece munţii care

le împiedicau calea, nu le mai rămăsese decât una singură : a morţii...

Musalla, ale cărei ruine se deslușea destul de bine, nu fusese vreo clădire impunătoare sau ridicată într-un anumit stil arhitectonic. Totuși, rămășițele ei păreau, în cadrul care o înconjura, un fel de monument ridicat în amintirea acelora care muriseră pentru proslăvirea Dumnezeului lor și credința nestrămutată în legea în care s-au născut.

Zidurile fuseseră din piatră necioplită, așa cum o putuseră scoate din stâncă, iar poarta scundă din trei lespezi alăturate una de alta. Cele două găuri care închipuiau ferestrele, se căscau acum ca văgăunile ochilor fără lumină ai lui Samson și deasupra sfântului lăcaș se întindea drept acoperiș, un colț de stâncă, amenințător și aspru ca blestemul preotului în clipa când și-a dat sufletul. Ca și când blestemul ar fi căzut abia ieri și „vremea n-ar fi vremuit" ca să netezească apoi cu o mână gingașă urgia lui, locul era pustiit de jur-împrejur. Nici un copac, nici o tufă, nici un fir de iarbă, nici urmă de mușchi. „Fiți blestemați !" păreau că spun ruinele sfântului lăcaș. Abia mai departe, unde începea haosul de stânci, se puteau vedea mărăcinii, care se îndesau unii într-alții, până ce se pierdeau între bolovani.

Acolo la poalele dealului, numai acolo trebuie să fie bârlogul ursilor. Halef va fi avut același gând, căci zise arătând cu mâna în direcția aceea :

— Sidhi, acolo unde se văd grămezile acelea de bolovani, zic eu că e bârlogul ursului „fără de moarte". Dacă vrem să-i arătăm că își poartă pe nedrept numele, trebuie să ne ducem să-i tăiem firul vieții, înainte de a-i da răgazul să înghită pe cei doi bebehi.

— Din păcate nu se poate, dragul meu, [illegible]i locul e prea la vedere și ne-ar descoperi îndată kelhurii.

— Așadar, vrei să-și facă kelhurii mendrele și să-i omoare ?

— Nu.

— Păi cum o să-i împiedicăm?

— Lasă că vine ursul la noi fără să-l poftim.

— Zău! Dar ia spune, sidhi, crezi tu că e într-adevăr atât de mare după cum spunea hangiul?

— Nu.

— Nici eu nu cred. Ca să încapă în el ăi doi bebehi cu tine dimpreună, ar trebui să aibă o burtă cât un cort. Şi apoi mai zicea că e alb ca zăpada. S-au mai văzut urşi de culoarea asta?

— Da. Urşii din ţările unde gheaţa nu se topeşte niciodată sunt albi, de asemenea cei din Kurdistan capătă adesea la bătrâneţe blană albă.

— Păi mai pot avea pui la bătrâneţe?

— Cum să nu! Ursul poate trăi cincizeci de ani şi s-au văzut ursoaice care au avut pui la treizeci de ani. Se poate ca hangiul să fi avut dreptate, firește, în afară de exagerările superstiţioase.

— Cum socoţi tu că i-am putea salva pe cei doi bebehi fără să ne ducem în bârlogul ursului?

— N-am încă nici un plan hotărât. Trebuie mai întâi să cobor în lagărul kelhurilor.

— Ca să-i iscodim?

— Da.

— Mă iei şi pe mine, sidhi?

— Nu.

— De ce? Ştii doar bine că-mi place să înfrunt toate primejdiile cu tine.

— Lasă că o să ai astăzi prea destul prilejul. Deocamdată, se cere să cunosc cu de-amănuntul lagărul şi să aflu ceva din planurile kelhurilor. Acolo nu mi-ai putea fi de nici un folos, pe când rămânând aici, îmi faci un mare serviciu.

— Care, efendi?

— Păstrându-mi armele. Fără ele sunt ca fără mâini, aşa că trebuie să recunoşti şi tu cât de important e pentru mine să le ştiu în siguranţă.

Îl măguleam şi aveam motive puternice s-o fac. Halef nu fusese întotdeauna un bun elev, se pricepea însă destul de bine la spionaţ, dar nu la cazuri mai grele, cum era cel de acum. Şi apoi, era vorbăreţ şi cam neastâmpărat din fire, nu putea tăcea ceasuri întregi, ori să stea fără să se mişte. Ca să nu-l umilesc însă, mă prefăcui că îi arăt o mare încredere, lăsându-l să-mi păzească armele, la care ştia el că ţin ca la ochii din cap.

— Bine faci, efendi, răspunse el cu mândrie. Armele nu sunt nici chiar în mâinile tale atât de sigure ca într-ale mele. Le voi apăra până la cea din urmă picătură de sânge.

— Nu o să fie nevoie, fiindcă nu are să vină nimeni să ţi le ia. N-ai altceva de făcut decât să te ascunzi bine ca să nu fii văzut, dacă s-ar întâmpla — ceea ce nu cred — să vină cineva. Vezi însă, să nu cumva să ieşi din ascunzătoare, până ce nu mă întorc eu.

— Păi, când te întorci?

— Nu pot să ştiu dinainte. S-ar putea să treacă chiar câteva ceasuri.

— Ceasuri? Alah'! Alah! O să mi se pară o veşnicie. Când oi vedea că zăboveşti prea mult o să-mi tremure inima de frică, să nu te fi omorât kelhurii, fără să fiu şi eu de faţă. Asta nu o poţi răbda nici tu şi nici eu!

— Se înţelege! Să fiu omorât ţi se cere multă răbdare. Dar dacă e vorba să mă omoare, e tot una dacă eşti ori nu şi tu de faţă.

— Măcar să mor şi eu cu tine.

— Tot nu m-ai putea învia, pe când dacă trăieşti, mă poţi răzbuna.

Cuvintele astea îşi făcură efectul dorit de mine. Se [illegible]u semeţ cu pumnul în piept şi zise:

— Da, te voi răzbuna! Du-te deci fără grijă, eu te aştept cu răbdare. Dacă nu te mai întorci, să ştii că dau

iureș în kelhuri și-i fac praf pe toți ! Să nu îndrăznească să se atingă de un fir de păr din capul tău, că nu mai rămâne unul din ei în viață ! Când spun eu o vorbă, vorbă e. Acum du-te și Alah să te aibă în paza lui. Credinciosul tău Halef te va răzbuna !

Aș fi râs cu poftă dacă nu l-aș fi jignit. Îi întinsei foarte serios armele și pornii încet și cu băgare de seamă, să cobor coasta.

După socoteala mea, dacă aș fi mers în mod normal, într-un sfert de ceas aș fi ajuns, dar în împrejurările de față nu puteam ști cât timp o să-mi trebuiască. Din fericire pământul era moale și neted, așa că puteam călca fără teamă de-a rostogoli vreo piatră care să facă zgomot. Și-apoi erau destui copaci și tufe ca să mă pot ascunde, dacă s-ar fi întâmplat ca să se ivească vreunul din kelhuri pe acolo.

Ajunsei după vreo jumătate de oră de drum aproape de poalele dealului ; auzii în sfârșit glasuri omenești. Eram deci aproape de lagăr. Trebuia să fiu acum și cu mai mare băgare de seamă. Lângă o tufă de ferigă mă întinsei la pământ și începui să mă târăsc în frunziș. Abia făcui vreo patru, cinci metri, și în fața mea se întindea pădurea drept în jos, apoi răspundea în luminișul unde era iazul și lagărul kelhurilor. La un loc ferit sub o perdea de frunze, mai departe de ceilalți, văzui pe Sir Samurek, șeicul kelhurilor și încă unul de-al lor, care păzea pe prizonieri.

Își poate oricine închipui bucuria mea. Tocmai dedesubtul meu, adică la capătul celălalt al umbrarului de frunze, ședea Szali Ben Aqil cu tatăl său, și alături de ei, șeicul. Cei doi prizonieri erau legați de mâini și de picioare. Pe urmă veneau primarul din Khoi și ceilalți aduși de el — tot legați — iar în fața lor, paznicul cu flinta în mână.

Glasurile pe care le auzisem erau al șeicului și ale celor doi bebehi. Vorbeau și acum și din cele ce deslușii, înțelesei că Sir Samurek voia să-i înspăimânte și mai mult de chinurile grozavei morți, care îi aștepta.

— Eşti un diavol, o fiară nu un om, şi de n-aş şti că diavolul locuieşte în iad, aş credo că îl am acum înaintea ochilor... zice Szali Ben Aqil.

— Ce e dracul, po lângă mine, când e vorba de răzbunare! răspunse şeicul cu glas batjocoritor. Trebuie să se ascundă în faţa mea, căci lui nu i-ar fi venit în gând să vă ungă cu miere şi să vă dea urşilor să vă mănânce. Uite acolo mierea. Peste un ceas începem.

Arătă cu mâna la un pachet înfăşurat în frunze mari de dovleac, în care erau probabil fagurii. Şi fiindcă Szali tăcea, urmă :

— Eşti un învăţător şi propovăduitor al legii şi ai crezut că vei putea descoperi pe mahdiul care să vă fie călăuza lumii spre fericirea de apoi. Mai caută-l şi acum, neghiobule! Ai avea nevoie de el ca să te treacă, fără chinurile care te aşteaptă, de la viaţă la moarte. Hai, roagă-te lui Alah, să vedem, te scapă? Roagă-te de Profet; crezi că o să te asculte? Îndreptă-ţi sufletul către Obeid Alah cel dintâi Fidimit şi către ceilalţi care l-au urmat în minciună, dându-se drept Mahdi. Cere-le să-ţi vină în ajutor. Nici un Alah, nici un profet şi nici un Mahdiu nu te mai poate izbăvi!

— Dacă mă voi ruga din adâncul sufletului, nu mă lasă ei, căci în Coran scrie că rugăciunea e ca para focului care topeşte până şi oţelul cel mai tare.

— Prostule! râse şeicul. Nici un Dumnezeu nu-şi calcă singur legile şi nici un profet învăţăturile lui. Nu ne-a poruncit Alah să ne răzbunăm când a zis : „Ochi pontru ochi, moarte pentru moarte?". Nu a pornit Mahomed să cucerească lumea prin foc şi sabie? Cum vrei tu să te ajute ei, când atât Alah cât şi Profetul nu au ştiut niciodată ce e iertarea? Pe mine, nu pe tine, trebuie să mă ajute. Nu există nici o lege şi nici o învăţătură, care să aibă curajul să înlocuiască răzbunarea cu iertarea.

— Ba există o astfel de lege.

— Care?

— Religia creştină !

— Mare tont mai eşti ! Crezi tu că Răstignitul şi Apostolii săi au fost de bună credinţă ? Uită-te ce fac creştinii. Se ţin ei cu adevărat de cuvintele lui Christos ? Mint în loc să spună adevărul, pedepsesc în loc să ierte, sunt ipocriţi în loc să fie sinceri şi propovăduiesc războiul în loc de pace.

— Aceia care fac astfel sunt creştini numai după nume, dar nu sunt adevăraţi creştini.

— Asta ţi-a băgat-o în cap Kara Ben Nemce, din a cărui gură nu ies decât minciuni.

— Gura lui grăieşte numai adevărul !

— Alah w'Allah ! Musulmanul se încrede în vorba unui creştin. Crezi tu că acest câine râios ne va împiedica pe noi să te aruncăm în ghearele urşilor ? Trebuie să fii nebun !

— Nu sunt nebun. Acest fiu al Nemcestanului e un favorit al djinilor[1] buni care sălăşluiesc în cer în preajma tronului dumnezeiesc. A înfăptuit el altele mult mai grele decât să ne elibereze pe noi.

— E o hienă lipsită de curaj, căci s-a temut să ne urmărească, ori un câine orb care nu vede pe unde trece, altminteri ar fi trebuit să fie de mult pe aici. L-am făcut de ocară trimiţându-i vorbă că eu sunt acela care i-am furat armăsarul. Altuia, în locul lui, i-ar crăpa obrazul de ruşine.

— Nu e timpul pierdut, poate să mai vină.

— Ca să pună mâna pe el, santinela care îl păndeşte în vale şi să-l aducă aici, unde v-a împărtăşi soarta voastră. O să-l sfâşie şi pe el ursul în care s-a întrupat sufletul preotului acela creştin. Vezi deci că sunteţi pierduţi şi numai e scăpare pentru voi.

— Alah dă omului viaţă şi tot el o ia ; ce e omului scris, trebuie să i se întâmple. Eu nu trebuie să mor încă, fiindcă

[1] Spiritelor.

nu mi-am împlinit menirea care mi-a fost dată, de aceea știu că voi fi salvat.

— Îndrăznești să mă înfrunți, câine ! Caută-ți scăparea în semilună sau în crucea creștinilor, zadarnic vei tânji după ea, urlând de durere.

— Dacă semiluna musulmană nu-mi va fi milostivă, se va îndura crucea de suferințele mele.

— Pe asta au ars-o siiții, acolo sus la musallah și nu-ți mai poate ajuta !

— A rămas înțelesul ei, care nu va pieri niciodată.

Înfuriat de răspunsurile lui Szali Ben Aqil, șeicul strigă cu glas tunător :

— Isprăvește cu neghiobiile tale, m-ai înțeles ? Ia aminte la ce-ți spun : Acolo e „Lăcașul morților", eu zic că ursul vă va sfâșia, tu susții că vă va salva crucea. Orice om cu scaun la cap, ar râde de prostia ta, eu însă, vreau să rămân serios și să mă prefac că admit cele spuse de tine, dar cu o condiție : voi crede că salvarea vă v-a veni de la câinele acela de creștin Kara Ben Nemce dacă voi vedea în ușa musallahei pe preotul preschimbat în urs ținând în labe crucea. Atunci și numai atunci, m-ai înțeles ? Ești atât de nebun să crezi așa ceva cu putință ?

— Dacă e voința lui Alah, nu numai că e cu putință, dar trebuie să se și întâmple ce spui tu.

Șeicul sări în sus, bătu din picior și strigă, nemaiputându-și stăpâni mânia, kelhurilor, care alergaseră la bolta de frunziș, atrași de glasul căpeteniei lor :

— Auziți-l, auziți-l ! Nebunul ăsta, fecior de câine și cățea din seminția bebbehilor, susține că sufletul preotului întrupat în urs va apărea acolo sus în poarta musallahei cu crucea creștinească în labe ca semn că el și tatăl lui vor fi salvați de Kara Ben Nemce — ticălosul născut din flăcările iadului, ducăs-ar îndărăt în Gheena ! Râdeți și bateți-vă joc de un astfel de tâmpit și de acela care l-a adus pe lume, tot un tâmpit ca și el !

Şi ca să dea pilda, izbucni cel dintâi într-un hohot răguşit la care kelhurii îi ţinură isonul. Ecoul duse mai departe hohotul acela sălbatic, care se izbi de stânci şi răsună prelung şi înzecit. Mie mi se părea ca şi când ar fi trebuit să se ivească, pe neaşteptate, sufletul preotului întruchipat într-un urs uriaş ca să amuţească râsul acela batjocoritor. Dar nimic nu se mişca, poarta clădirii năruite, se căsca pustie ca şi până atunci. În schimb, se născu în mintea mea un gând a cărui înfăptuire mi-ar fi îngreunat mult salvarea prizonierilor. Când hohotul amuţi, Sir Samurek şezu iar jos şi zise cu dispreţ:

— Aţi văzut acum, ce părere au oamenii cu mintea întreagă despre voi. Răspunsul lor nu v-a măcinat oasele în praf şi pulbere? Mâine pe vremea asta îl veţi auzi din gura dracilor în iad, unde vă v-a răsuna în urechi, în vecii veciîor! Nădejdea voastră e o minciună şi aşteptarea voastră o amăgire. Nici Alah, nici Profetul său, nu se va milostivi de voi, căci sângele pe care trebuie să-l răzbunăm, trebuie să se reverse asupra voastră şi dacă în clipa morţii vă veţi îndrepta gândul către falsul Dumnezeu al creştinilor, pe care îi cheamă Isa[1], Alah îşi va întoarce faţa de la voi şi Iadul se va bucura de căderea voastră.

Atunci bătrânul Aqil, care tăcuse până acum, strigă:

— N-are decât! Zici că nici Alah, nici Profetul său nu vrea să ne scape; atunci n-avem ce pierde dacă ne părăseşte. E oare un păcat să te lepezi de o religie, care nu se milostiveşte de credincioşii săi şi nu le aduce decât moarte şi răzbunare? Tu însă nu vorbi de înşelăciune, tu care, cu minciunile şi vicleşugurile tale, ne-ai dus la moarte! Când ţi-am propus ieri armăsarul străinului ca răscumpărare, mi-ai făgăduit să-mi dăruieşti viaţa, dar după ce ai aflat unde se găseşte m-ai pus în lanţuri şi l-ai luat şi pe fecioru-meu, când întâmplarea ţi l-a scos în cale. Nu se cheamă asta înşelătorie şi vicleşug? Înseamnă că ne lepădăm de

[1] Iisus.

legea noastră dacă așteptăm salvarea de la creștini, pentru că nu se găsește nici un musulman care să ne scape din ghearele acelora care își zic musulmani?

— Bine, așteaptă-i, pe creștini, eu nu am nimic împotrivă. Tocmai el vrei să te ajute, după ce i-ai furat armăsarul și fecioru-tău a vrut să-l omoare? Ce, e nebun să-și pună viața în primejdie ca să vă scape pe voi! Care om ar fi în stare să facă așa ceva? Pe Alah, dacă totuși ar face-o, aș trece și eu la legea aceluia care s-a lăsat răstignit pentru ispășirea păcatelor oamenilor și fericirea lor de apoi...

— Atunci îndreaptă-ți de pe acum ochii spre cruce, căci Kara Ben Nemce vine cu siguranță. Nu se lipsește el de armăsarul lui.

— Ei aș! Suntem trei sute împotriva unuia singur?

— Auzit-ai tu să-și numere el vreodată vrăjmașii?

— Câine! Pari să slăvești pe viermele ăsta necredincios, ca pe un Dumnezeu. Chiar de-ar veni, o să fie prea târziu pentru voi; ar cădea și el în mâinile noastre, iar voi veți fi de mult în burta ursului. Dar de ce stau să ascult prostiile voastre? Trebuie să aștept până s-o însera, fiindcă abia atunci iese ursul din bârlogul lui. Deci acum însă moartea plutește deasupra capetelor voastre și cum o începe să se întunece, v-a și înhățat. Când veți fi acolo în „Lăcașul morților", nici o mână omenească nu vă mai poate salva, fie ca a unui musulman, ori creștin. Nusallah e într-adevăr „Lăcașul morților" — după cum i se spune — și morții numai dau îndărăt ce-au primit.

Șeicul dădu apoi o poruncă pazniculuí care plecă și se întoarse peste puțin cu încă zece kurzi aducând doi pari groși și o grămadă de curele. Bebbehii trebuiau să fie legați amândoi de pari și unși cu miere — asta era limpede.

Nu puteam să mai zăbovesc o clipă căci se cerea să fac o recunoaștere în jurul musallahei ca să nimeresc mai târziu drumul pe întuneric.

Mă târâi deci afară din tufa de ferigă și mă îndreptai spre drumul care ducea la ruine. Deși înaintam cu mare băgare de seamă de la un copac la altul, era cât pe aici să o păţesc.

Din descrierea hangiului credeam că poiana e înconjurată de jur împrejur de pădure, dar la un loc forma un fel de limbă de pământ care se întindea destul de adânc printre copaci și în care fără să știu, înaintai până aproape de capătul ei. Auzind un glas de om tocmai în faţa mea, mă trăsei repede îndărăt. Un trunchi gros de lângă mine îmi sluji de acoperire și ascuns după el putui zări înaintea mea până unde se sfârșea limba de pământ.

Văzui vreo treizeci de cai îngrămădiţi la un loc, iar ceva mai încolo „Vântul" meu și calul lui Halef. Armăsarul era un animal nobil și mândru, nu suferea niciodată lângă el un cal pe al cărui stăpân nu-l cunoștea; zvârlea și-l mușca până ce-l gonea. Dacă se întâmplă însă să fie mai mulţi, atunci se îndepărta el, fără ca frâul sau căpăstrul să-i poată fi o piedică.

Vai, în cel hal era bietul dobitoc! Firește, numai eu puteam vedea deosebirea, căci unui străin care nu-l cunoscuse mai dinainte, i-ar fi stârnit și acum admirația.

După cum am mai spus, armăsarul se simțea istovit de hoinăreala noastră îndelungată prin Persia. Ieri fusese furat și târât cu de-a sila; după cum îl știam eu, trebuie să se fi împotrivit dârz și în loc să-l ia cu vorbă bună cum era deprins, îl bătuseră și-l chinuiseră destul. Pielea lui frumoasă își pierduse luciul; iarba verde a poienii nu-l mai ispitea; înaintea lui stătea neatinsă o grămadă mare de mlădiţe fragede. Flămânzea și eram încredinţat că nici nu băgase un strop de apă în gura lui, de ieri încoace. Sărmanul dobitoc, tânjea de dorul meu!

Poate că mulţi au să râdă de mine, dar spun drept că mi se rupea inima de jale, ca și când aș fi văzut o făptură dragă suferind. Mi-era drag armăsarul și suferinţele lui mă făcură să îndrăznesc ceva cât se poate de primejdios. Voiam să-i dau să înţeleagă prin vreun semn oarecare că sunt aproape de el și știam că inteligentul animal o să mă priceapă. Mai înainte însă trebuia să mă încredinţez că paznicii cailor își au atenţia îndreptată în altă parte.

Învăţasem armăsarul să cunoască unele semne anume pentru astfel de împrejurări, semne care treceau neobservate de străini.

Orice cal arab de rasă şi le are pe ale lui. Unul din aceste semne de înţelegere dintre noi era o tuse scurtă, înăbuşită, care se auzea ca şi când aş fi pronunţat silaba „Kol". Cuvântul înseamnă „mănâncă".

Paznicii vorbeau cu glas tare între ei, probabil despre evenimentul care se pregătea, adică pedeapsa celor doi bebbehi, şi poate nici nu vor lua în seamă semnul meu. Tuşii deci o dată încet. Nici măcar nu se întrerupseseră din pălăvrăgeală. Dar „Vântul" meu avea auzul fin; întoarse numaidecât capul în direcţia mea, ciuli urechile, făcu ochii mari, vinele i se întinseră şi ridică în sus coada lui stufoasă şi neagră.

Cutezai atunci şi mai mult. Mă sculai în picioare ca să mă poată zări o clipă, apoi mă lăsai iar repede la pământ. Mă recunoscu. Alt cal în locul lui şi-ar fi manifestat bucuria prin vreun nechezat sau sforăit; el era prea bine dresat ca să facă o astfel de greşeală. Mişcă numai puţin din urechi, lăsă capul în jos, apucă o mlădiţă şi începu s-o ronţăie.

Îmi ajunsesem scopul. În cele câteva clipe care urmară, mi se păru că armăsarul meu s-a schimbat ca prin farmec, arăta cu totul altfel. Şi mi cred să mă fi înşelat.

Pornii acum să ocolesc târâş poiana, ca să-mi urmez cercetările. Nu-mi trebui multă vreme, căci nu fusei tulburat de nimeni şi terenul nu prezenta vreo piedică.

Mă întorsei iar la Halef, care nu mă aştepta atât de curând şi se bucură grozav când mă văzu.

— Ham du lilah — Lăudat fie Alah! zise el. Bine că te-ai întors. Tocmai mă gândeam pe cine să împuşc mai întâi dacă nu mai vii: pe şeic ori pe cei trei sute de banditi ai lui. Pe el l-aş fi lăsat la urmă, ca să-l chinuiesc cu frica de moarte cât mai mult. Dar ia spune: ce-ai văzut şi ai auzit? Unde sunt caii noştri şi prizonierii? Ai spionat pe şeic şi ai aflat când o să ducă pe bebbehi la musallah? O să fie greu să punem mâna pe banii hangiului? Şi pe ce cale: prietenie sau prin luptă? „Vântul" te-a recunoscut când...

— Lasă întrebările, că nu e vreme de pierdut; o să afli totul mai târziu. Acum haidem!

Îmi luai armele, le atârnai în spate şi coborârăm dealul ca să ne ascundem într-un loc prielnic, de unde să putem vedea pe kalhuri când vor duce pe cei doi bebbehi la locul de osândă. Nu merserăm mult şi dădurăm de nişte urme de urs. Dar ce urmă! Moş Martin al nostru trebuie să fi

fost într-adevăr de o mărime cu totul neobișnuită. Nu era însă urs, ci ursoaică, după cum îmi dădui numaidecât seama, căci niţel mai încolo erau alte urme de pui de urs — deci vom avea de-a face cu o mamă de copii. Din păcate, nu puturăm urmări decât vreo câteva clipe urmele, căci n-aveam nici aici o acoperire, așa că am fi fost zăriţi repede de kelhuri, ceea ce însemna nu numai că ni s-ar fi zădărnicit planul, dar ne primejduiam chiar viaţa.

Ne căutarăm repede un ascunziș între niște tufe și traserăm astfel crengi deasupra noastră, ca să nu fim văzuţi, dar să putem vedea noi printre ele ce se petrece în jurul nostru. Halef vru să înceapă iar vorba, îi făcui însă semn să tacă și s-o amâne pentru mai târziu.

Soarele dispăruse de mult după copaci și începuse să se întunece când îi văzurăm pe kelhuri venind. Nu erau trei sute, ci numai vreo douăzeci. Șeicul mergea în fruntea convoiului. După el, cei doi bebbehi duși de patru kelhuri, ceilalţi veneau în urma lor. Toţi își ţineau puștile pregătite, căci se apropiau de bârlogul ursului, care se putea ivi pe neașteptate.

Amândoi prizonierii fuseseră legaţi bine de stâlpi și cu curele atât de trainice, încât numai labele unui urs puternic i-ar fi putut smulge de acolo. Îi unseseră peste tot cu miere, stropii se prelingeau de pe trupurile lor și picurau jos în lungul drumului. Unul din kelhuri ducea în mână și niște faguri, ca să le pună ca momeală în apropierea bârlogului și să arate ursului calea la victimele sale.

— Musallah ! făcu Halef în șoaptă la urechea mea. Oameni sunt ăștia, ori ce dracu sunt? Bine, înţeleg răzbunarea, dar ca să dai pe dușmanul tău pradă ghearelor unui urs, asta numai diavolului i-ar fi putut veni în gând!...

— Adevărat, nu se știe însă la ce chinuri își vor fi pus și bebbehii victimele. Firește că nouă nu ne-ar mărturisi-o ei. A, uite că vin încă trei kelhuri ! Pe semne că au uitat ceva ceilalţi.

Când trecură prin dreptul nostru, văzurăm că duceau niște capete de sfoară, câţiva bulgări de seu și o cutie goală de tinichea.

— Oare la ce le-o fi trebuind? mă întreabă Halef.

— Probabil ca să facă un fel de lampă cu ele.

— O lampă? Pentru ce?

— Sfoara ţine loc de fitil și seul de ulei.

— Bine, bine, dar ce le trebuie lampa? Nu cumva vor să i-o dăruiască ursoaicei de ziua ei, ca să și-o așeze în odaia de dormit?

— Nu prea cred. Mă tem că lampa asta are alt scop. Vor să lumineze biserica ca să-și poată găsi ursul mai bine prada.

— Alah! Asta e o altă născocire diavolească!

— Și o tortură pe care nu numai că o simți, dar o și vezi, e și mai grozavă. Kelhurii ăștia sunt de o cruzime atât de mare, încât ar merita să fie ei aruncați ursului, în locul bebehilor, fără cea mai mică mustrare de cuget.

Văzurăm cum duc lucrurile în capelă. În vremea asta, alți câțiva puseră momeala, pe urmă plecară cu toții pe unde veniseră. Nici unul nu vorbea. Trecură tăcuți pe lângă noi și după ce se îndepărtară, Halef mă întrebă:

— Sidhi, putem vorbi acum?

— Da.

Atunci de ce nu-mi spui și mie ce ai aflat când ai fost în cercetare? Abia aștept.

— Cred. Vreau mai întâi să-ți pun câteva întrebări. Ce zici, să ne mulțumim numai să ne luăm caii îndărăt, ori și banii hangiului și să scăpăm și pe bebbehi?

— Mă mir că întrebi! Dacă am lăsa pe bebbehi să sfârșească într-un chip atât de grozav, n-aș mai avea odihnă cât aș trăi. Mi s-ar părea că simt ghearele ursului înfigându-se în carnea mea.

— Bine. Vezi însă că ne punem viața în primejdie. Ești de acord cu asta?

— Vrei să mă jignești, efendi?

— Doamne ferește! Te întreb numai, fiindcă printr-o astfel de primejdie n-ai trecut până acum.

— Ce fel de primejdie?

— Ca să nu știe kalhurii că ne aflăm aici, nu trebuie să tragem cu pușca; totuși suntem nevoiți să ucidem urșii.

— Păi să-i ucidem! răspunse în grabă curajosul meu prieten.

— Cum?

— Cum vrei tu.

— Alt chip nu e decât or să-i înjunghiem, ori să le dăm cu patul puștii în cap.

— Să le dăm.

— Halef, mai întâi să chibzuim, apoi să hotărâm, și la urmă să înfăptuim. Ai omorât tu vreodată un urs pe calea asta?

— Nu încă și tocmai de aceea mă bucur să încerc.

— Trebuie să știi, dragul meu, că între a voi și a înfăptui e o mare deosebire. Aici e vorba de o ursoaică de o mărime cu totul neobișnuită; ca s-o răpui se cere o putere trupească pe care tu nu o ai și patul pușții să fie dintr-un lemn atât de tare ca să nu se facă țăndări când vei izbi cu el.

— Păi așa e pușca aia mare a ta. Tu pocnești ursoaica în cap și eu o înjunghii, ori de-andoaselea: eu o înjunghii și tu o pocnești pe urmă; pentru mine tot una este.

— Mai domol, omule! Știi tu unde trebuie să vâri cuțitul, adică între care din coaste?

— Habar n-am! Dar crezi tu, efendi, că o să stea ursoaica liniștită până îi numeri tu coastele și pe dinainte și pe dinapoi?

— Asta nu; un bun vânător însă ochește dintr-odată locul și înfige de-a dreptul cuțitul acolo unde trebuie. O poate face chiar de mai multe ori. Ursul e deobicei greoi în mișcări, dar când îl ataci, devine sprinten și îndemânatic. Dacă nu l-ai nimerit bine, te apucă între labe și te sfâșie înainte de a avea tu vreme să tragi cuțitul. Vai de tine dacă ți-a alunecat tăișul pe deasupra! Vai și...

— Lasă că știu unde vrei să ajungi, mă întrerupse Halef. Vrei să ucizi tu singur ursoaica.

— Cam așa ceva.

— Adică să mă înlături de la o faptă atât de glorioasă! Să povestesc eu alor mei când m-oi întoarce acasă că, pe când tu te luptai aici cu ursul, eu stăteam cu mâinile în sân și mă uitam la tine, lăsându-te singur în primejdie? Ce sunt eu? O babă gârbovită care se sperie numai când visează că i-a ieșit ursul înainte? Ce-ar spune nevastă-mea, Hanneh, cea mai drăgălașă dintre toate florile de pe pământ, când ar auzi așa ceva? Vrei să creadă că duhul vitejiei și-a luat zborul din trupul meu și am rămas o râșniță ruginită care nu mai e bună de nimic?

— Liniștește-te omule! Cine îți spune că o să stai cu mâinile în sân? Ba o să ne împărțim chiar munca pe din două. Când voi ataca eu ursoaica, dau năvală peste tine puii ei.

— Puii! Ca și când asta ar fi ceva vrednic de un războinic ca mine! Ce mare scofală să răsucesc gâtul la unul doi pui de urs! Așa ceva poate face și un copil.

— Te înșeli. Cam cât îți închipui tu că sunt de mari puii?

— Păi... cât o pisică.

— Ei aș! Trebuie să aibă acum vreo șase luni, deci destul de mari ca să ai de furcă dacă te-or ataca. Un pui de urs la vârsta asta, mai ales unul crescut în sălbăticie, e foarte puternic, și aici vom avea de-a face, probabil, nu cu unul, ci cu mai mulți.

Eram nevoit să iau ursoaica asupra mea, căci Halef nu era vânător de urși, și nu numai că mi-ar fi cășunat cu nepriceperea lui cine știe ce, dar se putea întâmpla să prindă de veste kelhurii să suntem acolo și să ne zădărnicească toate planurile și ca să nu se simtă umilit, trebuia să-l fac să creadă că însărcinarea pe care i-o dam era destul de grea și se cerea pentru îndeplinirea ei curajul unui adevărat bărbat.

Se vede că izbutii, căci zise foarte serios:

— Așadar, ești de părere că nu e tocmai lesne să pui cu botul pe labe odraslele unei ursoaice fără de moarte?

— Cred și eu! Și apoi, mai pune la socoteală dragostea pe care o au fiarele astea pentru fiii lor. Când se atinge cineva de ei, ursoaica se repede asupra lui cu o furie de neînchipuit. Nici nu se gândește să-și apere viața ei, ci pe a lor. Vezi deci că nu e de glumit și că vei fi și tu într-o primejdie destul de mare.

— N-ai idee ce bine îmi pare, efendi! Văd și eu acum că nu mă socoți o râșniță stricată, cum credeam adineaurea, și sunt gata să mă iau la trântă cu fetele și feciorii ursoaicei fără de moarte.

— Ne-am înțeles. Bagă însă de seamă ca nu cumva să slobozi vreun glonț.

— N-avea grijă; o să mă slujesc numai de cuțit și odraslele dușmancei au să se ducă în împărăția ursilor fără măcar să simtă cum și când. Pe urmă, o să fac din blana lor un covoraș pentru piciorușele Hannehei mele dragi, ca să nici nu simtă pe unde calcă. A, ia te uită! S-a întunecat de-a binelea și lampa pe care au aprins-o nemernicii ăia de kelhuri luminează musallah. Nu crezi că a sosit vremea să ne ducem să eliberăm pe bieții prizonieri care tremură acolo de groaza morții cumplite ce îi așteaptă?

— Lasă-i să tremure nițel. Drept e că sunt oameni ca și noi și nu putem îngădui să fie omorâți, dar nu sunt nici ei mai buni decât kelhurii, vrăjmașii lor. Ne-au jefuit:

mai mult încă, au vrut să ne ucidă și, deși sunt hotărât să-i scap, nu strică să se învețe minte.

— Bine zici, sidhi, numai vezi că dacă vom zăbovi prea mult, vin ursii și-i mănâncă fără să fi fost și noi de față.

— Cum adică, să fim de față când îi vor mânca?

— Îți arde de glumă, sidhi! Salvare numești tu să-i scoatem din burta ursoaicei? Trebuie să-i eliberăm până nu vor apuca să alunece pe gâtlejul fiarei. De aceea socot că e timpul să le venim în ajutor. Ori crezi că nu e nevoie să ne grăbim?

— Vreme ar mai fi, nu e vorbă, căci ursii nu ies așa de devreme din bârlogul lor, dar mirosul de miere îi va ademeni mai curând decât ar trebui, și în afară de asta aș vrea să aud ce își spun bebbehii în situația lor de acum, așa că putem merge, mai bine zis să ne furișăm până la ei.

— La ce atâta osteneală? E doar întuneric beznă și nu ne poate vedea nimeni. Nu e nevoie să ne târâm pe burtă ca șerpii, mergem de-a dreptul ca oamenii.

— Fie și așa. Să fim însă cu mare băgare de seamă. Musallah se vede bine din lagărul kelhurilor și îți închipui și tu că ochii tuturor sunt ațintiți într-acolo. Lăcașul e luminat și ar zări umbrele noastre trecând. Deci, ține-te după mine și fă întocmai ce fac eu.

— Am înțeles, sidhi. Ei, plecăm?

— Da.

— Atunci să ne rugăm de Alah să ne ajute. Tu știi, efendi, că mie nu mi-e frică de nimic? inima mea bate tot atât de liniștită ca întotdeauna și nu o să-mi tremure mâna când voi înfige cuțitul în vreun ursuleț de ăla, cum nu-mi tremură când tai acasă un miel pentru Hanneh a mea. Dar, vezi tu, un urs nu se prea potrivește cu un miel, mai ales când nici nu e fript în frigare. De aceea, hai să ne rugăm! A uhdu billah min eș șeitan er ragim — caut scut și apărare la Allah împotriva diavolului. Efendi, Dumnezeu o să mă apere, de asemenea și pe tine.

Știam eu că nu de frică cerea el ajutorul lui Dumnezeu, ci din adânca lui credință în Atotputernicul și, deși nu cu glas tare cum făcuse el, mă rugai și eu în gând de Acela care împarte cu mâna lui binele și răul, viața și moartea. Cu toate că vânasem de multe ori ursii cenușii ai Americii — destul de primejdioși, de altfel — îmi dădeam seama că nu era o glumă ceea ce aveam eu de gând, mai ales că nu puteam să mă slujesc de o armă de foc.

Cercetasem peste zi cu băgare de seamă locul şi nu mi-era greu să mă descurc prin întuneric; singurul lucru de care trebuia să mă feresc era ca să nu zărească kalhurii umbrele noastre în lumina care străbătea prin ferestrele şi uşa căscată a bisericii năruite.

Din pricina asta ne trebui vreun sfert de ceas până să ajungem la ea, şi, spre bucuria mea, nu prin faţa sau spatele ei, ci pe o parte laterală pe care nu o văzusem încă şi unde nu puteam fi zăriţi de duşmani. A patra latură era peretele stâncii. Ne aflam acum pe partea unde nu putea să se ivească ursoaica şi văzui aici o fereastră în zid; era însă atât de dărâmată, încât din două sărituri peste câţiva bolovani eram în biserică.

Ne lăsarăm jos la umbra bolovanilor şi ridicarăm capetele ca să privim înăuntru. Nu văzurăm decât dărâmături, moloz şi pereţi năruiţi; nimic, nici cel mai mic lucru care să amintească scopul de odinioară al clădirii. Pietroaie şi pietriş împrăştiat pretutindeni. Din fund putui citi, la lumina şovăitoare a lămpii, în slove cuneiforme, săpat în piatră, cuvântul „Kyrie". Kyrie Eleison — Doamne, îndură-te de noi! Nici o altă inscripţie nu s-ar fi potrivit mai bine pentru locul acesta de măcel al unor creştini; Şi tot atât de bine se potrivea scena de groază pe care o aveam înaintea ochilor

Kelhurii înţepeniseră în pământ parii de care erau legaţi prizonierii şi îngrămădiseră în jurul lor bolovani ca să nu se mai poată clinti din loc. Probabil ca să prelungească chinurile osândiţilor. Urşii vor fi siliţi astfel să-şi înceapă opera lor grozavă de la picioare în sus.

Prizonierii erau îmbrăcaţi şi strâns legaţi cu curele de pai. Le lăsaseră într-adins hainele, ca să aţâţe şi mai mult fiarele, care vor sfâşia odată cu ele şi fâşii întregi din carnea nenorociţilor. Chipurile lor smângălite cu miere erau de nerecunoscut. Mierea se prelingea încet de pe chipurile osândiţilor şi făcea mici băltoace sub picioarele lor. Cum nu erau în stare să mişte nici un mădular, aminteau felul cum anumite triburi de indieni îşi îngroapă, sau mai bine zis nu-şi îngroapă morţii. Îi leagă în vârfuri de stânci, sau alt loc, mai ridicat, de pari înalţi, ca vulturii şi corbii care roiesc în jurul lor să le roadă carnea până la os. Dar aici nu era vorba de morţi, ci de oameni vii care vor sluji de hrană fiarelor sălbatice.

Se părea că bebbehii își încordaseră toate puterile ca să-și rupă legăturile, firește degeaba. Erau acum atât de istoviți, că nu auzii mai întâi decât un oftat prelung și dureros. Pe urmă bătrânul Aqil începu să blesteme cu foc pe kelhuri.

— Decât să-i blestemi pe ei, mai bine te-ai plânge pe tine, îi zise fiul său, măcar că ți-ai meritat soarta. Fapta ta cere răzbunare.

— Dar de ce atât de grozavă? Nu era destulă răzbunare să ne ia viața cu un glonț?

— Nu! Împușcat-ai tu acum doi ani pe kelhur sau l-ai închis într-o hrubă și l-ai lăsat să moară de foame? El a flămânzit, iar noi vom muri mâncați de urs. Asta-i răzbunarea lui Sir Samurek, dreaptă pentru tine, dar nedreaptă pentru mine, care nu sunt vinovat de moartea omului acela. Când a murit el eram în Kahira, deci departe de Kurdistan. De ce a voit Allah să mă nască feciorul tău și să ispășesc neghiobiile tale?

— Răzbunarea trece din tată în fiu; e legea lui Allah și nu trebuie să cârtești împotriva ei.

— Eu n-am vorbit de răzbunare, ci de prostiile tale.

— Prostie! Cum se poate ca un copil să îndrăznească să vorbească astfel despre tatăl său?

— Poate, dacă e așa. N-a fost mai mult decât o prostie că, deși știai că kelhurii îți juraseră răzbunare, să te duci la ei și să le oferi un cal care nu numai că nu era al tău, dar nici măcar nu-l aveai încă în stăpânirea ta! Nu-ți închipuiai tu că vor pune mâna pe tine și-ți vor lua singuri calul? A ta, numai a ta e vina că am ajuns acum și eu unde mă vezi.

Bătrânul nu răspunse, gemu dureros, pe urmă încercă să se apere zicând:

— Vorbești de prostiile mele și le uiți pe ale tale. Cea mai mare greșeală ai făcut-o tu nu eu.

— Eu?

— Da, tu. Cine te-a pus să vrei să ucizi pe Kara Ben Nemce și Hagi Halef Omar? Măcar că-i urăsc de moarte, trebuie să recunosc că de ăștia trebuie să se ferească un dușman mai mult decât de o sută alții. Armăsarul acestui efendi nici nu se poate prețui, dar aceea aș putea să jur că va urmări pe kelhuri ca să și-l ia îndărăt. Când mă gândesc la isprăvile vitejești pe care am auzit că le-a

înfăptuit, mai că-mi vine să cred că se află pe aici pe aproape și a văzut tot ce au făcut kelhurii cu noi.

— Așa cred și eu, încuviință Szali. Poate că știe chiar de moartea grozavă care ne așteaptă. Pe asta se bizuie singura nădejde care ne-a mai rămas.

— Nădejde zadarnică. De când au plecat adineaurea kelhurii, eu am pierdut orice nădejde de salvare. La început credeam că vor numai să ne sperie, dar acum văd că m-am înșelat. N-o să mai cuteze nimeni să vină să ne dezlege. Suntem deci pierduți și osânda se va împlini.

— Eu până în clipa când voi simți ghearele ursului înfigându-se în carnea mea, tot nu mă socot pierdut. Kara Ben Nemce trebuie să vină, poate că a și venit; nu suferă el ca o făptură omenească, fie chiar cel mai neîmpăcat dușman al său, să fie schingiuit. Dacă e într-adevăr pe aproape și a aflat ce ne așteaptă, vine negreșit la Musallah ca să ne scape.

— Nu o să facă el una ca asta.

— De ce?

— Din pricina ta. Dacă nu voiai tu să-l ucizi, poate că o făcea. Doar nu e nebun să se arunce de bună voie într-o primejdie atât de mare.

— Lui nu-i e frică de urși. Și dacă e vorba să-ți ierte ție furtul calului, îmi iartă și mie prostia pe care voiam s-o fac. Un creștin nu cunoaște răzbunarea. Căci Dumnezeu e însuși iertarea — așa mi-a spus el mie când mi-a dat îndărăt arma. Dacă e într-adevăr aici și știe în ce primejdie grozavă ne aflăm, fi sigur că va asculta de poruncile religiei lui și va veni să ne scape.

— Allah w' Allah! Ce-mi auzirăurechile! Tu, un mândru învățător și propovăduitor al Islamismului, care n-are pentru creștini decât vorbe de ocară, îți pui singura nădejde într-un afurisit de necredincios și adept al aceluia care a fost răstignit la Idsuldsula[1]).

— Nu-l afurisi — cel puțin pe ăsta nu! El nu poartă învățăturile religiei sale numai pe vârful limbii; ele sălășluiesc și în inima lui; izvorăsc din plăselele cuțitului său și din țevile puștilor sale. Dacă Allah îi îndreaptă pașii spre noi, jur pe Mahomed și pe...

— Taci? se răsti tatăl său la el. Ai uitat ce ne spunea în bătaie de joc Sir Samurek? Cine cere ajutor de la creș-

[1]) Golgota.

tini, nu trebuie s-o facă în numele lui Mahomed. De o fi să ne vină ajutorul de la Kara Ben Nemce, înseamnă că Isa Ben Marryam îi îndreaptă paşii încoace; de aceea de el trebuie să te rogi.

Eu nu ştiam dacă vorbea serios sau în bătaie de joc. Fiul său însă nu băgă de seamă ironia, căci zise:

— Urşii n-au venit încă, deci Mahomed ne mai poate trimite în ultimul moment un salvator; dacă nu, ne mai rămâne creştinul.

În situaţia disperată în care se aflau cei doi bebbehi, cuvintele acestea oarecum pline de şiretenie, sunau atât de caraghios, că te cuprindea parcă jalea. Lucrul acesta îl simţi şi Halef, căci îl auzii mormăind:

— Zău că dacă n-ar fi de plâns, mi-ar veni să râd! Eu ştiu cine e mai tare dintre Christos şi Mahomed. Ce zici efendi, să le-o dovedim şi lor?

— Nu e nevoie, au să se încredinţeze ei singuri. Să mai avem niţică răbdare. Taci să auzim ce mai vorbesc.

Nu era însă nimic important pentru noi ceea ce-şi spuneau. Se tânguiau, îşi făceau unul altuia imputări; se rugau de Mahomed şi urmaşii lui. La urmă, lucrul acesta mă scârbi şi tocmai voiam să mă duc să-i dezleg, când îl auzii pe Akil strigând îngrozit:

— Allah să se îndure de noi! Uite acolo... în uşă, ursul...

— Îl văd şi eu, răspunse Szali. E un pui de urs. O, Allah, o Profetule, o Mecca, o sfântă Kaaba, chinurile noastre încep!

Văzurăm şi noi ursul. Deşi pui, era totuşi destul de voinic. Probabil că fusese înţărcat mai de mult şi desigur că nu se hrănise de atunci, numai cu fructe şi cu sălbăticiuni. La drept vorbind, nu i se mai putea zice pui.

— Oh, sidhi, ăsta-i urs în lege! îmi şopti Halef. Atât de mari nu-mi închipuiam eu odraslele cucoanei ursoaice. Să ştii că ăsta nu ştie de glumă, te înhaţă la repezeală. Ce zici, să mă duc să-i spun că-mi trebuie blana lui pentru covor?

— Nu, nu încă! Ai înfuriat-o pe ursoiacă, fiind bănuiesc că e şi ea pe aproape. În nici un caz nu intri înaintea mea.

În timp ce schimbam pe şoptite aceste cuvinte între noi, ursul îşi făcuse de lucru la fagurii pe care îi aşezaseră kelhurii aproape de prag. Apucă un fagure între labe şi

se apucă să-l lingă într-un chip atât de caraghios încât aș fi pufnit în râs dacă situația n-ar fi fost atât de serioasă.

Bebbehii amuțiseră de spaimă, câteva momente; pe urmă începură să îndruge la rugăciuni, dar nu cu glas tare, ca să nu atragă atenția ursului asupra lor.

Deodată ursul fu împins de la spate și se potcni. Nu se uită însă înapoi, ci se duse la un alt fagure, pus nițel mai încolo. În urma lui venea încă un urs mai mare și mai voinic decât celălalt.

Murmurele Bebbehilor se auzeau acum mai deslușit. Numele lui Mahomed se repeta din ce în ce mai repezit, dovadă că spaima lor creștea din clipă în clipă. Când apăru un al treilea urs pe ușă, începură să țipe înebuniți de groază. Ursulețul care venise întâi stătea acum lângă bătrânul Aqil își lingea mierea care se scursese jos la picioarele lui. În curând veni și cel de-al doilea să ia parte la ospăț, pe când al treilea se apropiase de Szali ca să se apuce și el de această îndeletnicire plăcută. Cei doi dintâi isprăviseră de lins mierea risipită pe jos și băgând de seamă că dulceața se întinde și în sus, puseră ghiarele pe picioarele lui Aqil. Acesta nu mai răcnea acum, ci urla.

— Efendi, dragă Efendi, hai să-i scăpăm, săracii!... făcu Halef cu glas scăzut.

Vru să se ridice în picioare, dar eu îl trăsei îndărăt și-i șoptii răspicat:

— Aicea să stai, m-ai înțeles? Nu știm unde o fi ursoaica și s-ar putea să ne înhațe pe la spate.

Zăbava ursoaicei mă punea pe gânduri. Deși puii erau înțărcați mai de mult, nu se putea să-i lase ea singuri, de capul lor, în puterea nopții. Pesemne că avea ea de ce. Oare să ne fi adulmecat pe noi sau o nelinișteau urmele multe ale kelhurilor?

— Ghemuiește-te bine la pământ și nu te mișca! poruncii eu lui Halef. Ursoaica poate sosi din moment în moment.

Cu pumnalul scos pe jumătate de la brâu, țineam pușca pregătită s-o pocnesc cu patul în cap. Bănuielile mele nu mă înșelaseră. O umbră uriașă se ivi din întuneric și pași de după zidul bisericii. Crezui că a sosit clipa când... ori eu ori ursoica! Deodată răcnetele bebbehilor fură întrecute de sunete care nu erau nici mormăit, nici șuierat, nici șerâșnet și totuși toate la un loc; apoi umbra pieri iar. Dintr-o aruncătură de ochi prin fereastra clă-

dirii, înțelesei pricina. Cei doi pui de urs se luaseră la bătaie și se zgâriau cu ghearele, și firește că nu se gândeau de fel să cruțe picioarele lui Aqil, ceea ce îl făcea pe acesta să urle și mai grozav. Ursoaica voise într-adevăr să se dea la noi, grija însă pentru odraslele ei o făcuse să alerge într-acolo.

Stătu o clipă pe loc. Privirea ei se aținti la cei doi bebbehi, care își pierduseră aproape răsuflarea, ca să izbucnească apoi în urlete și mai înfiorătoare.

— Allah, Allah, răcnea Aqil. Vine moartea... moartea! Acum nu mai e scăpare!...

— E duhul preotului care vine să ne mănânce! zbiera celălalt. Ajută-ne Allah, ajută-ne Profetule! Scapă-ne... sca...

— Nu te mai bizui pe el, îi curmă tată-său vorba. Gândește-te că...

Nu stătui să ascult mai departe.

— Lasă-mă să intru deocamdată singur înăuntru, îi zisei eu lui Halef, ridicându-mă de jos.

Aruncai carabina la pământ, ca să nu mă încurce în mișcări, apucai cuțitul între dinți și luai în mâini pușca. Ursoaica alergă la puii încăierați, îi despărți cu o lovitură de labă, pe urmă se ridică încet și amenințător la fața lui Aqil, care răcni cuprins de groază:

— Ajută-ne, o, Dumnezeu al creștinilor! Ajută-ne, tu, Isa Ben Marryam, dacă altcineva nu vrea să ne ajute!...

În același timp, Szali Ben Aqil murmura, în spaima lui grozavă:

— Scapă-ne, o, tu, Răstignitule, scapă-ne! Tu, numai tu ești singura putere în cer și pe pământ, tăria și...

Nu auzii mai departe, căci în clipa aceea viața mea depindea de ochiul și pumnii mei. Sării peste bolovanii din dreptul ferestri, și vârâi ursoaicei, care stătea pe labele dinapoi, patul greu al puștii în pântece, de o făcui să cadă pe spate. Numai în poziția asta, o puteam lovi drept peste bot: țeasta era mult prea tare pentru așa ceva. Ridicai

pușca și o pocnii de astădată cu putere în cap. Fiara se întinse cât era de lungă, cu labele în sus.

Știam că o ameţisem numai, că ameţeala nu o să ţină mult. Zvârlii pușca, apucai cuţitul și... i-l înfipsei până în plăsele între cele două coaste știute de mine. Sării apoi în lături, dar mă poticnii de puiul de urs, care îl lingea și acum pe Szali Ben Aqil. Mă ridicai însă repede și văzui că Halef mă urmase mai curând decât ar fi trebuit. Înhăţase unul din pui -- tocmai pe cel mai aproape de mamă-sa — care se zbătea și mușca cu furie, așa că nu-l putea nimeri unde trebuia. Alergai la el și-l trăsei îndărăt.

— Ce faci, pentru Dumnezeu ! Nu se știe dacă ursoaica e moartă de-a binelea, poate că lovitura mea a dat greș și cuţitul...

— Cuţitul tău să dea greș ! mă întrerupse el zâmbind. Ia te uită cum îi gâlgâie sângele din inimă. Aproape nici nu mai mișcă. Tu ţi-ai făcut datoria, acum lasă-mă să mi-o fac și eu pe a mea. Împrumută-mi, rogu-te, o efendi, cuţitul tău, ca să trimit și pe copii în împărăţia cerească a urșilor, acolo unde s-a dus mama lor. Vrei să-i lăsăm orfani ?

Pe când vorbea, eu nu-mi luam ochii de la ursoaică, să-i dau lovitura de „graţie", dacă ar fi nevoie. Nu era însă nevoie. O nimerisem drept în inimă.

În vremea asta Halef isprăvi repede cu unul din urși, apoi amândoi împreună terminarăm cu ceilalţi doi. Totul se petrecuse în mai puţin de două minute, fără să ne alegem măcar cu o zgârâietură.

Acum venise vremea să vedem ce e cu cei doi bebbehi. Ţineau ochii închiși și nu dădeau nici un semn de viaţă, ceea ce supără pe hagiul meu, care se aștepta la cuvinte de recunoștinţă din partea lor.

— Staţi cu ochii închiși și faceţi pe morţii, ai ? le strigă el. Ori credeţi, viteji eroi ai neamului bebbeh, că sunteţi și voi niște urși care așteaptă să le înfigem cuţitul în inimă ?

De abia acum deschiseră ochii și Aqil strigă uluit:

— Kara Ben Nemce!

— Da, el e, hagiul emir Kara Ben Nemce! adăugă Szali. Uite-l și pe viteazul Hagi Halef Omar! Sunteți voi, cu adevărat, sau mi se năluceşte mie în clipa morții?

— Masallah! Ce, crezi tu că mai vede omul după ce a murit? râse Halef. Suntem chiar noi în carne și oase.

— Adevărat, adevărat să fie? Dar cum ați ajuns aici în „Lăcașul morților"?

— Întocmai după cum spuneați voi adineaurea. Am pornit după kelhuri ca să ne luăm caii înapoi și să vă eliberăm pe voi.

— Să ne eliberați? întrebă el cu îndoială. Glumești sau vorbești serios, Hagi Halef Omar?

— Mă mir de întrebarea ta prostească. Uite-te la namila asta de urs și la aste douăsprezece labe ale puilor ei. Glumă crezi tu că a fost asta?

— Allah! Allah! Atunci ați venit într-adevăr să ne salvați?

— Da.

— Așadar, Răstignitul ne-a ascultat ruga! Noi v-am furat caii, am vrut să vă ucidem și voi vreți să ne scăpați de la moarte! Nu putem crede că e adevărat, până ce nu ne veți dezlega de stâlpi.

Ne grăbirăm să le împlinim dorința și, când se văzură liberi, se petrecu un lucru, adică două, la care nu m-aș fi așteptat pentru nimic în lume. Aqil, banditul și ucigașul, omul care trăise până atunci numai în crime și nelegiuiri, se trânti la pământ și începu să plângă ca un copil. Spaima prin care trecuse îl doborâse într-atât, încât nu se putu stăpâni, iar Szali, fiul său, îmi apucă amândouă mâinile, căzu în genunchi la picioarele mele și murmură, cu glasul înecat în lacrimi:

— Ți-ai biruit și de astădată dușmanii, emirule, dar biruința asta nu ai câștigat-o pentru tine, ci pentru un altul, care stă mai presus de tine. Dumnezeu e însuși

iubirea ; așa ai spus și eu nu te-am crezut, ar trebui însă să fiu orb ca să nu văd că tu, și nu eu, ai avut dreptate. Ne-ai salvat din ghearele grozave ale ursului ; suntem robii tăi și poți să faci cu noi ce vrei.

Îl ridicai de jos și-i zisei cu blândețe :

— Să nu îngenunchezi niciodată înaintea unei făpturi omenești, ci numai în fața lui Dumnezeu, eu însă sunt un păcătos ca tine. Vreți să încredințați într-adevăr soarta voastră în mâinile noastre ?

— Vrem. Dacă nu erați voi, am fi fost sfâșiați de urși. Fă ce vrei cu noi. Ai de gând să ne predai kelhurilor ?

— Nu. Sunteți liberi.

— Allah ! asta ar fi prea mult... Poate că vrei să-l duci pe tata la oraș ca să-și primească pedeapsa pentru furtul celor zece mii de piaștrii ?

— Eu nu fac parte din poliție. Pentru ceea ce ați vrut să faceți împotriva noastră, sunteți iertați și afacerile altora nu ne privesc. Noi n-avem nici un drept asupra voastră : Alah să vă judece ! Sunteți liberi și ați putea pleca chiar acum, vă rog însă să rămâneți aici până mâine dimineață, altminteri am putea fi împiedicați la ceea ce avem de gând să facem.

— O, emirule, tu nu trebuie să ne rogi, ci să ne poruncești ! Inimile noastre sunt pline de recunoștință pentru voi : dușmănia dintre noi a pierit și vom face tot ce ne vei cere.

— Nu vă cer altceva, decât să stați liniștiți și să ascultați de cele ce vă voi ruga eu. Vreau să ne luăm la noapte caii îndărăt și să-l răpesc pe Sir Samurck, șeicul kelhurilor, fără ca să prindă ai lui de veste. Numai dacă veți sta liniștiți pot izbuti, altminteri nu.

— Eu n-aș putea nici una nici alta, voi însă sunteți dintr-aceia care nu cunosc piedici, de aceea nu mi-e îngăduit să vă contrazic. Dar pentru care motiv vreți să-l răpiți pe șeic ?

— Ca să-l silim să ne dea îndărăt banii hangiului din Khoi.

— Și să-l duceți pe urmă la Khoi ca să-și primească pedeapsa ca incendiator?

— Nu, am răspuns eu în locul lui Halef. Ți-am mai spus că eu nu fac parte din poliție. După ce-îmi voi ajunge scopul, îi dau drumul să se ducă în plata Domnului.

— Cum, îi lași liberi? Gândește-te că banditii ăștia sunt niște ucigași care au vrut să ne dea pradă ursilor ca să ne mănânce, v-au furat caii și dacă puneau mâna pe voi, aveați și voi soarta noastră. Dă-ți seama ce înseamnă grozăvia asta... O astfel de blândețe și îngăduință nu se poate nici măcar de la Alah, da' mite de la un om și toate fărădelegile pe care le va mai înfăptui Sir Samurek de acum în colo, voi sunteți răspunzători de ele și vor cădea asupra capetelor voastre. Poți tu, efendi, să-ți iei o astfel de răspundere?

— Da.

— Atunci, drept să-ți spun, eu nu te mai înțeleg...

— O, mi-am luat eu acum de curând o povară tot atât de grea asupra mea.

— Când și cum?

— Adineauri, când v-am iertat pe voi. Sir Samurek, e un hoț și ucigaș. Ce-ați fost voi până acum? Dacă aș fi căzut în mâinile lui, m-ar fi omorât. Și voi același lucru ați voit să faceți cu mine. V-am ajutat să vă recăpătați libertatea: va fi și el liber. Pentru voi am făcut mult, mult mai mult ca pentru el, căci, deși dușmanii noștri de moarte, ne-am pus în primejdie viața, ca să vă scoatem din ghearele fiarelor sălbatice, pe când pentru el nu e nevoie de așa ceva.

— Dar kelhurii sunt vrăjmașii noștri și ne vor urmări cu răzbunarea lor!

— Ce mă privește pe mine? Dușmanii ne-ați fost și voi nouă, cu toate astea v-am iertat dușmănia. Crezi tu că adevărata iubire pe care ne-o poruncește Domnul Dumne-

zeul nostru, e să iubim numai pe acei-care ne iubesc? Asta nu e iubire, ci egoism. Numai cine a învăţat să ierte, acela iubeşte cu adevărat. Când iubirea suferă alături de ea, dorul de răzbunare, nu merită să i se spună iubire. Roagă-te în fiecare zi de Alah să te înveţe s-o cunoşti mai bine. Eu calea ţi-am arătat-o. Află că, nu există fericire nici în viaţă, nici în moarte, fără ea. Dar acum nu mai e timp de vorbe, ci de fapte. Poţi tu să-ţi aduci aminte de cuvintele lui Sir Samurek când i-ai spus că vă voi salva, deşi sunteţi duşmanii mei înverşunaţi?

— Ce anume?

— Pe Alah şi pe fericirea sufletului meu că aş crede şi eu în Christos şi mi-aş îndrepta privirea spre acel Dumnezeu care a murit pe cruce pentru mântuirea oamenilor — a zis el.

— Masallah — minune dumnezeiască! Repeţi cuvintele ca şi când ai fi fost de faţă. Nu cumva eşti atotştiutor, efendi?

— Asta nu. Şi ce-a spus despre cruce şi despre ursul ăsta, îţi mai aduci aminte?

— Da.

— Atunci ajută-ne ca să se adeverească vorbele lui. Pentru că iubirea care sălăşluieşte în inima mea, v-a adus vouă salvarea, vreau ca kelhurii să-şi dea şi ei seama că ura şi răzbunarea nu naşte decât tot ură şi răzbunare, pe când iubirea e mama mântuirii şi a fericirii.

— Şi ce ajutor îţi putem da noi la asta, efendi?

— Mâine dimineaţă, când şeicul îşi va îndrepta ochii încoace, să vadă înfăptuită condiţia pe care el şi-a exprimat-o în batjocură: Ursul să stea aici în uşă, cu crucea creştinilor în labe.

Ochii lui negri se adânciră cu o privire scrutătoare într-ai mei, apoi strigă:

— Ce idee s-a putut naşte în mintea ta! Efendi, încep să pricep de unde ţâşneşte izvorul biruinţelor tale. Tu nu

eşti un rob al Kismet-ului (soartă) ci te-ai dezbărat de ea şi-ţi croieşti soarta după voinţa ta.

— Asta o poţi face şi tu.

— Nu, nu pot s-o fac şi nici un alt om nu poate. Cine ţi-a dat ţie asta?

— Iubirea. Nu ţi-am spus că ea e izvorul mântuirii? Kismet-ul tău e un tiran de faţa căruia te zvârcoleşti în ţărână ca un vierme pe care oricine îl poate strivi sub călcâi. Trăieşte din măduva oaselor tale şi se hrăneşte cu voinţa ta; el te face surd ca să nu auzi zăngănitul lanţurilor cu care te-a încătuşat şi te face orb la frumuseţile libertăţii. Îşi scrie legile lui cu sângele din vinele tale şi-ţi dă poruncile lui prin glasul patimilor tale care te îmbată ca haşişul otrăvitor, în vreme ce otrava ţie ţi se pare o plăcere dumnezeiască. Nici o hotărâre nu porneşte din voinţa ta, nici o nădejde nu se naşte din voia ta, căci Kismet-ul a hotărât mai dinainte boarea de vânt care îţi mişcă firul de păr de pe cap. Sceptrul acestui tiran pe care îl numiţi voi Kismet, sau soarta, e violenţa şi islamismul, e învăţătura provăduită de el. Până şi semiluna, simbolul vostru sfânt, nu e datorit lunei ci iataganului întors la vârf al Profetului care, ca să îndârjească şi mai mult gloatele, îl înfigea în vârful suliţii lui când pornea la luptă. Cu acest Kismet şi-a mânat adepţii la moarte. Mohamed şi cei care au venit după el. La fântâna secată a Kismet-ului a însetat şi a pierit iubirea şi, pe când voi vă socotiţi copiii preferaţi ai lui Alah, nu sunteţi altceva decât robii urii, ai răzbunării şi ai neîmpăcării. De aceea Kismet-ul a nimicit în voi energia şi neatârnarea. Vă târâţi neputincioşi şi orbi prin viaţă, cum a hotărât soarta neîndurată, şi când cunoaşteţi un creştin, căruia Dumnezeul iubirii, al înţelepciunii şi al dreptăţii i-a dat tăria să hotărască prin voinţa lui proprie nu numai în faptele vieţii sale ci şi în ale altora, găsiţi că e o minune dumnezeiască, dacă înfăptuieşte lesne lucruri pe care voi le găsiţi cu neputinţă. Kismet-ul i-a poruncit lui Sir Samurek să ne fure caii; dar

eu îmi bat joc de acest Kismet și mi-i iau înapoi. Tot acest Kismet i-a poruncit să vă dea pradă ursilor, eu însă sunt un om liber și neatârnat și am înlăturat Kismet-ul, salvându-vă. De aceea, fără să cer voie Kismet-ului, voi înrâuri asupra lui Sir Samurek și sunt încredințat că ceea ce voi face acum nu va rămâne fără efect asupra vieții lui de mai târziu.

Grăisem pe înțelesul și după concepția lui Szali Ben Aqil și-mi urmărise cu mare luare aminte cuvintele, fără să mă întrerupă cu un cuvânt. După ce sfârșii, îmi întinse mâna și zise:

— Îți mulțumesc, efendi. De când pot să-mi aduc aminte, sufletul meu a tânjit după lumină, dar nu a întâlnit decât umbră și întuneric. Nu pot încă pricepe atât de bine după cum aș vrea, cuvintele tale vor rămâne însă adânc întipărite în inima mea și scânteia care s-a născut acum în ea va izbucni cu timpul într-o flacără vie. Sunt un propovăduitor al islamismului și eram pe cale să te ucid din răzbunare. Tu, fără să fii un învățător al religiei tale ai făcut bine dușmanului tău. O să cuget mult asupra acestui lucru și voi face pe urmă cum îi e mai plăcut lui Alah.

— Cum o să știi tu ce îi e plăcut lui?

— Glasul inimii mele o să mi-o spună.

— Tot glasul ăsta ți-a spus că se va ívi Mahdiul?

— Da.

— Atunci cercetează-ți mai bine inima înainte de a-i da ascultare. Un învățător al creștinismului a zis: „Inima omului e fără astâmpăr până ce se astâmpără întru Domnul". Lasă-ți inima să se odihnească în poala iubirii veșnice și a adevărului și nu vei mai avea nevoie de un Mahdiu pe care trebuie să-l cauți cu mare trudă și osteneală.

— Voi cugeta și la ceea ce-mi spui acum, efendi. Câtă înrâurire a avut milostivirea ta asupra mea, ai putea și tu să bagi de seamă. Ieri m-ai cunoscut ca un înfocat musulman, și astăzi, nu numai că ascult cu răbdare cuvintele tale, dar îți și făgăduiesc ajutorul meu — un dreptcredin-

cios al lui Alah — ca să întocmești o cruce. Nu-ți ajunge atât deocamdată?

— Vrei deci să mă ajuți?

— Vreau. Și dacă s-ar mânia pentru asta Profetul, nădăjduiesc că mânia lui nu o să țină mult.

— Eu în locul tău, m-aș sinchisi tot atât de puțin de mânia lui, cum s-a sinchisit el de voi, când a fost să vă sfâșie urșii.

Deodată, bătrânul Aqil, care zăcea încă legat la picioarele noastre, strigă indignat:

— Ce vorbe mi-e dat s-ascult! Ar trebui să vă scuip în față pentru ele. Huleșți împotriva Profetului, efendi și nu o să scapi de pedeapsa lui.

— Tot după cum v-ar pedepsi și pe voi dacă ar avea puterea s-o facă.

— Pentru noi? Pentru ce?

— Nu l-ați hulit voi, musulmani, și mai mult când cereați adineauri ajutorul Dumnezeului creștinilor? Răstignitul să vă scape de moarte? N-ați strigat voi că numai Isa Ben Marryam vă poate scăpa? Eu am spus că Mahomed nu v-a venit în ajutor, pe când voi ați spus că nu vă poate ajuta. A cui a fost hula mai mare, a mea ori a voastră?

— Taci, efendi! Erau clipe grozave, când omul nu mai știe ce spune. Ajutorul a fost într-adevăr, o minune, a sosit când implorăm pe Răstignit, pentru ce ne-a ajutat Mahomed când ne rugam atât de fierbinte de el? Așadar, Isa Ben Marryam al tău e mai puternic decât Profetul nostru. Asta e adevărat, am văzut și noi și trebuie s-o mărturisim fără frică de păcat. Și dacă fiul meu, care cunoaște bine legea islamului, vrea să vă dea ajutor la întocmirea crucii, atunci pot s-o fac și eu care nu sunt un alim [1]. Simt și acum răceala morții în toate mădularele mele; ne-ai salvat viața și dacă pot să-ți arăt într-un chip oarecarere cunoștința

---

[1] Om înțelept.

mea, nu-mi pasă dacă se supără ori nu Mahomed pe mine. Acum spune-ne, efendi ce avem de făcut.

Parcă erau alţi oameni de ieri încoace şi cred că nu mă înşel când susţin că schimbarea asta nu era trecătoare.

Stinserăm mai întâi lampa ca să nu ne poată zări kelhurii nici pe noi, nici umbrele noastre; îşi vor închipui că urşii au trântit jos lampa, pe urmă dădurăm la o parte bolovanii, scoaserăm parii din pământ şi făcurăm din ei o cruce, pe care o înţepenirăm cu frânghiile cu care fuseseră legaţi prizonierii. Când crucea fu gata, târârăm ursoaica până la uşă, aşezarăm bolovanii unii peste alţii, apoi re zemarăm ursoaica de ei ca să pară de la depărtare că sta ea singură aşa, pe labele dinapoi, îi puserăm crucea în braţe şi o legară bine de grămada de bolovani ca să nu cadă.

Acum, după ce am făcut ce aveam de făcut, nici unul din noi nu mai avea poftă să rămână în musallah. Împinserăm leşurile puilor de urs în fundul ei, şi, după ce-mi luai armele, părăsirăm locul unde, dacă nu ne-ar fi slujit norocul, ne-am fi găsit cu toţii moartea.

Voiam să mă duc acum unde îl lăsasem peste zi pe Halef să mă aştepte; alesesem dinadins locul acela, fiindcă îl cunoşteam şi nu mă puteam rătăci prin întuneric. Înaintam cu mare băgare de seamă, căci s-ar fi putut întâmpla ca, din curiozitate, văzând că s-a stins lumina, kelhurii să se apropie de musallah ca să afle ce se petrece acolo. Nu ne întâlnirăm însă cu nimeni.

Mai rămâneau acum încă două lucruri de înfăptuit: întâi, să-mi iau caii înapoi, şi al doilea, să pun mâna pe şeic. Amândouă trebuie să le fac eu singur deoarece nu mă puteam sluji nici de Halef, nici de cei doi bebbehi. Cu toată dibăcia lui, Halef putea să facă vreo nesocotinţă sau o greşeală şi în bebbehi nu mă puteam încrede, de aceea îi şoptii lui Halef să nu-i scape din ochi. Mă temeam, că, în furia lor împotriva kelhurilor, să nu se dedea la vreun act de răzbunare. Le spusei celor trei să nu se clintească

din loc, predai lui Halef amândouă puștile mele, pe care din motive lesne de înțeles, nu le puteam lua cu mine și începui să cobor dealul, ceea ce acum, prin întuneric, era de o sută de ori mai greu decât peste zi. Dibuiam prin beznă ca un orb bizuindu-mă numai pe simțul pipăitului. Ținta mea era s-ajung deocamdată la umbrarul de frunziș unde îl văzusem pe șeic șezând după amiază, la răcoare Înainte de toate trebuia să știu unde se află el și ce face în momentul de față.

Când ajunsei în sfârșit la tufa de ferige, totul era cufundat în întuneric. Nu se aprinsese nici un foc la lagăr. Oare unde era șeicul? Tot sub umbrar? Probabil căci locul era retras și potrivit pentru odihnă. Dedesubtul meu era liniște, dar auzii glasuri ceva mai încolo. Kelhurii nu dormeau. M-așteptam de altfel; ceea ce se petrecea sus, în musallah, era un eveniment prea rar pentru ei, ca să nu alunge somnul. Auzi, oameni dați pradă ursilor! Acolo însă unde bănuiam eu că s-ar afla șeicul, nu se mișca nimic. Mă târâi până la marginea stâncii și mă lăsai binișor sub bolta de frunze, unde crengile ajungeau aproape de pământ.

Întreprinderea era cât se poate de primejdioasă, deoarece mă puteam lovi în fiecare clipă nas în nas cu vreunul din kelhuri, mai ales că de văzut nu se putea vedea nici la doi pași, iar de auzit tot atât de puțin. Mă bizuii deci pe... nasul meu și pe pipăit.

Așadar, pipăiam și adulmecam mereu aerul înaintând pas cu pas; nu mă întâlnii cu nimeni; auzii însă sub bolta de frunze o respirație grea ca a unui om adormit. Asta nu putea să fie decât Sir Samurek. Și tocmai faptul că nu mirosea urât, îmi întări bănuielile, căci fiind om cu stare, se putea primeni mai des decât un altul.

Mă târâi lângă el și începui să-i pipăi hainele. Dormea adânc și era singur. Kismet — soarta — mi-era astăzi binevoitoare, deși o ocărâsem mai adineauri față de cei doi bebbehi. Dovadă că e cu totul lipsită de ambiție.

Nu mi-a trebuit mult ca să iau o hotărâre și să o și pun în practică : o mână la gâtlejul șeicului și doi pumni zdraveni în tâmplă. Al meu era acum ! Îl apucai apoi de umeri și pornii cu el pe calea pe care venisem. Nu mi-era teamă că o să mă audă cineva, singura greutate era cum să-l car în spinare tot urcușul acela anevoios. Totuși reușii și ajunsei cu el sus, fără să se fi trezit din leșin.

— Tu ești, sidhi ? întrebă Halef.

— Da.

— Ei, s-a făcut ?

— Ba bine că nu ! Poftim, ți-am adus plocon pe Sir Saimurek. Chiar dacă nu vom izbuti să punem până la ziuă mâna pe căi, tot am câștigat ceva.

— Ce, l-ai adus pe șeic ? Halal să-ți fie, efendi ! Așa ceva n-aș fi fost în stare să fac.

— Te cred. Ți-ar fi fost cam greu să târăști namila asta de om, pe povârnișs, tocmai în vârful dealului.

— Nu e numai asta ; ca să-l dobori cu un pumn și să-l scoți din lagăr e și mai greu. Ei și acum, ce facem cu el ?

— Îl legăm zdravăn și-i vârâm un căluș în gură. Eu trebuie să plec iar ; mă duc să iau caii. Păziți-l bine până mă întorc. Amenințați-l, dacă s-o trezi, că-i vârâți cuțitul în piept, dacă îndrăznește să crâcnească.

— Dă-mi un cuțit, efendi, am eu grijă de asta, zise repede Ben Aqil. A voit să ne dea pradă ursilor, o să-l fac să tremure de frica morții până i-o ieși sufletul din el . . .

— Cuțitul îmi trebuie mie, nu pot să ți-l dau și ce-am spus cade în sarcina lui Halef, nu voi trebuie să vă amestel cați. Nu vă dau voie să vă atingeți de șeic. E prizonierumeu, viața lui îmi aparține deci mie, chiar și după legile voastre ; și cine mă jefuiește de ce e al meu, mi-e dușman de moarte, ați înțeles ? Dacă nesocotiți spusele mele, ar fi fost mai bine pentru voi să vă fi sfâșiat fiarele sălbatice, decât ce vă așteaptă.

Trebuia să le vorbesc atât de aspru, căci mă țineam să nu se dedea la vreun act de răzbunare împotriva șeicului

în lipsa mea. Se vedea bine că sunt însetaţi după răzbunare, eu însă voiam ca, atunci când va fi să-şi ia rămas bun de la mine, să-şi spună şi el ca mulţi, mulţi alţii înaintea lui : „E creştin, de aceea sufletul lui e plin de bunătate şi îngăduinţă".

Halef mă înţelese, căci îmi zise ca să mă liniştească :

— Pleacă fără grijă, efendi. Halef al tău o să-ţi împlinească porunca. Cine se atinge de şeic, are de-a face cu mine, îi înfig cuţitul drept în inimă. Tu ştii că eu mă ţin de cuvânt.

Ştiam că mă pot bizui pe el şi o luai iar devale până unde văzusem peste zi pe „Vântul" meu. Era întuneric şi nu mă temeam că voi fi văzut de cineva. Se năştea acum întrebarea : Unde erau paznicii şi unde armăsarul? Da, dacă aş fi putut să-i strig : „Ta al !" sau „Ţu a lahaun"[1] într-o clipă ar fi fost lângă mine. Dar nu se putea. De aceea mă lăsai la pământ şi am început să mă târăsc spre locul unde îl văzusem de cu ziua şi eram sigur că nu-l putuse nimeni urni de acolo. Aş fi făcut rămăşag că aşa era. Şi într-adevăr, nu ajunsei nici până la jumătatea drumului, când auzii un sforăit scurt, pe care îl cunoşteam eu foarte bine. „Vântul" meu mă simţise. Oare care alt cal ar fi alergat îndată spre mine, el însă nu se mişcă, fiindcă nu-l chemasem.

Mă apropiai tiptil de armăsar şi pipăii în juru-i. Ţărâna era răscolită de copitele lui şi iarba călcată. Voiseră deci să-l ia de acolo, dar el se împotrivise. Era priponit de un ţăruş înfipt în pământ. Calul lui Halef stătea lângă el. Începui să-mi mângâi armăsarul şi bietul dobitoc îmi lingea mâinile ca un câine credincios, gemând încetişor. Voia pe semne să-mi spună pe limba lui că-mi dusese dorul şi cât de mult se bucură că mă vede iar.

Scosei ţăruşul din pământ şi-i pusei cureaua după gât. Apucând de frâu calul lui Halef de al meu eram sigur că

[1] „Vino" sau „vino aici".

mă urmează), începui să urc cu cea mai mare băgare de seamă. După aproape un ceas, ajunsei în vârful dealului.

Când mă simți, Halef întrebă în șoaptă :

— Sidhi, tu ești ?

— Da, i-am răspuns eu.

— Hamdulilah — Dumnezeu să fie lăudat că te-a adus iar printre noi ! Mi se pare însă că nu ești singur. Cine mai e cu tine ?

— Caii.

— „Vântul" și bidiviul meu ?

— Da.

— Alah akbar — mare e Dumnezeu ! Dar mirarea mea e și mai mare că ai izbutit un lucru atât de greu. A fost careva din voi rănit ?

— Nu, nimeni.

— Atunci minunea e înzecită și mirarea mea crește de un milion de ori mai mare ca dealul ăsta pe care ne aflăm noi acum. Dă-te mai încoace, efendi, nu mă las până nu l-oi săruta odată pe „Vântulețul" tău și pe bietul bidiviu al meu.

În timp ce el săruta și mângâia caii, îl întrebai :

— Pe aici ce-a mai fost ? Prizonierul s-a trezit din leșin ?

— Da.

— Ați vorbit ceva cu el ?

— Numai eu câteva cuvinte. Bebbehilor nu le-am îngăduit.

— Ce-a zis șeicul ?

— S-a zvârcolit nițel, pe urmă s-a astâmpărat când i-am pus vârful cuțitului în piept și i-am spus că-i trimit îndată sufletul la plimbare dacă nu se potolește.

— Știe cine suntem noi ?

— Eu nu i-am spus, dar cred că bănuiește el.

— Și bebbehii ce-au făcut ?

— N-au scos un cuvânt de când ai plecat.

Firește că vorbisem pe șoptite ca să nu audă ceilalți, dar acum zisei cu glas tare :

— Priponește caii de o tufă și lasă-i să pască în voie ; noi să dormim nițel, dar cu schimbul.

Eram frânt de oboseală, Halef de asemenea. Totuși luă el întâia veghe, căci eu voiam să fiu treaz în zori, când să pot vedea ce mutră o să facă prizonierul. Adormii repede și mă deșteptai la un ceas după miezul nopții. Auzii lângă mine pe bebbehi sforăind, dar de unde era șeicul nimic ; probabil că nu se lipea somnul de el.

Deodată auzii ca și când ar fi troznit o creangă uscată, apoi ceva greoi mișcându-se binișor prin iarbă. Întinsei mâna spre locul unde îl știam pe șeic, dar nu mai era acolo. Aha, kalhurul voia să ne scape, deși era bine legat. Se târâse din locul unde era, dar nu ajunsese decât la câteva palme, căci îl apucai strâns și fiindcă se zbătea, îi șoptii cu glas scăzut ca să nu deștept pe ceilalți care aveau nevoie de odihnă :

— Astâmpără-te, altminteri îți înfig cuțitul în piept, m-ai înțeles ?

Își dădu pesemne seama că nu are încotro și se liniști. Îl trăsei îndărăt la locul dinainte și stătui lângă el până ce se auzi ciripitul celor dintâi vestitori ai dimineții, deși nu se luminase încă de ziuă.

Ceilalți se treziră și ei. Cerul, negru ca păcura până acum, începu să se coloreze în cenușiu.

— Acum pot să vorbesc, sidhi, ori să mai tac ? mă trebă în șoaptă Halef.

— Mai bine taci, îi răspunsei eu. O să ai îndată prilejul să vezi ceva mult mai interesant.

Împinsei pe șeic nițel mai încolo ca să nu dea deocamdată cu ochii de cei doi bebbehi, îi pusei cuțitul în piept și-i zisei :

— Călușul ți-a închis până acum gura, dar ți-l voi scoate ca să răsuflii mai în voie. Îți îngădui chiar să și vorbești, dar atât de încet ca să te aud numai eu. Dacă

îndrăznești să ridici glasul, sau să scoți un strigăt, te ucid, auzi?

Îi scosei căluşul; răsuflă de câteva ori din adâncul plămânilor, apoi zise repede, dar cu glas coborât:

— Şuker Chodeh — slavă ţie Doamne! Mă înăbuşeam. Unde mă aflu?

— Vei vedea îndată, fără să-ţi mai spun eu.

— Spune-mi măcar cine eşti tu.

— Nici asta nu e nevoie; vei înţelege singur numaidecât.

— Tu trebuie să fi diavolul însuşi, căci mort am fost şi când m-am trezit la viaţă eram legat burduf şi dus departe de locul unde mă aflasem înainte. O făptură omenească nu putea face aşa ceva.

— Dar nici diavolul, căci atunci nu ai fi aici; ci în iad. Iacă, te-am aşezat cu capul ridicat; priveşte cât poţi cuprinde cu ochiul şi-ţi vei da seama unde te afli. Nu uita însă ce ţi-am spus: un strigăt dacă scoţi, eşti mort. Acum, să taci!

Se supuse.

Pe cer se iveau zorile. Dealul din faţă începuse să se zărească din ceaţă, dar valea zăcea încă în întuneric. „Lăcaşul morţilor" se desluşea acum ca printr-un văl străveziu.

Deodată, Sir Samurek, tresări, holbă ochii şi rămase cu ei aţintiţi într-acolo. O groază nespusă i se întipări pe faţă. În uşa bisericii năruite, ursoaica stătea cu crucea în braţe...

— Nici un strigăt, că te ucid! şoptii eu şeicului, punându-i cuţitul în piept.

Închise ochii, îi deschise iar, apoi îi închise din nou, ca şi când nu-i venea să creadă că e aevea, ceea ce vedea. Eu îi pusei mâna pe umăr şi-i repetai rar şi apăsat cuvintele pe care le spusese el în ajun: „Când ursul în care s-a întrupat sufletul preotului va sta în pragul bisericii cu crucea în braţe, atunci voi crede şi eu că a izbutit câinele de

creștin să vă scape din mâinile mele, atunci și numai atunci".

Se făcu pământiu la față. Pleoapele i se lăsară în jos și obrajii i se scofâlciră într-o clipă : părea un chip de mort. Răsufla anevoie și un geamăt îi ieși de pe buzele învinețite.

Eu tăceam ca să nu șterg impresia pe care i-o făcuseră cuvintele mele. Stătu câtva timp așa, pe urmă deschise ochii, și întoarse fața spre mine și murmură :

— Nu cumva ești creștinul acela ?

— Da, eu sunt.

— Kara Ben Nemce ?

— Da.

— Alah, Alah, Alah ! suspină el de trei ori în șir, apoi urmă : Ursul nu mișcă. E mort ?

— Da.

— A murit de moarte bună, sau a fost ucis ?

— Înjunghiat.

— De cine ?

— De mine.

— Masallah ! După ce a sfâșiat pe bebbehi ?

— Nu.

Tresări iar, se ridică în capul oaselor și zise repezind cuvintele :

— Atunci sunt încă în viață ?

— Da.

— Teferi ?

— Ca și mine și ca tine.

— Asta nu pot să o cred... minți.

— Ba e adevărat. Vei fi auzit și tu că eu nu mint niciodată.

— Arată-mi-i ca să te cred.

— Bine, ți-i arăt.

Îl întorsei pe o parte ca să vină cu fața spre cei doi bebbehi. Efectul fu și mai mare decât la vederea ursului. Un vaiet îi ieși de pe buze, închise iar ochii, crestătura din

obraz se făcu roşie ca focul şi vinele de la tâmple păreau gata să plesnească. Faţa i se supse apoi şi mai tare şi bolborosi cu glas stins:

— Bebbehii sunt... liberi... salvaţi de'... creştin! Acolo... ursul... cu... relib-ul[1] în labe...

Rămase apoi nemişcat ca un mort. Eu însă îi zisei şi, mai răspicat ca adineauri:

— Pe Alah şi pe sufletul meu, dacă totuşi ar fi aşa mi-aş îndrepta şi eu privirea spre Dumnezeul care a murit pe cruce pentru ispăşirea oamenilor şi fericirea lor de apoi.

Se ridică pe cât îi îngăduiau legăturile, se uită cu ochii rătăciţi la mine şi zise:

— Îmi cunoşti cuvintele pe de rost. Dacă nu eşti diavolul, atunci Alah ţi-a dat atotştiinţa lui ca să afli ce gândesc eu şi să-mi pună piedici în cale. M-ai scos din mijlocul lagărului; ai ucis ursul; ai eliberat pe bebbehi; n-ar fi o minune să vă fi luat şi caii îndărăt.

— Nici nu e, îi răspunsei eu întorcându-l pe partea cealaltă. Uite-te acolo, la dreapta, dacă vrei să-i vezi.

Când îi zări, tot sângele i se urcă în obraji şi zise cu glas răguşit:

— Dahel Alah. Pentru Dumnezeu: Şi asta ai fost în stare s-o faci, şi asta! Dacă Alah nu-mi vine acum în ajutor, îmi pierd minţile!

— Atunci doresc să-ţi vină în ajutor, căci tocmai acum ai nevoie de el, dacă nu vreţi să pieriţi cu toţii, tu şi războinicii tăi.

— Cum aşa?

— Oamenii tăi vor vedea acolo sus ursul şi vor băga de seamă lipsa ta. Se vor înspăimânta grozav şi nu vor mai şti ce să facă. Barúda os sihar[2] asta a mea va începe atunci să grăiască şi nu va tăcea până ce nu va omorî pe toţi kelhurii tăi.

---

[1] Crucea.
[2] Puşca fermecată.

— Dar tu, emirule, știi cu ce s-au făcut vinovați acești doi bebbehi față de tine?

— Da.

— Că Aqil e vinovat de furtul cailor tăi?

— Da.

— Și că Szali Ben Aqil a voit să vă omoare?

— Și asta.

— Și cu toate astea te-ai luptat cu urșii ca să-i scapi pe ei?

— Era datoria mea s-o fac, căci sunt creștin.

— Și acum, ce-ai de gând cu ei? Sunteți vrăjmași de moarte, așa că n-ați făcut altceva decât să le ușurați sfârșitul, căci în loc să fie mâncați de urși, vor muri de gloanțele voastre.

— Nu. Eu sunt creștin și legea mea îmi poruncește să, iert. Le-am dăruit libertatea, pot să se ducă unde vor după ce te voi fi silit să le dai îndărăt caii și armele.

— Vorbești serios, emirule? făcu el privindu-mă lung și cercetător.

— Foarte serios.

— Mare minune! Atunci e adevărat ce se spune despre tine, că faci bine până și celui mai neîmpăcat dușman al tău, fiindcă ești un adept al Răstignitului și între voi creștinii, nu există răzbunare?

— Ți-am spus, doar, că nu sunt răzbunător.

— Dar cu mine, care aveam de gând să vă omor, ce vrei să faci acum când mă ai în mâinile tale?

— Dacă asculți de cele ce-ți cer, te voi socoti prieten și-ți voi reda libertatea.

— Hm... și ce anume îmi ceri?

— Să dai lui Aqil și fiului său înapoi caii și armele, apoi și banii hangiului!

— Și ție ce-ți rămâne? Ce folos ai tu de pe urma milostivirii tale față de atâția inși?

— Mai mare decât îți poți închipui tu : mulțumirea sufletească. Ea prețuiește de o mie de ori mai mult ca orice alt bun pe pământ.

Sir Samurek scrâșni din dinți, buzele lui tremurau ușor și pe chipul său se citea o luptă lăuntrică. Tăcu o bucată de vreme, apoi zise :

— Efendi, m-ai biruit de două ori. Întâi prin curajul și șiretenia ta, și al doilea prin bunătatea și credința ta în Dumnezeu. Nu vreau însă să spun ce mi-am propus în clipa aceasta, ci să te mai încerc o dată printr-o rugăminte : lasă-mi, o emirule, mâinile libere, ca să le pot împreuna pentru rugăciune !

Să fie o înșelătorie, un vicleșug ? Dintr-o aruncătură de ochi pe chipul șeicului văzui că nu. Îi tăiai toate legăturile și-i zisei :

— Fie ! Vreau să-ți arăt ce face un creștin în astfel de împrejurări, pe când un mahomedan de-al vostru ți-ar fi râs în față. Nu numai că îți las libere mâinile — după cum m-ai rugat — ci îți redau toată libertatea. Poți să pleci. Dacă faima rușinoasă de-a fi înșelat un om cinstit, care s-a încrezut în tine, deși erau în puterea lui, te poate face mândru și fericit, du-te și te laudă cu isprava ta ! Eu nu te voi opri.

Era o inspirație de-a fi procedat astfel și nicidecum un calcul.

Sir Samurek sări în picioare, se apropie de cei doi bebbehi, le întinse amândouă mâinile și urmă :

— Sângele care a curs a pus stavilă între semința voastră și a noastră. Aqil ne silea la răzbunare, dar ne-a îmbiat cu preț de răscumpărare pe care noi nu l-am primit. Întâmplarea v-a adus în calea mea și am voit să vă dăm pradă fiarelor sălbatice. Mahomed nu avea putința să vă scape de o moarte atât de cumplită, dar Dumnezeul iubirii și al împăcării v-a salvat prin mâna acestui creștin, în al cărui suflet trebuia să clocotească ura și mânia împotriva voastră. Să se rușineze musulmanul de creștin ?

Nu ! După ce am văzut câtă milostivire și îndurare sălășluiește în sufletul lui, nu ne mai e îngăduit să ne gândim la ură și răzbunare. Să ne dăm mâna și să ziceți cu mine : Din clipa aceasta piară dușmănia dintre neamul bebbehilor și al kelhurilor ! Să uităm ce-a fost. Bătrânii să trăiască în pace și înțelegere între ei, iar tinerii să se aibă dragi ca frații. Vreți ?

Spaima grozavă prin care trecuseră, poate că și purtarea mea binevoitoare față de ei, le muiase inima, iar blândețea acestui om cunoscut pentru asprimea și neîndurarea lui, nu se putea să n-aibă efect asupra bebbehilor. Aqil răspunse :

— Am simțit ghearele ursilor înfigându-se în carnea noastră și răceala morții pătrunzând în sufletele noastre. Atunci ne-am dat seama că răzbunarea e fiica grozavă a urii și suntem acum gata s-o izgonim din inimile noastre ca în locul ei să domnească iubirea și pacea. Să fie așa după cum ai spus tu. Piară dușmănia dintre semințiile noastre, prietenii voștri să fie și prietenii noștri, dușmanii voștri și dușmanii noștri. Din cei mai buni prieteni pe care să-i avem de acum încolo și voi și noi, să fie Kara Ben Nemce și Hagi Halef Omar, care are un nume atât de lung că nu l-am putut ține minte.

Strânsei mâinile foștilor mei vrăjmași și tocmai voiam să spun câteva cuvinte prin care să-mi arăt mulțumirea pentru această zi mare, când se auzi din lagăr o larmă grozavă, kelhurii zăriseră ursul și băgaseră de seamă lipsa căpeteniei lor. Își poate oricine închipui spaima lor când văzură că se adeveriseră cuvintele pe care șeicul le spusese în bătaie de joc. Alergaseră la el să-i vestească minunea, dar.... ia-l de unde nu-i. De acolo răcnetele lor.

— Sunt îngrijorați de soarta mea și mă caută, zise Sir Samurek. Au să scormonească pretutindeni, până ce vor ajunge și aici. Și cum nu știu că acum suntem prieteni, vor trage în voi, punându-vă astfel viața în primejdie. Dacă te-aș ruga, efendi, să mă duc să le spun ce s-a în-

tâmplat, m-ai bănui de trădare? Prietenia noastră e doar numai de adineauri și n-am avut încă prilej să-ți dovedesc sinceritatea mea. Spune, ce să fac, eu te voi asculta orbește.

Am răspuns atunci foarte liniștit la asigurările lui de devotament:

— Nu e nevoie de nici o dovadă, căci te cred pe cuvânt. Ar fi doar o mare jignire să mă îndoiesc de tine, acum, după încrederea pe care ți-am arătat-o mai adineaurea și ar urma ca legământul făcut între noi să cadă de la sine și să ne fim iar dușmani. Du-te deci și spune războinicilor tăi ce s-a întâmplat; noi te vom aștepta aici.

După ce plecă, bebbehii clătinară îngrijorați capul, căci se îndoiau de sinceritatea șeicului. Până și Halef zise oarecum necăjit:

— Sidhi, cutezi prea mult. De ce ești astăzi mai neprevăzător ca în alte dăți?

— Pentru că nu vreau să distrug prin neîncredere, ceea ce am obținut prin încredere. Neprevăzător nu sunt însă, căci îl voi urmări fără să știe el. Voi rămâneți aici, mă întorc probabil înaintea lui.

În timp ce coboram povârnișul, gălăgia din lagăr se auzea mereu, dar în curând răcnetele amuțiră. Șeicul ajunsese la ai săi și-și începuse povestirea. Grăbii pasul, ceea ce nu era greu acum la lumina zilei. În curând îi deslușii glasul. Mă îndrumai după el și ajunsei repede la marginea pădurii, de unde îl puteam vedea și auzii bine. Înțelegeam fiecare cuvânt ce spunea, căci vorbea tare și apăsat. Mă încredințai imediat că nu mințise când mă asigurase de supunerea lui. Totuși, așteptai până ce sfârși. Stăruia pentru împăcare. Firește că la început toți fură împotrivă: ei nu trecuseră doar prin ce trecuse el. În cele din urmă reuși să-i îmblânzească. O luai atunci îndărăt pe unde venisem. Peste puțin timp veni și el. Era singur.

— Efendi, îmi zise el, cred că vei fi mulţumit de mine. Drept e că războinicii mei s-au mirat foarte mult când au aflat că bebbehii sunt încă în viaţă, dar când le-am spus că tu eşti acela care i-ai scăpat, că m-ai prins apoi pe mine şi mi-ai dat pe urmă drumul, dorinţa lor cea mai vie e acum să fi oaspetele lor, ceea ce va stârni pizma celorlalte triburi. Te vor primi, pe tine şi pe Hagi Halef Omar, cu mare bucurie şi eu m-am întors iar încoace, ca să-ţi dovedesc că poţi avea încredere în mine. Uite-te la mine: nu am nici o armă asupra mea. Luaţi-mă între voi şi să ne ducem cu toţii în lagăr. Războinicii mei au depus şi ei armele, aşa că numai cu puşca ta fermecată poţi pedepsi orice vicleşug.

— De prisos; ştiu că nu ne vei înşela. Eşti deci hotărât să împlineşti condiţiile pe care ţi le-am pus mai adineauri?

— Da. Aş vrea însă să-ţi fac o rugăminte.

— Care?

— Dacă mi-ai lăsa mie blana ursului, ar fi pentru tot tribul nostru o amintire despre Kara Ben Nemce, aş putea zice un lucru aproape sfânt.

— Bine, a ta să fie, dar blănurile celor trei pui de urs le va lua Halef Omar.

— Cum, trei copii avea mama asta uriaşă a lăcomiei?

— Da.

— O, ce mari eroi sunteţi voi! Cum aţi izbutit să ucideţi patru fiare atât de sălbatice, fără să se audă o singură împuşcătură?

— Vei afla mai târziu. Hagi Halef Omar e mare meşter în a povesti; veţi auzi din gura lui tot ce s-a petrecut din clipa când am intrat în Khoi, până în momentul de faţă.

Şeicul se declară fericit să audă explicaţiile micului om.

Cine şi-ar fi putut închipui că banditul acesta, pentru care răzbunarea era lege, se va schimba atât de repede va deveni cu totul alt om! Nici astăzi nu pricep cum a renunţat cu atâta uşurinţă la armăsar. Nu cred ca pricina

să fi fost frica de moarte prin care trecuse, ci înrâurirea pe care o avuseseră asupra lui cuvintele mele despre iubire, care e mai puternică decît orice în cer și pe pământ...

Coborârăm, ducând caii de căpăstru, jos în lagăr, unde găsirăm pe kelhuri stând pe partea de dincoace a iazului, pe când armele le îngrămădiseră de partea cealaltă. Se uitau acum cu admirație la Halef, pe când pe bebbehi nici nu îi luară în seamă. Mare le fu bucuria, primarului și a tovarășului său, când ne văzură; aflaseră că datorită nouă vor fi iar liberi, fără să mai fie nevoie să plătească prețul de răscumpărare, hotărât de șeic.

Kalhurii merseră cu noi să aducă în lagăr ursii uciși. Când ajunseră la „Lăcașul morților", șeicul zise, arătând spre ursoaică:

— Efendi, nu mă ating de ea până ce n-oi ști bine că e moartă de-a binelea și nu i-oi mai vedea crucea între labe. Drept să-ți spun, nu știu ce e mai primejdios, să profanezi semnul creștinilor, ori să încapi în ghearele unei astfel de dihănii?

— Ca să te liniștesc, îți voi dovedi că ursoaica e moartă într-adevăr și tu mă vei ajuta să ridic o cruce nouă pe ruinele bisericii.

— Te voi ajuta cu plăcere. Avem cu noi securi și oamenii mei vor doborî cu ele câțiva copaci, ca să facă o cruce mult mai mare ca asta.

Deodată Ben Aqil se apropie de mine și mă întrebă cu umilință:

— Efendi, îmi dai voie să iau și eu parte la treaba asta?

I-am răspuns într-adins, astfel:

— Firește că-ți dau voie. Tu însă ești un învățător și propovăduitor al islamismului; se împacă asta cu misiunea ta?

E doar vorba de biserica acelora care au fost uciși aici de musulmani, pentru credința nestrămutată în legea în care s-au născut.

Deși toți din jurul nostru erau mahomedani, el răspunse fără șovăire:

Tu însuți ne-ai spus că semiluna e o imitație a iataganului ucigător. Crucea însă a fost înființată de Dumnezeul iubirii, care ne-a salvat prin tine de la moarte. Cine e acela care să șovăie între viață și moarte? În pușca ta fermecată stă moartea tuturor acestor kelhuri, și tu le-ai adus în loc de moarte, împăcare. E oare o renunțare la legea islamului dacă, din recunoștință că m-ai scos din ghearele ursului, voiesc să ajut la ridicarea crucii? Să-mi atrag imputările tale că refuz să-mi arăt mulțumirea pe care o datorez religiei tale? Și fiindcă vreau să descopăr pe adevăratul Mahdiu, să fiu nedrept față de ea? Avram nu era și el păgân înainte de-a fi devenit evreu? Fost-a Mahomed când a văzut pentru întâia oară lumina zilei? Și Isa Ben Marryam al vostru, n-a fost evreu până în clipa când a propovăduit de pe muntele Măslinilor? Oare Mahdiul pe care îl așteptăm noi, trebuie să fie neapărat de obârșie musulmană? Nu s-ar putea ca un creștin să fi primit harul lui Alah ca în el să sălășluiască spiritul care să deschidă credincioșilor săi porțile fericirii? Și n-am avut eu de aseară încoace prilejul să mă încredințez că acest spirit e iubirea de aproapele nostru?

Spune ce vrei în ce privește credința fiecăruia din noi dar nu mă sili să port povara apăsătoare a nerecunoștinței

— Nici nu mă gândesc să te împiedic la ridicarea crucii care adăpostește adevărata iubire după care tânjești. „Bate și ți se va deschide, caută și vei găsi", a zis Mântuitorul nostru.

Dezlegarăm crucea dintre labele ursoaicei, jupuirăm apoi fiara, iar blana o luă Sir Samurek. Blănurile puilor se cuveneau lui Halef, care puse repede mâna pe ele, ca să nu i le ia altcineva. Aqil și fiul său se duseră în vremea asta să se spele la iaz, căci erau plini de miere pe haine și pe față.

După ce căsăpiră urşii, se făcură câteva focuri în lagăr unde să frigă carnea, apoi urmă ospăţul cu prilejul căruia se întări prietenia dintre noi şi kelhuri pentru ... veşnicie. Ce înseamnă o astfel de veşnicie şi cât ţine, ştiu prea bine toţi diplomaţii din toate ţările lumii şi kurzii de asemenea...

SFÂRŞIT

Dat la cules : 14-01-94. Bun de tipar : 23-02-94.
Tiraj : 5.000. Coli tipo : 14 Format 16/54×84.
Tiparul executat la S. C. „Universul" S. A.
cd. 762. Apărut 1994

Karl May – José Moselli

AVENTURIERUL DETECTIV
MARINAR PE CLYDE

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Răspunzând interesului crescând pentru romanul de aventuri de tipul ROCAMBOLE, *Editura LOGOS STAR* lansează colecția de romane AVENTURIERUL DETECTIV. Acest palpitant roman, rivalizând ca dramatism și suspans cu îndrăgitul ROCAMBOLE, aduce o notă în plus de interes, prin faptul că eroul cărții, purtat de soartă, cutreieră lumea în lung și-n lat, prilej cu care, cititorul însuși face o extraordinară călătorie prin ținuturi necunoscute lui, descoperind locuri dintre cele mai surprinzătoare.

Stilul alert, dialogul viu și bogat susțin o acțiune trepidantă și fac ca romanul să fie o lectură agreabilă pentru orice cititor, chiar în momentele de maximă depresiune și oboseală.

Călătorii imprevizibile, întâmplări senzaționale, lupte cu pirați, cu bandiți ai deșertului și ținuturi veșnic înghețate, șantaje, intrigi și conflicte rezolvate cu inteligență și forță de eroul principal în stil polițist, arată ambianța în care se desfășoară de-a lungul a 12 romane, minunatele aventuri ale unui visător, cu suflet bun și iubitor care va cuceri cu siguranță adeziunea și dragostea cititorului.

ISBN 973-96372-4-8

LEI 1200

IUBIRE ȘI HAZARD